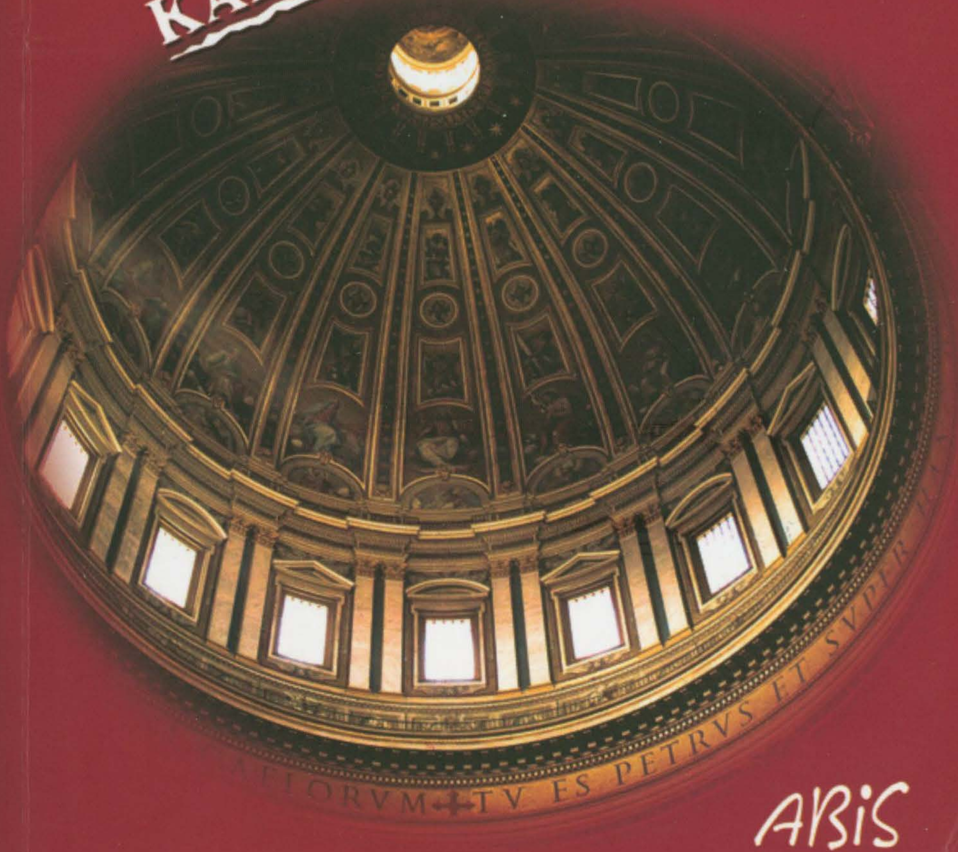
Roma Katolik Kilisesi'nin Arşivlerindeki Gerçekler ve Efsaneler

VATİKAN'IN KARANLIK SIRLARI

H. PAUL JEFFERS

ABiS

ABİS Yayınları No: 31 - Güncel: 02

Özgün Adı
Dark Mysteries of the Vatican

Vatikan'ın Karanlık Sırları

Çeviri
Hayri E. Özen

Kapak Tasarını
& Sayfa Düzeni
Ali İmren

ISBN
978-605-63217-1-9

Mart 2013

Baskı ve Cilt
Tarcan Matbaacılık
Sertifika No: 25774
0312 384 34 35

ABİS YAYINLARI
Menekşe 2. Sokak No: 28/5
06700 Çankaya/ANKARA
Tel: (0312) 419 63 30
Fax: (0312) 419 63 31
Sertifika No: 19278
www.abisyayinlari.com

Roma Katolik Kilisesi'nin
Arşivlerindeki Gerçekler ve Efsaneler

VATİKAN'IN
KARANLIK SIRLARI

"*Hür Masonlar ve Bilderberg Grubu*" adlı kitabın Yazarı

H. PAUL JEFFERS

Çeviren: *Hayri E. ÖZEN*

ABİS

Jennifer ve Mark Nisbit'e

İÇİNDEKİLER

"Örtülü olup da açığa çıkarılmayacak,
gizli olup da bilinmeyecek hiçbir şey yoktur."

Hazreti İsa
Matta 4.22

Giriş

Krallığın Anahtarları

Neredeyse Hazreti İsa balıkçı Simon'un adını Petrus olarak değiştirip, ona Cennet Krallığı'nın anahtarlarını verdiği andan itibaren, İsa'nın adı ile kurulmuş olan din, zorunluluktan dolayı sır saklamaya başlamıştır. Hıristiyanlar, Roma imparatorları tarafından tehlikeli olarak görüldüklerinden, kelimenin gerçek anlamıyla yeraltına inmişler, ibadetlerini mağaralarda ve yeraltı mezarlıklarında yapmaya başlamışlardır. Fark edilmeyi ve sonrasında zulüm görmeyi önlemek için birbirlerini tanımalarını sağlayan gizli el işaretleri, bir takım semboller ve başka tanışma yöntemleri geliştirmişlerdir. Başlangıcından beri Hıristiyanlık sırların dini olmuştur.

İmparator Konstantin'in ışığı görmesi ve Hıristiyanlığı kabul etmesiyle, İsa'nın dinini seçenler için üç yüzyıl süren bu bastırılma ve kanun dışı sayılma dönemi sona ermiştir. Konstantin en güçlü rakibi Maksentius'a karşı M.S.312 yılında Tiber nehri kıyısında yapılan savaşa giderken, İsa'nın haçını güneşin üzerinde "*In hoc signo vinces*" (bu işaretle sen galip geleceksin) sözcükleri ile birlikte gördüğünü öne sürmüştür. Bunun üzerine askerlerine haç sembolünü kalkanlarının üzerine yerleştirmelerini emretmiş ve savaşı kazanmıştır. Bir yıl sonra Roma İmparatorluğu'ndaki bütün dinlere eşitlik sağlayan Milano Bildirgesi'ni

imzalamak üzere imparatorluğun doğu eyaletlerini yöneten İmparator Licinius ile buluşmuştur. Hıristiyanlardan el konularak alınmış toprakları sahiplerine iade etmiş, hibe edilmiş topraklara çok sayıda kilise inşa ettirmiş, annesini İsa'nın çarmıha gerildiği yeri bulması için Kudüs'e göndermiş ve oraya bir kilise inşa edilmesini emretmiştir. Kilise içindeki farklı ve yanlış öğretileri ortadan kaldırmak için M.S. 325'te İznik (Nicea)'te toplanan konsüle katılmaları konusunda piskoposlara talimat vermiştir. Bu toplantının sonucunda, resmen kabul edilen Hıristiyan inançlarının bir listesi (İznik öğretisi) hazırlanmış ve onaylanan metinlerin Kutsal İncil'e dâhil edilmesi kararlaştırılmıştır.

Bazı metinlerin inanışa aykırı olduğu düşünülerek İncil'in dışında bırakıldığı bu resmi doktrinleştirme (canonization) sürecinde, İznik'te bir araya gelen piskoposlar hangi bilgilerin yayılacağını, hangilerininse Roma Katolik Kilisesi'nin onay verdiği biçimde gizli kalmaya devam edeceğini kararlaştırmak üzere mutlak yetki talep etmişlerdir. Konstantin, Roma'nın kalbi Vatikan Tepesi'nde Aziz Petrus Bazilikası'nı inşa ettirdiğinde, buranın Aziz Petrus taraftarlarının tahtı olacağını öngörmüş ve burası Papalık Makamı (The Holy See) olarak kabul edilmiştir.

Aziz Petrus Bazilikası birinci yüzyılda Nero Meydanı olarak bilinen yerdeydi. Konstantin Hıristiyanlığı resmen kabul ettikten sonra, efsanelere göre Aziz Petrus'un çarmıha gerildiği ve sonra da toprağa verildiği yerde bir bazilika inşaatını başlatmıştır. (M.S. 324) On beşinci yüzyılın ortalarında eski bazilikanın yeniden inşasına karar verilmiştir. Papa V. Nicholas mimar Bernardo Rosselino'dan eski binaya ek yapmasını istemiştir. Mevcut bina ile ilgili inşaat çalışmaları 1596'da Papa II. Julius zamanında başlatılmış ve 1615'te Papa IV. Paul zamanında tamamlanmıştır. Vatikan şehrini de oluşturan diğer çevreleyici yapılar Vatikan'ın arşivini barındırmaktadır.

On altı yüzyıldan beri "imanın savunucusu" kabul edilen Va-

tikan, yayılması yasaklanmış bilginin saklandığı mahzenlere sahip olması itibariyle pek çok kişi tarafından da sayısız efsanenin, mitin ve esrarlı işlerle ilgili hikâyelerin, günah dolu sırların ve kalın duvarların arkasında pek çok suça ilişkin komplo teorilerinin tezgâhlandığı bir merkez sayılmıştır. Dini törenlerde Latince kullanılması, papa seçimindeki gizlilik, sembolik kıyafetler ve başlıklar, ibadet ritüelleri, mucizelere inanma, aziz mertebesine yükseltme ve Kilise'nin inanç konularında Papa'yı yanılmaz kabul eden tarihsel tutumu da dâhil olmak üzere pek çok husus, yüzyıllarca Roma Katolik Kilisesi'ni saran bu esrarengiz sır perdesinin Vatikan etrafında gizemli bir ortam oluşmasına katkıda bulunmuştur. Bütün bunlar Katolik olmayan çevrelerde Kilise'nin gizlilik esasına göre kurulduğu gibi bir kanının uyanmasına neden olmuştur.

Vatikan'ın sır sakladığına inananlar için, Vatikan'ın Gizli Arşivleri kadar merak uyandıran başka bir yer olamaz. Neredeyse Hazreti İsa'nın çarmıha gerildiği yıllardan başlayarak, Papalar, Kutsal Roma Kilisesi'nde (Sanctae Romanae Ecclesiae), el yazması eserleri *scrinium*[1] içinde titizlikle saklamaya başlamışlardır. Bugün 264 Papa'ya ve Vatikan'ın hiyerarşik düzenine ait dosyalar kırmızı kurdelelerle[2] bağlı rulolar halinde uzunluğu yaklaşık 45 kilometreyi bulan raflarda durmaktadır. Vatikan şehrinin kalbi sayılan Sistine Şapeli'nden çok da uzak olmayan Rönesans binalarında yalnız Hıristiyanlık tarihinin tamamına ait değil, Batı Uygarlığı tarihine ait dosyalar da bulunmaktadır. Papa da dâhil hiçbir kimse bu arşivlerde kaç sırrın ve skandalın barındığını bilemez. En eski belgeler VIII. yüzyılın sonuna kadar gitmekteyse de, 1198'den bu yana tarihlendirilmiş belgeler, herhangi bir kopukluk olmaksızın, arşivlerde yer almaktadır. Gizli Vatikan

1 Scrinium eski dönemlerde papirüs rulolarının korunup saklanması için yapılmış silindir şeklinde dolap. (Çev.)

2 İngilizce'de "devlet işlerinde kırtasiyecilik" anlamına gelen "red ribbon" veya "red tape" buradan gelmektedir. (Çev.)

Arşivleri esas olarak Papa ve onun Curia'sı[3] (The Holy See) tarafından kullanılmaktadır. Papa XIII. Leo 1881'de arşivleri ilk kez bilim adamlarına açarak burayı tarih araştırmaları için dünyanın en önemli merkezi haline getirmiştir. Bazı belgeler de bugün itibariyle internet erişimine açılmış bulunmaktadır. Sekiz buçuk kilometre uzunluktaki raflarda yer alan ve tarihin sekiz yüzyıllık bir dönemini kapsayan altı yüzden fazla arşiv kaynağı Vatikan'ın (www.vatican.va) adresindeki web sayfasında bulunmaktadır. En eski belgenin tarihi yedinci yüzyıla ait olsa da, kesintisiz belgeler 1198'den günümüze kadar geçen dönemi kapsamaktadır. Bunların arasında Michelangelo'nun Cesena Kardinaline yazdığı mektup (tarihi Ocak 1550), Galileo (1616–1633)'nun mahkemesinin tutanakları, VIII. Henry'nin Aragon'lu Catherine ile olan evliliğini sonlandırarak Anne Boleyn ile evlenmesine onay verilmesini isteyen mektupları, Tapınak Şövalyeleri'nin önderlerinin (17–20 Ağustos 1308) yakılarak öldürülmelerinden sonra Papa Clement'in onları aklayan bildirisi de görülebilir.

Vatikan arşivlerinin karanlık sırlarla tıka basa dolu olduğu yönündeki kanı, yakın zamanda Dan Brown'ın *Da Vinci Şifresi* adlı kitabının yayınlanması ve bununla ilgili bir filmin yapılması ile daha da yaygınlık kazanmıştır. Romanın konusu, yüzyıllar öncesinde Tapınak Şövalyeleri ile Kilise'nin bir sırrı örtbas etmek için komplo kurmalarını ve bu sırra göre Hazreti İsa'nın Mecdeli Maria (Mary Magdelena) ile evli olduğu, bu evlilikten doğan kız çocuğunun ("kutsal kâse" olarak nitelendirilmiştir) Fransa'ya götürüldüğü ve ondan gelen insanların Hazreti İsa'nın soyundan gelenler olarak bugün de aramızda dolaşmakta oluşunu ele almaktadır. Her ne kadar bu romanda "gerçek" olarak sunulan hususların yanlış ya da yanıltıcı olduğu açıklanmışsa da, romanın ve filmin etkisi, sırlarının açığa çıkmasını önlemek uğruna

3 Curia, Papa'nın Roma Katolik Kilisesini yönetirken hizmetlerinden yararlandığı cemaat, piskopos ve kardinaller, yargıçlar ve sivil memurlarla diğer hizmetlilerden oluşan bir topluluktur. (Çev.)

Vatikan'ın daha neler yapabileceği düşüncesinin güçlenmesine yardım etmiştir.

Da Vinci Şifresi sanal bir komplo teorisi oluştursa da, Vatikan'ın tarihi Papalık makamının sır saklamaya ne kadar hevesli olduğunu gösteren sayısız gerçek olayla dopdoludur; bu çevrenin dışında kalanlar bile, cinayetler, zehirlenmiş papalar, caiz olmayan seks ilişkileri, Nazilerle çevrilen dolaplar, komünist komplolar, çalınmış altın ve sanat hazineleri ve gerçeğin örtbas edildiği olayları fantastik teorilere dönüştürmeye o derece heveslidirler.

Hem kronolojik hem de konulara göre düzenlenmiş bulunan elinizdeki bu kitap, Vatikan'ın karanlık sırlarının şaşırtıcı hikâyesini araştırarak, gerçeği hikâyeden ayırt etmeyi ve papaların ve rahiplerin cinsel maceralarının, kutsal emirlerle işlenmiş cinayetlerin, malî skandalların, uluslararası planda merak uyandıran UFO hikâyelerinin ve dünyanın sonu ile ilgili kehanetlerin arşivlerdeki izlerine ışık tutmayı amaçlamaktadır.

Bir

Okumamalısın

Film yönetmeni Ron Howard, Dan Brown'ın çok ilgi gören ve senaryolaştırılan yeni romanı *Melekler ve Şeytanlar (Angels and Demons)*'ı 2008'de filme alırken Vatikan ve Roma kiliselerindeki sahnelerin çekimi için izin istediğinde, Vatikan'ın Ekonomik İşler Kurulu'nun başı Kardinal Velasio de Paolis, Roma'da Kilise'ye ait hiçbir binanın kullanılmasına izin vermemiştir. Kardinal, *Da Vinci Şifresi*'nin yazarının "İncil"i baş aşağı ederek inancı zehirlediğini söylemiştir. En çok satan romanındaki temel önermenin (Hazreti İsa'nın Mecdeli Maria ile evli olduğu ve bu evlilikten bir kız çocuğunun dünyaya geldiği) Tanrı'ya karşı işlenmiş bir suç olduğunu öne süren kardinal, "küfür içeren romanlar sinemaya aktarılırken, iş dünyasının hatırı için, kiliselerin film setine dönüştürülmesinin kabul edilemez olduğunu" söylemiştir. Brown'ın eserlerinin "yaygın dini duyguları yaraladığını" da sözlerine ilave etmiştir. Roma Piskoposluk Bölgesi'nin sözcüsü Peder Marco Fibbi, "Normalde biz gelen senaryoyu okuruz ancak, bu kez okumak gerekmedi. Dan Brown ismi bizim için yeterliydi" demiştir.

Da Vinci Şifresi film olarak gösterime girdiğinde üst düzey bir Vatikan yetkilisi bütün Katolikleri bu filmi boykot etmeye çağırmıştır. Papa Benedict'e oldukça yakın biri olan Başpiskopos Angelo Amato kitabın iftiralarla, suçlamalarla; Hazreti İsa, İncil ve Kilise hakkında tarihi ve dini yanlışlarla dolu olduğunu söylemiştir. Eğer bu yanlışlar ve yalanlar Kur'ana veya Holocaust'a

karşı yapılmış olsaydı, Başpiskopos bunun "bütün dünyada haklı bir başkaldırıyı kışkırtacağını" öne sürmüştür. Başpiskopos'a göre yapılanlar Katolik Kilisesi'ne ve Hıristiyanlara yönelik olduğu için cezasız kalmıştır. Vatikan'ın doktrin bürosunda ikinci derecede görevli biri olan Amato, Martin Scorcese'nin yönettiği *İsa'nın Son Kez Ayartılması (The Last Temptation of Christ)* adlı filmin 1988 yılında boykot edilmesini örnek göstererek benzer bir boykot çağrısı yapmıştır. *Da Vinci Şifresi* 2003 yılında yayımlandığı zaman da Katolik liderler ve bazı Hıristiyanlar onun aleyhinde pek çok açıklamalar yapmışlardı. Filmin gösterime girmesinden haftalar önce, kitapta üyelerinin hain olarak gösterildiği Opus Dei (lâik insanlardan oluşan Katolik grup), düzenlenen forumlara ve kamuoyu oluşturma toplantılarına açıkça destek olarak, kitapta bu grubun şaibeli ve esrarengiz olduğunu ileri süren tezi çürütmeğe çalışmıştır.

Ron Howard'ın *Melekler ve Şeytanlar (Angels and Demons)* adlı filminin bazı sahnelerinin Roma kiliselerinde ve Vatikan'da çekilmesinin yasaklanması ve Brown'ın hem kitabına hem de filmine karşı gösterilen tepkiler, eskiden taşınabilir baskı makinelerinde basılan kitapların içerdiği bilgilerin yayılmasını önlemek için Vatikan'ın orantısız bir güç kullandığı dönemleri anımsatmaktadır. 1454 yılında Johann Gutenberg'in icat ettiği matbaa makinesi ile İncil ve diğer kitaplar daha kolaylıkla çoğaltılabildiği için, matbaa din dünyasında bir devrim yaşanmasına yol açmıştır.

Basılı eserlerin birden bire çoğalıvermesi, Katoliklerin neleri okuyup neleri okumamaları gerektiği konusunda Vatikan'ı bir zorlama gayreti içine sokmuştur. Bunun için *Yasaklanmış Kitaplar Endeksi (İndex Librarum Prohibitorum)* yayınlanmıştır. 1559'dan 1966'ya kadar yürürlükte kalan bu endekste, Katoliklerin aforoz edilme korkusunun sancısı ile ne sahip olmalarına ne de okumalarına izin verilmeyen kitaplar yer almıştır.

Amerika'da yayınlanan *National Catholic Weekly*'de yer alan bir makaleye göre, *Endeks*'in uzun ömrü boyunca, kamuoyuna son yasaklanan yayınlar hakkında bilgi verilmiş, ancak yasaklama nedenleri hiçbir zaman açıklanmamıştır. Katolik yetkililer, Vatikan'da kapalı kapılar arkasında, yayımlanan kitaplar üzerine uzun ve hararetli tartışmalar yapmışlardır. *Endeks*'i on yıldan uzun bir süre izleyen ve inceleyen Peder Hubert Wolf (Almanya'da Münster Üniversitesi'nde tarih profesörü ve piskoposluk rahibi) "Dünyanın hiçbir yerinde bir kurum, modern çağın en önemli aracı olan kitabı, 400 yıl boyunca kontrol altında tutmaya çalışmamıştır" demiştir.

Yüzyıllardır arşivlerde saklanan binlerce kitapla ilgili tartışmalar, Vatikan'ın yüzyıllar boyu ilahiyata, tarihe, politikaya, bilime ve dünya edebiyatına nasıl bir gözle baktığının ipuçlarını vermektedir. Bir zamanlar Kutsal Daire (Holy Office), şimdi ise İman Doktrini Cemaati Yeri olarak bilinen binanın bodrumunda bulunan arşivler yüzyıllar boyunca araştırmacılara kapalı kalmıştır. Bu arşivler, 1542'de papalık otoritesine karşı çıkan Martin Luther'in Reform Hareketi'nin engizisyona çıkarılması ile inşa edilmeye başlanmıştır. Martin Luther'in Almanya'da Wittenberg Kilisesinin kapısına astığı "95 Tez" daha sonra Leipzig, Nuremberg ve Basel'de basılarak yayılmıştır. Kısa bir süre içinde Kutsal Makam, bir yandan yazılı basın bir yandan da bugün internetin yarattığı etkinin bir benzeri olan Protestan yazarların ortaya koyduğu yayın patlaması ile bunalmaya başlamıştır. 1571'de Vatikan yalnız kitaplarla ilgilenmek üzere Endeks Tarikatı (Congregation of the Index) adıyla yeni bir birim oluşturmuştur.

1559'da yayınlanan ilk *Endeks* Luther, John Calvin ve diğer Protestan reformistleri tarafından yazılmış bütün kitapları yasaklamıştır. Kutsal İncil'i başka dillerde yayımlamak Protestanlığın önde gelen amaçlarından biri olduğu için, Roma Katolik Kilisesinin Latince basılmış İncil'i dışındaki bütün İnciller de yasak

kapsamına alınmıştır. Tevrat ve Kur'an da tabu sayılan kitaplar arasında yer almıştır. *Endeks*'te ayrıca Kilise öğretisi ile ters düşen pasajlar içeren ve arınması gereken kitapların listesine de yer verilmiştir. Platon, Aristoteles, Cicero, Virgil, Homeros, Öklid, Hipokrat, Thucydides vb. gibi klâsik yazarlar da pagan inançları yaydıkları ve yansıttıkları gerekçesiyle *expurgatio (*sansür) listesinde yer almışlardır. Protestanlar tarafından çevrilen kitaplar hoşa gitmeyen pasajlar için denetlenmiştir. Bazı hallerde bir kitabın sansür listesinde yer alması için Protestan bir şehirde basılmış olması bile yeterli görülmüştür.

Endeks Tarikatı yılda üç veya dört kez Roma'da toplanıyordu. İncelemeye alınan her kitap için iki "bilirkişi" atanıyordu. Onların inceleme sonuçları Kardinaller Meclisi'nde tartışılıyordu. Meclisin kararı ise onay için Papa'ya sunuluyordu. Bu süreç Latince veya İtalyanca yazılmış pek çok dosya oluşturuyor, bunlar daha sonra toplantı tutanaklarını, *Protocolli (*Protokolleri) ve daha pek çok yazılı metni içeren *Diarrii (*Andıçlar)'ye dönüşüyordu. Engizisyon ise her hafta toplanıyor, ancak sansür olaylarının yalnızca yüzde iki veya üçüne bakabiliyor ve bunlar da çoğunlukla ilahiyat kitapları oluyordu.

Peder Wolf'a göre, yüzyıllar boyunca *Endeks* çok fazla sayıda yazılı metni mahkûm etmiştir ve bunlar daha sonra Avrupa kültürünün klâsikleri haline gelmiştir. Yasaklanmış felsefe kitapları içinde Descartes, Spinoza, Locke, Hume, Rousseau, Voltaire, Pascal, Kant ve Mill gibi felsefecilerin eserleri bulunmaktadır. Listeye alınan romancılar arasında Balzac, Flaubert, Hugo, Zola, D'Annunzio ve Moravia sayılabilir. Daniel Defoe ve Jonathan Swift'in kitapları da kara listeye alınmıştır. Sansürün şiddeti yıldan yıla değişmiş, yirminci yüzyıldan sonra ise gücünü yitirmeye başlamıştır. Sansürün son hedeflerinden biri 1948'lerden beri eserleri yasaklanan Jean Paul Sartre olmuştur.

"Yasaklanmış kitap" baskısı Hıristiyanlar için Kutsal Kitabın içeriği ile ilgili olarak M.S. 393'te toplanan bir konferansla

başlamıştır. Bu konferansta kilisenin kıdemlileri, Tevrat'ı (Eski Ahit), "onaylanmış" İnciller olan Markus (Mark), Matta (Matthew), Lukas (Luke) ve Yohanna (John)'nın kitaplarını, Vahiyler Kitabını, Petrus (Peter) ve Pavlus (Paul)'un mektuplarını ve Havarilerin Tarihi'ni (Yeni Ahit) derlemişlerdir. Bütün diğer metinlerin yasaklanması ile Kilise, on altı yüzyıl boyunca süren onaylanmamış kitapların Katoliklerce sahiplenilmesini ve okunmasını yasaklayan bir süreci başlatmış, bu süreç sonucunda biriken kitaplar Vatikan'da benzersiz bir edebiyat kütüphanesi oluşturmuştur. Aziz Pavlus (Paul)'un yeni müritlerinin Efes'te kendilerine ait eski büyü kitaplarını yakmalarından sonra, kilise, cemaatinin inancına ve maneviyatına zarar verebilecek kitaplara karşı savaş açmıştır.

Endeks'te, Katoliklerin okumaması gereken kitaplar arasında İncil'in Latince olmayan basımları, Katolik dogmaya saldıran kitaplar, "sapkın düşünce ve bölünmeyi destekleyenler ve *Lady Chatterley'in Aşığı (Lady Chatterley's Lover)* gibi ahlâksızlık ve müstehcenlik içeren ve buna özendiren kitaplar yer almaktadır. Buna karşılık, yasaklanmış bir kitabı okumak için "iyi bir nedeni olan" herhangi bir Katolik, bağlı olduğu piskopostan izin isteyebilir. Birçok Amerikalı piskopos, çalışmalarında yararlanabilmeleri için öğrencilerine geniş kapsamlı ve geçici izinler vermiştir. Artık Vatikan bir *Endeks* yayınlamasa da, Kilise, Hıristiyan doktrinine ve Kilise'ye karşı çıkan veya ahlâk bakımından yanlış bulduğu kitapları ve filmleri mahkûm etmeyi sürdürmektedir.

Bu militanca duruş, bazı yazarları, kitaplarının "Boston'da yasaklı"[4] olmasını sıklıkla istemeye teşvik etmiştir çünkü bu yazarlar Katolik Kilisesi'nin resmi kınamasının Katolik olmayan çevrelerde kitabın satışını artıracağını düşünmüşlerdir.

4 19.yüzyıl sonundan 20.yüzyıl ortalarına kadar Püriten yönetici ve sivil toplum örgütlerinin çeşitli nedenlerle Boston'da gösterimine veya dağıtımına izin vermedikleri kitapları, filmleri ve diğer edebi eserleri anlatmak için kullanılan bir deyimdir.

Yüzyıllar boyunca Hıristiyan doğruluğu ve ahlâken uygunluğu adına kitapları denetleyen Vatikan, sonunda, dini açıdan ve ahlâken mahkûm edilmiş kitaplardan ve el yazmalarından oluşan dünyanın en büyük koleksiyonuna sahip olmuştur. Bununla birlikte, Vatikan kütüphanesinde Ortaçağ'dan ve hatta daha eski dönemlerden kalma pek çok bilim, tarih ve felsefe kitabı da bulunmaktadır. Şimdiki kütüphane 1451'de Papa V.Nicholas (1447–1455) tarafından kurulmuştur. IV. Eugene'nin miras bıraktığı 340 el yazmasına kendi koleksiyonunu da ekleyerek kütüphanenin temelini oluşturmuştur. Matbaanın icadından yaklaşık yüzyıl önce, Papa Nicholas, kütüphanedeki eserlerin sayısını, sahiplerinden satın alınamayan eserlerin keşişler tarafından kopyalanması ile çoğaltmıştır. Ayrıca Constantinople'deki Kraliyet kütüphanesinde bulunan eserleri de şehrin düşmesinden sonra Vatikan'a getirtmiştir. Papa V. Nicholas öldüğünde kütüphanedeki el yazmalarının sayısı 1200'e yükselmiş bulunuyordu. Papa IV. Sixtus (1471–1484) zamanında Vatikan Sarayı'ndaki kütüphane Palatine Kütüphanesi adını almıştır. Bugün itibariyle, bir üniversite veya araştırma kuruluşundan tanıtma (akreditasyon) mektubu getiren her akademisyen ve öğrenciye kütüphanenin kapıları açıktır. Kütüphanede 75,000 el yazması ve 8,300 "*incunabula*" (on beşinci yüzyılın ikinci yarısında basılmış kitaplar) da dâhil olmak üzere 1,6 milyon cilt eser bulunmaktadır.

Vatikan gizli arşivlerinde yaklaşık 84 kilometre uzunluğunda raf bulunduğu ve sadece "seçmeli katalog"da 35,000 cildin bulunduğu tahmin edilmektedir. 2005 yılında yürürlükte olan mevzuata göre, *Endeks*'lerin bütünüyle veya kısmen de olsa yayımlanması yasaktır. Vatikan'ın web sahifesinde yazıldığı kadarıyla, en eski belge sekizinci yüzyılın sonuna aittir. Arşivde yer alan malzemelerin bir yerden başka bir yere taşınması ve siyasi ayaklanmalar nedeniyle, Papa III. Innocent'ten önceki döneme ait arşiv malzemelerinin neredeyse tamamı yok olmuş-

tur. M.S.1198'den itibaren arşivler daha eksiksizdir. On üçüncü yüzyıldan önceye ait belgeler ise sayıca azdır. Tarihçiler için en ilginç belgeler Engizisyon ile ilgili olanlardır.

Engizisyon, Papa IX. Gregory tarafından, din sapkınla-rının etkisini kırmak için M.S. 1233'te özel bir mahkeme olarak kurulmuştur. Kilise yetkililerinin, sapkınların cezalandırılması, hapsedilmesi ve hatta işkence edilmesi için sivil yöneticilerle işbirliği yapması sonucunda, bu mahkemenin işleri hızla artmıştır. Protestan Reform hareketinin yayılmasını önlemek amacıyla soruşturmalar on altıncı yüzyılda zirveye çıkmıştır. Engizisyon bölümü daha sonra Kutsal Daire (Holy Office) olmuştur. Daha sonraları ise İman Doktrini Tarikatı (Congregation for the Doctrine of Faith) adını almıştır. Bu kurum Roma Katolik öğretisinin doğruluğunu (ortodoksisini) denetlemekle görevliydi. Los Angeles'ta oturan Yahudi kökenli ateist Profesör Carlo Ginzburg'un Papa II. John Paul'e yazdığı bir mektuba dayanarak arşivlerin açıldığını Kardinal Ratzinger (şu andaki Papa XVI. Benedict) özel bir konferansta duyurmuştur. Papa "Arşivleri açma kararımızın sadece öğrencilerin meşru isteklerine hizmet etmekle kalmayıp, kendi tarihini hiçbir ön yargıya kapılmadan kendi başına öğrenmeye çalışan insanoğluna hizmet etme konusunda Kilise'nin amacını da güçlendireceğine eminim" diye yazmıştır.

Engizisyonun olasıdır ki en rezil davası gökbilimci Galileo Galilei ile ilgili olanıdır. İtalya'nın Pisa kentinde doğan Galileo'nun asıl amacı tıp öğrenimi görmekti. M.S. 1581 yılında Pisa Üniversitesi'ne girmiş, ancak kısa bir süre sonra bilimsel ilgi alanı matematiğe ve fiziğe kaymıştır. Yaptığı deneylerden birinde Pisa katedralinin tavan lambasının sarkaç hareketini kendi nabzını tutarak ayarladığı söylenir (doğruluğu kesin değildir). Daha sonra yaptığı deneylerde de sarkaç fiziği üzerinde çalışmıştır. Değişik ağırlıktaki topları Pisa kulesinin tepesinden atarak topların eşit hızla ve değişmeyen bir ivmeyle düştüğünü göstermiştir.

Parasal olanaklarının yetersizliği nedeniyle üniversiteden bir derece almadan ayrılmak zorunda kalan Galileo, önce Floransa'ya gitmiş, daha sonra ise ayrıldığı üniversiteye öğretim üyesi olarak dönmüştür. Bu dönüşle birlikte yerleşkedeki tartışmaların aktif bir tarafı haline gelmiştir. Akademisyenlerin cübbeleri ile alay etmiş, bunları giymektense çıplak gezmeyi tercih edeceğini söylemiştir. Hem diğer öğretim üyeleri hem de öğrenciler, Galileo'da patlamaya hazır bir volkan olduğunu görmüşlerdir. M.S. 1591'de babasının ölümü ile ailesine bakma sorumluluğunu üstlenmiş ve olanakları daha iyi olduğu için Padua Üniversitesi'nde başka bir göreve atanmıştır. Bu görevde on sekiz yıl kalarak "hareket" ile ilgili çalışmalarına devam etmiş ve ayrıca basit bir teleskopu uyarlayarak Ay'ın üzerindeki dağları, Venüs'ün evrelerini, Jüpiter'in uydularını, Güneş üzerindeki lekeleri ve Samanyolu'nun yıldızlarını gözleme olanağı bulmuştur. Gözlemlerini *Yıldız Habercisi (The Starry Messenger)* adını verdiği bir kitapçıkta yayınlayan Galileo, bilimsel itibarının bir roket hızıyla yükseldiğini de fark etmişti. Daha sonra yaptığı çalışmalar, Galileo'nun, M.S. 1543'te Nicholas Copernicus'un ortaya attığı bir teoriye ilgi duyduğunu göstermiştir. Bu teoriye göre, evrenin merkezinde güneş bulunmaktadır ve dünya hem kendi hem de güneşin etrafında dönen bir gezegendir.

Copernicus'a arka çıkan Galileo kendini bir anda İncil'in Tekvin bölümünde yer alan Kilise'nin Yaradılış Doktrini ile çelişir bir durumda buldu. Yermerkezcilik (geocentricism) olarak bilinen teoride dünya evrenin merkezinde, güneş ve diğer yıldızlar ise onun etrafında yer almaktaydı. Copernicus'un düşüncelerini iman için tehlikeli bulan Kilise M.S. 1616'da Galileo'yu Roma'ya çağırdı. Kardinal Robert Bellarmine'den aldığı talimat "gerek sözle ve gerekse yazı ile hiçbir şart ve durumda Copernicus'un doktrinini desteklememesi, öğretmemesi ve savunmaması gerektiği" yönündeydi. Bu oldukça ciddi bir uyarıy-

dı. Ancak, bundan dört yıl sonra Galileo, Papa VIII. Urban'ın bir açıklamasıyla "Kutsal Kilise'nin Copernicus'un düşüncesini asla ama asla din sapkınlığı olarak lanetlemediğini" öğrendi. Papa, Copernicus'un teorisinin " kimseye zararı dokunmayan bir maceracılık" olarak görülmesi gerektiğini söylüyordu.

Bu açıklamayı Copernicus'un düşüncesini ileri götürme çalışmaları için dolaylı bir izin gibi yorumlayan Galileo, çalışmalarına altı yıl süreyle devam etti. Sonuç: *İki Büyük Dünya Sistemi Hakkında Diyalog (Dialouge Concerning the Two Chief World Systems)*'un yayınlanması ile Copernicus'un hararetle desteklenmesi oldu. Galileo, Kardinal Bellarmine'in hiçbir şekilde Copernicus'u savunmaması gerektiği yönündeki uyarısına uymadığı suçlamasıyla yeniden Roma'ya çağırıldı. Kardinallerden oluşan mahkeme M.S.1632 sonbaharında soruşturma sürecini başlattı.

Bir yıl sonra ise kovuşturma tamamlandığında, Kilise, Galileo'nun evrenin merkezine dünyayı koymayarak "sahte bir doktrin" oluşturduğu ve savunduğu için "din sapkınlığı zanlısı" sayılması gerektiğini ilan etti. Kardinaller, artık yetmiş yaşına gelmiş olan Galileo'yu, Kutsal Makam'ın kendisini suçlamaktan vazgeçmek istediği yolunda bilgilendirdiler; ancak, bunun için öncelikle Galileo'nun "onların huzurunda malum hataları ve din sapkınlığını önce itiraf edip sonra içten bir kalp ve sarsılmaz bir imanla reddetmesi ve küfür sayması" gerekmekteydi. "*Diyalog*'un yasaklandığını" belirten yargıçlar kurulu Galileo'yu Kutsal Daire'de hapse mahkûm etti. Ancak kurul "hükmün infaz edilmemesi, hafifletilmesi veya iptal edilmesi" yolunu açık bırakmıştı. Nasıl hareket edileceği Galileo'nun huzurda diz çökerek pişmanlık göstermesine bağlıydı.

Copernicus'u sözlü veya yazılı olarak savunmayacağı şeklindeki uyarıyı ihlal ettiğini 21 Haziran 1633'te kabul eden Galileo, "içten bir kalp ve güçlü bir imanla bu yanlışları ve din sapkınlığı-

nı reddediyorum ve küfür sayıyorum ve gelecekte beni yine şüpheli konumuna düşürebileceği için bunları ne yazılı ne de sözlü olarak savunmamaya yemin ediyorum" demiştir.

Bir süre daha gözaltında tutulan Galileo'nun daha sonra Floransa'daki evine dönmesine izin verilmiş, sağlığı iyice bozulup neredeyse kör oluncaya kadar burada yaşamayı sürdürmüştür. 8 Ocak 1642'de ölınüştür.

Kilise'ye sunduğu ve yüzyıl sonra basılan ifadelerinde geçen bir tümce efsane haline gelmiştir. İtirafını yapıp dizleri üzerinde doğrulurken Latince "*E pur si mouve* (Her ne olursa olsun o[dünya] dönüyor) diye alçak bir sesle söylendiği sanılmaktadır ama söylenmemiş de olabilir.

Kasım 1992'de Papalık Bilimsel Araştırmalar Akademisi'nde konuşan Papa II. Jean Paul, Galileo'nun haklı olduğunu resmen ilan etmiştir. Resmi doğrulama, göreve geldikten kısa bir süre sonra Papa'nın kurdurduğu Akademi'ye bağlı bir komitenin bulgularına dayandırılmıştır. Komite, Engizisyon'un iyi niyetle hareket ettiği ama hatalı olduğu sonucuna varmıştır. Bugün itibariyle Vatikan, gökyüzü olaylarını gözleyen kendi gözlemevine sahiptir.

Vatikan, Engizisyon ve *Endeks* ile ilgili arşivlerin yüzyıllar boyunca çok sağlıklı korunamadığını açıklamıştır. Kilise'nin çok hassas din sapkınlığı davalarının dosyalarını yakmak gibi bir geleneği olduğu ve Papa IV. Paul'un ölümünden sonra M.S. 1559'da Engizisyon arşivi bütünüyle yakıldığı için pek çok belge kaybolmuştur. Bazıları ise M.S. 1810'da Napolyon yönetimindeki Paris'e götürülmüş, 2000 ciltten fazlası ise yakılmıştır. Bazı belgeler taşınma sırasında nehre düşmüştür. Başkaları da ya kâğıt temini için satılmış ya da diğer dosyalara karışmıştır. Bugün itibariyle Vatikan'da 4,500 cilt mevcuttur ancak bunların pek azı din sapkınlığı davaları ile ilgilidir. Diğerleri daha çok din bilimi tartışmalarına ve ruhlar âlemine ilişkin sorulara aittir.

Kilise'nin hiçbir zaman yasaklamadığı kitap, Charles Darwin'in yaratılış teorisine temel olan *Türlerin Kökeni (The Origin of Species)* adlı kitabıdır. Tanrı'nın insanı, yeryüzünü ve evreni yedi günde yarattığını gerçek kelime anlamı ile doğru kabul eden bazı köktenci Protestan kiliselerinin aksine, Vatikan bazı türlerin, yüksek bir gücün yardımıyla, bugün dünyada var olan türlere evrilmiş olabileceğini yakın zamanda kabul etmiştir.

2008 yılında Vatikan arşivlerine ait malzemelerin sergilendiği bir serginin açılışında *Newsweek* dergisi, bu sergide Yahudilerin göç hareketlerine Kilise'nin getirdiği kısıtların ve Protestanların katline yol açan talimatların bulunduğunu yazmıştır. On sekizinci yüzyıla ait ve Roma'nın, Ascona'nın ve Ferrara'nın gettolarını gösteren haritalarda, Yahudilerin yerleşmesine izin verilen yerler sarı ve pembe renklerle, çalışmalarına izin verilen yerler ise mavi renkle gösterilmişti. Yahudi kadınların hangi saatlerde kapıların dışına çıkabileceklerine ve ne giyebileceklerine ait talimatlar el yazısı ile yazılmış belgelerde yer almıştır. Sergide ayrıca hapishane çizimlerine, kapsamlı bir yasak kitaplar listesine ve yazılı emirnamelere de rastlanmıştır. Bunlardan 1611 tarihli bir belgede engizitörlerin işte ve iş dışında nasıl davranmaları gerektiği anlatılmıştır. Çizimlerden birinde çocuklarının okula ve plaja giderken nasıl giyinmeleri gerektiği gösterilmiştir. Müfettişlere hangi pijamaların kabul edilebilir olduğu dahi söylenmiştir.

Başka bazı belgeler Vatikan topraklarında izinsiz avlanan avcıları ve balıkçıları hedef almıştır. On dokuzuncu yüzyılda aziz olduğunu iddia ettiği için ölüme mahkûm edilmiş bir adamdan alınmış mücevher kakmalı bir piskoposluk asası da burada sergilenmekteydi. Engizitörlerin yetkileri, ikonografiden azizlerin ve çok üst düzey kilise yetkililerinin nasıl resmedileceğine kadar geniş bir alanı kapsıyordu.

Bu, Kilise'nin Engizisyon'un sanıldığı kadar kötü olmadığını göstermek için ilk girişimi değildi. Vatikan 2004 yılında ya-

yınladığı 800 sayfalık bir raporda, on beşinci yüzyılda Roma'nın kontrolünde olmayan ünlü İspanyol Engizisyonu'nun din sapkınlığı ile ilgili olarak verdiği hükümlerin sadece yüzde 1,8'inin gerçekten infaz edildiğini ileri sürmüştür. Her neyse, Papa II. John Paul, Kilise'nin 700 yıl boyunca din sapkınlarına karşı yürüttüğü kampanyanın "işkence dolu" ve "Kilise'nin tarihindeki en büyük hata" olduğunu söylemiştir.

Yasaklanmayan bir diğer kitap Harriet Beecher Stowe'un yazarı olduğu on dokuzuncu yüzyıl klasiklerinden *Tom Amcanın Kulübesi (Uncle Tom's Cabin)*'dir. Endeks'in Kutsal Tarikatı adı altında bir daire oluşturan Romalı Engizitörler kitap üzerinde durmuşlar ancak kitabı okuyan bir Vatikan mensubu, kölelik hikâyesinin ABD'de ayaklanma için kodlanmış bir çağrı olduğunu öne sürmüştür. Engizitörlerden kitap hakkında ikinci bir görüş istendiğinde kitabın zararsız olduğu söylenmiş ve dolayısıyla yasak kapsamına alınmamıştır.

İkinci Dünya Savaşı öncesinde Adolf Hitler'in nefret dolu *Kavgam (Mein Kampf)* adlı kitabı da yasaklanmamıştır. Sansürcüler Nazi diktatörü hakkında bir karara varamamışlar ve tartışmalar yıllarca sürmüştür. Sonunda *Kavgam* adlı kitapla ilgili incelemeye son verilmiştir.

Daha yakın tarihlerde Kardinal Joseph Ratzinger'in bir Alman edebiyat eleştirmenine yazdığı mektuplarda Harry Potter romanları konu edilmiştir. Mart 2003'te dünya basınının Papa II. John Paul'ün Harry Potter'ı onayladığını yanlışlıkla duyurmasından bir ay sonra, onun ardılı olacak kişi, Gabriel Kuby'e gönderdiği mektupta, eleştirmenin J. K. Rowling'in yapıtlarının çocuklar için "manevi bakımdan sağlıksız yayınlar" olduğunu belirten görüşüne katıldığını ifade etmiştir. *Harry Potter ve Yarım Kan (Harry Potter and the Half Blood)* ile ilgili olarak, 7 Mart 2003'te Kardinal Ratzinger, Kuby'e yayınladığı 'eğitici' *Harry Potter -İyi mi yoksa kötü mü? (Harry Potter: Good or Evil?)* adlı

kitabı için teşekkür etmiştir. Kuby bu kitapta, çocukların iyi ve kötü ayırımını henüz doğru dürüst yapmaya başladığı bir evrede, Potter kitaplarının bunu önleyerek çocukların Tanrı ile henüz emekleme aşamasında olan ilişkilerini bozduğunu ve dolayısı ile çocukların kalplerinde onulmaz yaralar açtığını öne sürmüştür. Ratzinger "İnsanları Harry Potter konusunda aydınlatmanız çok iyi olmuştur, çünkü bu farkında olunmayan derin bir baştan çıkarmadır ve böylece ruhtaki Hıristiyanlık inancını daha doğru dürüst büyümeden bozmaktadır" diye yazmıştır.

Bu mektup Kuby'i, [bir basın toplantısında verdiği yanlış izlenim ile basının, Vatikan'ın Potter'i destekliyormuş gibi bir hava yaratmasına yol açan] Kilise üst düzey yetkilisine de kitabının bir nüshasını göndermesi için yüreklendirmiştir. Nisan 2003'te düzenlenen bir basın toplantısında Yeni Çağ ile ilgili bir çalışma belgesinin sunumunu yapmak isteyen Rahip Peter Fleetwood bir gazetecinin sorduğu soruya yanıt verirken Harry Potter kitapları hakkında olumlu bir ifade kullanmıştır. Sonrasında gazetelerde "Papa Potter'i onaylıyor" (*Toronto Star*), "Papa Potter Kitaplarını destekliyor" (*BBC*) ve "Papa'ya göre Harry Potter Tamamdır" (*Chicago Sun Times*) gibi manşetler çıkmıştır.

Dan Brown'ın *Da Vinci Şifresi*, Kilise ve Tapınak Şövalyeleri adı ile tanınmış Haçlılar arasında İsa ile ilgili yüzyıllarca gizli kalması kararlaştırılmış ve açıklanması halinde bütün Hıristiyanlığın temellerini sarsacak bir komplo hikâyesi anlattığından, dünyadaki milyonlarca insan için Vatikan'ın gizli arşivlerinde bu ünlü şövalyeler hakkında yazılanlardan daha ilginç bir konu herhalde bulunamazdı.

İki

Tapınak Şövalyeleri ile ilgili gerçek

Hiçbir Papa, II. Urban kadar dünya tarihi üzerinde uzun soluklu bir etkiye sahip olmamıştır. Günümüzün Hıristiyanlık temeline dayalı batı demokrasileri ile Ortadoğu'nun köktenci İslam teröristleri arasındaki ana çelişkinin izlerini, onun Kutsal Toprakları Müslümanlardan kurtarmak için Avrupalı prenslere yaptığı çağrıda bulmak olasıdır. 27 Kasım 1095'te Fransa'da Clermont Konsülünde yaptığı konuşmada, Kutsal Topraklar'a yapılacak Hac ziyaretini bir kutsal savaşla birleştirme fikrini ortaya atmıştır. Papa II. Urban "Asil Frank (Fransız) ırkı doğudaki Hıristiyan dostlarının yardımına koşmalıdır. Kâfir Türkler Doğudaki Hıristiyanlık merkezine yaklaşıyorlar, Hıristiyanlar baskı altına alınmış ve saldırıya uğramışlardır; kiliseler ve kutsal yerler kirletilmiştir. Kudüs Saracen (Müslüman) boyunduruğu altında inlemektedir. Kutsal Sepulchre (Kudüs'te Hıristiyan geleneklerine göre İsa'nın gömülü olduğu Hıristiyan kilisesi) Müslümanların eline geçmiş ve camiye çevrilmiştir. Hacılar taciz edilmiş ve Kutsal Topraklar'a girişleri engellenmiştir. Batı, doğunun savunulması için harekete geçmelidir. Zengin ve fakir ayırt edilmeksizin herkes katılmalıdır. Franklar kendi iç kavgalarını ve çatışmalarını durdurmalıdır. Sadakatsizlerin üzerine yürüyerek haklı bir savaş yapmalıdır. Tanrı'nın kendisi onlara rehber olacaktır; çünkü onlar Tanrı'nın işini yapıyor olacaklar. İsa'nın hizmetinde öleceklerin bütün günahları bağışlanacaktır. Burada onlar fakir ve sefil günahkârlar iken, orada zengin ve mutlu olacaklardır. Hiç

kimse duraksamasın, gelecek yaz harekete geçilsin. Tanrı böyle istiyor!" diye konuşmuştur.

1095 ile 1250 yılları arasında yedi Haçlı Seferi düzenlenmiş, Kudüs'ün ele geçirildiği ilk sefer dışında başarı sağlanamamış ve Kutsal Topraklar elde tutulamamıştır. Ortaçağ savaşçıları tarafından iki yüzyıl sürdürülen ve Tanrı adına yürütülen bu askeri harekâtlar sonucunda bazı romantik figürler ortaya çıkmıştır ki bunların içinde gerçek olanı Aslan Yürekli Rişar, roman kahramanı olanlar ise Kral Arthur'un Camelot'unda Kutsal Kâse'yi ele geçirmek için harekete geçen yuvarlak masa şövalyeleridir. Ancak yirmi birinci yüzyılda ortaya çıkan bir roman, bir grup Haçlı'yı tarih kitaplarından çıkarıp popüler bilince taşımıştır.

Tapınak Şövalyelerinin bir görgü tanığı olan Piskopos William of Tyre, 1118'de, "şövalye sınıfından bazı asil din adamları, tutarlı kişilik ve itaat yemini altında, hiçbir şeye sahip olmaksızın hem kendilerini Tanrı'ya adayarak ve hem de ondan korkarak İsa'nın hizmetine girmişlerdir" diye yazmıştır. Önderleri Burgundy'li şövalye Hugues de Payens ile Güney Fransa'dan Godefroid (Geoffrey) de St. Omar idi. Ne bir kiliseleri, ne de barınacak bir yerleri olmadığı için Kudüs'e geldiklerinde onlara "Tanrı'nın mabedinde (Lord's Temple - Kudüsteki Yahudi tapınağının harabeleri) kalacak bir yer verilmişti. Onların asli görevi "soyguncuların ve çetecilerin saldırılarına karşı yolların güvenliğini korumaktı". William'a göre bunu yaparlarken "özellikle hacıların da emniyetini sağlamış oluyorlardı. Kuruldukları tarihten itibaren dokuz yıl boyunca dini özellik taşımayan kıyafetler giymişlerdi. Bu kıyafetler daha çok "insanların kendi ruhlarını kurtarmak adına onlara bağışladıkları giysilerdi."

Bu şövalyeler "Süleyman Tapınağının ve İsanın Fukara Şövalyeleri" veya kısaca "Tapınakçılar" diye bilinirdi. 1128'de Troyes Konsülünde kınanan şövalyeler, savaşlardaki gaddarlıkları ile ün salmışlardı. 1239'da Kudüs'ün Müslümanlar tarafından geri alınmasından sonra, şövalyeler Kıbrıs'ı ele geçirerek orayı

karargâhları yapmışlar ve elde ettikleri zengin savaş ganimetleri ile uluslararası bankerliğe başlamışlardı. Bankacılığı icat ederek Paris'te bir Tapınak açmışlar ve günümüzün Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Merkezi gibi kurumlarının oynadığı rolü ortaçağda üstlenmişlerdi. Eskinin "İsa'nın Fukara Şövalyeleri", böylece yeryüzündeki herhangi bir hükümetten daha zengin hale gelmiş ve sayıları dokuzdan 15,000–20,000'e yükselirken, sahip oldukları malikâne ve kalelerinin sayısı 9,000 olmuştur. William of Tyre, 1170 ile 1174 yılları arasında yazdığı notlarda "Şövalyeler artık o kadar büyümüşlerdi ki bu tarikat içinde 300 şövalye beyaz pelerin giyiyordu; biraderlerin sayısı ise bilinmiyordu. Hem burada hem denizaşırı yerlerde muazzam bir servet biriktirdikleri söyleniyordu; yeryüzünde hiçbir Hıristiyan memleket kalmamıştı ki malvarlığının bir kısmını bu şövalyelere bağışlamamış olsun. Bugün itibariyle servetlerinin bir kralın hazinesine denk olduğu söylenebilir" diyordu.

"Şövalyeler o kadar zenginleşmişler ve güçlenmişlerdi ki, artık aşırı derecede sorun yaratır bir duruma gelmişlerdi" demekteydi William.

O dönemdeki liderleri Jacques de Molay idi. 1244'te Fransa'da Vittrey'de doğmuş, Tapınak Şövalyeleri'ne yirmi bir yaşındayken katılmıştı. Rütbeleri büyük bir hızla tırmanmış, İngiltere'de uzunca bir süre kalmıştı. Sonunda misafir general ve bütün İngiltere'de tarikatın önderi olarak atanmış, yirmi ikinci Büyük Üstad'ın ölümü üzerine de tarikatın önderliğine getirilmişti. Bunun üzerine İngiltere'den Kıbrıs'a geçmişti. Oradayken 1307 yılının sonbaharında "Âdil" adıyla bilinen Kral IV. Phillip ve Papa V. Clement'in emriyle Fransa'ya çağırılmıştı. Krallığın ve papalığın Tapınakçıların gücünden ve servetinden hem korktuğu hem de kıskandığı sanılmakta ve çağrının bunun sonucunda gerçekleştiğine inanılmaktadır. Bir başka tahmin ise, Âdil Phillip'in Tapınak Şövalyelerine çok fazla borçlu olduğu ve bu

borcun tasfiyesinin ancak tarikatın tasfiyesi ile mümkün olabileceğine inanmasıydı.

13 Ekim 1307 Cuma günü kraliyet muhafızları Tapınakçıların Paris'teki karargâhına girerek şövalyeleri tutuklamışlardı. Hapsedilen ve işkence gören şövalyeler, şeytana tapınma ve cinsel sapıklıkların da dâhil olduğu din sapkınlıklarını itirafa zorlanmışlardı. İtiraf ve pişmanlık ile ölüm arasında bir seçim yapmak durumunda bırakılmışlardır. Molay önce işkence altında itirafta bulunmuş, ancak daha sonra inkâr etmiştir. Bir başka şövalye ile birlikte lanetlenen Molay, Sen Nehri üzerinde ve Notre Dame Katedrali'ne yakın bir adaya götürülerek 1312 yılında yakılınıştır.

Bu olayın yarattığı bir efsaneye göre alevler kendisini sarmaya başladığında, Molay, hem kralın hem de papanın aynı yıl içinde öleceği kehanetinde bulunmuştur. Kehanet doğru çıkmıştır. Ama ölümünden önce Papa, tarikatı feshetmiş ve her kim Tapınak Şövalyeleri'ne katılmayı düşünürse onun aforoz edileceğini ve din sapkınlığı ile suçlanacağını ilân etmiştir. Kral Phillip ve Papa Clement'in Tapınakçıları yok etme kararına rağmen, bazılarının yuvadan kaçtıklarına ve İskoçya'da Tarikatı yeniden kurduklarına inanılmaktadır. Bugün itibariyle Tapınak Şövalyeleri, Hür Masonların bir kolu olarak faaliyet göstermektedir.

Her ne kadar Vatikan'ın arşivleri ve Avrupa tarih kitapları krallarla papaların hedeflerinin çakıştığı ve hatta komploların kurulduğu sayısız örnekle dolu olsa da, hiç biri Kral Philip ile Papa V. Clement arasında, tamahkârlığın bir pelerinle örtülerek gizlendiği bu olay kadar uyum içinde yapılmamıştır. Aynı Clement'in, Tapınakçılara karşı yapılan din sapkınlığı suçlamalarının haksız olduğunu kabul ettiği bir belge de yedi yüzyıldır Vatikan gizli arşivlerinde durmaktadır.

2008 yılında tarihçileri hayrete düşüren bir olay, Vatikan'ın, Tapınakçılara karşı açılmış davanın tutanaklarını *Processus Contra Templarios (Tapınakçılar Davasının Papalık Soruştur-*

ması) (*Papal Inquiry into the Trial of the Templars)* adıyla 799 adet bastıracağını duyurması ve 8,000 dolar (5900 Euro, 4,115 İngiliz Poundu)'a satacağını ilân etmesidir. Bu dev çalışma yumuşak deriden bir cilt içinde olacak ve Tapınakçılar davasının orijinal Latince belgelerinin tıpkıbasımlarını içerecektir.

Fransa'da mahkemelerin yapıldığı yerin adıyla "Chinon Parşömeni" olarak bilinen belgede Papa Clement'in Tapınakçıları neden feshettiği ve üyelerini tutuklattığı yer almaktadır. Vatikan'ın gizli arşivlerinde saklanan bu küçük parşömen 2001 yılında Profesör Barbara Frale tarafından ortaya çıkarılmıştır.

"Onu bulduğumda gözlerime inanamadım, çünkü bu kâğıt on yedinci yüzyılda yanlış bir arşivin içine konulmuştu" demiştir Profesör Frale.

Bu dokümana göre Tapınakçıların şövalyeliğe kabul töreninde haça tükürülüyor, İsa inkâr ediliyor ve onları üye olmaya öneren kişinin vücudunun alt tarafının arkası, göbek çukuru ve ağzı öpülüyordu. Tapınakçıların buna karşılık Papa Clement'e yaptıkları açıklamalarda ise, tören başlangıcının Saracen'lerin eline düşecek şövalyelerin çekeceği acıları canlandırdığını, öpme olayının ise başlı başına şövalyelerin itaat ve sadakatini gösterdiğini ifade etmişlerdir. Bu açıklamadan sonra Papa Clement, bu törendeki ayinin şövalyeleri tutuklatan Kral Philip'in iddia ettiği ölçüde dine karşı bir küfür (blasphemy) olmadığını kabul etmiştir. Bununla birlikte, Papa Clement, Fransızlarla olan barışı korumak ve kilisede bölünmeyi önlemek adına Tarikatı feshetmiştir.

Profesör Frale "Tapınakçıların din sapkınları olmadıklarının kanıtı bu belgedir" demiştir.

"Pişmanlık içinde göründüklerinden" ve Kilise'den bağışlanma istediklerinden, Papa V. Clement'in, tarikatın Büyük Üstadı Jacques de Molay ve Tapınak Tarikatı'nın diğer önderleri için absolüsyon[5] verdiği yine parşömende yazılmıştır.

---

5 Absolüsyon, Kilisenin Hıristiyanları günahtan arındırması demektir. (Çev.)

"Din sapkınlığından şüphe edilenler için bile zorunlu olan" normal günahtan dönme yemininden sonra "Tapınak Tarikatı'nın önde gelen liderlerinin Katolik Komünyona yeniden girişleri ve kutsal nesneleri yeniden kabulleri belgede yer almıştır. Belge, tapınakçıların mahkemesinin ilk evresi ile ilgilidir ve bu evrede Papa V. Clement, Fransız engizöterlerin işkencesi altında daha önceleri Hazreti İsa'yı reddettikleri için aforoz edilen savaşçı biraderlerin üzerindeki bu utancı ortadan kaldırmanın apostolik (papalık) gereklerini yerine getirmeyi ve Tapınakçıların canlarını kurtarmayı ummaktadır.

Bazı çağdaş kaynakların doğrulamasına göre, papa tapınakçıların bazı ciddi ahlaksızlık eylemlerinin içinde olduklarından emindi ve bu nedenle tarikatta radikal bir reform yapmayı ve daha sonra da onu başka bir savaşçı-dini örgütle birleştirmeyi planlıyordu. Reformun gerçekleşmesi için önemli bir adım olan Chinon Sözleşmesi başarısızlıkla sonuçlandı çünkü Fransız monarşisi, Papa'yı Viyana Konsülünde (1312) nihai bir karar vermeye zorlayan bir şantaj mekanizmasını başlatmıştı. Tapınakçıların ortadan kaldırılmasını emreden Kral Âdil Phillip'e karşı çıkamayan Papa, Konsül babalarının kararına başvurmuş ve sonra da tarikatı feshetmeye karar vermiştir. Clement'e göre, bu "ıstırap verici karar", Konsül'den önce yürütülmüş bazı sapkınlık soruşturmalarına dayandırılamazdı.

Papa'ya göre Tapınakçılara yöneltilen bu "utanç verici suçlamalar (din sapkınlığı, putperestlik, eşcinsellik, müstehcen davranış)" bir skandala yol açmıştır çünkü bu suçlamalar bir yandan herhangi bir kimseyi tapınakçı kıyafeti giymekten alıkoyarken, öte yandan kararın gecikmesi de "Kutsal Topraklarda imanın düşmanları ile savaşmakla görevli" Tapınakçılar için servetlerini ortaya koyan Hıristiyanlar bakımından bu servetlerin çarçur edilmesi anlamına geliyordu. Bu tehlikelerin özenle gözden geçirilmesi ve Fransızların baskısı, tapınakçıların tarikatının feshedilmesi konusunda Papa'yı ikna etmiştir.

Papa Clement'in aklamasının Molay için hiçbir değeri yoktu. Tanrı'ya ve Kilise'ye karşı işlediği ve işkence altında itiraf ettiği suçlar ve günahlar yüzünden yakılarak öldürülmüştü. Diğer Tapınak Şövalyeleri de öldürülmüş ve Tapınakçıların hazinesine Kral Phillip tarafından el konulmuştu.

Chinon belgesinin yayınlanmasından sonra *London Daily Telegraph* gazetesinde yazılan bir yazıya göre İsa'nın Tapınağı Müstakil Tarikatı (Association of the Sovereign Order of the Temple of Christ) adlı kuruluş İspanya'da bir dava açarak Papa Benedict'in Tapınakçıların 100 milyar euro değerindeki mal varlığına el konulduğunu kabul etmesini talep etmiştir. İspanyol asıllı Tapınakçılar "Bizim niyetimiz Roma Katolik Kilisesi'ni ekonomik çöküntüye uğratmak değil, tarikatımıza karşı kurgulanmış entrikanın boyutunu mahkemeye göstermektir" demişlerdir.

Chinon parşömenindeki ifşaatları dikkate alan *Time* dergisi "Bu kadar varlığın, gücün ve nüfuzun Papalığın bir kalem darbesi ile ortadan kaldırılması fikri, Batı'nın efsanevi duyarlığına çok fazla gelmiştir. O Batı ki Tapınakçıların şu veya bu şekilde hayatta kalmış olmalarına ve hatta daha gizli uluslararası bir örgüte dönüştürülmüş olmalarına inanmak istemiştir" diye not düşmüştür.

Günümüze kadar gelen tarikat, yüzyıllar boyunca kötü niyetli, habis olmayan, cengâver ve esrarengiz diye nitelenmeye devam etmiş ve *Time*'a göre, dünyanın her yerinde doğrudan bir bağlantısı olmasa bile, pek çok örgüt onun adına sahip çıkmıştır.... "Bu saygı gösterileri" *Time*'daki makaleye göre "hiçbir zaman kurgu ve fantezi alanında elde edilmiş bu kadar büyük bir gücün, bir zamanlar sahip olunduğu halde birdenbire kaybedilenleri telâfi edemeyeceği gerçeğini göz ardı edemez."

Papa V. Clement'in Adil Philip ile işbirliği yaparak Tapınakçıları ortadan kaldırmasından beş yüzyıl sonra Vatikan arşivlerine Papalık "saçmalığı" olarak bilinen ve Papa XIII. Leo'nun

yayınladığı bir bildiri (geniş dağıtım için) girmiştir ve buna göre Katoliklerin Hür Masonlara üye olması yasaklanmıştır. 20 Nisan 1884'te *Humanum Genus* başlığı ile yayınlanan bildiriye göre "Katolik adına değer veren ve onun sonsuza kadar kurtuluşunu korumak isteyen her kimse, her ne sebeple olursa olsun bir Mason tarikatına katılmamalıdır. Kilise Kanunu (The Code of Canon Law)'nun 1917 baskısının 2335. maddesi gereğince "Kiliseye ve meşru sivil kurumlara karşı komplo kuran Mason tarikatına veya bir benzerine üye olan kişilerle ilgili *ipso facto* (sırf bunun için) aforoz yetkisi Papalık makamının tasarrufundadır."

İman Doktrini için Kutsal Cemaat'ın Başkanı Kardinal Francis Seper 18 Temmuz 1974'te bütün piskoposluk kongrelerinin başkanlarına bir mektup yazarak Papalık makamının piskoposlardan hâlihazırdaki Kilise karşıtı Masonik faaliyetler hakkında birçok kez bilgi talep ettiğini bildirmiştir. Kardinal 2335. maddeyi de içeren Kilise Kanunu'nu değiştirecek kanunun askıya alındığını ve bu itibarla bütün ceza kanunlarının tam olarak yorumlanacağını ve ruhbanların ve dini ve laik kurumların mensuplarının Masonik üyeliğine karşı ifade yasağının yürürlükte olduğunu hatırlatmıştır.

Pek çok iyi niyetli ruhban, bu mektubu, eğer yerel piskopos söz konusu locanın Kiliseye ve sivil otoriteye karşı aktif olarak bir komplo içinde olmadığını kabul ederse, rahip olmayan Katoliklerin Mason olabilecekleri şeklinde yorumlamışlardır. 2335. madde o zaman yürürlükte olduğundan ve 1983'e kadar yürürlükte kaldığından, rahip olmayan Katoliklerin Mason olmalarına Seper'in olanak tanıma yetkisinin olamayacağını düşünmüş olmaları gerekirdi. Bunun bir sonucu olarak, Kardinal Seper 17 Şubat 1981'de bu karışıklığı gidermek üzere resmi bir açıklama yaparak orijinal mektubunun mevcut 2335. maddenin gücünü hiçbir şekilde değiştirmediğini ve kilise kanunundaki cezaların yürürlükten kaldırılmadığını belirtmiştir.

1983 yılında yürürlüğe giren yeni kanunun 1374. maddesinde "Kilise'ye karşı fesat oluşturan bir kuruluşa girenlere âdil bir ceza verilir; böyle bir kuruluşta görev alana ve terfi edene ise kilise ayinlerine katılmama cezası verilir" denilmektedir.

Önce İman Doktrini Cemaatının Başkanı, sonra XVI. Benedict adıyla Papa olan Kardinal Joseph Ratzinger "Masonik Kuruluşlar Hakkında Deklarasyon" başlığı ile bir bildiri yayınlamıştır. Bu bildiride Kilise'nin "Masonik kuruluşlara karşı tavrı olumsuz olmaya devam etmektedir çünkü onların ilkeleri Kilise doktrini ile hiçbir zaman bağdaşmamıştır ve bu nedenle bunlara üyelik yasak olmaya devam etmektedir" denilmiştir. Mason kuruluşlarına giren Katolikler "günah işlemektedir" ve Kutsal Komünyon alamazlar.

Her ne kadar Vatikan, Chinon parşömeninin pek çok nüshasının uzmanlaşmış kütüphaneler ve ortaçağ üzerinde uzmanlaşmış akademisyenler tarafından satın alınacağını ummuşsa da, New York'taki Livingston Masonik Kütüphanesi böyle bir nüshayı satın alan Masonlara yakın tek araştırma kurumu olmuştur.

Livingstone Masonik Kütüphanesi'nin Yöneticisi Thomas M.Savini, "Bu eseri satın almamızın Masonik biraderlik örgütü içinde ve dışında pek çok kaşların yukarı kalkmasına yol açacağının farkındaydık; ancak bu satın alma Masonik mirasın toplanması, incelenmesi ve korunması misyonu ile örtüşmektedir.

Bu Masonik miras sadece Hür Masonların tarihsel köklerinin incelenmesini değil, Rosicrucianism'in[6], Avrupa Aydınlanması'ndan bu yana felsefenin ve Tapınak Şövalyeleri'nin incelenmesi de dâhil olmak üzere manevi köklerine inilmesini de kapsamaktadır. Bu belge koleksiyonu yalnız Hür Masonluk öğrencileri için değil, Ortaçağı ve din bilimini inceleyen araştırmacılar ve tarihçiler için de önemlidir. ABD'de bunun bir ku-

---

6 Rosicrucianism, izoterik aklı ön planda tutan ve ruhsal ve manevi aydınlanmaya özel vurgu yapan 17- 18 inci yüzyılda ortaya çıkmış bir akımdır.

rum tarafından yapılması gerekiyordu ve Kütüphane Yönetim Kurulu'nun oy birliği ile aldığı bir kararla bu kurum biz olduk" demiştir.

Üç

Vatikan'ın Hazineleri

Roma'da Tiber nehrinin sol kıyısında durduğunuzda, eski Nero Meydanına bitişik, geleneklere göre Hazreti İsa'nın vekâletini emanet ettiği ve ilk havarisi olan Aziz Petrus'un M.S. 67'de şehit edildiği yerde Vatikan, yani Papalık Makamı ve Papa'nın başlıca ikametgâhı yer almaktadır. Yeryüzündeki en küçük bağımsız devlettir. Ama en zengini midir?

M.S. 320–327'de İmparator Konstantin, Aziz Petrus'un mezarının bulunduğu yere bir bazilika inşa ettirmiştir. Bu kilisenin yarım kubbesinin (apsisi) altında mezarın yerini gösteren bir lahit bulunmaktadır. On beşinci yüzyılda bina harap olduğu, aynı zamanda daha çok alana da ihtiyaç duyulduğundan onarım ve genişletme için planlar yapılmıştır. Papalık topraklarını korumak için askerlere önderlik ederken zırh giydiğinden "Cengâver Papa" olarak anılan Papa II. Julius (M.S.1503–13) zamanında, kendisi için bir kabir yapılarak işe başlanmıştır. Michelangelo tarafından kendi başına ayakta durabilen muazzam bir anıt tasarlanmıştır. Bunun üzerine Julius, Konstantin zamanında inşa edilen bazilikayı tamamen yıktırarak Aziz Petrus kilisesini yeniden inşa ettirmeye karar vermiştir.

Julius, Vatikan sarayının içinin de fresklerle kaplanması için talimat vermiştir. Papalık ofisi ve kabul salonu olarak kullanılmak üzere Raphael'den dört odayı boyamasını istemiştir. Raphael çalışırken, Michalengelo da Cappella Sistina veya Sistine Şapel'i (1508–1512) olarak bilinen papalık şapelinin tavanını boyamak-

taydı. Michelangelo kubbeye Yaradılış Kitabı'ndan dünyanın, Âdem ve Havva'nın yaradılışını, Cennet Bahçesi'nden kovuluşlarını ve Tanrı'nın yeryüzünü sellerle yok edişini resmetmiştir.

1546 yılında Michelangelo yetmiş bir yaşında iken Aziz Petrus kilisesinin mimarlığına atanmıştır. Michelangelo önce eski yapıyı sökmüş, sonra büyük kubbenin bir dizi sütun üzerinde yükseltilmesine başlamıştır. Kiliseyi taçlandıran bu kubbenin inşaatı onun tarafından tasarlanmış, bitirilmesi ise ölümünden sonra gerçekleştirilmiştir.

Roma Katolik Kilisesi'nin coğrafi merkezi olan Vatikan, dünyanın en değerli sanat eserlerinin sahibidir ve bazılarına göre dünyanın en varlıklı kuruluşudur.

Vatikan'ın hazineleri üzerine yazılmış bir kitap olan *Vatikan'ın Milyarları (The Vatican Billions)'*nda Avro Manhattan, "Katolik Kilisesi hâlihazırda dünyanın en büyük malî gücü, varlık birikimcisi ve mülk sahibidir" demektedir. Yeryüzündeki şirketler, bankalar, dev tröstler, hükümetler ve devletler arasında en büyük maddi zenginliklere sahip olma bakımından tek kuruluştur. Bu bakımdan bu muazzam servet birikiminin görünür yöneticisi durumundaki Papa, yirminci yüzyılın en zengin bireyidir. Hiçbir kimse onun değerini, milyar dolar bazında, gerçekçi olarak tahmin edemez."demektedir.

Aynı yazara göre, Papa'nın, İngiltere, Fransa ve Amerika'daki Rothschilds'de, Londra'daki Hambros Bank ve Zürih'teki Credit Suisse'de çok büyük yatırımları bulunmaktadır. ABD'de Morgan Bank'ta, The Chase Manhattan Bank'ta, First National Bank of New York'ta, The Bankers Trust Company'de ve diğerlerinde aktifleri vardır. Yatırımları arasında Gulf Oil, Shell, General Motors, Bethlehem Steel, General Electric, IBM ve benzerleri gibi güçlü uluslararası şirketlerin hisse senetleri bulunmaktadır. Sadece ABD'deki yatırımlarının toplamı en kötü tahminle bile 500 milyon doları aşmaktadır.

Bono ihracı ile ilgili olarak yayımlanan bir bildiride, Boston başpiskoposluğu varlıklarının toplamını 635.891.004 dolar olarak açıklamıştır ki bu rakam borçlarının 9,9 katıdır. Buna göre net varlık tutarı 571.704.953 dolardır "ABD'deki yirmi sekiz başpiskoposluğun ve yüz yirmi iki piskoposluğun zenginliklerini (ki içlerinden bazıları Boston'dan daha zengindir) topladığınız zaman kilisenin hayret verici servetini ortaya çıkarmak hiç de zor değildir" demektedir Manhattan. "Gayrimenkul ve Katolik Kilisesi'nin kontrolündeki diğer zenginlik kaynakları da hesaba katıldığında, New York Katolik cemaatinden birinin sözleriyle, Katolik Kilisesi, 'yıllık satın almalar göz önünde tutulduğunda muhtemelen ABD hükümetinden hemen sonra ikinci gelmektedir.'"

Bu istatistikler, bütün aktifleri hesaplandığında, Roma Katolik Kilisesi'nin dünyanın en ürkütücü bankeri olduğunu ortaya koymaktadır. Birbirini izleyen her Papa'dan bağımsız olarak, Papalık Makamı artan bir eğilimle A.B.D'ye yönelmiştir. *Wall Street Journal*'da çıkan bir yazıya göre "Vatikan'ın sadece ABD'deki mali işlemleri o kadar büyüktür ki, her bir işlemde satın aldığı veya sattığı altının tutarı milyonlarca dolarla ifade edilebilir."

Vatikan'ın som altın olarak sahip olduğu hazinenin değeri, *United Nations World Magazine* tarafından birkaç milyar dolar olarak hesaplanmıştır. Bunun büyük bir bölümü külçe altın olarak U.S. Federal Reserve Bank (Amerika Merkez Bankası)'ta, kalanı ise İsviçre ve İngiltere'deki bankalarda tutulmaktadır. Vatikan'ın yalnızca ABD'deki mal varlığı, bu ülkenin en büyük beş dev şirketinin zenginliğinden daha fazladır.

1987 yılında *Fortune* dergisi "Bütün ihtişamına rağmen Vatikan neredeyse meteliksizdir" diye yazmıştır. Yazıya göre "Barbarca istilalara, zulümlere, sayısız veba salgınlarına ve ara sıra yaşadığı bölünmelere rağmen hayatta kalmış olan Papalık, şimdi modern zamanın bir sorunu ile karşı karşıyadır: derin bir mali

daralma... Vatikan'ın giderek büyüyen bürokrasisinin masrafları buna ayrılmış kaynakların çok ötesindedir."

Geçen yıl Papalık Makamı, birbiri ile ilintisiz pek çok kaynaktan, törenlerden gelen paralardan, yayınlardan, gazete reklâmlarından ve videokaset satışlarından 57,3 milyon dolar gelir elde etmişken, yatırımlardan elde edilen mütevazı gelir sadece 18 milyon dolarda kalmıştır ve bu durum çok şaşırtıcıdır. 500 milyon dolar yatırımı olan Vatikan, pek çok üniversiteninkinden daha da düşük mali kaynaklarla yetinmek zorunda kalmıştır.

2008 yılının ilkbaharında Vatikan, son dört yıl hesaba katıldığında, muhasebecilerin yıllık hesapları ilk kez zararla kapattığını açıklamıştır. Rapora göre, ABD Doları'nın Euro karşısında hızlı değer kaybından hemen önce dolara yatırım yapan Papalık, yaklaşık on milyon Euro zarara uğramıştır. Bir kaynak "İtalyan hükümetine emlak vergisi vermeyen kilise, Roma'daki gayrimenkullerin kirasını arttırmasaydı, bütçedeki delik daha da büyük olabilirdi" demiştir.

Kira artışları Roma'da bazı anlaşmazlıklara da yol açmış ve artış yapmayan kiracıları Vatikan'ın tahliye ile tehdit ettiği ileri sürülmüştür. Uğranılan zararda, Vatikan'ın bir gazete ve bir radyonun da içinde olduğu medya faaliyetlerinin kötü yönetilmesinin de rolü olduğu söylenmiştir. Bunların geçen yıl yarattığı zarar yaklaşık on beş milyon Euro'dur. 2007 yılında Vatikan'ın açıkladığı toplam yıllık gelir tutarı 236,7 milyon Euro iken, yıllık harcamaların tutarı 245,8 milyon Euro olmuştur.

Vatikan'ın gelirlerinin önemli bir bölümü dünyanın her tarafında kilise mensuplarının yaptığı bağışlardan oluşmaktadır. Amerikan Katolikleri yaklaşık 80 milyon dolar vermiştir. Uzmanlar, Vatikan'ın toplam varlığının 2008'de beş milyar Euro'nun (5 milyar $) üzerinde olduğunu hesaplamışlardır.

Vatikan'ın servetinin ne kadarının bankalarda, ne kadarının menkul kıymet yatırımlarında olduğu tartışma konusudur ve Pa-

palık Makamı da bunu açıklamamaktadır. Ancak Vatikan devletinin zenginlik ölçüsü sadece para ve yatırımları değildir. Papalık Makamı dünyanın en zengin sanat koleksiyonunun da sahibidir. Müzelerde, halka açık sergilerde, özel odalarda, mermer, koridorlarda, kiliselerde, şapellerde ve Aziz Petrus Bazilikasında, İsa'dan önceden başlayıp bugüne kadar yüzyıllardır devam edegelen dönemdeki dünyanın en büyük sanatçılarının yağlıboya tabloları, freskleri, çizimleri, heykelleri ve pencere vitrayları bulunmaktadır.

Dünyada antika koleksiyonları ilk kez Papa II. Julius, X. Leo, VII. Clement, III. Paul ve V. Pius tarafından oluşturulmuştur. Bunların arasında Heracles Büstü, Apollo Taraçası ve Laocoon[7] da bulunmaktadır. Papa XIV. Clement'in antika toplama merakı Papa V. Pius tarafından devam ettirilince ortaya öyle bir birikim çıkmıştır ki, sonunda, on bir ayrı odanın ünlü antikalarla dolduğu bir müze, Museo Pio-Clementino oluşmuştur.

Vatikan müzelerinin kuruluşu, Papa II. Julius della Rovere'nin 1503 yılında, Papa VII. Innocent tarafından yaptırılmış Belvedere Sarayının avlusuna bir Apollo heykeli koydurması ile başlamıştır. Sanat eserlerinin sayısı yüzyıllar boyunca artmış ve koleksiyonlar sonuçta Papa Benedict (1740–1758) ve Papa XIII. Clement (1758–1769) tarafından yeniden düzenlenmiştir; Kutsal (Museo Sacro,1756) ve Kutsal Olmayan (Museo Profano, 1767) bölümleriyle Apostolic Library Museums kurulmuştur. Yeraltı mezarlarından elde edilmiş ve saklanması, korunması zor buluntulardan oluşan Hıristiyan Müzesi 1854'te Lateran Sarayı'nda Papa IX. Pius tarafından kurulmuş ve Papa XXIII. John tarafından Vatikan Müzelerine taşınmıştır. Papa XI. Pius 1932 yılında Vatikan Resim Galerisi (Pinacoteca)'nin açılışını yapmıştır.

Vatikan'ın koleksiyonları Vatikan içinde pek çok müzede çeşitli sanat eserleri ve heykeller olarak sergilenmektedir. En ünlü

7 Lacoon, Troyalıları tahta at konusunda uyardıktan sonra iki oğlu ile birlikte iki deniz canavarı tarafından öldürülen Troyalı rahip.

ve bilinenleri ise Sistine Şapel'inin Michelangelo tarafından yapılmış tavan süslemeleri ile Aziz Petrus Bazilikası'ndaki Pieta Şapeli'nde Bakire Meryem'in kucağında çarmıha gerilmiş vücut ile birlikte gösterildiği Pieta heykelidir. Vatikan'ın "belki de dünyanın dini figür içeren en önemli yapıtı" olarak nitelendirdiği bu heykel, Michelangelo tarafından henüz yirmi dört yaşında iken yapılmış ve belki de imzalanmış tek eseridir.

Bir Vatikan yayınında "Bu muhteşem heykelle, Michelangelo, bize insanoğlunun çektiği ıstırabı çok manevi ve Hıristiyanca bir bakışla yansıtmaktadır" diye yazılmıştır. "Michelangelo'dan önceki ve sonraki sanatçılar Bakire Meryem'i kollarında İsa'nın ölmüş bedenini tutarken ve yüzünde büyük bir kederle ve neredeyse umutsuzluğun kıyısındaymış gibi resmetmişlerdir. Buna karşılık Michelangelo eserinde olağanüstü bir duyguyu yansıtmıştır. Kucağında İsa'nın cansız bedenini tutan Meryem'in yüzünde bir yumuşaklık, bir dinginlik ve yoğun kederin muhteşem kabul edilişinin Kurtarıcı'ya olan imanla kaynaşmış hali görülmektedir. İsa neredeyse uyuduğu huzurlu uykudan uyanıverecekmiş ve onca eziyet ve cefadan sonra yeniden dirilişin tomurcuğu açıverecekmiş gibi durmaktadır."

Aziz Petrus'un kabrinden sonra bazilikanın tamamında en çok ziyaret edilen ve en sessiz yer Pieta Şapeli'dir. Akli dengesi bozuk birinin yinelenebilecek saldırısından korumak üzere heykel, kurşungeçirmez bir camın arkasında sergilenmektedir. 1972 yılında Macar kökenli otuz üç yaşında bir Avustralyalı genç olan Laszlo Toth, iri yarı bir nöbetçinin üzerine atılarak "Ben İsa'yım" diye bağırmaya başlamış ve akabinde heykele bir çekiçle saldırmıştır. Meryem'in sol kolu kırılmış, burnu, sol gözü ve örtüsü de zarar görmüştür. Bu saldırı, Papa VI. Pius'un diz çökmüş halde gösterildiği heykelin parmağının 1970 yılında bir Alman tarafından kırılmasından sonra Aziz Petrus Bazilikası'nda bir sanat eserinin hasara uğramasına yol açan ikinci belli başlı olaydır.

Vatikan'ın müzeleri, pek çok sanatçının yanı sıra, Giotto, Caravaggio, Michelangelo, Leonardo da Vinci ve Raphael'in eserleri ile doludur. Vatikan kütüphaneleri İncil'in ve diğer yazınların eski el yazmalarına ve bazı hallerde dünyadaki tek orijinal nüshasına ev sahipliği yapmaktadır. Vatikan'ın binaları ve özellikle Aziz Petrus Bazilikası altın, gümüş, değerli taşlar ve nadir mermerlerle süslenmiştir. Bu eserlerin bakımından sorumlu olan bir Vatikan görevlisi, Maurizio de Luca, "Papa'nın neden bu koleksiyonlara sahip olduğunu sorduğunuz zaman, Kilisenin ve Papa'nın yüzyıllar boyu ne anlama geldiğini düşünmeniz gerekir" demiştir. "Papalar ve maiyetleri yüzyıllar boyu kültürün en büyük destekçileri olmuştur. Vatikan, Papa'nın pek çok sanatçıya iş verdiği bir yer olduğu için bu sanatçıların eserleri şimdi koleksiyon oluşturmaktadır."

2001 yılında Vatikan'ın iki eski kıdemli memuru bir sanat sahtekârlığı olayı ile suçlanmışlardır. Aziz Petrus Bazilikası'nın bir bölümünün eski yöneticisi olan Monsenyör Michele Basso ve Vatikan'ın İtalyan elçiliğinde görevli bir danışman olan Monsenyör Mario Giordana, Michelangelo, Guercino ve Giambologna gibi sanatçılara ait olduğu öne sürülen sanat eserlerini New York'taki Metropolitan Museum ve Washington'daki National Gallery gibi sanat kuruluşlarına satmaya çalışmakla suçlanmışlardır. En göze çarpan eserler Michelangelo'ya atfedilen The Young St John the Baptist adlı mermer büst ile Euphronius'a atfedilen bir Yunan vazosu idi. Memurların eserlerin özgünlüğünü göstermek ve değerini artırmak için Vatikan antetli kâğıtları kullandıkları iddia edilmişti.

Vatikan hem şehir hem de bir devlet (her ikisi de Roma kenti içinde) olduğu için, hem bütün serveti hesaba katıldığında hükümetler gibi hareket eder hem de dünya çapında büyük bir şirket gibi faaliyet gösterir. Yazar Karl Keating son zamanlarda Vatikan'ın yıllık bütçesinin Chicago başpiskoposluğununki

ile aynı büyüklükte olduğuna değinmiştir. Fonların bir kısmı Vatikan'ın kendisinin yaşamasına harcanırken, bir bölümü de Kilise'nin dünyadaki misyonerlik faaliyetlerine ve diğer etkinliklere gitmiştir.

Keating "Vatikan'ın oldukça küçük sayılabilecek bir yıllık bütçeyi denklemekte neden sıkıntı çektiğini sormamız gerekir" diye yazmaktadır. "Kilise'nin bütün zenginliği tamamen kilise binalarında, hastanelerde, okullarda, misyonlarda ve nihayet sanat eserlerindedir. Sanat eserlerini satabilirsiniz ancak elde edilecek gelir dünyanın fakirlerini bir günlüğüne bile doyurmaya yetmez."

"Eğer Vatikan sanat eserlerini satarsa bundan milyonlarca dolar elde edebilir, ancak bu bir kez olur. Sanat eserleri elden çıkar ve para çok kısa bir süre idare eder. Papalar sahip değil, sadece emanetçi konumundadırlar. Sanat hazinelerini özel koleksiyonculara satmakla değil, onları gelecek kuşaklar için saklamakla sorumludurlar."

Vatikan'ı bir yıl döndürmek için gerekli olan paranın 250 milyon dolar olduğu hesap edilmiştir. Bu para, piskoposluk cemaatlerinin yaptığı katkılardan, piskoposluklardan, dini tarikatlardan, lâik bireylerin bağışlarından ve diğer kaynaklardan gelmektedir. 2004 yılında bu rakam 89 milyon dolardı. Bu rakamın yaklaşık olarak 27,2 milyon doları Kilise Kanunu'nun 1271. maddesi gereğince Papalık Makamı'nı malî olarak desteklemekle yükümlü olan münferit piskoposluklardan gelmektedir. Bu demektir ki, 2004 yılında bütün dünyada kiliseye ait 2.883 egemenlik bölgesinden her biri ortalama olarak 10.000 dolar sağlamışlardır. Zengin başpiskoposluklar daha fazla vermişlerdir. Küçük piskoposluklar ise ya çok az vermişler ya da hiçbir şey vermemişlerdir.

Vatikan ayrıca Roma kentinde Papalık Makamı'na ait otuz binadan ve 1.700 apartmandan da kira geliri elde etmektedir. Bu yoldan 2004 yılında elde edilen gelir 64,5 milyon dolar olmuştur.

Vatikan'ın 2004 bilânçosu, normal bütçesinin bir parçası olmadığı halde papalığın hayır işlerini desteklemek amacıyla kurulmuş ve adına "Peter's Pence" adı verilen fonun, yüzde 7,2 azalmayla 52 milyon dolar olduğunu göstermektedir.

Çok satan bir kitabın yazarı ve Chicago rahibi olan Peder Andrew Greeley "Kilise'nin gerçekten zengin (bu ayrı bir hikâye) olduğu zamanlar olmuştu ancak Reformasyon ve Fransız İhtilâli bunu sona erdirmiştir. Katoliklik emlâk bakımından fakirdir. Örneğin: Aziz Petrus Bazilikası'nın Vatikan için ikame değeri nedir? Bunu kim satın alabilir? Bir yılda ne kadar gelir yaratabilir? Adak mumlardan elde edilen gelir –aslında yegâne gelir kaynağı- sadece bakım masraflarını karşılayabilir. Eğer birisi bunu satın alırsa ve buranın zarar doğuran bir başyapıt olduğunu anlarsa, ne yapabilir? Üzerine bir mülk mü inşa edebilir? Vatikan Müzesi ile ne yapılabilir? Belki İtalyan hükümeti henüz tamamlanmamış metro hattında bir istasyon yapmak üzere onu satın alabilir. Vatikan'ın gelirleri vasat bir Amerikan Katolik Üniversitesi'nin gelirlerinden daha azdır. Bu bakımdan, Vatikan'ın çok yoksul malî durumla yetinmek zorunda olduğu söylenebilir. Debdebeler ve şaşaalı seremoniler hâlâ sürmektedir ancak bu ihtişamı yaratan zenginlik çoktan bitmiştir, şimdi Vatikan seremonilerin masraflarını güçlükle karşılamaktadır" demiştir.

Vatikan'ın mal varlığı her zaman için iyi saklanan bir sır, buna karşın önemli bir spekülasyon konusu olmuştur. Tahminler 1,5 milyar dolar ile 15 milyar dolar ve üstü arasında değişmektedir. Toplamın içinde satışı pek mümkün görünmeyen gayrimenkuller ve sanat eserleri de yer almaktadır. Mal varlığının önemli bir bölümü ise menkul kıymet portföyü ve altın rezervi olarak tutulmaktadır. Ek kaynaklar ise kira gelirleri ile hatıra parası, pul ve hediyelik eşya satışından sağlanan gelirlerdir. İngiltere'deki saraylar, kraliyet konutları, tarihi evler ve malikâneler gibi Vatikan da turistler için bir çekim merkezi ve gelir yaratan kaynak olmuştur.

Malî uzmanlara göre Vatikan'ın bütçesi 2001'den bu yana sürekli birkaç milyon dolar açık vermektedir ancak bu açığı karşılayacak aktifler mevcuttur. En önemlileri arasında Vatikan'ın Roma'da sahip olduğu gayrimenkuller, papalığın Castel Gandolfo'daki yazlık konutu, ofis binaları, saraylar ve katedrallerdir. On altıncı yüzyıldan beri var olan kale surları ile Vatikan Şehri, 1929'da İtalya ile imzalanan "Lateran Antlaşmaları" ile bağımsızlık kazanmıştır. 11 Şubat 1929'da Papa XI. Pius ve Benito Mussolini Vatikan'ın bugünkü sınırlarını çizerken ona yeni egemenlik hakları ve ek binalar sağlamışlardır.

Papalık Makamı'nın baş muhasebecisi Ivan Ruggerio'ya göre paha biçilmez sanat hazineleri hariç Vatikan'ın gayrimenkullerinin değeri 1,21 milyon dolardır. Ruggerio "Gayrimenkullerin değeri gerçek piyasa değeri dikkate alınmadan hesaplanmıştır ve şüphesiz Papalık Makamı'nın muazzam sanat eserleri, fiyatsız ve ticaret konusu olmayan değerler olduğundan toplama dâhil edilmemiştir. Bir fiyatı olmadığından sanat eserlerinin değeri "bir Euro" olarak gösterilmiştir. Aziz Petrus Bazilikası da 'piyasa fiyatlarının dışında' olanlar sınıfına alınmıştır " demiştir.

Vatikan, mali yatırımlarındaki ciddi zararın döviz kurlarındaki ve özellikle dolar kurlarındaki aşırı oynaklıktan ileri geldiğini öne sürmektedir. Papalık Makamı kira ve diğer gayrimenkul gelirlerinin açığın finansmanına yardımcı olduğunu belirtmektedir. Çok büyük bir turist çekim merkezi olan Sistine Şapel'inin de içinde bulunduğu Vatikan Müzeleri açığın finansmanında Papalık Makamı'na yardımcı olmuştur.

Vatikan'ın "Peter's Pence" adı verilen fonunda bir yılda toplanan meblâğ, mutlak olarak ele alındığında, en cömert bağışta bulunanların Amerikalı müminler olduğunu ve onların bağış toplamının 18,7 milyon dolara çıktığını göstermektedir. Nüfusu Katolik olan hiçbir millet bu rakama yaklaşamamıştır. Papalık Makamı'nda kardinaller danışma komitesinin 2008'de yayın-

ladığı bir rapora göre 2007'de papalığın hayır işleri için yaptığı harcamalara en çok katkı yapan millet Amerikalılardır (19 milyon dolar ve toplamın yüzde 29'u) ve Papalık Makamı'nın doğrudan desteklenmesi için yapılan katkılarda ise ikinci sıradadırlar (Almanlardan sonra).

2007 yılında Vatikan "işini iyi yapan" memurlarına parasal ödül vermeyi kararlaştırmıştır. Ücret artışında ise ücretlilerin "bağlılık, profesyonellik, verimlilik, dürüstlük" gibi kriterlerle değerlendirildiğini söylemişlerdir. Zamanında kardinalden temizlikçiye kadar Vatikan'da Papalık Makamı tarafından 4,000 den fazla insan istihdam edilmiştir. Geniş bir iş ıskalası hesaba katıldığında taban ücretin aylık olarak 1.100 Euro ($ 1.634) ile 2.200 Euro ($ 3.268) arasında değiştiği belirtilmiştir. Daha yeni bir araştırmada çalışanların sayısı 2.659 olarak gösterilmiş olup, bunun 744'ü piskoposluk rahiplerinden, 351'i kadın ve erkek dini tarikat mensuplarından ve 1.564'ü de meslekten olmayan insanlardan oluşmaktadır. Papa XIII. John'a Vatikan'da kaç kişinin istihdam edildiği sorulduğunda, "Yaklaşık yarısı" diye şaka yollu cevap vermiştir.

Dört

Yoldan Çıkmış Rahipler

Katolik rahiplerin cinsel tacizine uğramış kurbanların davaları ile ilgili olarak 2003 yılında Vatikan arşivlerinde araştırma yapan Teksaslı bir avukat, "De Modo Provedendi di Causis Crimine Soliciciones (Taciz Suçları İle İlgili Davalarda Şekil Yönünden Hareket Tarzı)" başlıklı bir belge ile karşılaşmıştır. Papa XXIII. John'un imzasını ve mührünü taşıyan belge, 1962 yılında Kardinal Alfredo Ottoviani tarafından yazılmış ve gizli kalması kaydı ile dünyadaki bütün kıdemli rahiplere dağıtılmıştır. Altmış dokuz sayfalık belge, özellikle günah çıkarma sırasında, herhangi bir kimseyi "ahlaksız ve müstehcen konularda konuşmaya" kışkırtan rahiplerle ilgilidir.

Talimatı alan rahiplerin bu davaları "çok gizli" bir şekilde izlemeleri istenmekteydi. Kurban olduğu öne sürülen kişi de dâhil olmak üzere, işin içindeki herkese, "Papalık Makamı'nın bu çok gizli sırrına uyması için" aforoz edilme korkusuyla çoğu kez yemin verdirilmekteydi. "En büyük suç" "çok günah bir müstehcen eylemin" bir rahip tarafından "kendi cinsiyetinden biriyle yapılması" olarak tanımlanmıştı. Belge "çok gizli" olarak nitelenmiş ve yayınlanması yasaklanmıştı.

Vatikan'ın, rahiplerin erkek çocukları ve genç erkekleri cinsel bakımdan taciz etmesini Papa XXIII. John kanalıyla örtmesinden yedi yüzyıl önce, Aquina'lı Saint Thomas (1225–1274), "cinsel eylemlerin belirlenmiş sonucu için doğru neden, üremedir" di-

yerek eşcinselliğin “peccata contra naturam” yani “doğaya karşı işlenmiş” en büyük günah olduğunu ilân etmiştir. Ancak Vatikan arşivlerinde papalığın pek çok yakışıksız davranışı örtbas edilmiş bulunmaktadır; bunların arasında Papa VII. Clement’in çocuk uşaklarla cinsel ilişkiye girmesi, Papa IX. Benedict’in hem hayvanlarla cinsel ilişkide bulunması, hem de iki eşeyli seks partilerinde yer alması ve Papa VII. Boniface’in hem “canavar” hem de katil olarak nitelendirilmesi sayılabilir. Papa I. Leo sadist ve işkenceciydi; III. Julius genç çocuklarla ilişkiye giriyordu; Papa VI. Clement fahişelere dadanmıştı; Papa Anacletus rahibelere tecavüz etmişti; Papa II. Paul ise sehpaya yatırılıp işkenceye tâbi tutulan çıplak adamları seyretmekten hoşlanıyordu.

Vatikan arşivleri ve Kilise kayıtları, rahiplerin yakışıksız cinsel davranışlarına, kilisenin bunları şekillendirme uğraşına ve nihayetinde örtbas etmesine kanıt oluşturmaktadır. Şimdiki Papa XVI. Benedict’in, 2005 yılında papa olarak seçilmesinden bir hafta önce, İman Doktrini Cemaati Başkanı iken, cinsel tacizle suçlanan rahiplerin soruşturmalarının gizli yapılması talimatını verdiği rapor edilmiştir. Mayıs 2001’de bütün Katolik piskoposlara gönderdiği gizli bir mektupta Başkan, kilisenin bu tür soruşturmaları kapalı kapılar ardında tutmaya ve bütün kanıtları, kurbanların yetişkin olmasından başlayarak, on yıl süreyle gizlemeye hakkı olduğunu iddia etmiştir.

Mektup Kardinal Joseph Ratzinger (Papa II. John Paul’ün ardılı olarak Papa seçilmeden önceki adı) tarafından imzalanmıştı. Taciz kurbanları adına hareket eden avukatlar, bu mektubun, iddiaları kamuoyundan gizleme ve polisin soruşturmasını önleme amacını güttüğünü söylemişlerdir. Avukatlar Kardinal Ratzinger’i “adaletin tecellisini açıkça engellemekle” itham etmişlerdir.

“Çok vahim günahlarla ilgili” bu mektup, bir zamanlar engizisyona başkanlık yapmış bir Vatikan ofisinden, İman Doktrini

Cemaati'nden gönderilmişti. Bu mektupta Missa (Mass) ayininin[8] Katolik olmayan biriyle kutlanmasından tutun, "on sekiz yaşından küçük birine" bir rahibin cinsel tacizde bulunmasına kadar değişik konularda kilisenin takındığı tavır açıklanmaktaydı. Mektupta, kilisenin yargılama sürecinin "küçüğün on sekiz yaşını doldurmasıyla başlayacağı" ve on yıl sonra sona ereceği belirtilmektedir. Yine söz konusu mektupta, taciz suçlamaları ile ilgili "ön soruşturmaların", bunları isterse özel mahkemelere gönderme yetkisine sahip olan Ratzinger'in ofisine gönderilmesi emrediliyordu.

Ratzinger'in mektubu "bu tür davalar papalığın sırrı kapsamına girmektedir" şeklinde sona ermektedir. On yıllık yargılama süreci içinde papalık sırrının ihlâli, aforoz edilme tehdidi de dâhil olmak üzere, yaptırımlara bağlanmıştır. Bu mektuba, iki taciz kurbanı ile ilgili olarak bu yılın başlarında Teksas'ta bir kilise aleyhine açılan davanın belgelerinde atıfta bulunulmuştur. Söz konusu kurbanların avukatları, bu mektubu gönderen Kardinal'in adaleti engellemeye çalıştığını söylemişlerdir. İki kurbanın avukatlığını yapan ve arşivde bu mektubu bulan Daniel Shea "Mektubun açıklanmaya ihtiyacı yoktur. Bu, adaletin engellenmesidir" diye konuşmuştur.

Shea taciz suçlamalarının sadece gizli mahkemelerce soruşturulması emrini eleştirmiştir. Shea "Bu davalara değişik usuller ve gizlilik dayatılıyor. Eğer kolluk güçleri bir dava ile ilgili olarak bulgular elde ediyorsa, bu kurum bunlarla ilgilenmelidir. Eğer hiç bulgunuz yoksa bu davayı soruşturamazsınız. Eğer on sekiz artı on yıl süreyle gizli tutarsanız, rahip bu işten yakasını kurtarabilir" demiştir.

Papa XVI. Benedict Nisan 2008'de ABD'ne ilk gezisine çıkarken çocuklara yönelik cinsel taciz "hem ABD'deki kilise,

8 Missa Ayini, İsa Peygamber'in etini ve kanını temsilen ekmeğin ve şarabın kutsandığı ayindir. Bu ayine Aşai Rabbani ayini de denilmektedir. (Çev.)

hem genel anlamda kilise, hem de şahsen benim için büyük bir ıstıraptır" demiştir. "Kurbanların hikâyelerini okuduğumda, bu rahiplerin nasıl bu şekilde ihanet ettiklerini anlamakta çok güçlük çekiyorum. Onların görevi bu çocuklara şifa ve Tanrı sevgisi vermektir. Çok fazla utanç duyuyoruz ve bunun gelecekte olmaması için ne gerekiyorsa yapacağız" diye eklemiştir.

Eşcinsel eğilimi olan rahiplerle çocukları taciz etme eğiliminde olanları birbirinden ayıran papa, "Şu anda eşcinsellik hakkında konuşmak istemiyorum ancak pedofili farklı bir durum. Pedofilleri kutsal hizmetimizden kesin olarak dışlayacağız" diye sürdürmüştür.

Pedofili suçu işlemiş olanların "rahip olamayacağını" vurgulayan papa, rahip adaylarına seminer veren kilise görevlilerinin bu adaylarda benzer eğilimlerin oluşmaması için uğraştıklarını söylemiştir. "Güçlü bir idrak için ne gerekiyorsa yapacağız, çünkü çok sayıda rahip yerine iyi rahibe sahip olmak daha önemlidir. Bu yarayı iyi etmek için umarım ki ne gerekirse yaparız; geçmişte yaptık, gelecekte de yapacağız" diyerek konuşmasını bitirmiştir

Vatikan arşivleri ve iki bin yıl geriye giden Hıristiyan kronikleri cinsel suçlarla mücadeleye ilişkin açıklamalarla doludur. Hıristiyan inancı ile derinden etkilenmiş olan İmparator II. Valentinian M.S 390'da oğlancılık yapan adamlarla ilgili olarak "bu suçu işleyenlerin herkesin gözü önünde alevlerin intikamı ile cezalandırılacağını" duyurmuştur. Sekizinci yüzyıl İngiltere'sinde rahiplerin çocuklara karşı işledikleri cinsel suçlara atıfta bulunan bir kitap, *Penitintial Bede*, çocuklarla cinsel ilişkiye giren din adamlarına, rütbelerine göre, çok ağır cezalar verilmesini önermiştir. M.S. 1179'da bir kilise kurulu "doğaya karşı günaha girmiş" din adamlarının ya ömür boyu bir manastıra kapatılmalarını ya da kiliseden ihraç edilmelerini istemiştir. On altıncı yüzyılda Papa IV. Pius, ısrarla cinsel ilişki talep eden rahipleri

mahkûm ettiğini ilan eden ilk papalık bildirisini yayınlamıştır. Kilise Kanunu'nun, Sacramentum Poenitentiae, belli başlı ikinci açıklaması 1 Haziran 1741'de Papa XIV. Benedict tarafından yapılmış ve cemaat mensupları ile cinsel ilişkiye girme girişiminde bulunacak bütün rahiplerin mahkûm edileceğini ilân edilmiştir. 1917'de cinsel ilişkiye zorlamayı lanetleyen bir yasa yayınlanmıştır. Cinsel ilişkiye zorlamayı düzenleyen mevzuat 1922'de yeniden yayınlanmıştır.

Papa XXIII. John'un 1962'de yayınladığı gizlilik fermanının 2003'te ortaya çıkmasından sonra *New York Times* Haber Servisi şöyle yazmıştır: "Son on iki ay boyunca Roma Katolik Kilisesi'ni saran cinsel taciz krizi, neredeyse bütün Amerikan piskoposluklarını kapsamış ve çoğunun kariyeri kilise tarihi ve eğitim semineri vermek olan 1,200 den fazla rahip bu olayın içinde yer almıştır. 31 Aralık 2002' ye kadar olan sürede rahiplerce gerçekleştirilmiş ve belgelendirilmiş çocuk tacizi olayları üzerine *New York Times*'ın yaptırdığı kapsamlı bir araştırmaya göre, son altmış yılda rahiplerce cinsel bakımdan taciz edilmiş küçük sayısı 4,000 den fazladır. Bu sorunla ilgili en kapsamlı veri derlemesini gerçekleştirmiş olan bu araştırma, suçlanan 1.205 rahibin isimlerini ve hikâyelerini içermektedir. Açıkça veya açılan davalarla rahipler tarafından tacize uğradığını öne süren kişilerin sayısı 4.268 olarak belirlenmiştir ancak uzmanlar sessiz kalmayı tercih edenlerle birlikte bu sayının daha da fazla olduğunu tahmin etmektedirler. Veriler, kurbanların 1984'te Louisiana'da kiliseye karşı açtıkları ilk davadan çok önce, savunmasız gençlerin rahipler tarafından gizlice iğfal edildiğini ortaya koymaktadır. Bazı olayların tarihi 1930'lara kadar gitmektedir."

Los Angeles Polis Departmanı'nın 17 Aralık 2003'te dosyasını açtığı BC307934 no.lu şikâyete göre, Los Angeles Baş Piskoposluğu'nun iç halkasında yer alan ve "en üst görevlerde" bulunan en az yirmi sekiz rahip, cinsel tacizle suçlanmış veya bu

suçtan hüküm giymiştir. Şikâyette şöyle denilmiştir: "Aralarında Piskopos Juan Arzube ve G. Patrick Ziemann'ın da bulunduğu bir kısım iyi yer edinmiş rahip, başpiskoposluktaki itibarlarını, olayları örtbas etmek için kullanmıştır. Leland Boyer ve Gerald Fessard gibi eğitimde görev almış rahipler, yetki ve pozisyonlarını bu kurbanlara yaklaşmak için kullanmışlar, sonra tecavüz ettikleri çocukları ruhban okullarına ve rahiplik eğitimine yönlendirmişlerdir. Yirmi altı rahibin ve diğerlerinin doldurdukları pozisyonlar piskopos yardımcılığı, ruhban vekilliği, genel gekillik, yerel ruhban okullarının müdür, öğretmen ve öğrenci işleri yöneticiliği gibi görevlerdir. Çocuk tecavüzcülerinin bu görevlere terfi ettirilmiş olması, neden pek çok çocuk tecavüzcüsü rahibin davalı başpiskoposluk tarafından korunduğunu, pek çok çocuk tecavüzcüsünün nasıl rahip olduğunu, pek çok ruhban okulu yöneticisinin ve rahibin nasıl çocuk tecavüzcüsü haline geldiğini açıklamaya yardımcı olmaktadır."

Cinsel taciz davaları üzerinde uzmanlaşmış Minnesota'lı avukat Jeffrey Anderson, 1991' den bu yana kırk üç eyalette Katolik rahipler aleyhine açılmış 300'den fazla dava olduğunu ve bunlardan seksenini kendisinin yürüttüğünü söylemiştir. Katolik gazeteci Jason Berry, 1984–1990 döneminde Katolik kilisesi ile en az 100 uzlaşma olduğunu ve bu uzlaşmaların parasal değerinin 100 milyon dolar ile 300 milyon dolar arasında değiştiğini belirlemiştir. Roma Katolik Kilisesi avukatı Peder Thomas Doyle, 3.000 Katolik Kilisesi rahibinin çocuk sevicisi ve tacizcisi (piskoposluk başına rahip kimlikli 16 tacizci) olduğunun tahmin edildiğini söylemiştir.

Baltimore'lu psikoterapist ve eski bir rahip ve aynı zamanda *Gizli Bir Dünya: Cinsellik ve Bekârlık Yemini Arayışı* (*A Secret World: Sexuality and the Search for Celibacy)* adlı kitabın yazarı A.W. Richard Sipe, rahiplerin cinsel davranışları üzerine kapsamlı bir araştırma yapmıştır. Sipe'nin araştırmasına göre,

"ABD'de Katolik rahipler arasında cinsel bakımdan aktiflik oranı tahminen iki kişide birdir." Sipe, 1.000 rahibi ve onların "sevgilisi" veya kurbanı olan 500 kişiyi incelemiştir. Araştırmanın bulgularına göre, rahiplerin yüzde yirmisi kadınlarla cinsel ilişkiye girmiş, yüzde sekiz ile yüzde on kadarı "heteroseksüel keşiflerde" bulunmuş, yarısı aktif olmak üzere yüzde yirmisi eşcinsel, yüzde altısı pedofil ve yaklaşık yüzde dördü ise erkek çocukları hedef almıştır.

Freethought in Madison, Wisconsin adlı aylık yayının idare bürosundan yapılan bir açıklamada okurlarından her hafta bir rahibin veya Protestan papazın sivil mahkemede suçlandığının ayrıntılarını belirten üç dört gazete küpürü aldıklarını söylemektedirler. 1988 ve 1989'da Kuzey Amerika'da rapor edilmiş olayları incelediklerinde, çocuklara tecavüz eden rahipler, papazlar ve diğer din görevlileri ile ilgili olarak ABD ve Kanada'da 250 rapor edilmiş olay olduğunu görmüşlerdir. Suçlanan din adamlarından yetmişi Katolik rahip (yüzde 39,5) ve yüz on biri ise Protestan papazıdır (yüzde 58).

Rahipler Kuzey Amerika'daki din adamlarının sadece yüzde onunu oluşturdukları halde, suçlanan din adamları içindeki oranları yüzde kırktır. Davaların beşte birinin sonucu bilinmemekle birlikte, araştırmaya göre, suçlanan din adamlarının yüzde seksen sekizi mahkûm olmuştur; rahiplerden mahkûm olanların oranı ise yüzde seksen birdir. Olayların çoğunluğu mahkemelere götürülmemiştir. Masum olduklarını iddia eden din adamlarının dörtte üçü mahkûm olmuştur. Katolik rahiplerden masum olduğunu iddia edenlerin ise yarısı hüküm giymiştir.

Araştırmaya göre, çocuklara tecavüzden suçlanan din adamları içinde Katolik rahiplerin aklanma oranı Protestan papazlara göre daha yüksektir. Benzer şekilde, mahkûm olduklarında cezaların ertelenme oranı Katolik rahiplerde daha yüksek, cezaevlerinde kalma süreleri de daha kısadır.

Angela Bonavoglia, *İyi Katolik Kızlar: Kiliseyi Değiştirme Kavgasında Kadınlar Nasıl Başı Çekiyor? (Good Catholic Girls: How Women Are Leading the Fight to Change the Church?)* adlı kitabın yazarı, bütün dünyadaki -Meksika, Latin Amerika, Afrika ve ABD- Katolik rahiplerin kadınlarla rızaya dayalı cinsel ilişkiye girdiklerini belirtmiştir. Pek çok başka rahip de yetişkin erkeklerle cinsel ilişkiye girmiştir. Bonavoglia'ya göre "kilisedeki sorun pedofili veya küçüklerin cinsel tacizinden çok daha büyük boyutlarda." "Bu sorun suçlar ve suçlular, seks ve güç ile ilgilidir: evet. Ancak, daha çok da ikiyüzlülükle ilgilidir. Bağlanma, sorumluluk ve saygıyı içeren ergin yollarla cinselliği yaşamayı seçen rahipleri yasaklayarak ve onları cinsel keşiflerinin bedelinden kurtararak, kilise, 'herkes için bedava' bir dinsel seks hayatına göz yummuştur. Homoseksüelliğin ve heteroseksüelliğin Katolik rahiplik sistemi içinde dallanıp budaklanmış olması, homoseksüelliğin ve heteroseksüelliğin yapısında var olan bir özelliği yansıtmaz. Aksine, elit, kapalı, hepsi erkek bir tür gizli toplumun, birinin cinsel hayatı hakkında her ne pahasına olursa olsun yalan söylemesine göz yuman ve hatta onu talep eden sahtekârlığının ve ikiyüzlülüğünün iddianamesidir."

Papa XXIII. John'un 1962'de yayınladığı belgenin Mayıs 2001'e kadar yürürlükte kalmasını dikkate alarak 2007'de yayınlanan *Seks, Rahipler ve Gizli Kodlar (Sex, Priests, and Secret Codes)* adlı kitabın yazarları Thomas P. Doyle, A.W. R.Sipe ve Patrick J.Wall "Katolik Kilisesi'nin cinsel istismarının 2000 yıllık kâğıt izi" adını verdikleri bir açıklama yapmışlardır. Belgenin "önemli" olduğunu çünkü Kilise'nin "en üst düzeyde gizlilik ısrarını" gösterdiğini yazmışlardır.

Papa XXIII. John'un De Modo Provedendi di Caucis Crimine Soliciciones'i imzalamasının ve çocukların ve gençlerin din adamlarınca cinsel tacize uğratılmalarının kilisenin gizlilik taahhüdüne sokulmasının üzerinden elli dört yıl geçtikten sonra,

Papa XVI. Benedict ABD'ne ve Avustralya'ya yaptığı bir gezide rahiplerin cinsel tacizine uğrayanlardan özel olarak özür dilemiş ve bu konu hakkında sık sık konuşmalar yapmıştır. Dünya Gençlik Günü dolayısı ile Avustralya'nın Sydney kentinde bir topluluğa hitaben yaptığı konuşmada "Bu kötülükler güven duygusuna karşı yapılmış çok ciddi bir ihanettir ve bu yüzden açıkça mahkûm edilmeyi gerektirir. Çok büyük bir acı yaratmışlar ve Kilise'nin tanıklığına zarar vermişlerdir. Bu kötülükle savaşmak için hepinizden piskoposlarınıza destek ve yardımcı olmanızı ve onlarla birlikte çalışmanızı istiyorum. Kurbanlar şefkat ve bakım görmeli, bu kötülüğü yapanlar ise adaletin önüne çıkarılmalıdır. Özellikle gençler için daha güvenli ve sağlıklı bir ortam yaratılması birinci öncelik olmalıdır" demiştir.

Beş

Kutsal Tarikatlarda Cinayet

Vatikan arşivlerinde papa olmanın tarihteki en tehlikeli iş olduğunu gösteren kanıtlar vardır. Yüzyıllar boyunca birçoğu ya cinayete ya da suikaste kurban gitmiştir. Öldürülen ilk Papa VIII. John idi. M.S. 882'de önce zehirlenmiş, sonra da papalık mahkemesinin entrikacı üyeleri tarafından dövülerek öldürülmüştür. Matthew Brunson'un *Papa Ansiklopedisi: A dan Z'ye Papalık Makamı (The Pope Encyclopedia: An A to Z of the Holy See)*'ne göre pek çok papa cinayeti, Kardinal Cesare Baronius'un *Kilise Yıllıkları (Annales ecclesiastici)*'nda "papalığın demir çağı" adını verdiği ve güçlü ailelerin papaları seçtirdiği, azlettirdiği ve politik ihtiraslar ya da intikam yüzünden öldürttüğü Orta Çağ'da, özellikle M.S. 867–964 döneminde gerçekleşmiştir. Bu dönemde görev yapmış yirmi altı papanın on altısı şiddet yüzünden can vermiştir.

En eziyet verici ölümlerden biri Papa XII. John (M.S.955–964)'un ölümüdür. On sekiz yaşında papa seçilen XII. John, adı çıkmış bir kadın düşkünüydü ve onun döneminde papalık sarayı genelev olarak nitelenir hale gelmişti. Metreslerinden birinin kocası tarafından yatakta yakalanınca, feci şekilde dövülmüş ve aldığı yaralardan dolayı ölmüştür. Bazı söylentilere göre ise sevişirken geçirdiği felçten dolayı ölmüştür.

Cinayetlere ilişkin komplo teorileri ve iddialar, Papa VII. Clement'in M.S. 1771'de ölümüyle artmıştır. Papa, "cizvitleri dağıttığı için duyduğu suçluluğun altında eziliyor, son yıllarını

zehirlenme korkusu içinde geçiriyordu." Ölümünden sonra ölümü ile ilgili o kadar çok hikâye ortaya çıkmıştır ki, sonunda cesedi üzerinde otopsi yapılmak zorunda kalınmıştır. Buna karşılık Cizvitleri töhmet altında bırakacak bir bulgu çıkmamıştır.

Öldürülen papaların listesi şöyle:

VIII. John (872–882): Zehirlenmiş ve dövülerek öldürülmüştür.
III. Adrian, St (884–885): Zehirlendiği sanılmaktadır.
VI. Stephen (896–897): Boğularak öldürülmüştür.
V. Leo (903): Öldürülmüştür.
X. John (914–928): Yastıkla boğularak öldürülmüştür.
VII. Stephen (VIII) (928–931): Öldürüldüğü sanılmakta.
VIII. Stephen (IX) (939–942): Sakat bırakılmış ve aldığı yaralardan ölmüştür.
XII. John (955–964): Metresi ile birlikteyken onuru zedelenen koca tarafından öldürülmüştür.
VI. Benedict (973–974): Bir rahip tarafından boğularak öldürülmüştür.
XIV. John (983–984): Açlıktan ölmüş veya zehirlenmiştir.
V. Gregory (996–999): Söylentilere göre zehirlenmiştir.
IV. Sergius (1009–1012): Öldürüldüğü sanılmaktadır.
II. Clement (1046–1047): Zehirlendiği sanılmaktadır.
II. Damasus (1048): Öldürüldüğü sanılmaktadır.
VIII. Boniface (1294–1303): Fransızların elinde tutsakken kötü muameleden ölmüştür.

En tuhaf hikâye ise Papa VII. Stephen'ın yaptıklarıdır. M.S. 896'da dokuz ay önce ölmüş olan öncüllerinden biri aleyhine dava başlatmıştır. Yazar Mark Owen, kötü şöhretli papalar üzerine yazdığı bir yazıda, Papa Formosus'un cesedinin mezarından çıkarılarak bir tahta oturtulduğunu belirtmektedir. Kıldan

bir gömlek[9] giydirilmiş olan ceset, Papa Stephen çıldırmış gibi bağırırken sessizliğini bozmayan bir hukuk danışmanı tarafından oraya getirilmişti. Owen'ın yazdığına göre, "Formosus'un suçu, Stephen'in onay verdiği aday yerine, Charlemagne'nın sayısız gayrimeşru mirasçılarından birine imparatorluk tacını giydirmiş olmasıydı."

Stephen'ın ateş püskürmesinden sonra cesedin üzerindeki giysiler çıkarılmış ve parmakları doğranmıştır. Sonra ceset yerde sürüklenerek bir balkona çıkarılmış ve buradan da uluyan bir kalabalığın üzerine fırlatılmış, kalabalık da onu Tiber nehrine atmıştır. Ceset, Formosus taraftarlarınca sudan çıkarılmış ve daha sonra yeniden ve sessizce defnedilmiştir. Stephen da bir kaç yıl sonra boğularak öldürülmüştür.

M.S. 964'te Papa V. Benedict genç bir kıza tecavüz etmiş ve sonra papalık hazinesini de yanına alarak Konstantinopolis'e kaçmış, ancak paralar suyunu çekince yeniden ortaya çıkmıştır. Bir kilise tarihçisi, Benedict'i, "Tanrı tanımaz canavarların içinde en insafsızı" olarak nitelemiştir. O da kıskanç bir koca tarafından öldürülmüştür. Üzerinde yüzlerce hançer yarası olan ceset, önce sokaklarda sürünmüş, daha sonra da bir çukura atılmıştır.

Ekim 1032'de papalık tacı on bir yaşında bir çocuk olan IX. Benedict için satın alınmıştı. IX. Benedict on dört yaşına geldiğinde, bir tarihçinin ifadesine göre, ahlâksızlıkta ve sefahatta kendinden öncekileri geride bırakmış durumdaydı.

Tarihçi Peter de Rosa'nın *İsa'nın Vekilleri (Vicars of Christ)* adlı kitabında belirtildiğine göre, papaların yaşları on beşe kadar inen metresleri vardı, ensest ve her türlü sapık ilişkiden suçluydular, sayısız çocukları vardı ve "zina eylemi sırasında öldürülmüşlerdi."

Papa VI. Alexander (önceki adı Rodrigo Borgia) M.S. 1492

9 Ölen din adamlarına genellikle keçi kılından yapılmış bir gömlek giydirilmesi bir âdet haline gelmişti. (Çev.)

ile 1503 yılları arasında hüküm sürmüştür. İlk cinayetini on iki yaşındayken işlemiştir. Papalık tacını giydiğinde "Ben Papa'yım. İsa'nın Vekili'yim" diye ağlamıştır. Önceli VIII. Innocent gibi, Alexander da pek çok çocuğun babası olmuş, onları bizzat kendisi vaftiz etmiş ve Vatikan'da yapılan nikâh törenlerini yönetmiştir. En gözde metresi Vannoza Catanei'den bilinen on gayrimeşru çocuğu (aralarında ünlü Cesare ve Lucrezia Borgia da olmak üzere) olmuştur. Catanei albenisini yitirmeğe başlayınca, Borgia on beş yaşındaki Giulia Farnese'yi almıştır. O da bir Kardinal'in kırmızı şapkasını ele geçirerek erkek kardeşine vermiş ve kardeşi daha sonra III. Paul olmuştur. Alexander'ın yerine, papalığı şahsi serveti ile satın alan II. Julius geçmiştir. Çok ünlü bir kadın düşkünü olan II. Julius'un ayağını frengi öylesine kemirmiştir ki, törenlerde öptürmek için ayağını uzatamaz olmuştur.

Papa IV. Sixtus Roma'daki genelevlere bir Kilise vergisi koymuştur. Tarihçi Will Durant'a göre, M.S.1490'da Roma'da 6.800 kayıtlı fahişe bulunmaktaydı. Papa II. Pius, Roma'yı papaların ve kardinallerin oğullarının yönettiği yegâne şehir ilân etmişti.

Papa I. Leo (M.S.440–461)'ya göre, bir Papa'nın, Aziz Petrus'un meşru varisi olarak görüldüğü sürece, ne kadar ahlâksız ve yeteneksiz olduğu önemli değildir. Papaların resmi bir listesi yoktur ancak Vatikan'ın her yıl yayınladığı *Papalık Yıllığı* (*Annuario Pontificio*)'ndaki liste en geçerli liste olarak kabul görmüştür. Buna göre, XVI. Benedict Roma'nın gördüğü 265 inci papadır.

263 üncü papa olan I. John Paul atanma belgesini 26 Ağustos 1978'de almıştır. 17 Ekim 1912'de İtalya'da İorno di Canale'de (şimdi Canale d'Agordo adıyla anılmaktadır) Albino Luciani olarak doğmuş ve kendinden öncekilerle kıyaslandığında (öncelleri XXIII. John ve VI. Paul'un hatırasına saygı için) iki isim alan ilk papa olmuştur. Yine öncellerinden farklı olarak, Vatikan'ın iç kabinesinde veya diplomatik kadrolarında daha önceden hiç belli

başlı bir görev almamıştır. İtalya'da tanınan biri olmasına karşın, daha geniş bir çevrede pek tanınmış biri değildi.

Kısa bir süre için çocukluğunda devam ettiği kilisenin bölgesinde papaz yardımcısı olarak görev yaptıktan sonra Roma'daki Gregoryan Üniversitesi'nde okumuş ve 7 Temmuz 1935'te papazlığa atanmıştır. 1937'de Belluno ruhban okulunda yöneticilik yardımcılığına atandıktan sonra yıllarca bu okulda ders vermiş ve aynı zamanda Belluno Piskoposluğu'nda genel vekil olmuştur. 1958 yılında Papa XXIII. John tarafından Vittorio Veneto piskoposu olarak atanmıştır. Vatikan Kurulu'nda önceleri pek göze çarpmayan bir üye iken, daha sonraları özellikle doktrinle ilgili konularda aktif bir ses haline gelmiştir. 1969'da Venedik Başpiskoposu ve 1973 yılında da Kardinal olan I. John Paul, Katolikliğin gösteriş ve zenginlikle ilgili pek çok yönünü reddetmiş, zengin kiliselerin daha fakir olanlara yardımını ise teşvik etmiştir.

I. John Paul Kardinaller Koleji tarafından papa olarak seçildikten sonra, *Time* dergisi şöyle yazmıştır: "Kardinaller ne istediklerini biliyorlardı: sıcak ve alçakgönüllü bir adam. Sistine Şapeli'nin sunağının önündeki bir masada oturan kardinal ciddi bir ses tonuyla oylarda yazılı olan isimleri okuyordu: 'Luciani… Luciani… Luciani.' Onun yanında oturan iki kardinal "*scrutator* (oyları sayan)" olarak görev yapıyor, gümüş bir kupadan dikkatle aldıkları oy pusulalarını açıyor ve meslektaşlarına uzatıyorlardı. Hayret uyandıran bir günlük oturumun dördüncü ve son oylaması, Katolik dünyasına 263. Papa'yı sunmuştu."

Bu oturumları çevreleyen gizlilik duvarını delmeyi ve içeri girip kendilerini dışarıdaki dünyadan soyutlayan kardinallerin ettiği sessizlik yeminlerini bozmayı başaran *Time* yazarları Jordan Bonfante ve Roland Flamini, Sistine Şapeli'ndeki işlemlerle ilgili hikâyenin parçalarını bir araya getirmişlerdir. Bu yazarlara göre, Luciani'nin seçilmesi kesinlikle bir tesadüf değil, Papa VI.

Paul'un 6 Ağustos 1978'deki ölümünden sonra ve uzun süren oturum öncesi dönemde ortaya çıkan üç mutabakat sonucunda "kendiliğinden oluşan oydaşlıkla" olmuştur.

Seçime katılan 111 kardinalden belki de yarısı, oturuma girerken kararsızdı. Ancak, pek çoğu seçilecek papanın bir İtalyan olması gerektiğine inanmıştı.

Curia'nın bazı üyelerinin sonuna kadar direnmelerine rağmen kabul gören ikinci oydaşlık, Kilise'nin yaygın politik ve idari sorunlarına rağmen, papazlıktan gelen bir Papa'ya ihtiyaç duyduğuydu. Yüksek rütbeli bir Curia üyesi "İmanı açıklamak bir şey, bunu kilise cemaatine aktarabilmek ise başka bir şeydir" demekteydi." "Bu durum, –teolojileri ne olursa olsun- küçücük masalarda oturan piskoposların, Curialistlerden daha iyi bildikleri bir şeydir."

Bir başka Kardinal "Aramızda birbirimize danışmadığımız halde, hepimiz, oturuma girmeden önce kendi zihnimizde bizim alçakgönüllü ve papazlıktan gelen birine ihtiyacımız olduğunu düşünmüştük. Sonra içeri girdiğimizde istediğimizin bu olduğunu anladık" demiştir.

Bir diğer katılımcı, yeni papanın "ne önceden belirlenmiş ne de tartışmalı biri olmaması" gerektiği konusunda aralarında bir oydaşlık olduğunu açıklamıştır.

Yapılan oylama herhangi bir adayı öne çıkarmazken, Luciani, herhangi birinin açıkça sevmediği bir adam değildi; tam tersine, onu tanıyan herkesin gerçekten sevdiği bir adamdı.

Time dergisi muhabirleri şöyle yazdılar: "Öğlen üzeri uzun bir şişe geçirilmiş olan iki turun oyları, sanki *ecclesiastical* (kiliseye ait) bir şiş kebap ve gerdanlık birleşimi gibi, Aziz Petrus meydanında toplanmış olan kalabalığa "papa seçilmedi" mesajını ileten kara dumanın çıkması için, çok sevilen eşyaları andıran siyah kimyasallarla birlikte sobaya tıkıştırılmıştı. Ancak, sobanın üzerindeki baca deliği kırıktı ve kara duman, ünlü Michalengelo

fresklerini de biraz karartarak şapelin içine sızmıştı. İki pencere açılıp temiz hava girinceye kadar kardinaller yaklaşık on beş dakika boyunca öksürdüler, ağızlarını kapattılar ve gözlerini ovuşturdular."

Öğle yemeği için ara verildiğinde kardinaller sarayın Borgia apartmanlarındaki Papalık Salonu'na doğru yürürlerken, yoğun tartışmalar başlamış bulunuyordu. Saat 4.30 da yapılan üçüncü oylamada Luciani'nin adı öne fırlamış, oylar ise yeterli çoğunluğun birazcık gerisinde kalmıştı.

Papa daha sonra yaptığı bir açıklamada, yüzünde ona "gülen papa" adının takılmasına yol açan bir gülümsemeyle, "Bu noktada işler benim için tehlikeli olmaya başlamıştı" demiştir.

Her iki yanında oturan kardinaller, Hollanda'dan Willebrands ve Portekiz'den Riberio, ona doğru döndüler. Birincisi şöyle fısıldadı: "Cesaret. Tanrı bir yük verirse, yanı sıra onu taşıyacak gücü de verir." Diğeri de "Bütün dünya yeni Papa için dua ediyor" diye fısıldadı.

Dördüncü oylamada oyların üzerinde artık yalnızca Luciani'nin adı okunuyordu. Sadece birkaç oy boş çıkmıştı. Kabaca doksan oy Luciani'ye çıktı. Alkış sesleri şapelin içinde yankılandı. Şapelin kapısı açıldı ve İsa'nın vaftiz oluşunu yansıtan bir fresk altında heyecanla oturmakta olan Luciani'ye doğru yürümeye başlayan Kilise'nin "Camerlengo"su, yani mabeyincisi Kardinal Villot'a Kardinaller Meclisi'nin sekiz yardımcısı eşlik etmekteydi. Yüzündeki gülümsemeyle Camerlengo, ritüel haline gelmiş soruyu sordu: "Kurallara uygun olarak yapılan seçimle Yüce Papa olmayı kabul ediyor musunuz?"

Luciani önce "Tanrı benim için yaptıklarınızdan dolayı sizi affetsin" diye karşılık verdi. Sonra da "*Accepto*" diyerek onayladı.

Sobada yanan oy pusulaları ve bir tür kimyasala bulanmış saman bacadan beyaz bir dumanın yükselmesine neden oluyor;

bu duman ise, Aziz Petrus Meydanı'nda toplanmış olan kalabalığa Kilise'nin yeni bir Papa'sı olduğunu müjdeliyordu. İçeride ise yeni papa kendisi için seçtiği ismi açıklıyordu. O artık "Ioannes Paulus" tu. Kalabalığa yeni Papa'nın adı "John Paul" olarak açıklandı.

Şükran sunmanın şarkısı olan "Te Deum" söylendikten sonra, Papa, görevlilerin eşliğinde geçici papalık giysilerini giymek üzere Kilise'nin kıymetli eşyalarının saklandığı odaya gitti. Papa odadan çıktığında, üzerinde, omuz hizasında bir pelerini olan beyaz bir cübbe ve beyaz bir kuşak vardı. Papa, yüzünde bir gülümseme ile sunağın önüne yerleştirilmiş tahta oturdu ve coşkulu kardinaller birer birer onu kucaklayarak papalık yüzüğünü öptüler.

Bir sonraki gün, haftalık Pazar öğlen ayini için, Aziz Petrus Meydanında 200,000 kişi toplanıncaya kadar, Roma henüz gerçek anlamda Papa'yı görememişti. John Paul sadece yedi dakika konuştu. Kalabalığa hitaben, "Birbirimizi anlayalım. Ben ne Papa John'un kalp bilgeliğine, ne de Papa Paul'ün birikim ve kültürüne sahibim. Bununla birlikte, şimdi ben onların yerinde duruyorum ve kiliseye yardım etmeye çalışmalıyım. Bana dualarınızla yardımcı olacağınızı umut ederim" dedi.

Papa John Paul, böylece, kişisel tarzının ve 3 Eylül'de düzenlenecek açık hava katılım töreninin planlanması ile ilgili ilk işaretlerini vermiş oldu. Onun talimatı üzerine, bu törene, bir taç giyme veya tahta çıkma töreni değil, "Yüce Papaz olarak vekâletinin başladığını gösteren bir Missa (mass) ayini" denilmiştir. Papa, tören yerine tahtırevanla götürülmeyi istememiş, bir tören alayı içinde yürümeyi tercih etmiştir. Ayrıca arı kovanı biçimindeki üç katlı papalık tacını da giymeyi istememiştir. Onun yerine, *pallium*'u Batı'nın Patriği unvanını simgelediği, bir Başpiskopos cübbesi giymiştir.

Papa John Paul, kardinallere hitaben yaptığı açılış konuş-

masında, Papa XXIII. John'un 1962 yılında toplantıya çağırdığı ve Papa VI. Paul'ün 1965'te sona erdirdiği İkinci Vatikan Konsülü'nün çalışmalarını daha ileriye götürme sözü verdi. Kilise Kanunu'nun değiştirilmesine "öncelik" vermek istediğini belirtti.

Papa John Paul'ün eskisine kıyasla daha değişik bir papalık yönetim biçimi getirdiği derhal göze çarptı. Bu yeni tarz, Vatikan'dakilerin alışık olduğu eskisine göre, daha basit ve daha az resmi idi. Aziz Petrus Bazilikası'nın balkonundan bütün dünyaya hitaben yaptığı ilk konuşma kişisel ve yalındı. Katoliklerden "Bu göreve getirilmeyi gerçekten hiç ummamış olan bu yeni Papa'ya merhamet etmelerini" istedi. *Vatikan Yıllığı* (*Annuario Pontificio*)'nı eline alıp, Roma Curia'sının nasıl çalıştığını öğrenmesi gerektiğini söyleyerek espri yaptı.

Gözlemciler, yeni Papa'nın, yönetmesi gereken kilise yapısından biraz gözünün korktuğunu saklamadığını belirttiler. Kamuya açık toplantılarda sıradan Katoliklere sanki hikâye anlatır gibi verdiği vaazlarla Vatikan'a bir cemaat havası getirmişti. Serbest irade kavramını sağduyulu bir otomobil bakımı benzetmesi ile açıklıyordu. Kendilerini Tanrı inancına henüz getirememiş olanlar hakkında sempati ile konuşuyordu. Evliliği, altın yaldızlı bir kuş kafesine benzetiyor, "Dışarıda olanlar içeri girmeye can atıyor, içeride olanlar ise dışarı çıkmaya can atıyor" diyerek espri yapıyordu.

İnsanlığa olan sevgisi bakımından Tanrı'nın "bir baba, ama daha çok bir anne" olduğunu söyleyerek pek çok Katoliği şaşkınlığa uğratıyordu. Ahdi Atik peygamberi İsaiah'tan alıntı yapıyor: "Bir anne çocuğunu unutabilir mi? Öyle bile olsa, Tanrı insanlarını hiç unutmayacaktır"diyordu.

Bazı kilise yorumcuları onun papalık döneminin bir lütuf ve sevinç dönemi olduğunu söylemişler ve ona "gülen papa" adını takmışlardır. Başka bazı analizciler, onu, kendisini aşmış ve kili-

senin yükleri altında ezilmiş bir adam olarak nitelendirmişlerdir. Vatikan'ın kıdemlileri ve gelenekçiler, John Paul'ün fazla liberal olmasından kaygı duyuyorlar ve doğum kontrolü ile ilgili kanunu değiştirmek de dâhil olmak üzere, onun Kilise doktrinlerinde devrim yapmasından endişeleniyorlardı.

Kardinal Ratzinger onda "büyük iyilik, sadelik, insanlık ve cesaret" görmüştü.

28 Eylül 1978 akşamı Apostolik sarayın üçüncü katındaki yemek salonunda John Paul yemeğe oturduğunda iki sekreteri de yanındaydı. Sekreterlerden biri iki yıldan fazla bir süredir Venedik'te birlikte çalıştığı Peder Diego Lorenzi, diğeri ise papa seçiminden sonra bu göreve atanmış olan Peder John Magee idi. Rahibeler duru bir çorba, dana eti, taze fasulye ve salatadan oluşan hafif bir akşam yemeği hazırlamışlardı. Üç adam hem yemeklerini yiyor, hem de televizyonda haberleri izliyorlardı. Papa hem sağlıklı, hem de keyifli görünüyordu.

Bir alt katta Vatikan Bankası'nın ışıkları hâlâ yanıyordu. Bankanın başı olan Piskopos Paul Marcinkus, Vatikan Bankası'nın durumunu ve Banca Cattolica adlı bankanın devralınması da dâhil olmak üzere Marcincus'un bankayı yönetme yöntemlerini irdeleyen Papa'nın [kendisine yeni sunulmuş inceleme raporunu] gözden geçiriyordu. Banca Cattolica'nın bir kısım hisseleri piskoposluklarda olsa da, hisse çoğunluğu Vatikan Bankası'nda bulunuyordu.

Devlet Bakanı Kardinal Jean Villot da henüz makamındaydı ve papanın bir saat önce kendisine vermiş olduğu politika değişikliklerini inceliyordu. Villot yalvarıp yakarıyor ve düşüncelerini inatla savunuyor, papa ise ödün vermez tavrıyla değişikliklerin arkasında duruyordu.

Buenos Aires'te banker Roberto Calvi ve iki yardımcısı Licio Gelli ve Umberto Ortolani, 1977 yılında kamuoyunda Calvi aleyhine başlatılan ve suç fiillerinin ayrıntıları ile yer aldığı kam-

panyanın tetiklemesiyle, İtalyan Merkez Bankası'nın Calvi'nin Milano'daki bankasını gizlice soruşturduğunu biliyorlardı.

New York'ta Sicilyalı banker Michele Sindona, 225 milyon doların hileli bir şekilde aklanması ile ilgili suçlamaları Milano'da mahkemede cevaplandırması için, iadesini talep eden İtalyan hükümetinin çabalarına karşı koymaya çalışıyordu. Mayıs ayında bir federal yargıç suçlunun iadesine hükmetmişti. Üç milyon dolar kefaletle serbest kalan Sindona ise Amerikan hükümetinden iadesi için sağlam temellere dayanan kanıtlar göstermesini talep ediyordu. Duruşmanın Kasım'da yapılması kararlaştırılmıştı.

Chicago'da ise iki buçuk milyon insanın bağlı olduğu, yaklaşık 3000 rahibi, 400 rahiplik bölgesi bulunan başpiskoposluğun başı olan Kardinal John Cody, yıllık gelirini açıklamayı reddediyor, ancak pek çok örgütün kendisini oradan uzaklaştırmak için Roma'ya baskı yaptığını biliyordu.

Papa yatmaya gitti.

Gece yarısının sessizliği Vatikan'ı sarıp sarmaladı.

29 Eylül 1978 günü tanyerinin ağardığı saatlerde papanın oda hizmetini gören kadın, her zaman yaptığı gibi, sabah saat 4.30'da Papa'nın kapısını tıklattı. Bir karşılık alamayınca oradan uzaklaştı. On beş dakika sonra geri döndüğünde Papa'nın uyanık olduğuna dair bir işaret göremedi. Yatak odasına girdiğinde Papa'yı, bir önceki geceden kalma bazı kâğıtları eliyle sıkıca kavramış olarak, yatakta oturur vaziyette buldu. Ölmüştü.

Yatağının yanındaki küçük masanın üzerinde Papa'nın tansiyon düşüklüğü için aldığı Effortil adlı ilacın ağzı açık şişesi durmaktaydı. Sarsılmış ve gözyaşlarına boğulmuş olan oda hizmetçisi durumu hemen papalığın mabeyincisi Kardinal Villot'a bildirmişti. Kardinal Villot Papa'nın odasına sabah saat 5.00'te gelmiş ve çabucak kâğıtları, Effortil şişesini ve kusmuğa bulaşmış bazı kişisel eşyaları toplamıştı. Bu kişisel eşyaların hiç biri, bir daha görülmemiştir.

Vatikan, sarayda görevli doktorun cenazeyi incelediğini ve buna göre ölüm sebebinin miyokard enfarktüsü olduğunu açıklamıştır. İtalyan yasaları bir cenazenin tahnit edilmeden önce en az yirmi dört saat geçmesini öngördüğü halde, Kardinal Villot, Albino Luciani'nin bedenini ölümden on iki saat sonra toprağa verilmeye hazır hale getirmişti. Vatikan, kilise kanunu gereğince, cenaze üzerinde otopsi yapılmasını reddetmiştir. İtalyan basını ise 1830 yılında Papa VIII. Pius'a otopsi yapılmış olduğunu hatırlatmıştır.

Kamuoyuna yapılan ilk açıklamada, Kutsal Peder'in sekreteri tarafından ölü bulunduğu belirtilmiş, ancak kısa bir süre sonra Kardinal Villot tarafından yapılan bir düzeltme ile cesedin bir rahibe, Kızkardeş Vincenzia tarafından bulunduğu açıklanmıştır… Bir rapora göre banyoda, bir başkasına göre yatak odasındaki çalışma masasında ölü bulunduğu ifade edilmiştir. Ölümün hangi saatte meydana geldiği konusunda da çelişkiler olmasına karşılık, resmi açıklamaya göre Papa 28 Eylül'de gece saat 11.00'de ölmüştür.

"Başka bir rapora göre Papa gündüz saatlerinde rahatsızlanmış, ancak doktor çağırılmasını istememiştir. Aynı raporda, öğleden sonra şiddetli bir ağrı hissettiği ve şiddetli bir öksürük nöbeti geçirdiği yer almıştır." Yine aynı kaynak, "akşam yemeğinden sonra saat 9:15 civarında gelen bir telefona cevap vermek üzere, Papa'nın uzun koridoru koşarak geçtiğini" rapor etmiştir.

Bu, öldürücü bir kalp krizini tetiklemiş olabilir mi? Veya zehirlenmiş olabilir mi?

Bu ölümün bir cinayet sonucunda olduğuna inananlar, cinayet sebebi olarak Papa'nın yapmaya giriştiği reformlardan duyulan korkuyu gösterme eğilimindedirler. Papa, Kilise'yi pek çok üst düzey Kilise görevlisinin istemediği ve tehlikeli bulduğu bir yöne doğru sürüklemek eğilimindeydi.

1984'te yayınlanan *Tanrı Adına: Papa I. John Paul'ün Öl-*

dürülmesi Üzerine Bir Soruşturma (In God's Name: An Investhgation) adlı kitabın İngiliz yazarı David Yallop, "Papa I. John Paul'ün papalığı sürdüğü takdirde bundan büyük korku duyacak" altı şüpheliden birinin veya birkaçının papanın öldürülmesi emrini vermiş olabileceğini söylemektedir. Vatikan'da kaygı duyması gerekenlerden bir kısmı da Propaganda Due veya P2 olarak bilinen gizli İtalyan Mason Locası'nın pek çok üyesiydi. 1877'de Turin'de "Propaganda Massonica" adıyla kurulan örgütte İtalya'dan birçok politikacı ve hükümet yetkilisi yer almaktaydı. Grand Orient (Mason Örgütü), II. Dünya Savaşı sonrasında localara yeniden numara verdiğinde, örgütün adı "Propaganda Due" olarak değiştirilmişti. Her ne kadar Kilise, Katoliklerin, Hür Masonlara üye olmasını yasaklamışsa da, P2, Papalık Makamına "Büyük Vatikan Locası" adıyla sızmıştı. Eylül 1978 itibariyle locaya kayıtlı üyeler arasında kardinaller, piskoposlar, yüksek rütbeli başrahipler ve lâik görevliler bulunuyordu.

Büyük Üstad Licio Gelli idi. Sayısız görevleri ve unvanları arasında yatırım finansmanı uzmanlığı, Mussolini faşistliği, Nazilerin "irtibat subay"lığı, Nazilerin savaş suçlusu olarak yakalanmalarını önleyen ve onları Arjantin'e kaçıran bir örgütün yöneticiliği, Arjantin diktatörü Juan Peron'un müttefikliği, II. Dünya Savaşı sonrasında Amerikan Haber Alma Örgütü ve İtalyan Komünist Partisi için muhbirlik ve İtalya'da sağcı bir hükümetin kurulması için kışkırtıcılık sayılabilir.

Yallop, "Kısa zamanda 'Gülen Papa" olarak nitelenen adam, ertesi gün bazı yüzlerdeki gülümsemeyi ortadan kaldırmaya niyetliydi" diye yazmıştır.

Yallop'un öngörülerine göre Villot, Vatikan Devlet Bakanlığı'ndan azledileceğini öğrenmişti ve Papa'nın, doğum kontrolü ile ilgili kilise yasağını esneteceğinden dehşete düşmüştü; Marcincus'un, Vatikan Bankası'nın başı, derhal görevden alınacağı söyleniyordu; Roberto Calvi, Ambrosiano Bank'ın baş-

kanı, Vatikan fonları ile ilgili üçkâğıtçılığı ortaya çıkarsa mahvolmakla karşı karşıya kalacaktı; Sindona, Vatikan Bankası'nda Mafya parasının aklandığını biliyordu; Gelli ve Chicago'nun Kardinal John Cody'si istifaya davet edileceğinin bilincindeydi.

Yallop, Papa'nın, yatağının başucunda bulundurduğu ve düşük tansiyon için kullandığı Effortil adlı ilacı birinin kurcalaması sonucunda zehirlendiğini sanıyordu. Yallop, Papa'nın ölümünde ortaya çıkan bu tutarsızlıkların ve otopsi yapılmamasının olayı örtbas ettiğini yazıyordu.

"Eğer I. John Paul'ün papalığı devam etseydi, bu altı adamın, Marcinkus, Villot, Calvi, Sindona, Cody ve Gelli'nin 28 Eylül 1978'de korkacakları çok şey vardı ve bu çok açıktı" demiştir Yallop. "Eğer Papa I. John Paul birdenbire ölüverirse, bu altı kişinin çeşitli şekillerde bundan kazançlı çıkacakları da aynı derecede açıktır" diye eklemiştir.

Komplo teorisyenleri, I. John Paul'ün öldürülmesini Nostradamus'un kehanetleri içinde bulmakta gecikmediler:

Seçilmiş bir papa onu seçenlerce alaya alınacaktır,

Bu girişimci ve basiretli insan birdenbire sessizliğe gömülecektir,

Çok iyiliksever ve ılımlı olması yüzünden ölüme sürüklenecektir,

Korkuyla titreyerek, onlar, bir gece yarısı onu ölüme götüreceklerdir.

Kesin olarak söylenebilecek tek şey ise, I. John Paul'ün Papalığının sadece otuz üç gün sürdüğüdür.

JOHN PAUL'ÜN ÖLÜMÜNDEN SONRA MEYDANA GELEN OLAYLAR

21 Ocak 1979: Banco Ambrosiano'nun faaliyetlerini soruşturan Yargıç Emilio Alessandrini'nin öldürülmesi.

20 Mart 1979: Hür Masonların P2 grubunun üyelerini ve faaliyetlerini açığa çıkaran araştırmacı gazeteci Nino Pecorelli'nin öldürülmesi.

11 Temmuz 1979: Vatikan iş çevrelerindeki faaliyetleri nedeniyle Sindona ve Calvi hakkında ifade veren Giorgio Ambrosioli'nin öldürülmesi.

13 Temmuz 1979: P2 nin faaliyetlerini soruşturan ve Vatikan güvenlik biriminin başı olan Yarbay Antonio Varisco'nun öldürülmesi. Ambrosioli'nin ölümünden iki gün önce Giorgio Ambrosioli ile konuşurken görülmüştü.

2 Şubat 1980: Franklin National Bank ile ilgisi nedeniyle Sindona'nın Amerikan makamlarınca dolandırıcılık, komplo kurmak ve fonların zimmete geçirilmesi ile suçlandığı davada, Vatikan'ın, elindeki videobanda kayıtlı ifadeleri teslim etmek için yaptığı anlaşmadan vazgeçmesi.

13 Mayıs 1980: Sindona'ya cezaevinde suikast girişimi.

8 Temmuz 1980: Dolandırıcılık suçundan cezaevinde bulunan Roberto Calvi'ye suikast girişimi.

1 Eylül 1981: Vatikan Bankası, Calvi'nin kontrolundaki çeşitli bankalarla olan işlemlerinden dolayı bir milyar dolar borcu olduğunu açıklamıştır.

2 Ocak 1981: Banco Ambrosiano'nun bir grup hissedarı, Papa II. John Paul'e, Vatikan Bankası, Roberto Calvi, P2 ve Mafya arasındaki ilişkilerin açığa çıkarıldığını gösteren bir mektup göndermiştir. Bu mektubun içeriği hiçbir zaman açıklanmamıştır.

27 Nisan 1982: Banco Ambrosiano'nun işlemlerini temizlemeye çalışan Genel Müdür Roberto Rosone'yi öldürme girişimi.

2 Ekim 1982: Bankanın pencerelerinden birinden düştüğü sanılan Banco Ambrosiano'nun yönetim kurulu üyesi Guiseppe Dellacha'nın ölü bulunması.

23 Mart 1986: Giorgio Ambrosioli'nin öldürülmesi emrini verdiği için İtalyan cezaevinde cezasını çekmekte olan Michele Sindona'nın zehirlenerek öldürülmesi.

Bu olayların içinde en çok merak uyandıranı 17 Haziran 1982'de meydana gelmiştir. Bu tarihte Roberto Calvi, Londra'daki bir köprüde asılı durumda ölü bulunmuştur.

Altı

Papa'nın Bankerinin Esrarı

21 Haziran 1982'de Londra'daki işine gitmekte olan bir posta memuru, Kara Keşişler Köprüsünün (Black Friars Bridge) korkuluklarına doğru bakarken köprünün altındaki iskeleyi tutan direkten turuncu renkli bir naylon ip sarktığını gördü. İpin ucunda ise şık bir paltoya sarınmış, bileğinde pahalı Patek Philippe saat olan bir adamın gövdesi sallanmaktaydı. Ayağında ise aynı firmanın loafer ayakkabıları bulunuyordu. Cüzdanından 10 bin pound sterling, İsviçre frangı ve İtalyan lireti çıkmıştı. Pantolonun içinde ve ceplerinde ise, polisin yakındaki bir inşaattan geldiğini tahmin ettiği tuğla parçaları ve taşlar bulunmaktaydı.

Bir basın bültenine göre, "Cüzdanından çıkan paralar ve pahalı saat cinayetin hırsızlık amacıyla işlenmediğini gösteriyordu. Aynı zamanda, cesedi inceleyen bir sorgu yargıcı, ceset üzerinde ölümden önce meydana gelmiş bir darp izine veya uyuşturucu verildiğini gösteren herhangi bir enjektör izine rastlamıyordu. Kanında ise, bir gece önce aldığı uyku ilacının kalıntısından başka bir şey çıkmıyordu." Olayı soruşturan jüri bir intihar olduğu sonucuna vardı.

Soruşturmanın sonucu Calvi'nin dul eşini, kızını ve oğlunu tatmin etmediğinden, verilen karara itiraz ettiler. 1983 yılında Londra'da yapılan ikinci soruşturmada da Calvi'nin ne intihar ettiğini, ne de başkaları tarafından öldürüldüğünü söylemenin imkânsız olduğu sonucuna varıldı. Babası öldüğünde Washington'daki Georgetown Üniversitesi'nde doktora çalışması yap-

makta olan ve ailenin tek oğlu Carlo Calvi, işin peşini bırakmaya niyetli değildi. Londra polisinin yaptığı adlî soruşturmayı daha ileri götürmek üzere 1989 yılında özel bir dedektiflik bürosu ile anlaştı.

Kroll Associates firmasının dedektifleri Calvi'nin asılı olarak bulunduğu iskele direklerini buldular ve bunları Kara Keşişler Köprüsü'nün altına tıpkı olayın olduğu tarihteki gibi yerleştirdiler. Sıra, eğer Calvi gerçekten kendi hayatını turuncu bir ipin ucunda sonlandırmak istediyse, aynı işi yeniden yapmağa çalışacak, Calvi ile aynı boyda ve kiloda bir dublör bulmaya gelmişti.

Dedektifler, Carlo Calvi'nin, babasının kendi hayatını bu şekilde sonlandırmadığı yönünde ikna olmasını sağlayan faktörlerle çok ilgilenmediler. Roberto Calvi öldüğünde 62 yaşındaydı; oldukça kilolu ve kronik olarak vertigo (baş dönmesi)'dan muzdaripti. Roberto Calvi, köprünün altında bir kısmı yükselen dalga nedeniyle suya gömülmüş iskele direğini zifiri karanlıkta bulacak, pantolonu ve cepleri tuğla ve taşla dolu olarak taş bir sete tırmanacak, oradan on iki basamaklı bir merdivene geçip, yaklaşık iki buçuk metre uzunluğundaki direğe uzanacaktı. Bu, boynuna ipin ilmeğini geçirip kendini boşluğa bırakmadan önce bir başka iskele direğini geçmesini gerektiriyordu. Her iki dedektif boyunda çok az hasar olduğunu biliyordu ve bu durum, direkten kendini bırakanın çok fazla yol almadığını gösteriyordu.

Kroll Associates, Londra'nın olayı yorumlayan *The Independent* gazetesine göre, "muhtemel olanı değil kaçınılmaz olanı" bulmaya çalışıyordu. Calvi'nin dublörü, Calvi öldüğünde ayağında olan aynı loafer ayakkabılardan giyiyor ve olası yolları deneyerek direğe tırmanıyordu; sonrasında ise ayakkabılar, Calvi'ninki ile aynı süre için, suda kalıyordu.

Her denemenin sonunda, bir adli tıp kimyagerinin yaptığı mikroskobik incelemede, ayakkabılarda iskele direğinin boyandığı sarı renkli boyanın izine rastlanıyordu. Calvi'nin ayakkabı-

larında bu boya izine rastlanmadığı için, Kroll, "Calvi'nin başka birileri tarafından direğe bağlanarak öldürüldüğü" sonucuna varıyordu.

Babasını intihar sonucu ölüm şerefsizliğinden kurtarmak için Carlo Calvi'nin yürüttüğü uzun soluklu çalışmaların ardından, Londra Polisi Eylül 2003'de dosyayı bu kez cinayet soruşturması için yeniden açtı. Dedektif baş komiser Trevor Smith, "yirmi bir yıl önceki cinayete yirmi birinci yüzyılın adli tıp ve soruşturma tekniklerini uyguluyorduk" diyecekti. Cinayet soruşturması poliste, genel kamuoyunda ve Katoliklerde, iki bin yıllık geçmişi olan ve Vatikan'da sembolleşen bir dinin modern tezahürünü görme ve mağdurun esrarengiz yaşamının da aydınlatılması isteğini yarattı.

Milano'nun kuzeyindeki dağlık bölgeden gelen soğuk, utangaç ve inatçı adam, Roberto Calvi, sağlığında İtalya'nın en iyi bankerlerinden biriydi. Bir rahip tarafından kurulmuş olan Vatikan'ın bankası, Instituto per le Opere di Religione ile uzun süredir sıkı ilişkiler içinde olan özel Banco Ambrosiano'nun yönetim basamaklarını çok hızlı tırmanmıştı.

Roma'dan gazeteciler Peter Popham ve Philip Willan ve *Annotico Report* için yazan Robert Verkaik, Haziran 2007'de "Bütün parlak kariyerine rağmen Calvi çaresiz bir sorunun girdabına kapılmış bulunuyordu. Vatikan bankerleri ile olan sıkı ilişkileri dolayısıyla Mafya ile aynı yatağa girmiş ve onların eroin ticaretinden elde ettikleri paraları aklayabilmesi için sahte offshore paravan şirketler[10] ağı kurmuştu" diyorlardı.

Calvi, birçok İtalyan politikacısının, iş adamının, gizli servis görevlisinin, polisin, diğer sivil memurların ve Papa I. John Paul'ün Papalık Makamı'ndan uzaklaştırmaya kararlı olduğu birçok Vatikan üst düzey görevlisinin üye olduğu P2 adlı gizli Mason locasının da bir üyesiydi.

---

10 Sahte offshore şirketleri, vergi cenneti olarak bilinen ülkelerde tüzel kişiliğe sahip ancak hiçbir faaliyeti olmayan şirketlerdir. (Çev.)

Roma Katolik Kilisesi ve Hür Masonlar uzun süredir birbirleriyle mücadele halindeydiler. Masonlara karşı ilk açık ve yazılı saldırı, Papa XII. Clement'in 28 Nisan 1738'de yayınladığı *In Eminenti* kararıdır. Hür Masonlara yöneltilen eleştirilerin belli başlıları arasında bütün dinlere açık olmaları, ant içmeleri, ruhbanların otoritesini reddetmeleri ve gizli toplantılarda buluşmaları sayılabilir. Clement, Katoliklerin Masonik kuruluşlara üyeliğini yasakladığı gibi "Sapkınca Fesatlıklarla İlgili Engizitörler"e talimat vererek Masonluğu kabul etmiş ya da Masonlara şu veya bu şekilde yardım etmiş Katoliklere karşı önlem almalarını istemiştir. Yasağını ihlal edenlere aforoz cezası verilmesini emretmiştir.

Papa IX. Pius, 25 Eylül 1865'te yaptığı bir konuşmada, *Multiplices inter,* Hür Masonları ve diğer gizli örgütleri yeniden mahkûm etmiştir. Bu konuşmada Masonik kuruluşların Kilise'ye, Tanrı'ya ve topluma karşı fesat içinde olduklarını söylemiştir. İhtilâlleri ve ayaklanmaları Masonik faaliyetlere bağlamış, Masonların gizli yeminlerini ve gizli toplantılarını suçlamıştır.

15 Şubat 1882'de XIII. Leo'nun piskoposlara gönderilen genelgesinde, *Etsi nos*, Hazreti İsa ile savaş halinde olan "zararlı bir hizbe (tarikata)" atıfta bulunulmuştur. Papalık bildirileri arasında Hür Masonlara yönelik en şiddetli saldırı iki yıl sonra *Humanum genus*'ta (20 Nisan 1884) yer almıştır; burada "Masonik hizip tadı acı olan zehirli meyveler üretmektedir" denilmiştir. Yine bu bildiriye göre, Hür Masonların amacı Roma Katolik Kilisesi'ni yıkmaktır ve bu itibarla Hür Masonlar ve Roma Katolik Kilisesi birbirine hasımdır. Bildirinin devamında, Hür Masonların birçoğunun bu nihai amaçtan haberi olmadığına ve dolayısı ile Hür Masonluğun işlediği suçlarda suç ortağı sayılmamaları gerektiğine yer verilmiştir. Hür Masonluğun "insan tabiatı ve insan aklı her şeyde düstur ve rehber olmalıdır" şeklinde ifadesini bulan natüralizmini de mahkûm etmiştir. Amerikan Masonlarının lideri

Albert Pike, bu genelgenin "bir savaş ilânı ve insan haklarına karşı bir haçlı seferi" olduğunu söylemiştir.

1917 yılında Kilise Kanunu, bu konuda daha önce çıkarılmış bütün papalık genelgelerini geçerli kanun haline getirmiştir. 1917 Kanunu'nun 2335. maddesine göre, Kilise, "Bir Masonik tarikata veya benzeri bir örgüte katılanların Kilise'ye karşı fesat işlemiş olduğunu kabul eder" ve onlar hakkında aforoz cezası uygulamayı saklı tutar.

26 Kasım 1983'te, yeni bir Kilise Kanunu'nun kabul edildiği aynı yıl içinde, İman Doktrini Cemaatı "Kilisenin Masonik kuruluşlara karşı olumsuz tavrında bir değişiklik olmamıştır; çünkü Masonik ilkeler her zaman için Kilise ile bağdaşmaz kabul edilmiştir" söylemini dile getirmiştir. Devamında ise "Bu masonik kuruluşlara katılan Katolikler büyük bir günah işlemiş sayılırlar ve kutsal komünyona yaklaşamazlar" denilmiştir.

1978'e gelindiğinde Masonik P2 grubu İtalyan devleti içinde bir devlet haline gelmiş, güçlü bir sağ kanat pozisyonundan ülkenin yönünü maniple etme olanağı bulmuş ve İtalyan hükümeti üzerinde ilk bakışta sezilmeyen ancak onu derinden etkileyen bir güç olmuştu. 1970'li yıllarda Batı Avrupa'da en büyük Komünist Partisi'ne de sahip olan İtalya, Doğu-Batı ilişkilerinde bütün Soğuk Savaş yılları boyunca önemli bir oyuncu olmuş; bu gerçeğin birbirine bağladığı Vatikan, Mafya ve P2 ise çok farklı dünyaların aktörleri olarak görülmüşlerdir.

Popham, Willan ve Verkaik "Calvi davası ile ilgili en ikna edici teorilerden biri, Milano'lu bankerin yalnızca Mafya paralarını aklamada değil, Polonya'daki komünist hükümete karşı mücadeleye giren Dayanışma (Solidarity) adlı sendikal harekete Vatikan tarafından gizlice büyük miktarlarda para aktarılmasında da başrolü oynadığıdır" demişlerdir.

Polonya'lı Kardinal Karol Wojtyla'nın 1978 yılında Papa seçilmesiyle, Dayanışma'ya yardım etmek Vatikan için hayati

önem taşıyan bir konu haline gelmiştir. Roma İmparatorluğu'nun zorbalığı ile ayaklarından baş aşağı asılmış Aziz Petrus'un bir takipçisi olarak Papa II. John Paul, Sovyetler Birliği'nin, anayurdu Polonya'ya zorbaca taktığı kelepçeyi kırmak için adeta kişisel bir haçlı seferi başlatarak Polonya sendikal hareketi Dayanışma'nın Papa'nın desteğine sahip olduğunu herkese göstermek istemiştir.

Bir zamanlar Sovyet diktatörü Joseph Stalin'e Kızıl Ordu'nun saldırganlığı konusunda Papa XII. Pius'un söyleyeceklerinden kaygılanıp kaygılanmadığı sorulmuştu. Stalin'in bu soruya verdiği alaycı cevap ise "Papa'nın kaç tümeni var?" olmuştu. II. John Paul, Stalin'in ardılına, II. John Paul'ün askerlere ihtiyacı olmadığını göstermeyi planlıyordu. Onun silahları sözcüklerdi. Ve paraydı!

1942 yılında kurulan Istituto per le Opere di Religione (IOR), daha bilinen adıyla Vatikan Bankası, Papalık Makamı'na dini faaliyetleri için tahsis edilen fonları yatırımlarda kullanarak büyüten ve uluslararası bir ticaret bankasından farkı olmayan bir kuruluştu. V. Sixtus adlı ortaçağ kulesinde faaliyet gösteren banka, tasarruf kabul ediyor, çek hesabı açıyor, Vatikan'dan içeri ve dışarı fon transferi gerekleştiriyor ve yatırım yapıyordu. Mevduat sahiplerinin şu veya bu şekilde Vatikan'la ilişkisi olması gerekiyordu. Hak sahibi olanlar arasında Curia üyeleri (Papa'nın kişisel bir hesabı vardı, 16/16), Vatikan şehrinin 729 daimi oturanı, içinde ruhban ve sivillerin olduğu Vatikan'la düzenli olarak iş yapan küçük bir grup sayılabilir. *Time* dergisine göre, "Başkalarının başvurmasına gerek yoktu".

Dayanışma hareketine milyonlarca dolar aktarabilmek için Vatikan kara parası Latin Amerika'da, özellikle Panama'da aklanırken, Vatikan aynı zamanda Merkezi Haberalma Örgütü'nün (CIA) Nikaragua'daki Kontralar gibi çeşitli anti-komünist gruplara para aktarmasına da yardımcı oluyordu. Vatikan'ın kullandığı ana kanal, İtalya'nın en büyük özel bankası olan Banco Amb-

rosiano idi. Yönetim Kurulu Başkanı Roberto Calvi, paraları, çeşitli kasaları ve IOR arasında dolaştırıyordu.

Peter Popham, Philip Willan ve Robert Verkaik adlı yazarlara göre "Tanrı'nın bankeri" olarak bilinen Calvi "her şey hakkında her şeyi bilen adamlardan biri" idi. Yıllar boyu Calvi "hatırlı müşterilerinin paralarını yüksek faizlerle değerlendiriyor, siyasi partilerin yasadışı para hareketlerini yürütüyor, gizli silah alış verişlerine aracılık ediyor ve Mafyanın kârlarını aklıyordu." Bu işlerde sağladığı yüksek başarının anahtarı ise, kurmuş ve yönetmiş olduğu sahte offshore paravan şirketleri şebekesiydi.

Sonradan Calvi'ye vergi cennetleri ile ilgili bildiği her şeyi öğretmekle övünen Sicilyalı finansmancı Michele Sindona, bir bakıma Calvi'den daha da pervasız biriydi. İki adam gizli kapaklı mali işlemlerle birbirlerine daha çok bağlanmışken, Sindona'nın kontrolündeki Franklin National Bank of New York'un 1974 yılındaki çöküşü sırasında, Calvi, Sindona'nın hak ettiğini düşündüğü ölçüde, Sindona'ya destek olmamıştı. Daha fazla vermesi için Calvi'ye baskı uygulamaya başladı; ancak bu baskı, kısa bir süre sonra Calvi hakkında olumsuz bir propagandaya yol açtı ve İtalyan Merkez Bankası (Bank of Italy)'nın müfettişlerini yollamasına neden oldu.

1978 yılında İtalyan Merkez Bankası, Calvi'nin Banco Ambrosiano'sunun yasadışı yollarla yurtdışına birkaç milyar liret çıkarmış olduğu sonucuna vardı ve bir soruşturma başlatılması için suç duyurusunda bulundu. Banco Ambrosiano birdenbire erime sürecine girdi ve böylece Calvi'nin kâbusu başlamış oldu. 20 Mayıs 1981'de malî polis sabaha karşı Calvi'nin kapısını çaldı ve Calvi'ye tutuklanarak cezaevine konulacağını bildirdi. Cezaevinde Calvi intihar girişiminde bulundu.

Para yasasını ihlâl etmekle suçlanan Calvi'ye dört yıl mahkûmiyet verildi ve ceza ertelendi. Ancak sorunları daha yeni başlıyordu. Bankasının yüzlerce milyon dolar borç içinde olduğu

açığa çıktı. Bir yandan yeniden cezaevine dönmekten, öte yandan yüzlerce milyon dolar borçlu olduğu mafyanın kendisinden intikam alacağından korkan Calvi, kaçmaya karar verdi. Kaçtığı sırada bir emlâk komisyoncusu ve playboy olan Flavio Carboni ve Trieste kökenli bir kaçakçı olan ve Calvi'nin korumalığını üstlenen Silvano Vittor kendisine eşlik etmekteydi. Calvi İtalya'yı sahte bir kimlikle terk etti ve önce hızlı bir tekne ile Yugoslavya'ya gitti, sonra Avusturya'ya geçti ve oradan da özel bir uçakla İngiltere'ye uçtu. Londra'da Chelsea Cloisters adlı ucuz bir otele yerleşen Calvi, daha sonra dünya ile bütün irtibatını kesti.

Daha sonra yapılan soruşturmalar, Calvi'nin Londra'ya kaçması için yönlendirildiğini ve orada da İtalyan organize suç örgütünün üyelerine teslim edildiğini göstermektedir. Eski İtalya başbakanı Silvio Berlusconi ile ilişkileri olan Sardunyalı işadamı Flavio Carboni, Mafya patronu Pippo Calo, kanun kaçağı eski kaçakçı Vittor ve Roma'dan tefeci Ernesto Diotavelli, Cosa Nostra'ya ait parayı kaybettiğinden dolayı onu cezalandırmak ve Vatikan, P2 Masonik locası ve siyasi partilerdeki suç ortaklarına şantaj yapmasını önlemek için Calvi'yi öldürmek üzere anlaştılar. Mafyadan bilgi sızdıran birine göre, Calo cinayeti işlemesi için Francesco di Carli adında kiralık bir katil ayarladı. Mafya döneği Antonino Giuffre, klasik mafya cinayet komplosunda Carboni'yi hain rolünü oynamakla suçladı; zira Carboni önce Calvi'nin güvenini kazandı, daha sonra da onu cellâtlara teslim etti. Cosa Nostra'nın fonlarını iç ettiği için Calvi'nin öldürülmesini emretmekle suçlanan Mafya muhasebecisi Calo, sonradan yaptığı açıklamada, eğer rakip örgütlerde olduklarını veya utanç verici bir şekilde Cosa Nostra'dan atıldıklarını bilse, Calvi'nin boğazlanması için asla bu adamlara gitmeyeceğini söylemiştir. Mahkemede yargıç dört sanığın da delil yetersizliğinden beraatına karar vermiştir.

Mafya suikastçıları Roberto Calvi'nin saklandığı yeri öğrenmeden önce, Tanrı'nın bankeri, Vatikan Bankası'nın değerini 10 milyar doların üzerinde tahmin ediyordu. Mayıs 1981'de İtalyan polisi P2 nin Büyük Üstadı Licio Gelli'nin evine baskın yapıyor, aralarında İtalyan hükümetinin elli iki bakanının da bulunduğu P2 üyelerinin listesini ele geçiriyordu. Sahte şirketlerle İsviçre Bankasında Calvi'nin açtığı hesaplar arasındaki para hareketlerini inceleyen müfettişler, P2'ye giden paranın izini buldular ve Dayanışma (Solidarite) hareketine aktarılan paranın 100 milyon doları geçtiğini belirlediler.

Papa II. John Paul'ün Polonya'daki anti-komünistlere yaptığı yardımlar sözün çok ötesindeydi ve sağlanan moral destek Kremlin'in gözünden kaçmadı.

Yedi

Rusya'dan Kötülüklerle

Papa II. John Paul'ün Vatikan'da kaleme alınmış biyografisinde, onun 18 Mayıs 1920 tarihinde Polonya'nın Wadowice kentinde Karol Wojtylla ve Emilia Kaczorowska çiftinin üç çocuğundan en küçüğü olarak doğduğu yazılıdır. Bölge kilisesinde 20 Haziran 1920'de vaftiz edilmiş, dokuz yaşında İlk kutsal komünyonunu almış ve on sekiz yaşında kiliseye kabul edilmiştir. Wadowice'deki Marcin Wadowita lisesinden mezun olduktan sonra, 1938 yılında Krakow'daki Jagiellonian Üniversitesi'ne girmiş ve tiyatro okuluna kayıt olmuştur.

Nazi işgali 1939'da üniversiteyi kapanmak zorunda bırakınca, hem hayatını kazanmak hem de Almanya'ya sürgün edilmemek için önce bir taşocağında (1940–1944) sonra da Solvay kimya fabrikasında çalışmak zorunda kaldı. Rahipliğe olan ilgisinin farkında olan Karol, Krakow Başpiskoposu Kardinal Adam Stefan Sapieha'nın yönettiği gizli Krakow ilahiyat fakültesinin derslerine devam etti. Aynı zamanda, "Rapsodic Theater" adlı gizli tiyatronun da öncülerinden oldu.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında yeniden açılan Krakow ilahiyat fakültesinde ve Jagiellonian teoloji fakültesinde çalışmalarına devam etmiştir. 1 Kasım 1946'da Krakow'da Başpiskopos Sapieha tarafından rahipliğe atanmıştır. Kısa bir süre sonra, Kardinal Sapieha onu Roma'ya göndermiş ve orada Fransız bir Dominiken rahibinin rehberliğinde çalışmıştır. Teoloji doktorasını 1948 yılında tamamlamış olup tezi "St. John of the Cross'un

eserlerinde iman konusu (Doktrina de fide apud Sanctum Ioannum a Cruce)" başlığını taşımaktadır. O zamanlar, tatillerini de, Fransa, Belçika ve Hollanda'daki Polonyalı göçmenler arasında rahiplik yaparak geçirmiştir.

1948 yılında Polonya'ya dönerek hem çeşitli cemaatlerin vekili, hem de üniversite öğrencilerinin vaizi olmuştur. Bu dönem, 1951 yılında yeniden felsefe ve teoloji çalışmalarına başlayıncaya dek sürmüştür. 1953'te Lublin Katolik Üniversitesi'nde "Max Scheler'in ahlâk sistemi içinde Katolik ahlâk bulma olasılığı üzerine bir değerlendirme" başlığını taşıyan tezi savunmuştur. Sonra Krakow Büyük İlâhiyat Fakültesi'nde ve Lublin Teoloji Fakültesi'nde profesör olarak teoloji ve sosyal etik dersleri vermiştir.

4 Temmuz 1958'de Papa XII. Pius tarafından Ombi'nin itibari (yalnızca unvanı olan) piskoposu ve Krakow'un da piskopos yardımcısı olarak atanmış ve 28 Eylül 1958'de Krakow'da Wawel Katedral'inde takdis edilmiştir. 13 Ocak 1964'te Papa VI. Paul tarafından Krakow başpiskoposu yapılmış, 26 Haziran 1967'de ise S. Cesareo in Palatio ünvanı ile papaz yardımcılığı rütbesine, daha sonra da rahiplik rütbesine yükseltilmiştir.

Vatikan II. Konsülü (1962–1965)'nde yer alarak *Constitution Gaudium et spes*'in[11] taslağının hazırlanmasına büyük katkılarda bulunmanın yanı sıra, Kardinal Wojtylla, Piskoposlar Meclisi'nin bütün toplantılarına da katılmıştır. 16 Ekim 1978'deki oturumda kardinaller onu II. John Paul adıyla Papa seçmişlerdir. 22 Ekim'de yapılan törenle ve büyük bir ciddiyetle 263. papa olarak görevine başlamıştır. 58 yaşındaki Papa, hem yirminci yüzyılın en genç papası, hem de on beşinci yüzyıldan bu yana seçilen papalar içinde İtalyan olmayan tek papa olmuştur. Wojtylla

11 İçinde bulunduğumuz zamana kilisenin bakışını ve yorumlarını içeren bu metnin tam adı "Constitution Pastoral Gaudium et spes (On the Church in the Modern World)"dir. Vatikan II. Konsülü'nün başardığı en önemli işlerden biridir.

Vatikan'a hararetli bir komünizm aleyhtarlığı ve Polonya'yı kurtarmak için büyük bir gayret getirmiştir.

Papa II. John Paul, 2 Haziran 1979'da anayurdunun topraklarına Okecie askeri hava alanında ayak basmış, dizlerinin üzerine çökmüş ve toprağı öpmüştür. Kendisini, halkın nefretini çekmiş olan Polonyalı devlet bakanı Henryk Jablonski ve Polonya Başpiskoposu Kardinal Stefan Wyszyski karşılamıştır. Varşova'ya üstü açık bir otomobille girmiş ve iki milyon insanın "Papamız çok yaşasın" tezahüratı ile karşılanmıştır. Açık havada düzenlenmiş Missa (mass) Ayini'ne katılmak üzere Zafer Meydanı'na geldiğinde de 250 bin kişi tarafından selamlanmıştır. Sunağa doğru yürüyüp, kırmızı bir kumaşla örtülmüş on metre boyundaki haçın önünde kollarını yukarı doğru kaldırdığında, pek çok kişinin gözlerinden yaşlar boşanmıştır.

Jablonski ile karşılıklı konuşmalar yapılırken, Polonyalı komünistin dizleri titremiştir. Ziyaret sebebinin kesinlikle dini sebep ve niyetle ilgili olduğunu söyleyen Papa, bu ziyaretin "anayurdunun insanları arasındaki birliğin ve anayurdundaki devlet ile kilise arasında iyi ilişkilerin gelişmesine yardımcı olmasını" dilediğini de vurgulamaktan geri kalmamıştır.

Kalabalığa ve kendisini televizyondan izleyen dünyaya "Üzerinde büyüdüğüm Polonya toprağını öptüm; ben bu topraklardan sırrı bilinemez takdiri ilahi ile Petrus'un sandalyesinin bulunduğu Roma'ya Tanrı tarafından çağırıldım ve bugün oradan bir hacı olarak dönüyorum" diye seslenmiştir.

Manzarayı televizyondan izleyen Moskova'da, Sovyetler Birliği gizli servisinin (KGB) asık suratlı görevlileri, Papa'nın "Polonya'nın tarihini İsa olmadan anlamak mümkün değildir" dediğini duymuşlardır.

KGB karargâhındaki adamlar bunun bir tehdit olduğunu anlamışlardı.

1980 yılı Ağustos ayında liman kenti Gdansk'ın Lenin tersa-

nesindeki Polonyalı işçiler, komünist hükümetin tavrını protesto etmek için greve gidince, tehdit ete kemiğe bürünmüş oldu. Uluslararası bir basın sözcüsü "Tersanenin demir kapılarını süsleyen çiçekler, kırmızı beyaz Polonya bayrakları ve Papa II. John Paul'ün portreleri, sanki bu direnişlerinde işçilere destek olan ümit, iman ve yurtseverliğin baş döndürücü karışımını sembolize ediyordu" demiştir.

Eylül 1981'de grevdeki tersane işçilerinin lideri Leh Walesa, Gdansk'ta toplanan Birinci Ulusal Dayanışma Kongresi'nin başkanlığına seçilmişti. Bütün dünya acaba Sovyet tankları bu direnişe son noktayı koyacak mı diye meraklanırken, Walesa ve arkadaşları tersanenin açık avlusunda Komünyon almışlardı. Walesa şiddet riskini azaltmak için içki yasağı koymuş ve tam bir disiplin içinde hareket edilmesi için ısrarcı olmuştu.

Hükümet, neredeyse işçilerin taleplerinin tamamını kabul etmiştir. Sendika kurma ve grev hakkına ek olarak, Varşova rejimi devletin sansür baskısını azaltmayı kabul etmiş ve ayrıca sendikalara ve kiliseye televizyon yayını yapma hakkı tanımıştır. Grevci işçilerle hükümet temsilcilerinin yan yana durup birlikte Polonya ulusal marşını söyledikleri ve ulusal bir televizyon kanalının yayınladığı törende Walesa, tıpkı Papa II. John Paul'e benzeyen dev bir hatıra kalemle, Gdansk Anlaşması olarak bilinen anlaşmayı imzalamıştır.

Ocak 1981'de KGB, Walesa'nın Vatikan'da Papa II. John Paul tarafından kabul edilmesini not etmiştir. Dizleri üzerine çöken Walesa papanın yüzüğünü öpmüş ve papanın onu ayağa kaldırmak için sarf ettiği çabaya hafifçe direniş göstermiştir. Sendika lideri, daha sonra, papayla az rastlanan ve yarım saat kadar süren bir baş başa görüşme gerçekleştirmiştir. Görüşme sonrasında papa "Sizi temin ederim ki güçlüklerle karşılaştığınızda özel bir yolla, her şeyden önce dualarla, sizinle birlikte olacağım" demiştir.

Bağımsız kuruluşlar kurma hakkının "temel insan haklarından biri olduğunu" söylemiştir.

Polonya'da işçiler ülkeye yayılmış eğreti sendikaların binalarını doldururken, Walesa ve eski grev liderleri kendilerini bir işçi federasyonunun başında bulmuşlar ve bu federasyonun üyeleri çok kısa zamanda on milyona ulaşmıştır (Polonya'nın nüfusunun dörtte biri). Walesa, Dayanışma'nın basit bir işçi hareketi olarak kalmasında ve politik bir muhalefete dönüşmemesinde ısrar etmiştir. Koltuğunun altında tahta bir haç ve elinde bir demet çiçekle Gdansk'taki bir apartmanda Dayanışma'nın ilk geçici karargâhını açmaya giderken, bir grup gazeteciye "Ben politika ile ilgilenmiyorum, ben bir sendikacıyım. Benim işim şimdi sendikayı örgütlemektir" demiştir... İhtilaller hakkında bilgi sahibi olan KGB görevlileri aksini düşünmekteydiler.

Ülke kısa bir süre sonra yerel konularla ilgili anlaşmazlıklardan kaynaklanan yasadışı toplu grevlerle sarsılmıştır. Dayanışma şubeleri, yozlaşmış bazı yerel yöneticilerin görevden alınmasını isterken veya komünist partisi binalarının hastaneye dönüştürülmesini talep ederken ve benzeri durumlarda komünist parti bürokrasisi ile çok benzeşiyordu. Hareketin sıradan militanları Walesa'nın kontrolünden çıkmaya çalıştıkça, Walesa şöyle yalvarıyordu: "Temel konulara odaklanmamız gerekiyor. Şu anda ülkede bir yangın var."

Moskova'da Kremlin durumu artan bir endişe ile izliyordu. Dayanışma'nın varlığı komünist partinin iktidar tekeli ile bağdaşamazdı. Daha da tehlikeli bir tehdit, Polonya'da parti içindeki demokrasi tutkusunun Leninist doktrinin merkezileşmiş parti disiplinine meydan okumasıydı. Polonya'nın kangrenleşmiş ekonomik krizi de Sovyet blokunun elini kolunu bağlıyordu. Kremlindekilerin koyduğu isimle "Polonya hastalığı", diğer ülkelere de sıçrayabilir ve bütün Sovyet imparatorluğunun geleceğini tehdit edebilirdi.

Time dergisi, Papa II. John Paul'ün 1979 yılında New York'a yaptığı ziyaretle ilgili bir yazısında, "Papa dünyanın özlediği göz kamaştırıcı bir lider olma yolunda yürüyor; öyle bir lider ki, insanları, kendi tekdüze hayatlarının üzerinde yükseliyormuş gibi hissettirebilen ve onlara düşündüklerinden daha iyi duygular ve daha iyi eylemler içinde olabileceklerini gösteren biri" diye yazmıştı.

Bedence dinç olan Papa "bütün mevsimlerin, bütün durumların ve bütün inançların adamıydı; o, kilisenin aldatıcı ölçüde alçak gönüllü süperstarıydı." Birleşmiş Milletler diplomatlarına göre, "Profesyonel bir felsefeci, özgürlük ve insan haklarının önemi konusunda entelektüel bir vaiz-karşılığında ise anayurdundaki Austwitz'in korkunç hatırasını sunuyor." Bir programda şöyle deniyordu: "59 yaşında olmasına karşın, kendinden birkaç yaş küçüklerin bile ağzını açık bırakacak kadar dinç bir atlet-açık hava sporcusuydu" ve Boston ve Manhattan'da konvoyunun üzerine düşen yağmurlardan hiç etkilenmemişe benziyordu." Jest ve göz kırpmanın ustalığını sergilerken rahip olmadan önce bir aktör olduğunu ortaya koyuyor ve Leh aksanıyla Manhattan'ın "sky-scroppers"ine (gökdelenler) duyduğu hayranlığı bir gülme tufanı ile dile getiriyordu.

Time makalesi, "sürüsünün mutluluğu ile keyiflenen insancıl rahip onlarla bir oldu" diye yazmıştır. "Çocuklar onun özel ilgi alanıydı; onları güçlü kollarıyla hafifçe yukarı kaldırırdı. Harlem'den genç bir monsenyör yüzüğünü öpmek için eğildiğinde John Paul onu ayağa kaldırarak yanaklarından öpmüştür."

Peder Billy Graham "O, bugün dünyada en çok saygı duyulan dini liderdir" demiştir. Başkan Carter, II. John Paul'ü bir Cumartesi günü öğleden sonrasında, Beyaz Saray'ın bahçesinde kabul ederek "Tanrı sizi bize göndererek Amerika'yı kutsamıştır" demiştir.

Moskova'nın KGB bürolarında oturan soğuk bakışlı adamla-

ra göre, duvarları, koridorları ve odaları dünyanın en ünlü sanatçılarının eserleri ile süslenmiş bir sarayda oturan II. John Paul, Tanrı'nın gönderdiği bir adam değil, aksine Vatikan'da bir dairede oturan ve Amerikan gizli servisi ile güçlü ve gizli bağları olan bir sorun yaratıcı adamdı. KGB'nin adamları, Ronald Reagan göreve geldiğinde, onun CIA'in başına hem bir Roman Katolik, hem de Malta Egemen Askeri Tarikatının (Sovereign Military Order of Malta-SMOM) bir üyesini getirdiğini fark etmişlerdi.

M.S.1080'de Haçlı Seferleri sırasında Malta Şövalyeleri adıyla kurulan örgüt Vatikan'ın gizli askeri kolu olmuş, kendi diplomatik pasaportlarını çıkartmak da dâhil olmak üzere bağımsız bir devletin bütün özelliklerini taşıyan bir devlet olarak kabul görmüştür. Son zamanlarda ise SMOM, fon akışlarına aracılık eden, CIA için kara para aklayan ve Vatikan için istihbarat yapan bir örgüt konumunu almıştır. "Malta şövalyeliği, askerlik ve istihbarat çevrelerinde rol alan önemli kişilere verilmiştir."

Reagan'ın CIA'in Direktörlüğü için seçimi William Casey olmuştur. Reagan yönetimindeki diğer Malta Şövalyeleri, eski NATO Genel Sekreteri ve sonraki Devlet Bakanı Alexander Haig ve başkanlık danışmanı, George H. W. Bush döneminin eski CIA Direktör Yardımcısı ve sonrasının gezici büyükelçisi General Vernon Walters'dır.

Amerikan istihbarat çevreleri, Vatikan ve SMOM arasındaki ilişki, II. Dünya Savaşı'nın Stratejik Hizmetler Dairesi'nin (OSS- CIA'in öncüsü) efsanevi başkanına Papa XII. Pius'un şövalye nişanı vermesiyle başlamıştır. William "Vahşi" Bill Donovan, savaş zamanından arkadaşı ve sonra CIA'in Karşı Casusluk Dairesi Başkanı James Jesus Angleton ile birlikte şövalyelik nişanı almıştır. Donovan'a, Vatikan Şehrinde Papa XII. Pius'un huzuruna kabul için, Aziz Sylvester Tarikatı'nın Büyük Haçı ile dekore edilmiş süslü bir oda tahsis edilmiştir. Bu nadiren verilen en eski ve en itibarlı papalık şövalyelik nişanı "silah kullanma-

daki, yazı yazmadaki ve olağanüstü işlerdeki yeteneği ile imanı yayan, kiliseyi koruyan ve uğrunda mücadele veren" adamlara verilmekteydi.

Donovan, II. Dünya Savaşı sırasında Katolik hiyerarşiye verdiği hizmetlerden dolayı bu nişana lâyık görülmüştü. 1941'de OSS henüz resmen kurulmadan bir yıl önce Pro Deo olarak bilinen Avrupa Katolik istihbarat servisinin kurucusu Peder Felix Morlion ile bir ittifak oluşturmuştu. Almanlar Batı Avrupa'yı işgal edince, Donovan, operasyonlarının üssünü Lizbon'dan New York'a taşıyan Morlion'a yardım etmişti. Bundan sonra, hem Vatikan'daki gizli kapaklı işler hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla, hem de Benito Mussolini'nin faşist hükümetinin faaliyetlerine bir pencere açması için Pro Deo, Donovan tarafından finanse edilmiştir. 1944 yılında Roma müttefikler tarafından kurtarılınca, Morlion Vatikan'da casusluk şebekesini yeniden oluşturmuştur.

Yüzyıllar boyunca Papalık Makamı yabancı casusluk örgütlerinin başlıca hedefi olmuştur. Dünyanın en büyük ham istihbarat deposu olarak Vatikan, her gün binlerce rahipten, piskopostan ve Papalık Sekreterlik Ofisi'nin papalık elçilerinden dini, siyasi ve ekonomik enformasyon toplamaktadır. Bu istihbarat kaynağı o kadar zengindir ki, savaştan sonra Vatikan'da olup biteni izleyebilmek için CIA, kendi içindeki karşı casusluk bölümünde özel bir birim kurmuştur.

II. Dünya Savaşı'ndan beri CIA'in, bütün Soğuk Savaş döneminde Papa'nın ve Vatikan'ın siyasi bir kolu gibi çalışan, en zengin ve en güçlü Vatikan tarikatlarının (Malta Şövalyeleri) Amerikan bölümüne sızan, bazıları CIA'in gizli operasyonlarında ajan olarak görev alan pek çok rahibe ve piskoposa para aktaran bir Katolik örgüte parasal destek sağladığı rapor edilmiştir. Curia üyelerine kulis yaptırmak için örtülü uzmanlar kullanmışlar ve Papa'nın kadrosunda olup ABD'nin siyasi varsayımlarını sorgulayan liberal din adamlarına karşı casusluk yapmışlar; "kurtuluş

ilahiyatı (liberation teology)"nın yükselişini tamı tamına tahmin eden istihbarat brifingleri hazırlamışlardır. CIA ayrıca, Latin Amerika'daki solcu rahipleri etkisizleştirmek için Katolik gruplarla işbirliği yapmıştır.

Şubat 1981'de, ABD'ye yaptığı muzafferane ziyaretin tam bir yıl sonrasında, Filipinler, Japonya ve Guam'a yaptığı rutin bir dizi ziyaretten eve dönmekte olan Papa'nın uçağı, Alaska'nın Anchorage şehrinde yakıt ikmali için üç saatlik bir mola verecekti. Bu plandan Beyaz Saray haberdar olunca, Ulusal Güvenlik Kurulu'nun uzmanları Reagan'a "Kuzey Amerika topraklarına hoş geldin diyerek Papa'yla kişisel ilişki kurmasını" önerdiler. 5 Şubat'ta Ulusal Güvenlik Kurulu üyesi James M. Rentschler Papa'nın Alaska konaklamasında "Nanook of the North misyonu"[12] uygulanmasını teklif etti. Buna göre 25 Şubat'ta John Paul Anchorage'da beklerken, Vatikan'a atanmış elçi adayı olan William Wilson, Papa'ya Reagan'dan getirdiği mektubu sundu. Mektupta Reagan "Sizin ve yardımcılarınızın benimle görüşmek istedikleri hassas konular varsa, [Wilson]'u bir kanal olarak kullanmakta çekince göstermeyeceğinizi ümit ederim" diye yazmıştır.

Üç ay sonra, Vatikan Şehri'ne onu görmek ve hayır dualarını almaya gelmiş olan binlerce kişiyi selamlamak için, Papa II. John Paul açık cipinin içinde Aziz Petrus Meydanına doğru yavaşça ilerliyordu. 13 Mayıs 1981 günü üzerinde papalığın beyaz cüppesi ile insanların elini sıkıyor ve çocukları havaya kaldırıyordu. Vatikan'ın bronz kapısı yakınlarında bir noktaya vardığında, silah sesleri duyuldu.

New York Times o anı anlatırken "Bir eli havaya doğru kalkmışken ve kan giysilerini ıslatırken, Papa sendeledi ve arabada onunla birlikte olan Papalık Sekreteri Polonyalı Peder Stanislav

12 *"Nanook of the North" Robert J. Flaherty tarafından 1922 yılında çekilen ve Kanada'nın kutup bölgesinde hayat mücadelesi veren Nanook ve ailesinin hikâyesini anlatan sessiz bir dökümanter filmdir. (Çev.)*

Dzivisz ve özel hizmetkârı Angelo Gugel'in kollarına düştü" diye yazmıştı.

Vatikan'ın iki mil kuzeyindeki Gemelli Hastanesine ambülânsla yetiştirilen John Paul, derhal ameliyata alındı... ve ameliyata girerken bilinci açıktı.

Saldırgan silâhını dört kez ateşlemişti. İki mermi, biri Amerikalı ve diğeri Jamaikalı olan iki turiste isabet etmiş ve yaralanmalarına neden olmuştu. Dokuz milimetrelik otomatik Browning tabancayla silahlanmış olan saldırgan, elindeki silahın orada bekleyenlerce eline vurulmak suretiyle düşürülmesinden sonra yakalanmıştı. Hemen sonra polis tarafından tutuklanmış, bir polis arabası ile götürülmüş ve kimliği yirmi üç yaşındaki Mehmet Ali Ağca olarak açıklanmıştı. Ağca'nın poliste söylediği ilk sözler şöyleydi: "Benim hayatımın bir önemi yoktur."

İtalya'ya bir önceki Cumartesi günü Milano'dan giriş yaptığı ve Pazartesi günü de Roma'ya geçtiği açıklanmıştır. Polis, cebinden el yazısı ile yazılmış bazı Türkçe pusulaların çıktığını söylemiştir. Pusulalardan birinde "Sovyetler Birliği ve ABD emperyalizmini ve El Salvador ve Afganistan'da yaşanan soykırımı protesto etmek için Papa'yı öldürüyorum" yazıyordu.

Türk haber ajansı Anadolu, *Milliyet* Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Abdi İpekçi'yi öldürmekten dolayı 1979'da Ağca'nın mahkûm olduğunu, aynı yılın sonuna doğru da cezaevinden kaçtığını bildirmiştir. Yine Anadolu Ajansı'na göre, Ağca 26 Kasım 1979'da gazeteye gönderdiği bir mektupta, Ankara ve İstanbul'u ziyareti planlanmış olan Papa'yı öldürmek için cezaevinden kaçtığını yazmıştır.

Vatikan'dan yapılan açıklamada Papa'nın karın bölgesindeki birkaç lezyondan ve şiddetli kanamadan dolayı tedavi altında tutulduğu ve kendisine altı ünite kan verildiği belirtilmiştir. Yine Vatikan'dan belirtildiğine göre, Papa sağ kolunun alt bölümünden ve sol elinden yara almıştır.

Bazı medya kuruluşları, aceleyle, komplonun sorumlusu olarak eski asker ve aşırı İslamcıların oluşturduğu bir Neo-Nazi grubunu, Bozkurtları gösterdiler. Bu teori Ağca'nın tutuklanmasından birkaç saat sonra ortaya atıldı. Daha sonra olayı soruşturan yetkililer, saldırıyı Sovyetler Birliği'nden aldıkları talimatlarla Bulgar gizli servisinin yönettiğini öne sürdüler. Bu suçlama Ağca'nın gizli tutulan itiraflarına dayandırılmaktaydı. Roma'daki bir polis karakolundan çıkarılan Ağca, oradaki basın mensuplarına bir açıklama yaparak, Sovyetlerin işin içinde olduğunu belirtti. "Her şeyi KGB örgütledi" dedi.

Polis istasyonunun dışındaki bu kaotik karşılaşma esnasında, zayıf ve traşsız Türk, kırık bir İngilizce ve bozuk bir İtalyanca ile bir terörist olarak "Bulgaristan'da ve Suriye'de eğitildiğini" söylemiştir. İtalyan yetkililer, Ağca'nın, suikast girişiminde Bulgaristan elçiliğinde eskiden görevli iki Bulgar vatandaşı ile Bulgaristan havayollarının Roma'daki eski müdürü Sergei İvanov Antonov'dan yardım aldığına inanıyorlardı. Polis aracına binmekte olan Ağca'ya basın mensupları "Antonov da var mıydı?" diye sorduklarında, Ağca "Sergei'i tanıyorum. O benim suç ortağımdır."diye cevap vermiştir.

'Ya KGB?'

"Evet, KGB de."

Ödül kazanmış bir gazeteci ve yazar olan Claire Sterling 2008 yılında *Terör Şebekesi (The Terror Network)* adlı kitabını yayımlamıştır. Ağca Papa'yı öldürmeye kalkıştığı zaman, Ağca'nın birkaç kez Bulgaristan'ın başkenti Sofya'ya gittiğini ve orada KGB'nin ayarladığı bir otelde kaldığını öğrenince, Sterling de çabucak Bulgaristan bağlantısını kurmuştu. Roma'ya geldiğinde de Bulgar havayollarını örtü olarak kullanan bir Bulgar ajanla temasa geçmişti, diye yazmıştır.

1983 de basılan *Suikastçi Zamanı* (*The Time of the Assassin)* adlı kitapta Sterling, Papa II. John Paul'ü öldürmek için kuru-

lan komploya ve sonrasındaki soruşturmaya derinliğine bakıldığında, komplonun çıkış noktasının Moskova'da 2 Dzerzhinsky Meydanı'ndaki KGB karargâhı olduğundan hiçbir kuşku duymadığını söylemiştir. KGB bu operasyon için Bulgarları görevlendirmiştir.

Bulgaristan üzerinden Batı Avrupa'ya uzanan kârlı uyuşturucu kaçakçılığı içinde KGB ile birlikte hareket eden aşırı uçtaki bir Türk grup, işin perde arkasını örtmek ve gerekirse inkâr etmek açısından da uygun bulunmuştu.

Başkan Reagan ve CIA'nin Direktörü William Casey, Sovyet bağlantısını önemsemediler. Reagan da 30 Mart 1981'de Washington'da Hilton Otelinden çıkarken bir suikasttan sağ kurtulmuştu. Reagan ve Casey, Papa'nın öldürülmesi ile ilgili komploda Sovyet yönetiminin parmağı olduğunu ileri sürmenin ABD-Sovyetler Birliği ilişkilerini bozmasından korkuyorlardı ve ek olarak komplo teoricilerinin Reagan'a yapılan suikast girişimini de Sovyetlerle ilişkilendirmelerinden çekiniyorlardı.

John Paul, hastaneden çıkmasından kısa bir süre sonra, Ağca'yı cezaevinde ziyaret etti. On dokuz yıla mahkûm olan Ağca başka davalardan yargıç karşısına çıkması için ceza süresinin bitiminden önce Türkiye'ye iade edildi. Papa, iki ortamda, komplonun arkasındaki elin Moskova'da olmasından pek kuşku duymadığını eski arkadaşlarına söylemiştir.

Mahkemesi sırasında Ali Ağca, Allah'ın emirlerini yerine getirdiğini söyleyerek deli rolü oynamıştır. Daha sonra ise yeni Mesih olduğunu ve komployu kendisini tanrı olarak tanıyan Vatikan başrahipleri ile düzenlediğini söylemiştir. İtalyan psikiyatristler, Bulgaristan'ın ve Moskova'nın izlerini gizlemek üzere Ağca'ya aptal rolü oynamasının söylendiğini öne sürmüşlerdir. Soruşturmayı yürüten İtalyan yargıç Ferdinando Imposimato radyoya verdiği demeçte "Ağca'nın pek çok konuda doğru söylediğine inanıyorum, ancak iddialarını geri almasını sağlamak için bir

Bulgar ajanın cezaevine girmesi ve onu tehdit etmesinden sonra mahkemeyi sabote etmeye çalıştı" demiştir.

İtalya'nın etkili gazetesi *Corriere della Sera*, daha sonra, eski Doğu Alman haberalma örgütünün dosyaları arasında bulunan bazı belgelerin, komplo emrini Sovyet KGB'sinin verdiğini ve bu iş için Bulgar uydu servisini görevlendirdiğini doğruladığını yazmıştır. Bulgaristan uydu servisinin dosyalardan sorumlu görevlisi Metodi Andreev, Doğu Alman gizli servisi Stasi ile Bulgar ajanlar arasında yapılan yazışmaları gördüğünü belirtmiştir. Bunların arasında Bulgaristan'ın komplo ile olan bağlantısını ortadan kaldırmak için var gücü ile çalışmaları gerektiğini belirten bir KGB talimatı bulunmaktaydı. Bulgaristan, daha sonra komplonun uygulanmasını, tetiği çeken Mehmet Ali Ağca'nın da aralarında bulunduğu aşırı uçtaki bir Türk gruba havale etmiştir. Papa'nın altmış birinci yaş gününde (22 Mayıs 1981) Reagan... Kongre üyesi Peter Rodino'yu hastanede tedavisi süren John Paul'e yazılmış kişisel bir mektupla Vatikan'a gönderdi. 30 Mart'ta kendisi de bir suikast sonucunda göğsünden yaralanmış olan Reagan, mektubunda "Herkese örnek olacak vasıflarınız, büyüyen tehlikelerle karşılaştığımız şu anda bizim için değerli bir varlıktır."demiştir.

12–13 Aralık 1981'de Polonya'daki komünist hükümet binlerce Dayanışma eylemcisini tutukladı. Bunu izleyen birkaç hafta boyunca Vatikan ve Beyaz Saray, telefon, telgraf ve diplomatik temsilciler aracılığı ile sürekli olarak Polonya'daki gelişmeler hakkında görüş alışverişinde bulundular...

29 Aralık 1981'de Papa'ya yazdığı mektupta Reagan "ABD, Sovyetler Birliği'nin Polonya'nın kaderiyle oynamasını yaptırımsız bırakmayacaktır. Polonya'da sürdürülen şiddetin Rusya'ya olan maliyetini daha da yükseltmeye dönük ek Amerikan önlemlerini bugün açıklayacağım" diye yazmıştır.

Bir hafta sonra Büyükelçi Wilson, Papa II. John Paul'ün bir

mektubunu Reagan'a iletmiştir. Papa mektubunda ABD yaptırımları için destek talep etmiştir. Yaptırımların Polonya halkı üzerindeki olumsuz etkilerinden kaygılı olan Papa, açıkça söyleyemese bile Reagan'ın yanı başında durmaya devam edeceğini belirtmiştir.

Haig'e gelen bir telgrafta "Vatikan, ABD'nin küresel sorumluluklara sahip büyük bir güç olduğunun farkındadır. ABD politik düzlemde hareket etmelidir ve Papalık Makamı hükümetlerin politik davranışları üzerinde yorum yapmamaktadır. Politik duruşunu belirlemek, her hükümetin kendi sorumluluğunda olan bir iştir. Papalık Makamı kendi adına manevi planda hareket etmektedir; ancak hem Papalık Makamı hem de ABD ortak bir hedefe sahiptir: Polonya'ya özgürlüğün geri verilmesi" diye yazılmıştır.

7 Haziran 1982'de Reagan, John Paul ile görüşmek üzere Vatikan'a geldi. Gazeteci ve yazar Carl Bernstein şöyle yazmıştır: "İkisi ilk kez bir araya gelmişlerdi ve elli dakika süreyle baş başa görüştüler. Papalık apartmanı Agostino'nun aynı kanadında da Kardinal Casaroli ve Başpiskopos Achille Silvestrini de Devlet Bakanı Alexander Haig ve Reagan'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı Yargıç William Clark ile bir araya geldiler."

Papa'nın özel kütüphanesinde görüşen Reagan ve II. John Paul, komünist imparatorluğun yıkılması için gizli bir kampanya yürütmeye karar verdiler.

Reagan'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı Richard Allen, "Bu, bütün zamanların en büyük gizli ittifakı idi" demiştir.

Liderlerinin dünya görüşünü paylaşan yardımcılara göre, Reagan ve II. John Paul hayatlarının temel politik bir gerçeğini kabullenmeyi reddetmişlerdir; bu gerçek, 1945'te Yalta Konferansı'nda dayatıldığı şekliyle, Doğu Avrupa'nın komünist egemenliğinde kalacak şekilde Avrupa'nın bölünmesidir. Özgür Polonya, Sovyet imparatorluğunun kalbine saplanmış bir hançer olacaktı. Eğer Polonya'ya demokrasi gelirse, diğer Doğu bloku

ülkeleri de onu izleyecekti. Bu gizli Vatikan toplantısı, Papalık Makamı ve ABD'nin müttefik olarak Sovyet komünizmine karşı açıkça açtıkları savaşın temelinin atıldığı an olmuştur.

10 Ocak 1984'te Reagan yönetimi, gizli ilişkilerle yürütülen, ancak yüz yıldan fazla sürmüş olan resmi ayrılığı sona erdirerek, Beyaz Saray ve Vatikan arasında tam diplomatik ilişki kurulmasını sağlamıştır.

Tarih, papa ve Başkan Reagan arasındaki Richard Allen'in "bütün zamanların en büyük ittifakı" dediği ve Vatikan'da bir el sıkışması ile perçinlenen dostluğun, Polonya'nın kurtuluşuna, Demir Perde'nin düşüşüne, Sovyetler Birliği'nin çözülüşüne, Avrupa'da komünizmin ölümüne ve Soğuk Savaşın bitişine yol açtığını yazacaktır.

Sekiz

Opus Dei: Papa'nın Tarikatı

Amerikalıların ezici çoğunluğu ve Amerika'da yaşayan Katoliklerin büyük kısmı Dan Brown'ın kitabı *Da Vinci Şifresi* yayımlanıncaya ve filmi Doğu'dan Batı'ya bütün Amerika'da gösterilinceye kadar Opus Dei'yi hiç duymamışlardı. Sansasyonel kitap ve film Opus Dei'yi, akşın (albino) bir rahibin Paris'te Louvre Müzesinde işlediği cinayetle tanıtmıştı.

Da Vinci Şifresi fenomeni ilginin doruğunda iken, *Time* dergisi, kitabın Opus Dei'yi "sadomazoşist ritüele sahip bir hizip" ve "güçlü ve aşırı muhafazakâr bir Roma Katolik örgütü" olarak betimlediğini söylüyordu. *Time*'a göre, kuruluşundan bu yana geçen 78 yıl boyunca Opus Dei hep bir "dedikodu mıknatısı" olmuştu. Başarılı ve gizli olmasına karşılık, Vatikan'da, kaynakları çarçur etmekle ve her şeyi yapmaya muktedir olmakla eleştirilmiştir. Bu eleştiriler arasında "İspanyol diktatörü Francisco Franco'yu baskıyı artırması için desteklemek" ve ölümünden sadece on yedi yıl sonra 1992 yılında tarikatın kurucusunu büyük bir hızla aziz mertebesine yükseltmek için kutsamak (*beatification*) gibi olaylar sayılabilir.

1982'de Papa tarafından "*personal prelature* (kişisel ruhbanlık)" ilân edilen Opus Dei -aslında "Tanrı'nın eseri" anlamına gelmektedir- piskoposluk benzeri bir yapıdır; ancak zaman zaman başpiskoposlukları atlayarak doğrudan Roma'daki Papa'yla ilişki kurabilmektedir.

Opus Dei kendisini, "iş hayatında ve gündelik hayatta ya-

şananlar Tanrı'ya yakın olmak, diğer insanlara hizmet etmek ve toplumu ileri taşımak için fırsatlardır" mesajını yayma misyonunu üstlenmiş bir Katolik kurum olarak tanımlamaktadır.

Eleştirmenler, bu görüşün tehlikeli, değilse de hain (kötü niyetli) bir dini kült olduğunu ileri sürüyorlar.

İşin doğrusu nedir?

2 Ekim 1928'de İspanya'da yirmi altı yaşındaki Josemaria Escrivà, bir grup dindar lâik insanın Pazar günü kiliseye gitmenin kutsallığını, İsa'ya hizmetin sürekli özverisi ve duayı andıran bir düşünsellik haliyle gündelik iş yaşamına yaydıklarını gözünün önüne getirdi. Escriva Opus'u ileride "toplumun kan dolaşımına damardan yapılacak [kutsallık] enjeksiyonu" olarak gördü.

Da Vinci Şifresi'nin basılması ve kitapta Opus Dei'nin kötücül ve fesat bir grup olarak tanıtılması karşısında, *Time* dergisi şöyle yazmıştır:"Opus Dei yoksul Katolikler için manevi açıdan "beni al" diyebilecekleri bir kuruluş değildir. Pek çoğu dindar ailelerden gelen ve doğum kontrolü yasağı gibi popüler olmayan kilise öğretilerini kucaklamaya hazır, sayıca az (bütün dünyada 85.500 ve ABD'de 3.000 kadar) fakat adanmış üyelerden oluşmaktadır. Üyeler, kilise doktrinine, düşünselliğe, Escrivá'nın çalışma felsefesi ve kişisel kutsallığına vurgu yapan zorlu ve sıkı ruhsal 'oluşum' derslerine katılırlar." Opus Dei, bu eğitimin, sıradan insanların "işlerinde ve gündelik faaliyetlerinde kutsallık ararken" onlara yardımcı olduğunu ileri sürmektedir.

Opus Dei'nin web-sahifesine göre lâik her erkek veya kadın Katolik, en az on sekiz yaşında olmak koşuluyla, Opus Dei'ye katılmak isteyebilir. Ömür boyu sürecek bir adanmışlıktan önce, kişinin adaylığının her yıl yenilenmesi ile katılım beş yıl sürer. Opus Dei, "alışılagelmiş hayatın kutsallığa giden bir yol olduğunu ve her bireyin Hazreti İsa'nın azizi ve havarisi olmaya çağırıldığı Katolik öğretiye vurgu yapan geleneksel Katolik değerlerin güçlü bir savunucusudur. Opus Dei'de üç türlü üyelik

söz konusudur: "*numeraries*", "*associates*" ve "*supernumeraries*". "Associates" ve "numeraries" üyelerin yüzde yirmi beşini oluşturmaktadır. Bunlar bekâr olup diğer üyelerle birlikte yaşarlar ve gerektiğinde bedensel eziyet çekerler. Eziyet, küçük bir fiziki acıya katlanmak demektir. Opus Dei'nin bazı bekâr üyeleri, geleneksel Katolik kefareti için kendilerine ceza uygularlar; bunlar arasında "*cilice* (hafif metalden yapılmış ancak üzerinde sivri çatal dişler olan ve baldıra sarılan bir zincir)" ve "*discipline* (pamuktan dokunmuş bir bant)" takmak da vardır. Bu gönüllü çekilen cezalar için isteklendirme, İsa'yı taklit etmek, İsa'nın kurtarıcı fedakârlıklarına katılmak ve bütün dünyadaki yoksul ve yoksun insanlarla dayanışma halinde acı çekmektir. Opus Dei üyelerinin çoğunluğunu "supernumeraries" denilen üyeler oluşturur. Toplam üyelerin dörtte üçü bunlardan meydana gelir. Bunlar genellikle evli erkek ve kadınlardır.

1982'de Papa II. John Paul, Opus Dei'nin Katolik Kilisesi'nde yegâne "*personal prelature* (kişisel ruhbanlık)" olduğunu ilân etmiştir. Bunun anlamı, Opus Dei üyelerinin, yerel piskoposluklara değil, sadece Roma'ya ve Tanrı'ya karşı sorumlu olmalarıdır. Opus Dei, bu benzersiz pozisyonun, üyelerinin Vatikan tarafından daha yüksek bir mertebede görülmesi veya onlara ayrıcalıklı işlem yapılması demek olmadığını öne sürmüştür. Kişisel ruhbanlık aslında kilise kanunu ile ilgili bir kavramdır. Katolik Kilisesi'nin Opus Dei üzerindeki yetki alanının, piskoposlukta olduğu gibi bir bölgeyi değil, sadece Opus Dei üyelerini kapsamasıdır. Kişisel ruhbanlık bazı bakımlardan dini tarikat gibi hareket eder, ancak bir coğrafi sınır söz konusu değildir ve üyeler keşişler ve rahibeler değil, lâik insanlardır.

Opus Dei'nin Katolik üyeleri aynı zamanda kendi yerel kiliselerinin cemaatinin de bir parçası olmayı sürdürürler. Dini tarikatların üyelerinden farklı olarak, Opus Dei üyelerinin kabulü yeminle değil özel sözleşmelerledir. Katılım için üyelerin bir

meslek edinmiş olmaları ve üyeliği gerçekten istemeleri gerekmektedir. Üyeler, gelirlerinin önemli bir bölümünü Opus Dei'ye bağışlamak zorundadırlar. Merkeziyetçi olmayan bir örgüt yapısına sahip Opus Dei genel hesaplarını (gelir ve giderlerini) açıklamamaktadır. Eleştirmenler, gizliliği ve iş karıştırıcılığı nedeniyle, onun bir tür Katolik Hür Mason örgütü olduğunu söylemektedirler. Özel bir selâmlama terminolojileri vardır: "*Pax*" ve "*In aeternum*" yani "Barış" ve "Sonsuza kadar." 1950'de kabul edilmiş ana tüzük, bağlı oldukları merkezin yöneticisinden izin almaksızın üyeliğin açıklanmasını yasaklamaktadır. 1982'de açıklanan yeni bir belgede "gizlilik ve gizli faaliyet" reddedilmektedir. Buna karşın, Opus Dei üyelerini açıklamadığı gibi, üyeler de üyeliklerini açığa vurmamaktadırlar.

Opus Dei'nin Amerika'daki kolu "genç bir fizik yüksek lisans öğrencisi Sal Ferigle ile Opus Dei için görevlendirilen üç rahipten biri olan Fr. Joseph Muzquiz'in Chicago'ya gelmesiyle, 1949'da Chicago'da apostolik faaliyetlerine başlamıştır. İlk merkez Chicago Üniversitesi'nin yakınında kurulmuştur. Bugün Amerika'da 3.000 Opus Dei üyesi bulunmaktadır ve birçoğu da Opus Dei'nin "ruhsal oluşum" etkinliklerine katılmaktadır. Bu etkinlikler Boston; Chicago; Dallas; Delray Beach, Florida; Miami; Milwaukee; New York; Pittsburg; Princeton, New Jersey; Providence; St. Louis; San Antonio; Houston, Los Angeles, San Fransisco; South Bend, Indiana; South Orange, New Jersey; Urbana, Illinois ve Washington D.C. gibi altmış merkezde yürütülmektedir."

Opus Dei ruhbanlığı, seminerler ve düşünsel yalnızlık için yedi konferans merkezi kullanmaktadır. Bunlar Boston, Chicago, Houston, Miami, New York, San Fransisco ve Washington D.C. yakınlarındadır.

Opus Dei üyeleri, diğerleri ile işbirliği halinde, ABD'de bir üniversite ve beş orta öğretim okulu yönetmektedir. Bunlar

Chicago'daki Lexington Koleji, Washington D.C. yakınındaki The Heights ve Oakcrest, Chicago yakınlarındaki Northridge Prep ve The Willows ve Boston yakınlarındaki Montrose School'dur. Opus Dei'nin üniversite öğrencileri için yurtları da vardır ve bunların en büyüğü kızlar için Boston'da yaptırılmış olan yurttur. Üniversiteli kızlar için yaptırılmış diğer yurtlar ise Milwaukee'deki Petawa Residence ve Los Angeles'taki Westfield Residence'tır. Üniversitede okuyan erkek öğrenciler için yaptırılmış yurtlar ise Boston'daki Elmbrook Student Center, Champaign-Urbana, İllinois'deki Lincoln Green, South Bend'de Windmoor ve Dallas'ta Wingren'dir.

Chicago Başpiskoposu Kardinal Joseph Bernardin, St Mary of the Angels kilise bölgesini 1991'de Opus Dei rahiplerine emanet etmiştir. Washington D.C.deki The Catholic Information Center ve Houston, Texas'daki Holy Cross Chapel de Opus Dei rahiplerine emanet edilmiştir.

Opus Dei'nin ABD'deki genel merkezi, Lexington Avenue ile Manhattan'da Otuzuncu Sokak'ta 69 milyon dolar değerinde, gösterişsiz, kırmızı tuğladan yapılmış on yedi katlı bir binadır.

6 Ekim 2002'de Papa II. John Paul'ün Escrivà'yı azizlik (*sainthood)* mertebesine yükselttiği *(canonization*) töreni, "Aziz Petrus Meydanı'nı dolduran ve bu alana sığmadığı için yan sokaklara ve Tiber nehrinin kıyısına doğru taşan ve rahibin izinde gidenlerden oluşan 300.000 kişi izlemişti...

"İki saatlik tören o kadar sessiz geçmişti ki sanki katılanlar nefes almaktan bile kaçınmıştı. Şurası kesindir ki, Aziz Petrus Meydanı'nın tanıklık ettiği kalabalıklar içinde bu, en saygılı olanlardan biriydi. Törene katılanlar takım elbise giymiş, kravat takmış, Burberry pelerinleri ve smokinlerle alana gelmişlerdi. Beyaz kıyafetlerini giymiş olan Papa, alana 1981'deki suikasttan sonra önü kurşungeçirmez bir camla kapatılmış olan papa-mobil ile gelmişti. Sahnenin arkasında, Aziz Petrus Bazilikası'nın bal-

konundan en yeni azizin dev bir portresi sarkıtılmıştı. Azizin bir doku parçası kalıntısı ve dişinin bir parçası sunağa yakın bir yere yerleştirilmişti. Törenin doruk noktasında, seksen iki yaşındaki Papa 'Efendimiz Hazreti İsa'nın, aziz havarilerimizden Petrus ve Pavlus'un ve kendimizin izniyle, uzun süre düşünülerek, dualarla, ilahi yardımlarla, birçok piskopos kardeşimizin tavsiyelerine kulak vererek, kutsanmış Josemaria Escriva de Balaguer'i aziz olarak tanıdık ve ilan ettik; adını azizler albümüne yazdıracağız' demişti.

"Törene katılan hacıların büyük bir kısmı... İspanya'dan, bir bölümü de Opus Dei'nin etkin olduğu Latin Amerika ülkelerinden gelmişti. Radyasyon kaynaklı deri hastalığının iyileşmesi Escriva tarafından gerçekleştirilmiş bir mucize olarak kabul edilen İspanyol Doktor Manuel Nevado Rey de kalabalığın içindeydi. Vatikan'ın danıştığı tıp uzmanları, bu değişimin bilimsel bir açıklamasının olmadığını söylemişlerdi.

"Escriva'nın azizlik mertebesine yükseltilmesi hızlı olmuştur. Kendisi 1992 yılında kutsanmıştı. Escriva, Papa'nın yirmi dört yıllık görev süresinde yarattığı 468. azizdi; bu rakam son dört yüzyılda öncüllerinin yarattıklarının hepsinin toplamından daha fazladır. Bu, kayıtlara geçmiş en hızlı ve en tartışmalı azizliğe yükseltme olayıdır. "Escriva'nın azizliğe giden yolu, kendisini eleştirenlerin ortaya attığı, ancak Vatikan'ın kulak asmadığı suçlamalarla gölgelenmişti."

Newsweek dergisinin dini konularla ilgili muhabiri Kenneth Woodward, Escriva'nın azizliğe yükseltilmesinin kilise kanununun ihlali olduğunu söylemiştir. Azizliğe yükseltme sürecinde "mucizenin" geçerliliğini sorgulayarak süreci yavaşlatması gereken "şeytanın avukatı" Vatikan sistemi, "Opus Dei'ye muhalif olanların tanıklığa çağırılmaması ile bypass edilmiştir." Opus Dei ise Escriva'nın azizliğe yükseltilme sürecini eleştiren on bir muhalifinin dinlendiğini iddia etmiştir. Woodward sadece bir ki-

şinin dinlendiğini, buna karşılık bütün "danışmanlar"ın esas olarak İtalyan ve Opus Dei üyesi olduklarını belirtmiştir.

Bu durumun, Escriva'nın İspanyol muhaliflerini, onun azizliğe yükseltilmesi usülünü tersyüz etmekten caydırdığı öne sürülmüştür.

Dahası, Opus Dei'yi eleştirenler, "kanıtların yüzde kırkının baştan beri Opus üyesi olan Escriva'nın sadık iki yardımcısından gelmesinin usüle aykırı olduğunu" söylemekteydiler. "Opus Dei, adeta yüzlerce piskoposu ve özellikle 'üçüncü dünya ülkelerinden gelen ve paraya aç olanları' Roma'daki aziz yapımcılarına olumlu rapor göndermeleri için baskı altına almıştı. 1300 piskopos övgü dolu rapor gönderdiği halde, bunlardan sadece 128'i kişisel olarak Escriva ile karşılaşmıştı."

Opus Dei'nin ABD'deki eleştirmenleri, bir milyon pound karşılığında Ruslar hesabına casusluk yaptığı için ömür boyu hapse mahkûm edilen rezil FBI ajanı Robert Hannsen'e dikkat çektiler. Dindar bir Opus Dei üyesi olarak ortaya çıkan Hannsen'in, Roma'daki odası Papa'nın birkaç adım uzağında olan kayınbiraderinin bir Opus Dei rahibi olduğu rapor edilmişti.

Robert Hannsen'in hiyanetinin sebebi olarak, Opus Dei hayat tarzına öykünmesi ve çocuklarını Opus okullarında okutma isteği gösterilmiştir. Hannsen davranışlarını haklı çıkartmak için güya Cizvit dinsel ahlâkının az ya da çok iyi ilkelerine başvuruyordu.

National Catholic Monthly adlı yayında, Amerika ile ilgili olarak çıkan bir makalede, James Martin S. J., Opus Dei'nin "ABD üniversite yerleşkelerinde giderek artan bir güç" olduğuna dikkati çekmektedir. Opus Dei'nin yeni üye devşirme çabalarının onları üniversitelere ve kolejlere yönlendirmiş olması, Martin'e göre, oradaki bazı Katolik gruplarla sorun yaşanmasına neden olmaktadır. Catholic Ministry Campus Association adlı kuruluşun icra direktörü Donald R.McCrabb, "Ülkedeki bazı üniversite

yerleşkelerinde Opus Dei'nin aktif olduğunun farkındayız. Yerleşke vekillerinin bir kısmının onların bazı faaliyetlerini amacına uygun bulmadıklarının da bilincindeyiz" demiştir.

Pek çok bulgunun gösterdiği üzere, Opus Dei ile ilgili kaygılar üye alımı ile ilgilidir. McCrabbe'e göre "Onlar (Opus Dei) bir yerleşke vekilinin üstlendiği geniş sorumluluğu taşımıyorlar. Yerleşke vekillerinden duyduğuma göre, her adayın bağlı olduğu bir manevi direktör var ve aday, gelen postayı okumak, hangi dersleri almak veya almamak, hangi kitapları okumak veya okumamak gibi konular da dâhil olmak üzere her konuda direktörün kararına uymak zorundadır."

Columbia Üniversitesi'nin eski bir öğrencisi, "Bazı kitapları, özellikle Marksizm ile ilgili olanları okumamamı önerdiler. Bunların yerine bunların sulandırılmış versiyonlarını okumalıymışım. Bu bana oldukça garip gelmişti çünkü ben bunları ders için okumak zorundaydım" demiştir.

Marquette Üniversitesi yerleşke vekilliğinin direktör yardımcısı Susan Mountin, "herkesin hayatta bazı adanmışlıklar yaşamasının iyi bir deneyim olacağına inanmıştım." Ancak, onu kaygılandıran "bunun bir tarikat davranışı gibi olması ve insanı arkadaşlarından soyutlaması" olmuştur.

Stanford Üniversitesinde 1984–1992 döneminde yerleşke vekilliği direktörlüğü yapmış olan Russell J. Roide, S. J. McCrabb'e, "Opus Dei'yi başlangıçta açık fikirlilikle karşılamıştım" demiştir. Buna karşılık, öğrencilerin Opus Dei'nin üye devşirmesi konusunda gelip kendisine şikâyette bulunduklarını söylemiştir. Roide, öğrencilerin gelip kendisine "Lütfen bunları bizim sırtımızdan indirin" dediklerini ifade etmiştir.

Buradan tek çıkışın öğrencilere bazı kritik makaleler de dâhil olmak üzere Opus Dei hakkında bilgi vermek olduğunu düşünmüştü ki, Opus Dei üyeleri (numeraries), Peder Roide'ye giderek onun "kendi gündemlerine karıştığını" söylemişlerdir. Sonuç

olarak, üye devşirme ile ilgili öğrenci şikâyetleri gelmeye devam edince, Roide "onların yerleşkeye yaklaşmalarına izin verilmemesine "karar vermiştir.

2003 yılında alınan bir internet e-postasında "Opus Dei kendi modus operandi (çalışma biçimi) nin bir gereği olarak, diğer belli başlı Katolik örgütlere sızmakta, onları gelecekte üye devşirme büroları gibi kullanmak üzere ele geçirmektedirler" şeklinde rapor edilmişti.

Opus Dei hem liderlik kurullarına, hem de kontrolü altında olmayan Katolik örgütlerin genel üyeliklerine sızma girişiminde bulunmaktadır. Bu örgütler arasında genç erişkin grupları, CYO grupları, kolej/üniversite Newman Clubs, Yerleşke Vekillikleri, kilise cemaatleri ve okullar sayılabilir, ancak hedefteki örgütler bunlarla da sınırlı değildir. Bu yönetmeliğin amacı Katolik grupların bağımsızlığını korumak için denenmiş yöntemler sunmak ve diğer Katolik organların Opus Dei'nin eline geçmesini ve zarar görmesini önlemektir" ifadesi yer almıştır.

Nisan 2003'te Elizabeth W. Green, *Harvard Crimson*'da şunları yazıyordu: "Yaklaşık yarım yüzyıldır Harvard Opus Dei için lider üretmeye devam etmiştir ve son kırk yılda Opus Dei'nin Amerika'daki kolunun yetki açısından en üst noktasında bulunanların üçü Harvard mezunudur. Opus Dei ile ilişkisi olan Harvard öğrencileri ve mezunları Opus Dei'ye katılmalarının hayatta yaptıkları en iyi şey olduğunu söylerken, diğer bazıları ise bunu tarikat benzeri yöntemleriyle ve Katolikliğe getirdiği tahrip edici yorum ile tehlikeli bir tuzak olarak gördüklerini belirtmişlerdir."

South Bend, Indiana'daki Notr Dame Üniversitesi'nde gazeteci Janice Flynn 2004 Ekim'inde *The Observer*-on line'da şöyle yazıyordu: "Öğrenciler Opus Dei'den kaynaklanan bir dizi yoldan bazılarını seçtiler. Bazıları manevi hayatlarını derinleştirdiler. Bazıları ise duygusal açıdan ıstıraplı deneyimler yaşadılar. Ancak hepsi Notr Dame'da Opus Dei'den derinliğine etkilendiler."

Washington Monthly'nin Ekim/Kasım 2004 sayısında Paul Baumann şu gözlemini dile getiriyordu: "Amerika'daki ve Avrupa'daki pek çok Katolik bu akımı politik açıdan reaksiyoner, manevi ve dünyevi hırs açısından aşırı ve aldatıcı buluyordu. Grubun, özellikle üniversite öğrencileri arasından üye devşirme tarzı eleştirilmiş ve baskıcı ve hatta küstahça olarak nitelenmiştir. Örgütün, yani Opus Dei'nin, Opus Dei Awareness Network adı verilen bir kuruluşu örgütün kullandığı yöntemleri teşhir etmekle görevlidir. Bununla birlikte, Opus Dei'nin hayranları da vardır ve bunlar örgütü, geleneksel manevi değerlerin, özellikle aile ile ilgili olanların ve evangelik (İsa'nın öğretileri ile ilgili) hevesin, doğruluğun (ortodoksluk) ve Roma'ya sorgusuz sualsiz bağlanmanın savunucusu olarak görmektedirler. Bu hayranların başında, akımın kurucusunu hızlı bir şekilde azizliğe yükseltmede öncülük yapan Papa II. John Paul gelmektedir. Buna karşılık, örgütü eleştirenler, 2002'deki bu azizliğe yükseltme işlemini, örgütün haksız edinilen servetinin ve kötü niyetli etkisinin bir işareti olarak gördüler.

Papa II. John Paul'ün ölümünden sonra yeni papayı seçmek üzere 115 kardinalin toplandığı oturumda, Opus Dei üyeleri, yeni seçilecek papanın Opus Dei'yi II. John Paul kadar koruyup kollayacağının garantisi olmadığını bilmekteydiler. *National Catholic Reporter*'dan John Allen "Onların başlıca endişesi, işin sonunda, büyük kaybedenlerin arasında olmaktı" demiştir. Buna karşılık Opus Dei'de yer alan kadın ve erkekler Opus Dei'nin geleceğinin güvencede olduğunu öne sürmüşlerdir. Bir sözcü, yeni Papa'nın Opus Dei aleyhine dönmesinin söz konusu olamayacağını söylemiştir.

Bu kişiye göre, Opus Dei'nin lâik insanları Kilise'ye kazandırma vizyonu "kilisenin DNA'sının bir parçasıdır" ve John Paul'ün örgüte arka çıkmasının da bir nedenidir. Allen'in tahminlerine göre bütün dünyadaki varlıkları 2,8 milyar dolar ve

ABD'deki varlığı 344,4 milyon dolar olan bir örgütün etkisidir söz konusu olan.

New York Newsday muhabiri Matthew McAlister "Eğer Opus Dei dünya tarafından kuşku uyandıracak kadar bulanık ve yabancı olarak algılanıyorsa, bunun nedenlerinden biri bazı uygulamalarının Ortaçağ'daki benzerlerini çağrıştırmasıdır" demiştir.

Tanrı Adına: Papa I.John Paul'ün Suikastının Soruşturulması (In God's Name: An Investigation into the Murder of Pope John Paul I.) adlı kitabın yazarı David Yallop, "Eğer XVI. Benedict Opus Dei'nin bir üyesi değil ise, o, Opus Dei taraftarlarının papa olarak görmek isteyecekleri ilk önceliktir" diye yazmıştır. XVI. Benedict'in, papa seçildikten sonra yaptığı ilk işlerden biri Escriva'nın mezarını ziyaret ederek onun heykelini kutsamak olmuştur. Daha sonra ise Opus Dei'ye kendi döneminde kişisel ruhbanlık statüsü tanıyarak, Yallop'a göre, Opus Dei'nin sadece Papa'ya ve Tanrı'ya hesap veren bir örgüt olma durumunu sürdürmüştür.

Opus Dei'yi eleştirenler, onun Avrupa'daki sağcılarla ve Nazi yanlısı akımlarla da ilişkisi olduğunu öne sürmektedirler. Papalığın yakın tarihinde hiçbir şey II. Dünya Savaşı öncesinde ve sonrasında Adolf Hitler'in Nazi Almanya'sı ile olan açık ve gizli ilişkiler kadar tartışmalı olmamıştır.

Dokuz

Papalık ve Naziler

21 Eylül 2006'da Roma'daki *Catholic News Agency*, Vatikan arşivlerinde bulunan bazı belgelerin, gelecekte Papa XII. Pius adını alacak olan Kardinal Eugenio Pacelli'nin Almanya'daki Nazi karşıtı ruhbanı savunduğunu ve Adolf Hitler'e hayranlık duyan rahipleri ise kınadığını ortaya koyduğunu rapor etti.

CNA, "Alman kilise tarihçisi Hubert Wolf *Associated Press*'e verdiği demeçte 1930'ların sonlarında yapılan Vatikan toplantılarının kayda alınmış tutanaklarının, rahatsız durumdaki Papa XI. Pius'un papalığının Nazizme ve Faşizme karşı duruşunun, büyük ölçüde, sonradan devlet bakanı da olan Kardinal Pacelli'ye dayandığını göstermektedir" diye yazmıştır.

Wolf'a göre, Papa (XI. Pius) "devlet bakanımız bir iyilik yapıp çözüm bulacaktır demiş" olmalıdır.

1922'den 1939'a kadar olan dönemle ilgili arşiv belgelerinden, bazı tarihçiler tarafından Holocaust'ta Yahudileri korumak için gerekeni yapmamakla suçlanan, sonradan papa olacak kardinali çevreleyen tartışmalara cevap bulması beklenirdi. Vatikan, XII. Pius'un sağduyulu bir diplomasi uygulayarak binlerce Yahudiyi kurtardığında ısrar etmiştir. Papa XII. Pius ile Nazilerin ilişkisi hakkında pek çok şey bilinmektedir, ancak birçok kişi, Vatikan arşivlerinde bulunan belgelerin ve diğer delillerin Kilise'yi sıkıntıya sokabileceğini düşünmektedir.

1958 yılında ölen XII. Pius, Vatikan'ın resmi yıllıklarında, sürüsünü zor zamanlarda büyük manevi cesaretle güden aziz bir çoban olarak betimlenmişti. Birçok bilim adamı için o, en kötü

söylemle "Hitler'in Papası", yani insan şekline girmiş şeytandı. Onun hakkında bu kadar kötü düşünmeyenlerin söyleminde ise Nazilerin hışmını üzerine çekeceği için, gerçek olduğuna dair inandırıcı delillerden haberdar olduğu halde, Yahudilerin, çingenelerin ve homoseksüellerin gaz odalarında yok edilmelerine karşı sesini yükseltmeyen bir korkak olduğuydu.

İngiliz yayın organı *The Independent* şöyle yazıyordu: "Vatikan'ın İkinci Dünya Savaşı sırasında hangi tarafa daha yakın olduğunu gösteren kanıtlar ay be ay ve yıl be yıl başka kaynaklardan da elde edilmekteydi. Bilinen gerçek ise, 1933'te Vatikan'ın temsilcisi olarak Almanya'da bulunan geleceğin XII. Pius'u "otoriter eğilimlerine hayranlık duyduğu" Hitler ile yaptığı bir anlaşma sonucunda, "Katoliklerin ağırlıkta olduğu ve Nasyonal Sosyalizmin en amansız muhalifi Merkez Partisi'nin kapatılmasıdır. Bu anlaşma, Faşist İtalya'nın lideri Mussolini ile Vatikan'ın 1929'da yaptığı bir anlaşmaya dayandırılmıştı. 1939'da papa seçilen XII. Pius, bir önceki Papa XI. Pius'un ölüm döşeğindeyken kaleme aldığı ve *Derin bir endişe ile (Mit Brennender Sorge*) (*With Deep Anxiety*) başlığını taşıyan ve Hitleri ihbar eden belgeyi hasıraltı etmişti. Bütün İkinci Dünya Savaşı boyunca, 1942'deki yirmi altı sayfalık yılbaşı mesajında geçen belirsiz bir cümle dışında, Papa XII. Pius'un Holocaust'u lanetleyen bir açıklaması olmamıştı.

XII. Pius'a yöneltilen çelişkili suçlamalar arasında, Naziler ve İtalyan faşistler Rama'daki Yahudileri gaz odalarına gönderirken onlar için hiçbir şey yapmaması; Nazilerden kaçan Yahudilerin manastırlara ve diğer dini mekânlara sığınmalarını yasaklaması; Nazi kurbanlarına ait yağmalanmış malların Kilise tarafından satın alınmasına izin vermesi; "hain hattı" diye bilinen yolu kullanarak Latin Amerika'ya kaçmaya çalışan savaş suçlusu Nazilere, özellikle Hırvatistan'daki Katolik tarikatların yardım etmelerine göz yumması sayılabilir.

Kilise bütün bu suçlamaları şiddetle reddetmiştir, ancak tarihçiler, Vatikan'ın savaş zamanına ait belgelerinin bulunduğu arşive girilmeden, Vatikan'ın Papa XII. Pius'u temize çıkaran iddialarının tarafsızlıkla doğrulanamayacağını öne sürmüşlerdir.

1999 yılında İngiliz yazar John Cornwell *Hitler'in Papası (Hitler's Pope)* adlı kitabında XII. Pius'un Nazi vahşetine en azından görünürde katlanmaya hazır olduğunu çünkü Rus komünizminin Avrupa'ya yayılmasını önlemede Hitler'i bir duvar olarak gördüğünü yazmıştır. Cornwell, gelecekteki papanın ilk zamanlarda anti-Semitik eğilimler sergilediğini ve papalık mutlakıyetini geliştirme hırsının onu faşist liderlerle işbirliğine ittiğini ifade etmiştir. Yazara göre, devlet bakanı Kardinal Pacelli, Vatikan'ın, Hitler'in taşkınlıklarına engel olabilecek büyük Katolik siyasal partisini kötürüm bırakan diplomatik hedeflerini izlemiştir. "Pacelli'nin Nazilere karşı güçle karşı koymadaki başarısızlığı kişisel bir başarısızlıktan daha çok papalık makamının başarısızlığıdır" diye sürdürmüştür.

Cornwell'in kitabındaki iddialara karşılık vermek isteyen Vatikan, Dinlerarası Diyalog İçin Uluslararası Yahudi Komitesi ve Vatikan tarafından atanacak altı Yahudi ve Katolik uzmandan oluşacak ortak bir panelin konuyu araştırmasına izin verdi. 2001 yılının Temmuz ayında grubun Yahudi üyeleri "Vatikan'ın yeterli ölçüde destek vermemesi" nedeniyle istifa etti.

2003 yılında Vatikan, XII. Pius ile ilgili belgelerin Gizli Vatikan Arşivleri'ndeki ve İman Doktrini Cemaati'ndeki okuma odalarında "sınırlı olarak incelenebilmesini" kabul etmiştir. Buna karşılık "Yahudi liderler ve bilim adamları hayal kırıklıklarını ciddi bir şekilde dile getirdiler… Vatikan'a göre, hayat kurtarabilmek için ne gerekiyorsa yapan ancak Nazi işgalindeki ülkelerde yaşayan Katolikleri ve Yahudileri daha fazla tehlikeye atmamak için kamuoyuna açık daha fazla eyleme girişmeyen XII. Pius'u aziz mertebesine yükseltmeye, Papa John Paul çok-

tan karar vermiş bulunuyordu. Vatikan, yeniden bir düzene sokulduktan sonra arşivin açılacağını duyurdu. "Âdil olmayan ve nankörce söylentilere bir son vermek için" Papa II. John Paul arşivi açmaya karar vermişti.

II. John Paul, arşivleri açmaya ve daha sonra XII. Pius olacak adamın Almanya'da Vatikan temsilcisi olduğu 1922–1939 döneminde Vatikan ile Almanya arasındaki bağları açığa çıkaracak seçilmiş belgeleri açıklamaya yetkili yegâne adamdı. Vatikan'a göre savaş zamanı belgeleri içinden ilk açıklanması gerekenler, savaş esirleri için XII. Pius'un yaptığı "yardım ve iyiliklerle" ilgili olanlardı. Açıklama şöyle devam ediyordu: "Biz, tarihçilerin, hangi ulustan, dinden ve ırktan olursa olsun savaş esirleri ve diğer savaş kurbanları için XII. Pius'un yaptığı yardımları ve iyilikleri bilmelerini istiyoruz."

New York Times 13 Ağustos 2003'te şu haberi veriyordu: Bir Cizvit tarihçisi tarafından yeni bulunan bazı belgeler bir diplomat olarak görev yapan gelecekteki papanın "Amerikalı yetkililer ile yapılan özel bir görüşmede "Nazilere karşı şiddetli bir antipati duyduğunu" göstermektedir. Belgelerden biri Nisan 1938'de Pacelli tarafından yazılmış gizli bir memorandumdu ve burada Kardinal Pacelli Nazilerle uzlaşmanın "söz konusu olmaması gerektiğini" yazıyordu. Bir diğer belge bir Amerikan konsolosunun raporuydu ve burada da 1937'de kendisi ile yapılan uzun bir görüşmede, Pacelli'nin Hitler için "temelde kötü bir kişi" ve "güvenilmez bir alçak" dediği yazılıydı.

Times muhabiri Lauri Goodstein'in ifadesine göre, belgeleri gören tarihçiler, Papa XII. Pius olacak adamın bir Nazi sempatizanı olmadığını söylemişlerdir. Aksine Nazilerin kilise ve Avrupa'nın istikrarı için bir tehdit oluşturduğunu vurgulayan görüşünü bu belgelerin desteklediğini söylemişlerdir. Yine aynı tarihçiler, bu belgelerin, XII. Pius'un ne Holocaust karşısında sessiz kalmasını, ne de yazıldığı tarihlerde artık ortaya çıkmış

bulunan Yahudi katliamından bahsetmemesini açıklamadığı ve temize çıkarmadığı konusunda görüş birliği içindedirler. Bu belgeler St Louis Üniversitesi'nde Cizvit tarihçisi olan Charles R. Gallagher tarafından *The Jesuit Weekly*'nin 1 Eylül tarihli Amerika baskısında yer almıştır; Gallagher rütbesi olmayan bir Cizvit rahibi olmak için çalışan eski bir polis memurudur. Bu belgelere başka bir papalık diplomatının biyografisini araştırırken rast gelmiştir.

Gallagher kendisi ile yapılan bir röportajda, bir diplomat olarak Kardinal Pacelli'nin Nazilerle ilgili olarak üzerine düşeni yerine getirdiğini diğer diplomatlarla yaptığı özel görüşmelere yer veren bu belgelerin gösterdiğini söylemiştir. "Daha ileri giderek bu belgelerin onu temize çıkardığını söyleyemem" diyen Gallagher, "Bulunan belgelerin en azından onun üzerine yapıştırılmış 'Hitler'in Papası' yaftasını silmeye yardımcı olacağını düşünüyorum" diye eklemiştir.

Gallagher, Pacelli memorandumunu, Boston'daki John F. Kennedy Başkanlık Kütüphanesi'nde Büyükelçi Joseph P. Kennedy'nin diplomatik belgeleri arasında bulmuştur. Joseph Kennedy 1938–1940 döneminde İngiltere'de büyükelçi olarak görev yapmıştır. Memorandumu ise Nisan 1938'de Vatikan'da o zaman artık devlet bakanı olan Kardinal Pacelli'den Roma'daki görüşmeleri sırasında almıştır. Kardinal Pacelli, "yeni Aryan nesiller içinde ortaya çıkan yeni paganlardan Bolşeviklere kadar birçok politik aşırılıkla mücadelede, kilisenin kendisini zaman zaman güçsüz ve soyutlanmış hissettiğini" de kaydetmiştir. Ona göre, "Nazilerin iyi niyetli olmak için hiçbir kanıtı yoktu" ve "o zaman için onlarla anlaşma olasılığı söz konusu değildi."

Her ne kadar Vatikan arşivlerinin XII. Pius'un papalık dönemine ait bölümü 2008 yılında tarihçilere açılmamış olsa da, ABD kökenli Pave the Way Foundation adlı kuruluşun temsilcilerinin yazlık konut Castel Gandolfo'yu ziyaretleri sırasında, onlara

yaptığı konuşmada XVI. Benedict, "Papa XII. Pius'un mümkün olan hallerde ya doğrudan doğruya ya da Katolik Kilisesi'nin kurumlara ve bireylere verdiği talimatlar doğrultusunda müdahale (Yahudiler için bile) için çaba harcamaktan kaçınmadığını" açıklamıştır.

Benedict, XII. Pius'un "olabileceklerin en kötüsünü önlemek ve olabildiğince çok sayıda Yahudi'nin hayatını kurtarmak için 'gizlice ve sessizce' çalışmak zorunda kaldığını" belirtmiştir. Kilise uzmanlarının geçmişteki iddialarını yineleyen Papa, binlerce Yahudi'nin hayatını kurtardığı için savaş sırasında ve sonrasında çeşitli Yahudi grupların XII. Pius'a teşekkür ettiklerini söylemiştir. Papa Benedict, Kasım 1945'te yapılan bir toplantıda ölüm kamplarından kurtulan seksen kişinin Roma Katolik Kilisesi'nin liderine "soylu davranışı için şahsen teşekkür ettiği"ni belirtmiştir. Benedict, incelemenin derinleştirilmesi halinde bunun "geride kalan önyargıların üstesinden gelecek tarihi bir gerçeği" ortaya çıkarabileceğini de eklemiştir.

Benedict'in bu savunması, Papa II. Paul'ün başlattığı XII. Pius'u azizler listesine alma süreci sürerken ve 1958'de ölen Papa'nın ellinci ölüm yıldönümünden birkaç gün öncesine rastlamaktadır. 1876'da Roma'da doğan Eugenio Pacelli'nin rahip olmasından sonra ilk görev yeri çocukluğunda papaza yardımcı olduğu Chiesa Nuova kilisesiydi. Bu görevdeyken hem çocuklara ilmihal (*catechism)* öğretmiş, hem de Kilise Kanunu ve Medeni Kanun üzerinde doktora yapmak için çalışmalarını sürdürmüştür. Daha sonra ise Felsefe ve Teoloji konularında doktora vermiştir. 1904 yılında Monsenyör unvanı ile Papalık Mabeyincisi ve bir yıl sonra da yüksek rütbeli ruhban (*domestic prelate*) olmuştur.

1908 yılında Pacelli Londra'da Eucharistic Congress'e katıldı. Otuz iki yaşındayken Kilise için tam kırk yıl sürecek bir diplomatik göreve hazır duruma gelmişti. 1904–1916 döneminde Olağanüstü Din İşleri Cemaatı Ofisi'nde (Office of the Cong-

regation of Extraordinary Ecclesiastical Affairs) görev yaparak Kardinal Pietro Gasparri'ye kilise kanununun açıklanmasında ve güncelleştirilmesinde yardım etti. 1910 yılında Monsenyör Pacelli yeniden Londra'ya gelerek Kral V. George'un taç giyme töreninde Vatikan'ı temsilen hazır bulundu.

1911 yılında Papa X. Pius Pacelli'yi Olağanüstü Din İşleri müsteşarlığına atadı. Devlet Bakanlığı'nın bu bölümü, Kilise'nin eğitim faaliyetlerini yürütebilmesi için yabancı hükümetlerle anlaşma koşullarını müzakere ediyordu. 1912'de bakanlığa atandı. İki yıl sonra ise Olağanüstü Din İşleri Cemaatı Sekreteri oldu.

1914 yılında Papa X. Pius öldüğünde, Papa XV. Benedict, Monsenyör Pacelli'yi Almanya'daki Bavyera eyaletine papalık büyükelçisi olarak atadı. Görevi kabul etmeden önce, Papa XV. Benedict tarafından Sistine Şapel'de piskopos olarak takdis edildi (13 Mayıs 1917). Ondan sonra da başpiskoposluk rütbesine yükseltildi ve Almanya'ya giderek Bavyera Kralı III. Ludwig'e 28 Mayıs 1917'de itimatnamesini sundu. Amerikalı gazete muhabiri Dorothy Thomson şöyle yazmıştı: "Weimar Cumhuriyeti günlerinde Berlin'de yabancı muhabir olarak bulunan bizlere, diplomatik heyetin başı olan kişi hiç de yabancı değildi. Boylu poslu, ince, muhteşem gözlere, güçlü özelliklere ve anlamlı ellere sahip Başpiskopos Pacelli, hücrelerine kadar her neyse onu yansıtıyordu: Batı dünyasının gurur verici kanından Romalı bir asilzade. Alman ve Avrupa işleri ile ilgili derin bilgisi ve diplomatik zekâsıyla büyükelçi emsalsiz biriydi."

22 Haziran 1920'de Pacelli Almanya'nın ilk Apostolik Büyükelçisi oldu. Dört yıl sonra (29 Mart 1924'de) Bavyera ile bir *konkorda*[13]*t* imzaladı ve bu 15 Ocak 1925'te parlamentonun onayından geçti. Bu anlaşmada kilise ve devlet birbirlerine karşı olan hak ve yükümlülüklerini belirliyorlardı. Bavyera ile yapılan anlaşmanın sonuçlandırılmasından sonra, sırada Prusya ve Ba-

13 Konkordat (concordat) kilise ile bir devlet arasında yapılan antlaşma. (Çev.)

den vardı. Münih'te geçirilen belli bir süreden sonra, Apostolik Büyükelçi'nin ikametgâhı Berlin'e nakledildi.

İtalya ile Vatikan arasında resmi ilişkiler kurulmasını sağlayan 1929 Lateran Antlaşması'ndan sonra, Adolf Hitler de Mussolini örneğini izleyerek kilisenin özgürlüğünü ve inananlara yaptığı hizmetleri teminat altına alan bir konkordatın görüşmelerini başlatarak iki hükümet arasındaki yasal anlaşmanın kesin tanımını yapmıştır.

7 Şubat 1930'da Pacelli Devlet Bakanlığı'na atanmış ve aynı zamanda Vatikan Bazilikası'nın başrahipliğine getirilmiştir. Bu bağlamda, Katoliklerin haklarını korumak için Almanlarla görüşmeler yapmıştır. 1936'da ABD'ne yaptığı tarihi ziyaret de dâhil olmak üzere çok seyahat eden Pacelli, pek çok kişi tarafından görülmüş ve papalığı döneminden önceki papalık tarihine bakıldığında en erişilebilir papa olarak tanınmıştır.

Anti-semitizmi kınayan bir papalık genelgesinde, *Mir brennender sorge*, XI. Pius şöyle yazıyordu: "Sadece aklı sığ olanlar ulusal bir Tanrı, ulusal bir din gibi kavramlarda hata yapabilir ya da Tanrı'yı, evrenin Yaratıcısını, Kralı ve bütün ulusların Yasa Koyucusunu, onların büyüklüğü karşısında 'kovada bir damla' (Isaiah XI 15) olan bir tek insanın dar kalıpları ya da bir tek ırkın dar sınırları içinde tutmak isteyebilir." Genelge, sonradan Devlet Bakanı olan Kardinal Pacelli'nin yönetiminde hazırlanmış, ülkede daha fazla yayılabilmesi için Almanca kaleme alınmıştır. 21 Mart 1937 Palın Sunday Yortusu'nda bütün kilise kürsülerinden okunmak üzere, genelge, önce İtalya dışına kaçırılmış ve sonra kopyalanarak bölge rahiplerine dağıtılmıştır. 23 Mart 1937 tarihli bir Nazi dâhili memorandumuna göre, genelge, "neredeyse Reich hükümetine karşı savaş ilânı" gibiydi. Genelge müsadere edilmiş, basanlar tutuklanmış ve matbaalara el konulmuştu. 1937'deki Eucharistic Congress sırasında Lisieux'daki yeni bazilikayı kutsamak ve adamak için Papa'nın Elçisi olarak Kardi-

nal Pacelli Fransa'ya gelip burada Nazi aleyhtarı yeni bir demeç vermiştir. 25–30 Mayıs 1938'de bu kez Budapeşte'de Eucharistic Congress'e başkanlık yapmıştır.

Kardinaller Meclisi altmış ikinci yaş gününde (2 Mart 1939) Eugenio Pacelli'yi 261. papa olarak seçtiğinde o, altmış iki oydan altmış birini (kendisi için oy kullanmamıştı) almış ve Papa seçilmişti. Kilise'ye yirmi yıl boyunca ve dört Papa döneminde (XIII. Leo, X. St Pius, XV. Benedict ve XI. Pius) hizmet ettikten sonra Eugenio Pacelli, XII. Pius adını aldı.

Seçilmesinden hemen sonra XII. Pius, Avrupa liderlerinin katılacağı bir barış konferansı için çağrı yaptı. Belgeler, kan dökülmesini önlemek için en son kertede, Papa'nın İtalya, Fransa, İngiltere, Almanya ve Polonya'nın katılacağı bir konferans istediğini göstermektedir. XII. Pius'un barış planı beş unsura dayanıyordu: küçük ulusların savunulması, yaşam hakkı, silahsızlanma, yeni bir Milletler Cemiyeti, sevgi ve adalet gibi ahlak ilkeleri için talep. Daha sonra son oturuma katılmış olan Alman Kardinallerle görüştü... Bu toplantılardan elde ettiği enformasyon ilk genelgesinin, *Summi Pontificatus* içeriğini oluşturmasında yardımcı oldu. 20 Ekim 1939 tarihli bu genelge, totaliterliğe karşı güçlü bir ataktı. "Devleti yüceltme" adına insanlık ruhunu tehlikeye atan hükümetleri işaret etti. "İnsan toplumunun temellerinin, doğal hukuktaki aslına yani bütün ulusların ve ırkların kadınlarının ve erkeklerinin yegâne gerçek yöneticisi olan İsa'nın kaynağına" döndürülmesi için restore edilmesi gereğinden söz etti.

XII. Pius şu soruyu sordu: "Bütün teknik ve kültürel gelişmelere rağmen, bizimkinden daha eziyetli ve manevi açıdan bizimki kadar derinden hissedilecek ölçüde yoksul başka bir çağ olmuş mudur? Bu soruya verdiği yanıt ise şöyleydi: "Dünya, İsa'nın haçını, sadece ölüm getiren başka bir şey [*Swastika* (gamalı haç)] için terk etmiştir."

24 Ağustos 1939'da söylevinin metnini, her birinin kendi

hükümetine sunması için papalık temsilcilerine verdi. O akşam radyo ile söylevini bütün dünyaya duyurdu. "Tehlikenin eli kulağında ama hâlâ zaman var" diye uyardı. "Barış ile hiçbir şey kaybedilmemişken, savaşla her şey kaybedilebilir. İnsanlar karşılıklı olarak uzlaşmaya geri dönsün! Haklara karşılıklı saygı ve iyi niyet esas alınarak, görüşmeler yeniden başlasın" diye yalvardı.

İşgalci Almanlar tarafından II. Dünya Savaşı boyunca Vatikan Şehri'ne kapatılan Papa XII. Pius, neredeyse bütün dünya tarafından aziz gibi bir adam, bir bilim adamı, bir barış adamı ve bir güç kulesi olarak görülmüştür. Savaştan sonra, televizyona çıkan ilk papa olmuştur. 9 Ekim 1958'de öldüğünde, gelecekte İsrail başbakanı olacak olan Golda Meir, "Dehşet veren şehitlik bizim insanlarımıza ulaştığında, Papa'nın sesi kurbanlar için yükselmiştir. Gündelik gaileler arasında, gerçek ahlaki değerlerden bahseden bir ses, bizim o zamanki hayatlarımızı zenginleştirmiştir. Barışın büyük hizmetkârı için yas tutuyoruz" demiştir.

Vatikan Gazetesi *L'osservatore Romano*, cenaze törenini anlatırken, Roma'nın uzun tarihi boyunca gördüğü en büyük ve hatta Julius Caesar'ınkini bile geride bırakan bir tören diye yazmıştır. Cenaze gerektiği gibi tahnit edilmediğinden, Aziz Petrus Bazilikası'na yerleştirildikten bir süre sonra çürümeye başlamıştır. Ten renk değiştirdikçe cenazeden o kadar ağır kokular yayılmaya başlamıştır ki, İsviçreli nöbetçilerden biri dayanamayarak bayılmıştır.

XII. Pius sürekli spor yapan sağlıklı bir insan olduğu için, komplo teoricileri, renk değişimi ve çıkan ağır kokular nedeniyle Papa'nın zehirlendiğini ileri sürmüşlerdir. Ölümünden bir hafta kadar önce, gastrite bağlı mide yanmasından ve hıçkırıktan şikâyet etmiştir. Daha sonra sıkışık programına geri dönmüş, ancak bir gün doktoru kendisini muayene ederken birdenbire "Dio mio, non ci vedo! (Aman Tanrım, göremiyorum!)" diye bağırdığı duyulmuştur. Bu bir felç belirtisiydi. Hızla yeniden görmesi sağ-

lanırken, Devlet Bakanı Angelo Dell'Acqua'ya "Niçin [papalık] toplantılarını iptal ettiniz?" diye sormuştur. Alman Cizvit sekreteri Peder Robert Leiber'den Kutsal Komünyon ve Extreme Unction[14] almıştır. Ateşi ölçülürken termometreye bakıp 99 derece[15] olduğunu görünce "Non é grave (Pek kötü değil)" demiştir. O gece yatarken bir bardak kırmızı şarap içmiş ve Beethoven'ın Birinci Senfonisi'nin çalınmasını istemiştir. Ertesi sabah saat 7.30'da gelen ikinci felç bilincini kapatmış ve ölümü yirmi saat sonra gerçekleşmiştir.

Vatikan geleneklerine uygun olarak otopsi yapılmamıştır.

Sonraları XII. Pius'un Nazilerle işbirliği yaptığı ve Yahudilere yardımcı olmak için pek bir şey yapmadığı şeklinde suçlamalar ortaya çıkınca, Vatikan'ın XII. Pius'un savaş yıllarına ait mühürlü arşivini açması için talepler gelmeye başladı. Bu talepler, Papa II. John Paul'ün XII. Pius'u azizler albümüne alma sürecini başlatmasından sonra artmıştır.

Vatikan arşivlerinde belki de Papalık Makamı ile organize suç örgütlerinin patronları arasındaki ilişkilere de ışık tutacak bazı belgeler de bulunabilir. La Cosa Nostra Sicilya'da doğduğu halde, dokunaçlarını ABD'ne ve bütün yerküreye yaydığı için, yeraltındaki suç dünyası ile Katolik Kilisesi arasındaki sözüm ona ilişkiler, *Baba (The Godfather)* gibi filmlere, bu filmlerin devamlarına ve taklitlerine ve sayısız kitaba konu olmuştur. Mahir ve dayanıklı bir karakterin çizildiği *Komiser Guido Brunetti (Commissario Guido Brunetti)* adlı dedektiflik roman serisi ile tanınan gizemli romancı Donna Leon şu soruyu sormuştur: "Hem Vatikan'a hem de Mafya'ya sahip olmayı hak etmek için acaba İtalya ne yaptı?"

Kurgusal olmayan *Vatikan Gerçekleri Açıkladı, Para, Cinayet ve Mafya (The Vatican Exposed: Money, Murder and the*

14 Ölüm halinde iken vücuda sürülen yağ. (Çev.)

15 Fahrenheit 99 derece, 37,2 derece Santigrata eşittir. (Çev.)

Mafia) adlı kitabın yazarı Paul L.Williams, Vatikan ile Mafya arasında varolduğu öne sürülen ilişkileri, 1929'da Papalık Makamı ile Mussolini arasındaki anlaşmaya dayandırıyordu. Lateran Anlaşması ile Roma'daki Kilise para, emlak vergisi muafiyeti, bağımsız devlet statüsü ve Mussolini'nin faşist hükümetinin himayesini elde ediyordu. Bu durum, Mark Aarons ve John Loftus adlı yazarların *Kutsal Olmayan Üçlü: Vatikan, Naziler ve İsviçre Bankaları* (*Unholy Trinity: The Vatican, the Nazis, and Swiss Banks)* adlı kitaplarında anlatıldığı gibi, Vatikan'ın, II. Dünya Savaşı sırasında Nazilerce işgal edilen İtalya'da, Nazi müdahalesinden büyük ölçüde yalıtılmış olduğunu göstermektedir.

Vatikan ve Mafya işbirliğinin [1934'te] dramatik bir örneği Napoli'deki ulu katedral ile ilgilidir. Katedralin aziz patronu Beneventum Piskoposu San Gennaro (St. Januarius) M.S. 305 yılında şehit edilmişti. Katedralin hazine şapelinde som gümüşten bir sunak, içinde San Gennaro'nun başının olduğuna inanılan gümüş bir büst ve içinde Gennaro'nun kanı olduğu sanılan iki küçük şişenin yerleştirildiği kutsal emanet sandığı bulunuyordu. San Gennaro yortusunda katedrali ruhbanlar, sivil görevliler ve dindar Napolililer dolduruyordu. Kutsal emanet sandığı havada taşınarak bir rahip tarafından sunağın önüne konuyor ve içinde donuk ve katı bir kitle bulunan küçük şişenin görülebilmesi için baş aşağı çevriliyordu. Bir saat kadar dua ettikten sonra insanlar, siyah kütlenin büyüyerek yumuşadığını, kırmızıya döndüğünü, hacim olarak çoğaldığını ve içinde kabarcık olan bir sıvıya dönüştüğünü görüyorlardı. Rahip "Il miracolo e fatto!" ("Mucize gerçekleşti!") diye bağırıyor, koro "Te Deum"u seslendiriyordu. Daha sonra kutsal emanet sandığını öpmek için, ibadet edenler sunağın önüne yığılıyorlardı.

Bu ritüel yılda on sekiz kez tekrar ediliyordu. 1969 yılında San Gennaro (St Januarius), San Christopher ve varlığından şüphe duyulan diğer bazı azizlerle birlikte Vatikan'ın resmî takvi-

minden çıkartıldı. Buna karşın, Napoli Kardinal Başpiskoposu, şişenin içindeki sıvı kabarcıklar çıkarmaya başladığında cemaati bağırarak onaylamaktan kaçınmaya ikna etti. Bir ansiklopedi, San Gennaro mucizesini "kilisenin Napoliten kullanımdan kaldıramadığı paganlaşmış Hıristiyanlığın bir kalıntısı" olarak nitelendirince, *Time* dergisine göre "Bu durum bütün Napolilerin beynine kan sıçratmaya yetti. Bir gazetenin başyazarı şu yorumu yaptı: 'San Gennaro sadece katedralin patronu değil, Napoli'nin vaftiz babasıdır.' Napolililer bu yoldan daha önce de geçmişti. 1750'de bir put kırıcı, San Gennaro 'Mucizesi'ni cıvayı ve cıva sülfürü etkileyen bir altın karışımı diyerek kötülemeye kalkışmıştı. 1890'da bir İtalyan profesör karışımın çikolata, su, kazein, süt serumu ve tuzdan oluştuğunu öne sürmüştü. Vatikan'ın şüpheleri bile Napolilileri yıldıramamıştı. San Gennaro'nun kilise takvimindeki yerini kaybetmesinden hemen sonra, ateşli bir taraftar azizin katedraldeki sunağının üzerine kargacık burgacık bir yazı ile 'San Gennaro, hiç umurunda olmasın!' diye yazmıştı."

II. Dünya Savaşı'nda Amerikan kuvvetlerinin Salerno'daki çıkarma plajlarından Napoli'ye doğru ilerledikleri sırada, Vatikan'ın kulağına bir takım söylentiler çalınmıştı. Bu söylentilere göre, güney İtalya'dan çekilmekte olan Almanlar güney İtalya'yı işgalin bedelini, St Januarius'un gümüş sunağını eriterek ödemeyi planlıyordu. Vatikan'dan biri Mafya ile ilişki kurarak hazinenin çalınmasının önüne geçilmesini istemişti. Çok dindar olan Mafya babaları bu öneriyi kabul ettiler. Daha işgalin başlangıcından beri Almanlarla işbirliği yaptıklarından, Mafya'nın Napoli'den Roma'ya gıda maddeleri ve diğer karaborsa malları taşımasına izin verilmişti. Sonuçta gümüş sunak Mafya kamyonları ile taşınarak güvenle korunacağı Vatikan'ın kapısına kadar getirilmişti.

O tarihlerde Amerikalı organize suç örgütünün elebaşlarından biri olan Vito Genovese, Napoli'de oturmaktaydı. Ge-

novese ABD'nin suç örgütleri üzerindeki baskısı sonucunda Amerika'dan sınır dışı edilmiş, patronu Charles "Lucky" Luciano ise hapse atılmıştı. Amerikan ordusu Napoli'yi işgal ettiğinde, eğer Genovese ve Napoli mafyası ile işbirliği yaparsa, işlerin daha kolay halledileceğini öğrenmişti. İtalyanlar arasında da, eğer Napoli'de iş yapılacaksa, görülmesi gereken kişinin Genovese olduğunu öğrenenlerden biri de Michele Sindona idi. Sicilya kökenli ve gelecekte Roberto Calvi'nin Vatikan bankası skandalındaki ortağı olacak olan Sindona, hukuk tahsili yapmıştı ve savaş sırasında Napoli'de limon işinde faaliyet gösteriyordu. Luigi di Fonza'nın Sindona biyografisinde, limonları taşımak için Sindona'nın kamyonlara ihtiyacı olduğu belirtilmişti. Bunun için de Mafya'nın korumasına ihtiyacı vardı çünkü sınır devriyelerine gösterilecek geçiş belgelerini de Mafya sağlamaktaydı. Bu konuda yardım, yerel bir piskopostan gelmişti. Sindona, Genovese ile temas kurdu. Sonuçta hem kamyonlar, hem geçiş belgeleri hem de güvenli bir taşıma yolu elde edilmişti.

Yirmi yıl sonra Roberto Calvi cinayeti ile ilgili olarak yapılan soruşturma, Sicilyalı Corleone mafya ailesinden (gerçek bir mafya ailesi, *Baba (The Godfather)*'daki kurgulanmışı değil), Sindona'ya ve Vatikan bankasına para akışı olduğunu ortaya çıkarmıştı. Gerçek hayat ile kurgunun birbiri içine geçtiği zamanımızda, *Baba (The Godfather) III* 'te meşru bir iş yaparak saygınlık ve servet kazanmak isteyen Michael Corleone, şirketin dörtte birinin Vatikan tarafından kontrol edildiği küresel bir gayrimenkul yatırım ortaklığının Vatikan'a ait hisse senetlerini satın almayı istemişti. 600 milyon doların Vatikan bankasına transferi için de Başpiskopos Gilday ile görüşüyordu. Başpiskopos Gilday ise kötü yönetim ve yolsuzluk nedeniyle Papalık Makamı'nı borca batıran kişiydi.

Film yapımcıları komplolar içinde bir sinematik Vatikan yaratarak eğlenceyi amaçlasalar da, tarihçiler, II. Dünya Savaşı'ndan

önce Vatikan arşivlerinin altını üstüne getirmişler, Papalık Makamı ise Papa XII. Pius'un hükümranlık dönemine (1932–1958) ait arşivleri açmaktan kaçınmıştı. Araştırmacılar tarafından sürekli olarak açılması talep edilse de, Vatikan, bazı bölümlerin yeniden düzenleme yapılıncaya kadar kapalı kalacağını söylemekte ve XII. Pius dönemine ait önemli belgelerin zaten bilim adamlarının kullanımına sunulduğunu öne sürmektedir.

Belgelerin kamuoyuna açıklanması için baskı yapanlar esas itibariyle Yahudi grupları ve Holocaust'tan sağ kurtulanlardır. ADL (Anti-Defamation League) direktörü Abraham Foxman "Vatikan arşivleri yeniden sınıflandırılıncaya kadar, Yahudilerle ilgili Pius belgeleri gizli kalmaya ve tartışma ve çekişme konusu olmaya devam edecektir. Biz Vatikan'ın bu döneme ait arşivleri tam olarak açmayı birinci öncelik olarak görmesini ve ilgili taraflardan yardım talep etmesini istiyoruz" demiştir.

Vatikan arşivleri gizli kalmaya devam etse de, başka kaynaklar Vatikan'ın, bazen ABD hükümetinin de yardımıyla, Nazi savaş suçlularının kaçmasına yardımcı olduğunu ortaya koymuştur. Naziler Avrupa'dan Güney Amerika'ya ve özellikle Arjantin'e "Hain Hattı" denilen bir yolu izleyerek kaçmışlardı.

On

Casuslar ve Hainler

II. Dünya Savaşından altmış yıl sonra San Fransisco federal mahkemesinde açılan toplu bir davada, "Katolik Hırvatistan Devleti"nin başı Ante (Anton) Pavelic'in Nazi yanlısı kukla Hükümetinin yaptığı vahşetin, Vatikan yetkililerinin suç ortaklığı ile gerçekleştirildiği öne sürülmüştür. Pavelic rejimi, o dönem Avrupa'nın her yerinde mantar gibi biten ve "ruhban faşizmi" nin desteğini sağlayan tipik politik akımlardan biriydi. Ortodoks Roma Katolik doktrininin, Yahudi düşmanlığının ve otoriter politikaların bir karışımı olan bu gruplar, İtalya'daki Benito Mussolini hükümetinin, Almanya dışındaki akımlara destek olan Nazi Almanya'sındaki "Ausland" dairesinin ve Vatikan içinde ve dışındaki ruhbanların yardımını görmekteydiler.

Hırvat ayrılıkçı hareketini kurmak ve daha sonra da iktidarı ele geçirmek için, Pavelic teröristleri, Mussolini'den önemli parasal destek ve Başpiskopos A. Stepanic'ten yardım almaktaydılar. Gizli polis örgütü (Ustasha) sayesinde terör yönetimi, Yahudileri, Katolikliği kabul etmeyen Ortodoks Sırpları ve siyasi muhalifleri kendisine kurban seçmişti. Pavelic hükümeti ölüm kamplarını yönetiyor ve çoğu Almanya'daki çalışma ve ölüm kamplarına gönderilen Yahudilerden zorla alınmış altın ve diğer değerli eşyadan oluşan bir servetin sahibi oluyordu. Ustasha, Katolik Kilisesi'nin ve özellikle Hırvat Fransisken keşişlerinin desteğine sahipti. Başpiskopos Stepanic grubun resmi "vaizi" olarak görev yapıyor ve Pavelic rejimini takdis ediyordu. San

Fransisko davası, Katolik tarikatı, soykırım yapmaktan başlayıp 1950'li yıllarda Güney Amerika'da yeniden oluşturulmaya çalışılan Hırvat Nazi hareketine parasal destek sağlamaya kadar pek çok suçla itham ediyordu.

Hırvat Katoliklerin savaş sonrasında, Naziler için bir kaçış yolu hazırladığı Amerikan istihbarat ajanları tarafından belgelenmiştir. Bu belgeler savaş sonrasında kurulan Merkezi Haberalma Örgütü (CIA)'nün arşivlerinde saklanmaktadır. Bu sınıflandırılmamış dosyalardan biri bir rahibe, Krunoslav Stjepan Draganovic'e aittir. Dosyaya göre, Draganovic, Bosna'da, Brcko'da doğmuştur. Rahipliğe atandıktan sonra 1930–1932 döneminde Saraybosna'da görev yapmıştır. Bu dönemde Bosna Başpiskoposu Dr. Ivan Saric ile doğrudan teması olmuştur. Dosyadaki CIA notuna göre, Başpiskopos "belki de Ortodoks Sırpların ve Sırp kökenli Yugoslav kraliyet ailesinin en amansız muhalifi ve Bağımsız Büyük Hırvatistan Devletinin (Hırvatistan, Dalmaçya, Bosna ve Hersek'i kapsamaktaydı) de en ateşli taraftarıydı."

Draganovic, Başpiskopos Saric'in himayesinde 1932 yılında Instituto Orientale Ponteficio'ya katılmak için Roma'ya gönderilmişti. Draganovic doktorasını vererek 1935 yılında Saraybosna'ya dönmüş ve 1935–1940 döneminde Başpiskopos Saric'in sekreteri olarak görev yapmıştır. Şubat 1941' de ise Hırvatistan'da Zagreb Üniversitesi'nde Kilise Tarihi dersi vermiştir.

Nisan 1941 ve Ağustos 1943'ü kapsayan dönemdeki faaliyetleri hakkında çelişkili bilgiler bulunmaktadır. Bazı kaynaklara göre, Nisan 1941'de Ante Pavic'in Nazi Almanya'sının onay ve desteği ile Bağımsız Hırvatistan Devletini kurmasından kısa bir süre sonra Draganovic, Sömürgeleştirme Dairesi'nin (Office for Colonization) önemli bir figürü haline gelmiştir. Bu daire Bosna, Hersek ve Hırvatistan'daki Ortodoks Sırpların mal varlığına sa-

hip çıkıyor ve bunları Ustaşalara (milis kuvvetleri) dağıtıyordu. Başka raporlarda ise Draganovic, binlerce Sırpı Ortodoksluktan zorla Katolikliğe dönüştüren bir komitenin üyesi olarak gösteriliyordu. Bağımsız Hırvatistan Devleti'nin sınırları içinde kalan ve bu zorla dönüştürmeye direnen birkaç yüz bin Sırp'ın Ustaşa'nın ellerinde can verdiği rapor edilmiştir. Bu durum ise, pek çok Sırp'ın ve hatta insanca olmayan bu davranışlara tepki gösteren pek çok Hırvat'ın, hem Nazilere hem de Hırvat Devleti'ne karşı gerilla savaşına katılmasına yol açmıştır.

Yugoslavya dışında yaşayan birçok Sırp, Hırvatistan topraklarındaki Sırpları yok etmeyi hedefleyen Ustaşalar tarafından Hırvatistan'da öldürülen 10,000'den fazla Sırp'ın ölümünden Draganovic'i şahsen sorumlu tutmuştur.

CIA'in dosya notunda: "Failin bütün bu suçlamaları ve Domobran ve Ustaşa milis kuvvetlerinin askeri vaizi olduğu suçlamasını da reddettiği" yazılıdır. Kendi ifadelerine göre fail, 1941 sonbaharında Zagreb'deki Sloven göçmenlerin serbest kalabilmesi için Hırvat-Sloven Komitesi kurulmasına ön ayak olmuş ve komitenin başkanlığına getirilmiştir. Fail 1943 yılının ortalarında Hırvatistan Devleti'nin başı Ante Pavelic'in yakın arkadaşı ve Hırvatistan hükümetinin önemli bir şahsiyeti olan Eugen (aka [okunmuyor]) Kvaternik ile kan davasına düşmüştür. Kvaternik'in "deli ve akıl hastası olduğunu" öne sürmüştür. Bu durum, söylemek gerekirse, "üst katta tekmelenmesine"[16] yol açmış ve kamplardan kurtulanlara veya esir Yugoslavlara yardım etmek üzere Hırvatistan Kızıl Haçı'nda görev alarak Ağustos 1943'te İtalya'ya gönderilmiştir. Onun dayanağı yine Zagrep Başpiskopos'u olmuştur. Draganovic 1943 yılı sonunda tekrar Zagreb'e dönmüş, Ocak 1944'te ise yeniden Roma'ya gitmiş

16 "Üst katta tekmelenmek (being kicked upstairs) bir deyim olup sorun çıkaran birini sanki daha önemli bir göreve atıyormuş gibi yapıp önemsiz bir göreve atamak anlamına gelmektedir. (Çev.)

ve Hırvatistan Devleti'nin 1945 ortalarında yıkılışına ve savaşın sona ermesine kadar orada kalmıştır.

Hırvatistan Kızıl Haçı'nı temsil etmeyi sürdürürken, Vatikan'da Hırvatistan Devleti'nin gayriresmi temsilcisi sayılmıştır. Hırvatistan Devleti yıkıldığında, Draganovic, Yugoslavya'dan kaçmak isteyen Ustaşalara yardım edebilecek en ideal pozisyondaydı. İtalya'daki 'Hırvatistan Kardeşliği' adı verilen örgütün sekreteri olarak pek çok Hırvat'a ve özellikle savaş suçlusu sayılan Ustaşalara sahte kimlik kartları sağladı. Ustaşaların denizaşırı ülkelere ve özellikle Arjantin'e, Şili'ye, Venezüella'ya, Avustralya'ya, Kanada'ya ve hatta Amerika Birleşik Devletleri'ne göç etmelerini sağlayan en yetkili kişi oldu."

Draganovic Nazi savaş suçlularına da Hırvat isimleriyle sahte kimlik kartı sağlayarak onların Almanya'da mahkemeye çıkmalarını önleyip Avrupa'dan kaçmalarını sağlamakla da suçlanmıştı. Roma'daki faaliyetlerini Vatikan tarafından desteklenen ve genç Hırvat rahiplerin bazı dersleri izlemek için Roma'da bulundukları sırada misafirhane olarak kullandıkları bir kolejden, Ecclesiastical College of San Girolamo degli Illirici'den yürütmüştür. Roma'daki Ustaşalar ve diğer Hırvat göçmenler için San Girolamo Sığınağı da Vatikan tarafından destekleniyordu.

Draganovic, 1943, 1944 ve 1945'in başlarında İtalya'da 10,000 den fazla Yugoslav esirin serbest kalmasını sağladığını öne sürmüştür. 1949 yılında Ante Pavelic'in beraberinde Arjantin'e gitmiş, ancak kısa bir süre sonra Roma'ya dönmüştür. 1950'de Vatikan'ın kendisine verdiği diplomatik pasaportla seyahat etmekteydi. Papalık Makamı, Ustaşa altını ve çalınmış mallarının elde edilmesi de dâhil olmak üzere, bütün bu anlatılan faaliyetlerde rol oynadığını sürekli inkâr etmektedir.

II. Dünya Savaşı'nın sonu görünmeye başlayınca, Vatikan, Müttefiklerin elinden kurtulmak isteyen işbirlikçiler ve Naziler için sahte kimlik kartlarının, düzmece seyahat belgelerinin, pa-

saportların ve paranın dolaştığı trafiğin merkezi olmuştur. Ayrıca Roma, eski Naziler ve savaş sonrasında Moskova'da Kremlin'den yönetilen tanrıtanımaz imparatorlukla karşı karşıya gelecek olan Hıristiyan âlemi için potansiyel olarak değerli sayılan komünizm muhaliflerinin özgürlük yolunun başlangıcı sayılmıştır.

Üst ve alt düzey Nazilerin ve diğer arananların kurtuluşunda Papa XII. Pius'un ve Vatikan bürokrasisinin ne ölçüde rol oynadığı Vatikan'ın gizli arşivlerinde saklı bulunmaktadır. Bunun bir sonucu olarak, kaçış mekanizmasının ve rotasının belgelendirilmesi tarihçilere, araştırmacı yazarlara ve savaş suçlularının izini süren Yahudi örgütlerine kalmıştır. Bunların hepsi de, değişen ölçülerde, Vatikan'ı gösteren işaretlere rastlamışlardır.

Adolf Eichmann, Klaus Barbie, Heinrich Mueller, Franz Stangl ve diğerlerinin kaçışı kesinlik kazandığında, bunların kaçışında başrolü oynayan kişinin Piskopos Alois Hudal olduğu anlaşılmıştır. Pontificio Santa Maria dell'Anima'nın Rektörü, İtalya'da Almanca konuşan Katoliklerin Piskoposluğunun Vekili olmuş ve aynı zamanda Roma'daki Alman cemiyetinin İtiraf Dinleyen Peder'i olarak tanınmıştır. 1885 yılında Avusturya'da Graz'da doğan Hudal, dinbilimi tahsili (1904–1908) yapmış ve rahipliğe atanmıştır. 1911'de Graz'da Teoloji doktorası elde etmiş, vaiz (1911–1913) olarak görev yaptığı Roma'daki Teutonic College of Santa Maria dell'Anima (Anima)'ya girmiş, Biblical Institute'de Tevrat'la ilgili derslere devam etmiştir. I. Dünya Savaşı'nda askeri vaiz yardımcısı olarak görev yapmış, vaazlarını bastırarak *Soldatenpredigten* adıyla askerlere dağıtmış ve bu vaazlarda "bayrağa sadakatin Tanrı'ya sadakat demek olduğunu" söylemiştir. 1923'te Anima'nın rektörlüğüne aday gösterilmiştir. 1930'da Papalık Makamı'nın danışmanlığına atanmıştır. 1937'de *Nasyonal Sosyalizmin Temelleri (The Foundations of National Socialism*) adıyla bir kitap yayınlayarak Hitler'in hevesli bir destekçisi olarak göze çarpmıştır. Papa XI. Pius ve gelecekteki Papa

XII. Pius kitapla ilgili hoşnutsuzluklarını ortaya koyunca, Hudal ile bütün ilişkiler kesilmiştir. Bir zaman Vatikan'da popüler ve nüfuzlu bir misafir iken, birdenbire Anima College'da kendini soyutlanmış hissetmiş ancak tam o sırada da Mussolini, Hitler'in II. Dünya Savaşı'ndaki müttefiki olmuştur.

Savaş sona erdiğinde Hudal hâlâ Anima'nın rektörlük görevini yürütürken, Papa XII. Pius'un bir ricasına Müttefiklerin olumlu yanıt vermesi ile bir mutabakat sağlandı. Bunun sonucunda, birdenbire toplama kamplarındaki savaş göçmenlerine yardımcı olacak bir pozisyona getirildi. Papa Hazretleri, Vatikan'ın bir temsilcisinin "Hem Katolik savaş esirlerine alışılmış dini yardımda bulunması, hem de ıstırap içinde olanlara biraz rahatlama sağlayarak kilisenin hayır yapma misyonunu yerine getirmesini" istemişti. Bu izin Vatikan'a, Başkan Franklin Roosevelt'in "Papa için Özel Temsilci"si tarafından getirilmişti. Birkaç hafta sonra, Vatikan tarafından, bir temsilcinin "İtalya'daki Almanca konuşan sivil tutukluları ziyaret edeceği" duyuruldu. Papa Hazretlerinin bu görev için önerdiği kişi "İtalya'da oturan Almanların Ruhani Direktörü" Piskopos Hudal'dı.

Kutsal Olmayan Üçlü: Vatikan, Naziler ve İsviçre Bankaları adlı kitabın yazarları Mark Aarons ve John Loftus bu isteği, "çok özel bir rica" diye niteleyerek, "bu çok hassas görev için Papa Hazretlerinin Roma'daki en Nazi yanlısı piskopos olarak bilinen birini seçmesini çok hayret verici" bulmuşlardı, çünkü bu çok bilinen "sivil" kamplarda "meşru kaçaklarla sırtlarındaki üniformaları çıkartarak bunlara karışan kaçak Naziler iç içeydi."

Yerinden yurdundan edilmiş insanlara Roma'da bir piskoposun yardımcı olduğu kısa sürede bütün kamplarda duyulmuş, eski Naziler arasında da onlara sempati duyduğu ve Hudal'ın onların kaçmasına yardımcı olacak vasıtalara sahip olduğu yayılmıştı. Onun sağlayabileceği belgeler arasında Vatikan kimlik kartları, seyahat geçiş belgeleri, vizeler ve Kızıl Haç belgeleri bulunmaktaydı.

Nazi avcısı Simon Weisenthal'e göre Piskopos Hudal'ın yönetimindeki Hain Hattı, "Yahudi problemine nihai çözüm" olarak Yahudilerin ölüm kamplarında yok edilmesinin baş mimarı Adolf Eichmann, Treblinka kampının komutanı Franz Stangl, Sobibor'un komutan yardımcısı Alois Brunner, Sobibor'un bir diğer komutan yardımcısı Gustav Wagner ve Walter Rauff'un kaçışında yardımcı olmuştur. Hudal'ın bir arkadaşı olan Rauff, mobil gaz araçlarının geliştirilmesi için bir proje yöneten hırslı bir SS subayıydı.

Gita Sereny'nin Franz Stagl ile yaptığı yetmiş saatlik röportajdan doğan *Karanlığa Doğru*: *Bir Vicdan İncelemesi (Into That Darkness: An Examination of Conscience)* adlı kitabında Stagl'ın Hudal'dan beklentilerini pasaport düzenlemek, çıkış vizesi almak ve Güney Amerika için çalışma izinleri ayarlamak olduğunu belirtmiştir. Hudal, Stagl için uyuyacak yer, seyahat için otomobil, uçak, gemi, rüşvet ve diğer acil durumlar için para sağlamıştır. Stagl ve diğer kaçak Naziler Hudal'dan aldıkları kimlik kartı ile Uluslararası Kızıl Haç'a pasaport için başvuruyorlardı. Eğer kaçak Nazi, Yahudilerin katledilmesinde şu veya bu şekilde aktif bir rol oynamışsa, gerekli belgeleri alması için Kızıl Haç'a bir temsilci gönderiliyordu. Ofise her gün onlarca Yahudi girip çıktığından, bunlardan biri eski toplama kampı yöneticisini tanıyabilirdi. Kaçaklar yeni kimlik kartlarını aldıklarında Vatikan, Kızıl Haç veya Birleşmiş Milletler Rehabitalasyon ve Yardım Kurumu tarafından işletilen bir çorba mutfağına gitmeyi artık göze almakta, Güney Amerika'ya ve özellikle Arjantin'e doğru yola çıkmadan önce diğer kaçaklara karışarak Roma'da dolaşabilmekteydiler.

Hain Hattı, Piskopos Hudal ve Peder Draganovic ile ilgili olarak resmî Vatikan tarihçisi Peder Robert Graham, "Onun [Draganovic] bir rahip olması, Vatikan'ı temsil ettiği anlamına gelmez. Bu onun kendi faaliyetidir. O Vatikan değildir" yorumunu yapmıştır.

1946 Ekim ayında Hazine Bakanlığı'nda bir görevli, Pearson Bigelow, bakanlığın mali araştırmalar direktörüne Nazi yanlısı Hırvat faşistlerin savaşın sonunda cari kurlarla 240 milyon dolar değerinde mücevher ve değerli eşyayı Yugoslavya'dan çıkarmış olduklarını haber vermiştir. 21 Ekim 1946 tarihli sınıflandırılmamış bir belgede "Yaklaşık 200 milyon İsviçre frankı güvencede olsun diye Vatikan'da tutuluyordu" ifadesi yer almıştı.

Diğer belgeler, Bigelow'un, İsviçre'de belirli hesaplarda tutulan Nazi serveti ile ilgili olarak CIA'in öncülü Amerikan Denizaşırı Özel Hizmetler (OSS) biriminden güvenilir bilgiler edindiğini göstermektedir. Bigelow memorandumuna göre, "İtalya'da güvenilir bir kaynak" Ustaşa örgütünün (savaş sırasında Hırvatistan'da Nazilerin kurdurduğu hükümet) Yugoslavya fonlarından ele geçirdiği 350 milyon İsviçre frankını Yugoslavya'dan çıkardığını ifade etmiştir. Yine memoranduma göre, 150 milyon İsviçre frangına Avusturya-İsviçre sınırında İngiliz yetkililerce el konulmuş, geri kalanı ise Vatikan'da tutulmuş ve söylentilere göre bu paranın önemli bir bölümü Vatikan kanalıyla İspanya'ya ve Arjantin'e ulaştırılmıştır.

Elli yıl sonra, Londra'da düzenlenen ve Vatikan bankasına gitmiş olabilecek Nazi altını hakkındaki konferansın sonrasında Papa Hazretlerinin baş sözcüsü Joaquin Navarro-Valls şunları söylemiştir: "Nazilerin Hırvatistan'da ele geçirdikleri söylenen altınla ilgili olarak yapılan araştırma, Vatikan arşivlerinde buna ait bir belgenin bulunmadığını ve dolayısı ile Papa Hazretlerinin bununla ilgili bir tasarrufunun da olamayacağını göstermiştir."

II. Dünya Savaşı sonrasında Hırvat faşistler için altın ve para sakladığı iddialarını sürekli olarak inkâr eden Vatikan, bu döneme ait arşivlerini açmak gibi bir planı olmadığını ve arşivlerde yapılacak bir incelemenin Papalık Makamının "sanıldığı gibi" altın işlemine karıştığını gösteren bir belgenin bulunamayacağını ifade etmiştir.

Kasım 1999'da San Fransisko Federal Mahkemesi'nde bir dava açılmıştır. Bu davanın davacıları arasında toplama kamplarında hayatta kalan Sırp, Ukrayna, Yahudi kökenli kişiler veya bunların akrabaları, ayrıca 300,000 Holocaust kurbanı ve bunların mirasçılarını temsil eden kuruluşların temsilcileri bulunmaktaydı. Davacılar, ABD Devlet Bakanlığı'na göre, savaş sonrasında Vatikan'a, Fransisken tarikatına ve diğer bankalara yasadışı yollardan transfer edilen Ustaşa hazinesindeki altının tesbitini ve iadesini talep ediyorlardı. Davanın davalıları ise Vatikan Bankası ve Fransisken Tarikatı idi. Davalılar "Hırvat Nazilerin 1941 ile 1945 yılları arasında toplama kamplarındaki kurbanlardan (Sırplar, Yahudiler, [Roma] Çingeneler ve diğerleri) yağmaladıkları değerli şeyleri toplu olarak gizlemekle" suçlanıyorlardı.

Vatikan'ın ve Fransisken'in sözü geçen para aklamasının bilinen tek tanığı ABD Ordusu Karşı Casusluk Örgütü Özel Ajanı William Gowen'di, Gowen'ın ifadesine göre, Peder Krunoslav Draganovic 1946 yılında Roma'da Fransiskenlerin kontrolünde olan San Girolamo Hırvat Kardeşliği Derneği'nden on kamyon yükü yağmalanmış değerli eşyayı aldığını kabul etmiştir. Gowen ayrıca, altını Kuzey İtalya'dan Roma'ya getiren konvoyun lideri Ustaşa Albay İvan Babic'in İngiliz üniformaları ve kamyonları kullanmakla övündüğüne de tanıklık etmiştir. Ustaşa hazinesinin son varış noktası olarak Gowen, sadece Vatikan Bankası olabileceğini belirtmiştir.

Gowen'e göre, Ustaşa hazinesinin kaçırılarak Vatikan bankasına yatırılmasının arkasındaki beynin kendisi olduğunu Draganovic kabul etmiştir ve Draganovic de Kardinal Giovanni Montini'ye (gelecekteki Papa VI. Paul) bağlıdır. Hain hattından kaçan Nazi savaş suçluları için kara para aklanmasında Kardinal Montini'nin oynadığı rol için İsrail'in *Haararetz* gazetesi 2006 Ocak ayında onu suçlayan yazısını Gowen'ın tanıklığına dayandırmıştır.

Toronto'da Ekim 2000 yılında yapılan Sırpların Birliği Kongresi'nde konuşan ve II. Dünya Savaşı sırasında Hırvatistan'daki Ustaşa terörü yüzünden hayatını kaybetmiş babaları ve dedeleri adına dava açan yirmi sekiz Sırp, Yahudi ve diğerlerinin avukatı Jonathan Levy, federal mahkemede Vatikan Bankası ve Fransisken Tarikatı aleyhine açılmış olan davanın konusunun "1941 ile 1945 yılları arasında Ustaşa'nın ve Bağımsız Hırvatistan Devleti'nin yağmaladığı muazzam miktardaki mülk, para, altın, arazi, fabrikalar ve diğer çalıntı eşyalar olduğunu" söylemiştir.

Levy sözlerini şöyle sürdürmüştür: "Ustaşa hareketi, kurbanlarından çok büyük bir miktarda servet çalmıştır. Hırvatistan'da ve Bosna'da Sırplar aleyhine yürütülen soykırım yüzyılın en barbarcası olmakla kalmamış, aynı zamanda kâr için yapılmıştır.

Savaş suçluları Jasneovac kampındaki kurbanların altın dişlerine ve alyanslarına varıncaya kadar bütün Sırp mal varlığının alınmasını temin etmişlerdir. Savaş sona ermeye yüz tutarken, Ustaşa malî aygıtı işi iyice azıtmıştır. Roma'da ve İsviçre'de üslenmiş olan üst düzey Ustaşalar Swiss National Bank'ta hesaplar açtırmaya başlamışlardır."

Levy, yağmalanan değerli eşyalar arasında on milyonlarca değerde altın, gümüş, mücevherat ve nakit para olduğunu söylemiştir. "İtalya'ya ulaşan diğer Ustaşalar için de 'kalacak emin evler, sahte seyahat belgeleri ve para şeklindeki Fransisken tarikatı yardımı' onları bekliyordu." "Hırvat lider Ante Pavelic İngilizlerle bir anlaşma yaptı, para el değiştirdi ve '700,000 Sırp, Yahudi ve Çingenenin katili Vatikan'ın saygın bir misafiri olarak' Vatikan diplomatik plâkalı bir otomobil ve şoförüyle Roma'da dolaştı ve Ustaşa nöbetçilerin emniyetini sağladığı müstakil dairesinde güven içinde yaşadı."

Levy, "Ustaşaların kaçakçılıkta, gizli kodlamada ve malî işlemlerde usta olduklarını" ifade etmiştir. "Ustaşalar, destekçileri

Fransiskenlerin ve Vatikan'ın yardımıyla, cesur bir plan hazırlayarak neredeyse 'savaş suçlularının yığın halinde göç etmelerinin' fitilini ateşlediler." Bazı tarihçiler, kaçışları sırasında Nazilere yapılmış olan bu yardımın nedeni olarak, Balkanlarda Sovyet işgaline karşı bir direniş gücü oluşturınak üzere Draganovic gibi adamlara ihtiyaç duyulacağını göstermektedirler.

Açılan davaya karşı çıkan Vatikan, Amerikan mahkemelerinin bu davada yargı yetkisi olmadığını ileri sürmüştür. Bu iddiayı haklı bulan San Fransisko Federal Bölge Mahkemesi davayı düşürmüş, ancak 2005'te Dokuzuncu Uyuşmazlık Mahkemesi bu kararı tersine çevirmiştir. Buna karşılık 2007 Aralık ayında bölge mahkemesi, İtalya ile imzalanan Lateran Anlaşması gereğince Papalık Makamı'nın bağımsız bir devlet olduğunu öne sürerek Vatikan Bankası'nın egemenlik muafiyetine sahip olduğunu belirtmiş ve davanın Vatikan Bankası aleyhine açılmış bölümünü düşürmüştür. Davacılar yeniden Dokuzuncu Uyuşmazlık Mahkemesine başvurmuşlar, bölge mahkemesinde Fransiskenler aleyhine açılan davaya ise devam edilmiştir.

Fransisken Tarikatı her ne kadar savaş zamanında Hırvatistan'daki Ustaşa rejimi ile ilişkisi olduğunu hep inkâr etmişse de, savaş sonrasında Ustaşa hazinesinin Hırvatistan'dan, önce Avusturya'ya ve İtalya'ya, sonra da Güney Amerika'ya taşınmasında kolaylaştırıcı ve aracı bir rol oynamakla suçlanmıştır. Suçlamayı yapanlar, Bosna'nın Nazilerce işgali sırasında Fransiskenlerin, Bakire Meryem'in göründüğü söylenen türbe sitesi Medjugorge'de Ustaşalarla temas kurduklarını öne sürmektedirler.

Ustaşa kurbanlarını umutsuzluğa düşüren bir adım, Papa II. John Paul'ün 1998 Ekim ayında Hırvatistan'a giderek azizliğe yükseltilmede son adım olarak kabul edilen bir törenle Kardinal Stepanic'i takdis etmesi olmuştur. Hırvatistan'daki en büyük Bakire Meryem türbesinde toplanan 400,000 kişi önünde Papa II.

John Paul'ün, Stepanic'i "Komünizme karşı direnen ve Hırvat kilisesini Vatikan'dan ayırmayı reddeden bir kahraman" olarak nitelemesi, Stepanic'in Ustaşa'ya hayır duaları sunduğunu hatırlayan Sırplar ve diğerleri için ürkütücü olmuştur.

"Altın Rahip" olarak nitelenen ve çalıntı hazineyi Vatikan Bankası'na götürmekle veya diğer savaş suçları ile hiç suçlanmamış olan Peder Kunoslav Draganovic, Balkanlar'da en iyisi şüpheli ve en kötüsü çirkin olarak nitelenen çeşitli faaliyetlerden sonra Yugoslavya'ya dönmüş ve 1983'te ölmüştür.

On Bir

Cinnet

Üç esrarengiz ölüm, düzmece olduğu sanılan bir intihar notu, olay yeri ve otopsiler arasındaki çelişkiler, tartışmalı mermiler, Opus Dei bağlantıları ile ilgili fısıltılar ve Vatikan'da uyuşturucu kullanımı gizemli bir roman veya Hollywood için gerilimli bir film olabilecekken, Papa II. John Paul'ün kişisel güvenlik kuvveti İsviçreli muhafızların komutanı ve karısı vurularak öldürülmüş ve bunu yapan genç ve yakışıklı asker ise daha sonra silâhı kendisine boşaltmıştı.

Papalık Makamı, cinayeti işleyen kişinin bir madalya almaya uygun görülmediği için kızgın olduğunda ısrar etti. Bir başka açıklamada komutan ve subayın eşcinsel sevgili oldukları öne sürülüyordu. Üçüncü bir teori ise, komutanın, 1980'li yıllarda Doğu Alman Gizli Polisi Stasi'nin bir casusu olduğunun Vatikan yetkililerince keşfedilmesinden sonra öldürüldüğü yolundaydı. Komplo teoricileri ve *Da Vinci Şifresi*'nin gerçeği yansıttığına inananlar, bunun Opus Dei tarafından düzenlenmiş uğursuz bir komplo olduğuna değindiler. İsviçreli Muhafızların 500 yıllık tarihinde daha önce bir skandalın iması bile olmamıştı.

Kırmızı-sarı ve mavi renklerde tunikler giymiş, başlarında İspanyol fatihlerinin giydiği türden miğferler, ellerinde boyu iki metreyi biraz aşan teberler (baltalı mızraklar) taşıyan İsviçreli muhafızlar, 1506'da Papa II. Julius tarafından kurulmuştu. Muhafızlara katılabilmek için birinin İsviçre vatandaşı, Katolik, meşru olarak doğmuş, otuz yaşın altında, askeri eğitim görmüş,

1.75 m veya daha uzun bir boyda ve her bakımdan sağlıklı olması gerekiyordu. İsviçre'de askerî eğitim için uygun görülmeyen birinin muhafızlara katılma talebi reddediliyordu. Bunlardan başka, kendi bağlı olduğu kilise bölgesinin yetkilileri tarafından imzalanmış ikametgâh belgesi, vaftiz belgesi ve karakterini gösteren bonservis gerekmekteydi. Bir yıl süren deneme dönemini iyi geçirirse, evinden Roma'ya kadar yaptığı yolculuk masrafları kendisine iade ediliyordu. Muhafızlıktan ayrılmak isteyenler ise üç ay önceden bildirimde bulunmak koşuluyla ayrılabiliyordu. On sekiz yıl hizmet süresini tamamlayan her muhafız, aldığı ücretin yarısı kadar, yirmi yılı tamamlayanlar ücretlerinin üçte ikisi kadar, yirmi beş yılını tamamlayanlar ücretlerinin altıda beşi kadar ve otuz yılını tamamlayanlar ise ücretlerinin tamamı kadar ömür boyunca emekli aylığı almaya hak kazanıyorlardı.

İki yılda bir yenilenen iş sözleşmeleri ile hizmete alınan muhafızlar, yüce Papa'yı korumak için gerekirse kendilerini feda edeceklerine dair yemin ederler. Yemin metni şöyledir: "Ben, yüce Papa'ya [papanın ismi belirtilir] ve onun meşru ardıllarına içtenlikle, sadakatle ve şerefle hizmet edeceğime, kendimi onlara adayacağıma ve onları hayatım pahasına da olsa koruyacağıma yemin ederim. Papalık Makamı boş olduğu takdirde aynısını Kutsal Kardinaller Koleji için de yapacağıma söz veririm. Bundan başka, komutanım yüzbaşıya ve diğer üstlerime saygı, bağlılık ve itaat sözü veririm. Buna yemin ederim. Tanrı ve kutsal büyüklerim yardımcım olsun!"

Papa VI. Paul'ün 1970 yılında diğer üç birimi, yani Papalık Jandarması (Papal Gendarmes), Papalığın Asil Bekçileri (Pontifical Noble Guard) ve Palatin Şeref Muhafızlarını (Palatine Guards of Honor) feshetmesinden buyana, 100 İsviçreli muhafız Vatikan'da bulunan tek silâhlı kuvvettir. İsviçreli muhafızlar, Ortaçağdan 19. yüzyılın ortalarına kadar Papa'nın emrinde olan ve İtalya'nın orta kesiminin büyük bir kısmını kontrol altında tutan

silâhlı kuvvetlerin bir kalıntısıdır. Cengâver Papa olarak bilinen Papa II. Julius'un özel korunmayı gündeme getirmesinden sonra İsviçreli muhafızlar resmi olarak papanın korunmasını üstlenmişlerdir. Papa II. Julius bunun için iyi tanınan ve taktik olarak da iyi eğitim almış İsviçreli kuvvetleri düşünmüş, kendisini ve sarayını korumak üzere İsviçre'li askerlerden oluşan bir birlik istemiştir. O yılın Aralık ayında 150 İsviçre askeri Roma'ya hareket etmiştir. 21 Ocak 1506'da birlik Roma'ya gelmiş ve Papa'nın ahırlarında konuşlanmıştır. Ertesi gün Julius tarafından takdis edilmişlerdir. Papa onlara "Kilisenin Özgürlüğünü Savunanlar" unvanını bahşetmiştir.

Yirmi bir yıl sonra 6 Mayıs 1527'de Papa VII. Clement'in İspanyol kuvvetlerinden kaçabilmesi için 189 muhafızdan 147'si çatışma sırasında ölmüştür. Muhafızların geçmişindeki tek leke 1798'de Napolyon'un Roma'yı işgalinde Papa IV. Pius'u teslim alarak ülke dışına çıkarması ve papalık muhafızlarını da dağıtmasıdır. Napolyon'un büyük ordusunun safları içinde de savaş cesareti ile tanınmış İsviçreli askerler bulunuyordu. Hitlerin askerlerinin II. Dünya Savaşı'nda Roma'ya girmesi üzerine, İsviçreli Muhafızlar gri üniformalarını giyerek makineli tüfeklerin ve havan toplarının başına geçmişlerdi. Sayıca çok yetersiz olmalarına karşın, onlar hayatlarını Papa XII. Pius için vermeye hazırdılar ancak Hitler'in emriyle Almanlar Vatikan'a karşı harekete geçmediler.

Bugün bir papanın dünyevi otoritesi 400 dönümden fazla bir alanı kapsayan Vatikan Şehri'nin sınırlarının ötesine uzanmaktadır... İsviçreli muhafızlar törenlerde görev aldıkları gibi, Vatikan'ın dört ana girişinde ve papalık binalarında da nöbet tutmaktadırlar. Papa seyahate çıktığında, sivil giyimli muhafızlar ona eşlik etmekte ve diğer kilise güvenlik kuvvetleri ve polisle koordineli bir şekilde papanın güvenliğini garanti altına almaktadırlar. Günümüzde muhafızlar, kalabalıkların kontrolü için göz

yaşartıcı gaz taşımakta ve haftada bir kez İtalyan ordusuna ait atış poligonlarında tabanca ve makineli tabanca ile atış eğitimi yapmaktadırlar. Muhafız birliği, hepsi de İtalyan ordusundaki rütbelere denk rütbelerde, dört subaydan, yirmi üç astsubaydan, yetmiş teberciden (mızrak taşıyan), iki davulcudan ve bir vaizden oluşmaktadır. Modern silahlarla ve taktiklerle donatılmış oldukları halde, gerektiğinde kılıç ve mızrak kullanmak konusunda da emir almaktadırlar.

Resmî merasim üniformaları 1915 yılında değiştirilerek Rönesans görünümlü ve renkli tulum tarzına geçilmiştir. Çok yaygın rastlanan bir yanlışlık, bu tören üniformalarının Michelangelo tarafından tasarlanmış olmasıdır. İş üniformaları daha işlevsel olup, mavi üstlük ve siyah bereden ibarettir. Gerek merasim üniformaları, gerekse iş üniformaları Nöbetçi Muhafızlar tarafından Vatikan Şehri'nde görev başındayken giyilmektedir.

Bütün subaylar hem normal günlerde hem de yortularda, kabul törenlerinde ve resepsiyonlarda nöbet hizmetinde bulunmaktadırlar. Subaylar ve başçavuş genellikle görevdeyken sivil kıyafetler giymektedirler. Vaizin orduda karşılığı olan rütbesi yarbaydır. Muhafız birliğinin kışlası, iki birbirine paralel binanın ve Sistine Sarayı ile Torrione di Niccolo V'in kesişmelerinden ortaya çıkan iki avludadır. İç avlu saraya bitişiktir, diğerinde ise doğrudan doğruya şehre açılan bir kapı vardır. Muhafızların şapeli olan SS Martino e Sebastiano Şapeli 1568'de V. Pius tarafından yaptırılmıştır.

İsviçreli muhafızlardan biri, Jacques-Antoine Fierz, 4 Mayıs 1989'da *Newsweek* dergisinde şunları yazmıştır: "İsviçre kantonlarının huzur dolu yaşantısını arkasında bırakıp yabancı bir ülkede barakalarda yaşaması için, birinin, özel tipte bir adam olması gerekir. Sonunda bu, çok fazla maddi ödül elde edebileceğiniz bir iş değildir. Başka sıra dışı görevler olmadığı hallerde bile haftalık çalışma süreleri çok uzundur -altmış veya yetmiş saat. Ücret

ise sadece 1. 8 milyon lirettir (1,000 dolar); bir İtalyan askerin kazanabileceğinden çok düşük. Ağır bir mızrağı elde tutarak saatler boyu bir heykel gibi ayakta dikilmek kolay değildir. Bizler normal, genç adamlarız ve diğer yaşıtlarımız gibi yaşamak isteriz. Yakın çevremizdeki arkadaşlarımızla dışarı çıkarız, bir barda birkaç kadeh içki içeriz ve birbirimize işimizde karşılaştığımız ilginç hikâyeler anlatırız. Bazılarımızın kız arkadaşları bile vardır. Papa'nın askeri olmak demek bekârlığa adanmışlık değildir ve bir muhafızın eve Roma'da evlendiği karısıyla dönmesi de az rastlanan bir durum değildir. Ancak serbest zamanımız çok azdır ve yatakhane sayımı her gece yarısı yapılmaktadır."

Kırk üç yaşındaki Albay Alois Estermann "İsviçreli Muhafızlar Birliği'nin on sekiz yıllık kıdemlisiydi. 13 Mayıs 1981'de Aziz Petrus Meydanı'nda Papa'ya karşı yapılan suikast girişiminde vücudu ile Papa'ya kalkan olan kişi olarak tanıtırdı kendisini."

Mehmet Ali Ağca suikast girişimini yaptığında, Papa'nın yarım metre kadar yakınında olan Estermann, bu nedenle Papa'yla daha yakın olmuş ve otuzdan fazla seyahatinde ve John Paul'ün inzivaya çekilmek için her yıl dağa çıkışında ona eşlik etmiştir. Adamlarının çakı gibi bir profesyonel asker olarak tanımladığı Estermann, hayatının en büyük tutkusuna, 4 Mayıs 1998 öğlen üzeri Papa II. John Paul'ün onu kutsayarak İsviçreli Muhafız Kıtası'nın komutanlığına getirmesiyle ulaşmıştır. Kırk dokuz yaşındaki karısı Gladys Meza Romero, "Venezüela'lı, dikkat çekici ölçüde güzel, eski bir mankendi ve Papalık Makamı'ndaki Venezüela Büyükelçiliği'nin kütüphanesinde çalışmaktaydı. 1983'ten beri evli olan çiftin çocukları yoktu." Muhafız birliğinde ve Vatikan hiyerarşisinde herkes onları örnek bir çift olarak görüyordu.

Önceli Roland Buchs emekliye ayrıldıktan sonra, muhafızların komutanlığına atanmak için Estermann altı ay beklemişti. Geleneksel olarak bu görev İsviçreli bir aristokrata verilmektey-

di. Yıllık 30,000 dolarlık bir ücret kazandıran bu işte geleneği sürdürmek gittikçe zorlaşmıştı ve bu nedenle Estermann gibi halktan biri tercih edilmişti. Muhafız birliğinin yaklaşık beş yüz yıldır süren tarihinde Estermann aristokrat olmadığı halde komutanlığa getirilen dördüncü kişiydi.

İkinci iki yıllık görev süresini tamamlamış ve ikinci kez bir İtalyan kızla nişanlanmış bir muhafız, yirmi üç yaşındaki Onbaşı Yardımcısı Cedric Tornay'ın beşinci kez geceyarısı yatakhane sayımı yapmadığı için dikkati çekiliyor, ayrıca çok fazla içki içtiği ve küfür ettiği için eleştiriliyordu. Alois Estermann, Tornay'a yazılı ve ağır bir kınama cezası vermiş ve komutanlığının resmen açıklanacağı törende ödül alacakların arasına onun adını koymamıştı.

4 Mayıs 1989'da Tornay annesine gönderdiği bir mektupta şunları yazmıştı: "Anneciğim, yapmayı tasarladığım şeyi yaptığım için umarım beni affedersin çünkü beni bunu yapmaya onlar zorladılar. Bu yıl "la Benemerenti" nişanını almam gerekiyordu fakat yarbay onu bana vermeyi reddetti. Burada üç yıl altı ay ve altı gün geçirmiş ve her türlü haksızlıklara katlanmış biri olan bana, çok istediğim bir şeyi çok gördüler. Bu görevi bütün muhafızlar ve Katolik Kilisesi için üstleniyorum. Hayatımı Papa'ya vermek için bir yemin ettim ve şimdi bu yemini yerine getiriyorum. Seni yalnız bırakacağım için çok üzgünüm ama görevim beni çağırıyor. Sarah'a, Melinda'ya ve Baba'ma onları çok sevdiklerimi söyle. Cedric."

Bu mektup sabah saat 7.20'de bir iş arkadaşına bırakılmıştı.

Bir saat sonra Tornay, çocukluğundan beri tanıdığı İsviçreli bir rahibi telefonla aradı. Ancak rahibin sesini telesekreterden duyabildi. Aceleci bir ses tonuyla "Peder Ivano, lütfen beni arayınız, çok acildir" diye not bıraktı.

Üzerinde siyah bir deri ceket ve kot pantolon bulunan Cedric, yağan yağmur altında önce avludan, sonra Papa II. John Paul'ün

aydınlatılmış apartmanının önünden geçti ve İsviçreli muhafızların saraya bitişik olan barakalarına ulaştı.

Orada bulunan bir rahibe, birinin aceleyle merdivenleri çıktığını duydu ama baktığında kimseyi göremedi.

Tornay, Estermann'ın apartman dairesine saat dokuz gibi girmişti. "Silah sesleri duyulduğu sırada, o, telefonda rahip olan bir arkadaşı ile konuşuyordu.

Akşam saat 9.05'te [apartmandaki] üç kişi de ölmüş bulunuyordu."

Bir komşu tarafından acilen olay yerine çağırılan ve birkaç dakikada oraya gelen Papalık sözcüsü Joaquin Navarro-Valls, Estermann'ın apartmanını mühürledi. İtalyan polisi de dâhil, hiç kimsenin içeri girmesine izin verilmedi. Üç saat sonra Navarro-Valls Vatikan adına şu açıklamayı yaptı: "Papalık İsviçreli Muhafızlarının Bölük Komutanı Alois Estermann evinde karısı Gladys Meza Romero ve Onbaşı Yardımcısı Cedric Tornay ile birlikte ölü bulunmuştur. Cesetler saat 9:00' dan pek az sonra bazı gürültüler duyan bir komşunun ihbarı üzerine bulunmuştur. Yapılan ilk inceleme üç kişinin de ateşli silahla öldürüldüğünü ortaya koymaktadır. Onbaşı yardımcısının cesedinin altında kendi ruhsatlı silâhı bulunmuştur. Bu ana kadar edinilen bilgiler, Onbaşı Yardımcısı Tornay'ın 'bir cinnet' geçirdiği tezini güçlendirmektedir."

Papalık Makamı yetkililerinin 150 yıldan beri işlenen ilk cinayet olduğunu söylemelerine rağmen, *Newsweek* dergisi, Vatikan'ın açıklamasına yer vermiş, ancak şüphelerini de ortaya koymuştur. Bir davanın önce açılıp ardından hemen kapatılması öngörüldüğünden, "Vatikan bu trajik hikâyenin tamamını anlatmadıkça kimseyi tatmin edemez" denilmiştir.

Tornay'ın kız kardeşi Melinda, "Vatikan kardeşimin ölümü ile ilgili olayda, bize gerçeğin tamamını söylemeyecektir" demiştir.

Muhafızın annesi Mugette Baudet, ölümünden önceki öğleden sonra saatlerinde oğluyla telefonda konuştuğunu söylemiştir. "Öfkeli veya buruk değildi. Birine bozulduysa, bu onu öldürmek için yeterli değildir."

Berlin'de bir küçük gazete, açıklanmayan bir haber kaynağının iddialarına dayanarak, kıt maaşına ek olmak üzere Estermann'ın, Vatikan'ın bazı sırlarını Doğu Almanya'nın çok bilinen gizli polis örgütü Stasi'ye sattığını öne sürmüştür. İtalyan köşe yazarları ise, bir aşk üçgeninin hüsranla sonuçlandığına değinmişlerdi. Önde gelen bir antropolog, İda Magli ise, Roma'nın günlük gazetesi *İl Messagero*'ya verdiği demeçte "Kişiler arasındaki ilişki bir eşcinsellik ilişkisinden başkası olamaz" demiştir.

İtalya'nın önde gelen eşcinsel örgütü Arci Gay'in başı Frank Grillini şunları söylemiştir: "Papalık Makamı hüzünlü ve endişe verici bir gerçeği alelacele örtbas etmek istemiş olabilir. Yıllardan beri bilinmektedir ki, İsviçreli muhafızların birçoğu eşcinseldir. Bu adamlar soyutlanmış ve dışarıya kapatılmışlardır. İsviçreli muhafızlarda ve tüm Vatikan kurumlarında eşcinsel eğilimlerin gözlenmesinin nedeni de budur."

Vatikan, casusluk suçlamasını söz edilmeye değmez bulmuştur. Ölümlerin sebebini cinsellik motifine bağlayan söylentileri inkâr ederken ise sancı çekmiştir.

Belçika'da yaşayan eski bir Muhafız "barakalar bir gettodur; tıpkı düdüklü tencere içindeki etli türlü gibi. Alabildiğine içilen alkol, hırsızlık hikâyeleri, eşcinsellik söylentileri, firarlar, kuyruk acısı."

Papa'nın Askerleri adlı belgesel filmi çekebilmek için iki yılını İsviçreli muhafızlar arasında geçiren Amerikalı film yapımcısı Mario Biasetti "Onlarınki zor bir hayattır ve bunlar genç adamlardır. Ancak işlerinde çok ciddidirler ve hepsi bu işi gönüllü yaparlar. Eğer bu işi sevmezlerse, iki yıl sonrasında bırakabilirler" demiştir.

Newsweek'e göre, üçlü cinayet Aziz Petrus'la ilişkilendirilen rahatsız edici şiddet olayları serisinin sonuncusuydu. Ocak ayında, Papa'nın Beyefendisi olarak bilinen asilzade Enrico Sini Luzi'nin cesedi Vatikan yakınlarındaki şık apartmanında bulunmuştu. Antika bir şamdanla öldüresiye dövülmüştü. Yıllar önce bir genel tuvalette sözde bir rahiple seks yaparken yakalanıp tutuklanan Luzi, papalıkta teşrifatçı olarak görev yapıyordu. Bir erkek fahişe Luzi'yi öldürmekle suçlanmıştı. Bundan kısa bir süre sonra, Sicilya'dan bir eşcinsel, Katolik Kilisesi'nin eşcinsellik karşısındaki tavrını protesto etmek için Aziz Petrus Meydanı'nda kendini ateşe vermişti.

Bir önceki yıl, papanın yoluna bomba yerleştirilmesi ile ilgili üç komplo olayı ortaya çıkarılmıştı. CIA direktörü George Tenet 1997 sonlarında Vatikan'ı ziyaret ettiğinde, Batılı diplomatik kaynaklar bu ziyaretin Vatikan Devlet Bakanı Kardinal Angelo Sodano'yu, Papa'yı hedef seçebilecek teröristler konusunda uyarmak için yapıldığını ileri sürmüşlerdi.

Estermann cinayetinin İsviçreli muhafızlarda yaratabileceği moral bozukluğunu onarmak için, Vatikan, emekliye ayrılmış Buchs'u alelacele tekrar komutanlığa getirmiştir. Ancak Papalık Devleti'nin duvarları dışında, İsviçreli muhafızların yeniden silahsızlandırılması veya feshedilerek yerine modern bir polis gücü kurulması öneriliyordu. Bu önerilere karşı İsviçreli Kardinal Amedee Grab "İsviçreli Muhafızlar olmazsa ya da Muhafızlar silahsızlandırılırsa, papanın güvenliğini korumak imkânsız hale gelir" demiştir.

Estermann ve karısının cenazeleri, Aziz Petrus Bazilikası'nda düzenlenen ve otuz piskopos ve on altı kardinalin de katıldığı bir törenle toprağa verilmiştir. Durumu uygun olan muhafızlar törene katılarak merasim boyunca kımıldamaksızın ayakta dikilmişlerdi. Törenden önce Papa II. John Paul yan yana konulmuş üç tabutun başında dua etti. Kilise'nin intiharı mahkûm etmesi-

ne karşılık, Vatikan yetkilileri Tornay için de uygun bir cenaze töreni düzenledi. Romalı arkadaşlarından oluşan bir kalabalık Vatikan'ın duvarları içinde kalan bölge kilisesi Santa Ana'da toplandı. Törene İsviçreli muhafızlar da katıldı ve Estermann'ın cenazesinde ağlamayanlar burada açıkça gözyaşı döktüler. Muhafızların bandosu "İyi Bir Yoldaşım Vardı!"yı çalıyordu.

Newsweek dergisi 18 Mayıs 1998 tarihli sayısında Jacquez – Antoine Fierz tarafından yazılmış ve İsviçreli muhafızların yaşadığı hayatı konu eden bir yazı yayınladı. 1992–1995 döneminde İsviçreli muhafızlardan biri olan Fierz, Yemin Töreni adı verilen ve muhafızların bağlılıklarını yeniledikleri törene katılmak üzere Roma'ya dönmüştü.

Fierz şunları yazıyordu: "Bize, Vatikan'ın en iyisine, Papa'nın kartvizitleri derlerdi ama şimdi aramızda üç ölü var, üç anlamsız ölüm—hepimizi çok derinden yaralayan bir kayıp. İsviçreli muhafızlar hakkında kötü konuşan kıskanç ve fesat kişiler var ve Cedric Tornay ile Estermann'ın eşcinsel olduklarını dile getiren kışkırtıcı teorileri ortaya atanlar da bunların içinden çıkıyor. Bu mümkün değildir ve akıl almazdır. Biz burada o kadar birbirine yakın yerlerde çalışır ve yaşarız ki, eğer böyle bir şey olsaydı biz mutlaka farkına varırdık. Olmamıştır. Bunun aksini söyleyenler İsviçreli muhafızların tarihi boyunca kazandığı itibarı çekemeyenlerdir."

Fierz, papanın askerleri olan İsviçrelilerin çok büyük sorumluluklar üstlenebilecek derecede yüksek ideallere sahip ve hayatlarını sadece bir insana ve onun temsil ettiği ideale adayan genç adamlar olduklarını belirtmiştir.

"Çalışma sürelerini veya işi sorun eden bir tek İsviçreli muhafız tanımıyorum. Büyük çoğunluğumuz kiliseye, papaya ve içinde barındırdığı disiplin ve serüven nedeniyle askerlik yaşamına tutku ile bağlıdır. Ayrıca yabancı dilinizi geliştirecek fırsatınızın olması ve dünyanın en güzel şehirlerinden birinde yaşamak

da fena bir şey sayılmaz. Bundan başka dünyanın en eski ordularından birinde hizmet etmenin çekiciliğini de inkâr edemem. Şimdi ne kadar eski moda görünse de, göz alıcı renklerden oluşan üniformayı giymek de az bir şey değildir. Eğer çok tutkulu görünüyorsam, bu, Vatikan'da geçirdiğim zamanı ve özellikle arkadaşlık ruhunu çok olumlu bulduğum içindir. İşte bu üzücü trajediyi anlaşılmaz yapan da budur. Cinayetlerden sonra birçok muhafızla konuştum ve hepsi de aynı şeyi söyledi- bu çok anlamsız ve akıl almaz bir şeydir. Kabul ediyorum. Estermann benim yarbayım olmuştur. Onun harika denecek insanî nitelikleri vardı, örnek bir inanç sahibi ve çok dürüst bir subaydı. Karısı Gladys, iyi eğitim görmüş hoş biriydi. Cedric Tornay'ı da çok nazik biri olarak hatırlıyorum. Bu bir delinin işiydi, Muhafız Tornay'ın değil" diye sürdürmüştür Fierz.

Dokuz ay süren ve raporu açıklanmayan bir iç soruşturmadan sonra Vatikan, Cernay'ın idrarında esrar kalıntısı bulunduğunu ve kafasında da "güvercin yumurtası" büyüklüğünde bir kist bulunduğunu açıklayarak, bunların cinnete neden olabileceğini belirtmiş ve olayın da cinnet sonucu gerçekleştiğini yinelemiştir.

Ölümlerden bir yıl sonra, Vatikan içindeki bir grup muhalif rahip, Estermann'ın Vatikan'daki bir iktidar mücadelesinin kurbanı olduğunu öne sürmüştür. Kendilerine "gerçeğin müritleri" adını veren grup, Tornay'ın cinayeti cinnet sonucunda işlemiş olduğu hipotezine uysun diye delillerin tahrif edildiğini söylemişlerdir. *Vatikan'da Kan Yalan Söyler (Blood Lies in the Vatican)* adlı kitapta, mücadelenin, İsviçreli muhafızları kimin kontrol edeceği noktasında, gizli ve gelenekçi bir Katolik hareketi olan Opus Dei ile masonik güç hizbi Curia arasında olduğu yazılmıştır.

Kitapta "Vatikan'da, Onbaşı Yardımcısı Tornay'ın görevi sona erdikten sonra saldırıya uğradığına ve sonra kilere sürüklendiğine inananlar olduğu" belirtilmiştir. Tornay'ın daha sonra

susturucu takılmış 7 mm lik bir tabanca ile öldürüldüğü, onun ruhsatlı tabancası ile de Vatikan'daki apartmanlarında Estermann'ların öldürüldüğü öne sürülmüştür. Üçlü cinayet olayına cinayet-intihar süsü verebilmek için Tornay'ın vücudu Estermann'ların bulunduğu yere taşınmıştır.

Kitapta öne sürüldüğüne göre, Estermann ve karısı, Opus Dei yararına uluslar arası malî işlemlerde aktif olarak rol almışlardı.

Bu olayda bir komplo olduğunu sezenler, Vatikan soruşturmasının, yirmi yıl önce I. John Paul'ün suikasta uğramasında ve Roberto Calvi'nin öldürülmesinde olduğu gibi danışıklı dövüş bir soruşturma olduğunu ileri sürmüşlerdir. İddia edildiği şekliyle "bir oyun ustalıkla sahneye konmuş", Vatikan Sağlık Yardımı Fonu'ndan bir ambülâns güya üç cesedi gece yarısı Gemelli Polyclinic Hospita'ya taşırken, aslında sedyelere konmuş olan cesetleri mızraklı muhafızlar Saint Anne Kilisesi'nin bitişiğindeki Vatikan morguna götürmüşlerdir. Vatikan dışında ya da Sağlık Yardımı Fonunun tesislerinde bir otopsi yapılmasının önlenmesi zorunluydu. Cinayet soruşturmalarında rutin olarak alınan bazı önlemlere bile dikkat edilmeden, üç ceset bulundukları yerden alınarak morgun koridoruna götürülmüş ve üzerleri çarşaflarla örtülmüştü.

Komplo teorileri üretenler, soruşturmanın Vatikan Devletindeki tek yargıç olan Gianluigi Marrone'ye havale edildiğini söylemişlerdir. Yargıç, otopsinin, ertesi gün Vatikan'ın içinde ve "ne yapılması gerekiyorsa o konuda güvenilir olan" iki adli tıp patoloğuna, Pietro Fucci ve Giovanni Arcudi'ye yaptırılmasına karar vermiştir.

2003 yılında *Sırlar Şehri: Vatikan Cinayetlerinin Arkasındaki Şaşırtıcı Gerçek (City Of Secrets: The Startling Truth Behind the Vatikan Murders)* adlı kitabın İngiliz-Fransız yazarı John Follain bazı şaşırtıcı ipuçlarına dikkat çekmiştir. Mafya ve Çakal Carlos üzerine de kitapları olan Follain, Estermann, karısı ve Tornay'ın

ölümleri ile ilgili resmi açıklamanın, İsviçreli muhafızların neredeyse dörtte birinin eşcinsel olduğu dikkate alınırsa, eşcinselliğin yaygın ve moralin bozuk olduğu ve temelli bir reforma acilen ihtiyaç duyulduğu papalık koruma gücünde olup bitenleri alelacele örtbas etmek için yapıldığını öne sürmektedir. Follain, cinayetin Tornay tarafından işlendiğini kabul etmekte, ancak genç muhafızın giriştiği bu umutsuz eylemin arkasında bir taciz, ötekileştirme ve sefalet bataklığı olduğunu öne sürmektedir. Follain'e göre, "Tornay'a nişan verilmemesi kararı işin tetikleyicisi olmuştur; bu bir cinnet olayı değildir, önceden planlanmıştır."

"Fransız kökenli İsviçreli Tornay'ın başka şikâyetleri de olmuştu" diye devam etmiştir Follain. Ona göre "Tornay, İsviçreli muhafızların içinde çoğunluk oluşturan Alman kökenli İsviçrelilerin önyargılarına ve ayırımcılıklarına maruz kalmıştı. Tornay, örgütün amatörce çalıştığına ve papayı koruma hizmetini yapacak yeterlikte olmadığına inanıyordu. Muhafız birliğinde reform yapılması gerektiğini söylüyordu. Ancak onu kimse dinlemiyordu. Tornay'ın Estermann'la eşcinsel ilişkisi de vardı ve Estermann'ın başka sevgililere yönelmiş olması da Tornay'ın kalbini kırmıştı."

Tornay'ın annesi, oğlunun kendisine yazdığı mektubun düzmece olduğunu ve oğlunu iyi tanıyan biri tarafından yazıldığını öne sürmüştür. Mektubun "Chamorel"e hitaben yazıldığını, oysa oğlunun kendisine hep kızlık adıyla, "Baudat"diye hitap ettiğini söylemiştir. İsviçredeki yazıbilimciler mektuptaki yazının Tornay'a ait olmadığı sonucuna vardılar. Ayrıca Tornay'ın annesi, Lozan'da yapılan bağımsız bir otopside, oğlunun Vatikan soruşturmasında açıklandığı gibi Stig 75 silâhından çıkan 9,4 mm lik bir mermiyle değil, 7 mm lik bir mermiyle vurulduğunun anlaşıldığını söylemiştir. Anneye göre otopside elde edilen bulgular, Tornay'a önce uyuşturucu verildiği, sonra vurulduğu ve intihar etmeden önce iki kişiyi öldürdüğü süsü vermek için Estermann'ların dairesine taşındığı fikrini ortaya çıkarmaktadır.

Tornay'ın annesini temsil eden tanınmış Fransız avukat Jacques Vergés ve meslektaşı Luc Brossollet, 2005 yılında, Tornay İsviçreli olduğu için İsviçre'de cinayet iddiası ile bir dava açacaklarını söylemişlerdir. "Yıllardan beri Vatikan'da inatçı bir sağırlıkla karşılaştıklarını" da sözlerine eklemişlerdir.

7 Mayıs 2006'da XVI. Benedict beş yüz yıllık hizmetlerinden dolayı İsviçreli muhafızlara teşekkür ederek, görevlerini "cesaret ve sadakat" ile sürdürmeye davet etmiştir. Papa II. Julius'un istettiği ilk 150 İsviçreli muhafızın Roma'ya gelişinin 500. yıldönümü dolayısı ile düzenlenen Missa (mass) Ayininde konuşmuştur. Papa, 6 Mayıs 1527'de Roma'nın düşüşü sırasında Papa VII. Clement'i savunurken hayatlarını kaybeden 147 İsviçreli muhafızı da anmıştır. İtalyanca, Fransızca ve Almanca dillerinde yayınlanan uzun konuşmasında Benedict, amacının İsviçreli Muhafızlara saygınlıklarını geri vermek olduğunu söylemiştir.

"İsviçreli muhafız olmak demek kayıtsız şartsız Hazreti İsa'ya ve Kilise'ye bağlanmak ve hayatını onlara vermeye hazır olmak demektir. Aktif hizmet bir gün sona erebilir, ama o kişi, kendi içinde hep bir İsviçreli muhafızdır."

Benedict, 1970 yılında Papa VI. Paul'ün Vatikan'daki diğer askeri güçleri lağvetmesine karşılık, İsviçreli muhafızların durumlarını koruduğunu söylemiştir.

Bu onurlandırmadan iki yıl sonra, Benedict, İsviçreli muhafızların papayı koruma görevlerine son vermiştir. Görevlerden bazıları ikincil ama daha büyük bir güç olan Vatikan Jandarmalarına aktarılmıştır. İsviçreli muhafızların komutanı Elmar Theodor Maeder durumu protesto ederek istifasını verince, Benedict onun yerine Glarus adlı İsviçre Kantonu'nun kıdemli polis memuru ve Freiburg Üniversitesi'nde eskiden medeni hukuk ve kilise hukuku dersleri vermiş olan Daniel Rudolf Anrig'i bu göreve atamıştır. Roma gazetesi *İl Messaggero,* aralarında çok uzun zamandır ciddi bir rekabet bulunan bu iki gücün başı, Anrig ve

[Domenico] Giani (Guardia di Finanza yani İtalyan Malî Polisinin eski memuru ve şimdi 180 Jandarmanın başı) daha kolay işbirliği yapacaklardır; çünkü her ikisi de "birbirine yakın yaştadırlar. Papa Benedict'in genç erkek ve kadınları terfi ettirme politikası sağolsun" diye yazmıştır.

Beş yüz yıllık gelenek bozulmuş, Cedric Tornay'ın reform uygulanmasını istediği İsviçreli Muhafızlar Birliği, artık papayı fiziki olarak koruyan tek örgüt olmaktan çıkmıştır.

On İki

Vatikan'da Casusluk

Cedric Tornay'ın İsviçreli muhafızların komutanını öldürmesinden birkaç gün sonra, İtalyan gazetelerinde yer alan pek çok makalede Albay Alois Estermann'ın Komünist Doğu Almanya'nın casusu olduğu iddia edilmiştir. Bu iddiayı destekleyecek bir kanıt bulunamasa da, Vatikan yıllıklarında, Papalık Makamı'nın hem lehine hem de aleyhine olmuş pelerin ve hançer[17] (cloak and dagger) işlerinin yeteri kadar örneği bulunmaktadır.

Kırk Papa, önceleri Kutsal İttifak (Holy Alliance), sonra ise Varlık (Entity) adıyla bilinen gizli bir casusluk örgütünü beş yüz yıl boyunca politikalarını yürütebilmek için kullanmıştır. Bu örgütler şimdiye kadar Kilise bölünmelerine, ihtilallere, diktatörlere, iç savaşlara, dünya savaşlarına, suikastlere ve adam kaçırmalara karşı durmada rol oynamışlardır. Tarihçi Eric Frattini'ye göre, "Varlık, krallara karşı yapılan suikastlerde, diplomatların zehirlenmesinde, Güney Amerika diktatörlerinin parasal bakımdan desteklenmesinde, savaş suçlularının korunup kollanmasında, Mafya parasının aklanmasında, malî piyasaların manipüle edilmesinde, bankaların batırılmasında ve yaptıkları savaş lanetlenmiş olsa da savaşanlara silah satışının finansmanında rol oynamıştır. Bunların hepsini Tanrı adına yapmıştır. Varlık'ın parolası "Haç ve Kılıç İle" dir.

Kaliforniya'daki Saint Mary's College siyaset bilimi profesörü, *Hiçbirşey Kutsal Değil: Vatikan'a Karşı Nazi Casusluğu,*

17 Gizli kapaklı ve tehlikeli casusluk öykülerini ima eden bir ifade. (Çev.)

1939–1945(Nothing Sacred: Nazi Espionage Against Vatican, 1939–1945) adlı kitabın yazarı, daha sonra *Vatikan'da Casuslar: Napolyon'dan Holocaust'a Kadar Casusluk ve Entrika (Spies in the Vatican: Espionage & Intrigue from Napoleon to Holocaust)* adlı kitabın Robert Graham, S.J. ile eş yazarı, casusluk uzmanı David Alvarez, on bir papa dönemindeki casusluk faaliyetlerini araştırmıştır. Araştırma, Fransız İhtilali sırasında Fransızların elinde esirken 1799'da ölen VI. Pius ile başlamakta ve XII. Pius ile sona ermektedir. Alvarez, 1814 Viyana Kongresi ile başlayıp 1870'te Papalık Devletleri ile sona eren dönemin casusluk bakımından en yoğun faaliyetlere sahne olan dönem olduğunu; çünkü bu dönemde "bir yandan iç ihtilaller, diğer yandan yabancı müdahale ve saldırılar arasında yol alındığını" söylemiştir. Papalık Devletleri'nin ortadan kalkmasıyla, papalığın casusluk kapasitesi de büyük ölçüde azalmıştır.

Yirminci yüzyılın başında "modernist" liberal Katoliklerin reform düşünceleri içinde, Monsenyör Umberto Benigni'nin yeni bir iç istihbarat birimi kurması yer almıştır. Propaganda ve bilgi çarpıtma için kurulan örgüt çok uzun ömürlü olmamıştır. 1914'te I. Dünya Savaşı ile başlayıp II. Dünya Savaşı ile sona eren dönemde lâik dünya bir casusluk patlaması yaşarken, bu patlama "Papalığı tamamen bypass etmiştir." Dünya savaşları arasında kalan dönemde Piskopos Michael d'Herbigny'nin Sovyetler Birliği içinde Katolik Kilisesini yeniden oluşturma (1926) faaliyeti başarısız olmuştur çünkü bu örtülü operasyon daha başından itibaren bir danışıklı dövüştü.

Vatikan yayın organı *La Civiltá Cattolica'*da Amerikalı Cizvit Robert A. Graham 1970'te yazdığı yazıda, 1939–1945 döneminde Nazilerin Vatikan'a güvenmediğini ve Roma'ya sahte rahip ve lâik ajanları doldurarak, Vatikan'ın kendisi aleyhine bir komplo içinde olup olmadığını öğrenmeye çalıştığını yazmıştı. Graham'a göre, Almanlar, Roma Katolik Kilisesi'nin kalbinin dedikodu ve

söylenti üzerinde attığını bilecek kadar zekiydiler. Vatikan'ın iç halkalarında bir delik açmak amacı ile çalışan Alman casusluk şebekesini yöneten, Almanya'nın Papalık Makamı'ndaki Büyükelçisi Ernst von Weizsacker,.. Berlin'e 1943'te gönderdiği bir raporda "Bu güvenilmez bilgi akışı yerine, gerçekten önemli ve güvenilir haberlere ihtiyacımız var" diye yazmıştır

Almanlar için inanılır ve güvenilir haberleri bulup çıkaran kişi, din değiştirmiş bir rahip olan Georg Elling olmuştur. Roma'ya görünüşte Assisi'li Aziz Francis'in hayatını incelemek için gelmiş, ancak özellikle Vatikan'daki Müttefik büyükelçilerin faaliyetleri ve hareketleri ilgisini çekmiştir. Diğer casuslar telefon hatlarına girmişler, devamlı olarak Vatikan radyo vericilerini izlemişler ve telgrafları ele geçirmişlerdir. Vatikan Devlet Bakanlığı ile Berlin'deki büyükelçisi Başpiskopos Cesare Orsenigo arasındaki şifreli haberleşmenin şifreleri [Alman Havacılık Bakanlığınca] kırılmıştı.

Graham'a göre, Almanlar "Ostpolitik des Vatikans" (Vatikan'ın Doğu Avrupa Siyaseti) adı verdikleri bir konu ile özellikle ilgileniyorlardı. Kilise'nin Sovyetler Birliği'nin komünizmine karşı düşmanca tutumu bilindiği halde, Hitler, Vatikan'ın Kremlin'le ittifak oluşturabileceği fikrini bir takıntı haline getirmişti. Papa XII. Pius'un iki monsenyörü Rus dilini incelemekle görevlendirmesiyle, Almanlardaki bu korku doruğa çıkmıştı.

Nazi liderleri Martin Bormann ve Reinhardt ("Cellât") Heydrich, Heydrich'in "Siyasal Katoliklik" diye adlandırdığı olaya takılmışlardı. Kilise'nin Almanya'daki Nazi Partisi'ne bir alternatif aradığından kuşkulandıkları için, Roma ile Alman piskoposlar arasında yapılan bütün görüşmelerde bir komplonun izini aramışlardır.

ABD, Alman ve Vatikan arşivlerini araştıran Graham, Papa XII. Pius'un "olan bitenin şöyle böyle farkında olduğu" sonucuna varmıştır. Almanları engellemek için karşı casusluk faaliyet-

leri yerine, Pius yanındakilerin sadakatine güvenmişti. Papa'nın yakın çevresi sır saklayabiliyordu çünkü Graham'a göre, onlar Kilise'ye inançla bağlıydılar. Bunun sonucunda, Almanlar, Roma'da ajan bulunduran beş casusluk dairesinden pek az bilgi elde edebildiler.

Siyasal intikam ve tehdit açısından Papa'yla daha fazla takıntısı olan başka kişiler de vardı. Bunlar Sovyet Birliği'nin casusluk örgütünü yöneten karanlık adamlardı.

2007 yılında Romanya'lı eski korgeneral İon Michai Pacepa *National Review Online* için yazdığı bir makalede, 1960'ta Nikita Khrushchev dönemindeki Kremlin'in, Papa XII. Pius'un Nazilerle işbirliği yaptığını göstererek papalığı itibarsızlaştırmak istediğini öne sürmüştü. Pacepa, bunu gerçekleştirmek için "KGB'nin bazı orijinal Vatikan belgelerine ihtiyacı vardı ve bunlar XII. Pius ile çok yakından ilgili belgeler de olmayabilirdi; çünkü *dezinformatsiya* (bilgi saptırma uzmanları) bu belgeleri azıcık değiştirip, 'uygun bir ışıkla' perdeye yansıtıp, Papa'nın 'gerçek renklerini' ortaya koyabilirdi. Asıl zorluk ise KGB'nin bu arşive giriş izninin olmayışı idi" diye yazmıştı.

Sovyetler, Romanya dış istihbarat örgütüne (DIE) yöneldiler. Sovyetlerin dış istihbarat örgütünün yeni yöneticisi General Alexandr Sakharovsky, DIE'yi 1949'da kurmuş ve onun önde gelen Sovyet danışmanı olmuştu. Bu itibarla, DIE'nin Vatikan'la temas kurarak arşivlerde araştırma yapma izni alabilecek bir konumda olduğunu çok iyi biliyordu.

Pacepa şunları yazmıştı: "1959 yılında [Romanya Misyonunun başkan yardımcısı] örtülü görevi ile Batı Almanya'ya gittiğimde, bir "casus takası" yapmıştım. Batı Almanya'da suçüstü yakalanmış iki DIE görevlisi (Albay Gheorge Horobet ve Binbaşı Nicolae Ciuciulin), düzmece bir casusluk suçlamasıyla KGB tarafından tutuklanmış Roma Katolik piskoposu Augustin Pacha ile değiştirilmiş ve piskopos Batı Almanya üzerinden Vatikan'a dönmüştü."

KGB planında kod adı "Koltuk–12" olan Pacepa, KGB'nin Romanya'daki bir numaralı adamıydı. Onun görevini kolaylaştırmak için Sakharovsky, Pacepa'yı, Romanya'nın Papalık Makamı ile bozulmuş olan ilişkilerini düzeltmek karşılığında, Vatikan arşivlerine girme izni ve yirmi beş yıl vadeli ve faizsiz bir milyar dolarlık kredi işlemi konusunda yetkili kılıyordu. (Romanya'nın Vatikan'la olan ilişkileri Kremlin'in, Romanya'daki Vatikan büyükelçisini örtülü bir CIA ajanı olarak suçlaması ve ofislerini kapatmasıyla 1951 yılında bozulmuştu. Vatikan büyülelçiliğinin Bükreş'teki binaları daha sonra DIE'ye devredilmişti.) Pacepa, Vatikan arşivlerinin, Romanya'nın Papalık Makamı'na karşı tavrını değiştirmesi için ihtiyaç duyacağı tarihsel köklerin bulunmasına yardımcı olacağını söylüyordu. Bir milyar dolarlık kredi ise Romanya'nın tavır değişikliğini daha akla yakın hale getiriyordu. KGB'den Sakharovsky "Bu keşişlerin anladığı bir tek şey varsa, o da paradır" yorumunu yapıyordu.

KGB'nin talimatlarını aldıktan bir ay sonra Pacepa, bir Vatikan temsilcisi ile ilk teması kuruyordu. Gizlilik nedeniyle, bu toplantı ve daha sonra bunu izleyenler, İsviçre'nin Cenevre kentinde bir otelde yapılmıştı. Pacepa, kariyerine Vatikan arşivlerinde başladığı söylenen "diplomatik heyetten etkileyici bir üyeye" takdim edilmişti. Monsenyör Agostino Casaroli olarak tanıtılan yetkili, Vatikan arşivlerine giriş olanağını sağladı ve hemen sonra Romanyalı rahip kılığındaki üç genç DIE görevlisi papalık arşivlerinde eşinmeye başladılar. Casaroli, Bükreş'in faizsiz kredi önerisini de "prensip olarak" kabul ediyor ancak Vatikan'ın bunu bazı koşullara bağlamak istediğinden söz ediyordu.

1960 ile 1962 yılları arasında DIE, Papa XII. Pius ile şu veya bu şekilde ilgili, yüzlerce belgeyi Vatikan Arşivlerinden ve Papalık Kütüphanesinden (Apostolic Library) sızdırmayı başarmıştır. Sızdırılan her şey özel kurye ile hemen KGB'ye gönderilmiştir.

Pacepa, "Aslında gizlice fotoğrafları çekilen o kadar belge

arasında papayı suçlu duruma düşürebilecek hiçbir belge çıkmamıştı" demiştir.

Belgelerin çoğu, rutin diplomatik dille kaleme alınmış özel mektuplarla toplantı tutanakları ve söylevlerden oluşmaktaydı.

Pacepa'ya göre, KGB, bu malzemeyi kullanarak, nihai amacın Yahudilerin yok edilmesi olduğundan haberdar olan Papa XII. Pius'un Nazilerle işbirliği yaptığını gösteren bir oyun kurguladı. Almanya'daki adı *Der Stellvertreter. Ein christliches Trauerspiel"(The Deputy. A Christian Tragedy-Vekil. Bir Hıristiyanlık Trajedisi*) olan oyunun yazarı Rolf Hochhuth idi. Sekiz saat süren dramın yazılı metnine "tarihi belgeler" eşlik etmekteydi. 1963'te Almanya'da yayınlanan bir gazete makalesinde Hochhuth, oyunda çizdiği XII. Pius profilini savunmuştur. "Gerçekler işte orada, oyunumun ekindeki kırk dolu sahifeden oluşan belgelerin içindedir" demiştir.

Pacepa, herhangi bir lise diploması olmayan Hochhuth'un *Vekil*'i yazmadan önce bir Alman yayınevinde önemsiz işlerde çalıştığını öne sürmüştür. Yapılan mülâkatlarda, yaptığı işten izin alarak 1959 yılında Roma'ya gittiğini söyleyen Hochhuth, burada kaldığı üç ay içinde çeşitli kişilerle görüştüğünü, oyununun ilk müsveddesini yazdığını ve adını vermediği bir piskoposa "bir dizi soru" yönelttiğini iddia etmiştir.

Buna karşı Pacepa şu notu düşmüştür: "Bir devletin başından akredite bir haberci olarak aynı dönemde oldukça düzenli aralıklarla ben de Vatikan'ı ziyaret etmiştim ve geveze bir piskoposu bir köşeye çekmeyi hiç başaramamıştım; bunu denememiş de değildim. DIE'nin Vatikan'a sızdırdığımız yasadışı memurları da, hava sızdırmaz örtüleriyle bile Vatikan'ın gizli arşivlerine girmekte çok zorluk çekmişlerdi."

Ömrünün ilk on yılında "*Vekil*", bir kısmı papayı suçlayan, diğer kısmı ise savunan pek çok kitap ve makalenin yazılmasına neden olmuştur. Bazıları o kadar ileri gitmiştir ki, Auschwitz

toplama kampında yapılan gaddarlıkları bile papanın omuzlarına yüklemişler, bazı kitaplar da Hochhuth'un tezlerini sorgulamışlardır.

1970'li yıllarda araştırmacıların, Hitler'in XII. Pius'a komplo kurduğunu ve onu kaçırmayı planladığını gösteren kanıtlar ortaya koymalarından sonra, KGB'den Yuri Andropov, Pacepa'ya, "şimdi bildiğimizi o zaman bilseydik" KGB Papa XII. Plus'un peşinde dolaşmazdı diye itiraf etmiştir.

On yıl sonra, yedinci bölümde anlatıldığı gibi, Polonya'nın Dayanışma hareketine destek veren Papa II. John Paul'ü susturmak için KGB, Bulgaristan'ın kukla casusluk şebekesine başvurmuştu.

II. John Paul'ün ölümü üzerine, Vatikan'ın sırlarını saklayanlar, II. John Paul'ün ardılını seçmek için toplanan kilisenin prenslerini Kardinaller Koleji'nde gizlice dinlemek niyetinde olan medya casusları ile uğraşmak zorunda kalmışlardı.

Associated Press bu konu ile ilgili olarak şunları not etmişti: "Gelecek hafta Kardinaller yeni papayı seçmek için Sistine Şapeli'nde toplandığında, bilgisayar hackerları, elektronik böcekler ve çok hassas mikrofonlar Vatikan'ın kalın duvarlarını delmek için bir tehdit oluşturacaktır."

Topluluğu çevreleyecek yüzlerce yıllık gizlilik atmosferinin korunacağından emin olan bir Vatikan görevlisi,"Bu bizim düzenlediğimiz birinci oturum değil sanki" demiştir.

Vatikan güvenlik birimi oturum sırasında elektronik böceklere karşı alınan önlemlerin ayrıntılarını açıklamaktan kaçınmıştır. Bir özel dedektif ve eskiden çalıştığı birimin Vatikan'la sıkı işbirliği içinde olduğu Roma emekli polis memuru Giuseppe Mazullo, Papalık makamının kendi uzmanlarını İtalyan polisi ve özel güvenlik firmaları ile koordine edeceğini ifade etmiştir. "Güvenlik çok sıkı" demiştir Mazzulo, "Bilgi çalmak isteyenler için imkânsız olmasa bile çok, çok zordur."

On Üç

Şeytan Diyorsunuz

"Tanrı'ya şükür, şeytanla kafadan yüzleşmeye karar vermiş bir papamız var."

Roma piskoposluk bölgesinin resmi *exorcisti*[18] Peder Gabriel Amorth, 2007 yılında Papa XVI. Benedict'in şeytanın vücudu ele geçirmesi ile mücadele için yeni bir kampanya başlatacağını bir raporda okuduğunda yukarıdaki sözleri sarfetmişti.

Konunun uzmanı, şeytan çıkarma ve şeytanın vücudu ele geçirmesi konularında popüler bir kitabın yazarı, yetmiş beş yaşında ve elli beş yıldır rahip olan Amorth, Roma'daki altı exorcist'in lideri ve Uluslararası Exorcist'ler Derneğinin ömür boyu onursal başkanı olarak konuşmuştu.

Kendisi ile yapılan bir mülâkatta "Ben Şeytanla her gün konuşurum" derken hayırsever bir *gargoyle*[19] gibi sırıtmaktaydı. "Ben ona Latince söylerim. O bana İtalyanca cevap verir. On dört yıldır gece ve gündüz onunla boğuşmaktayım."

1925 yılında Kuzey İtalya'nın Modena kentinde dedesi ve babası avukat olan Amorth, henüz çok gençken II. Dünya Savaşı'nda İtalyan direnişçilere katılmıştı. Savaştan hemen sonra, henüz kurulmuş olan Hıristiyan Demokrat Partisi'nin üyesi

18 Exorcist için tam bir Türkçe karşılık bulmak zor. "Dua ile kötü ruhları kovan kimse" ya da "içine şeytan girmiş birinden dua ile şeytanı çıkartan kişi" diye nitelenebilir. (Çev.)

19 Gargoyle, çatı oluklarında biriken suları tahliye etmek için kullanılan ve garip bir hayvan biçiminde tasvir edilen bir Gotik mimari ögesidir. (Çev.)

olmuştu. Genç Hıristiyan Demokratların başkanı Giulo Andreotti idi ve Amorth da onun yardımcısıydı. Andreotti politikaya atıldı ve yedi kez başbakan oldu. Üniversitede hukuk okumuş olan Amorth ise Kilise'ye katıldı.

Amorth "On beş yaşından beri bunun benim gerçek işim olacağını biliyordum. Benim özel ilgim Madonna üzerineydi. Yıllarca *Madre di Deo (Tanrının Anası)* adlı derginin editörlüğünü yaptım. Şeytan çıkarma hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Sonradan Roma papazı (vicar) olan Kardinal Poletti 6 Haziran 1986'da beni görmek isteyinceye kadar bu konuya hiç kafa yormamıştım. O zamanlar Roma'da çok ünlü ama tek bir exorcist vardı, ancak Peder Candido'nun sağlığı iyi değildi ve Kardinal Poletti benim onun yardımcısı olmamı istedi. Ben her şeyi Peder Candido'dan öğrendim. O benim büyük ustamdı. Kısa sürede ne kadar fazla yapacak iş olduğunu, ama bunu yapacak ne kadar az sayıda insan olduğunu gördüm. O günden itibaren her şeyi bırakıp kendimi tamamen şeytan çıkarmaya adadım" demiştir.

2008 yılında Petrus web sitesine yaptığı bir açıklamada Amorth, dünyadaki her piskoposluk bölgesine bir exorcist atanacağını açıklayan bir Vatikan belgesinin yakında ortaya çıkacağını duyurmuştu. Ancak Vatikan basın bürosundan Peder Federico Lombardi, Petrus raporunu kesinlikle yalanlamıştır. Papalık basın sözcüsü "Papa XVI. Benedict, şeytanın vücudu ele geçirmesiyle mücadele için yerel piskoposluklara exorcist garnizonları kurulması için emir vermek niyetinde değildir" demiştir.

Birbiri ile çelişen bu açıklamaları not eden Katolik *World News* şunları yazmıştır: "İtalyan kamuoyu şeytan çıkarma konusuna çok fazla ilgi duymaktadır ve Peder Amorth da şeytani etkinin kontrolsuz yayılışı konusunda sık sık uyarılarda bulunmuştur. Roma'nın papalık üniversitesi Regina Apostolorum'da yeni verilmeye başlayan dersle ilgili olarak Peder Paolo Scarafoni, her ne kadar şeytani kültler toplumun içine doğru yol alıyor

ve şeytanın etkisi gerçek ise de, şeytanın vücudu ele geçirdiğinden şüphe edilen birçok durum başka etkenlerle açıklanabilir" demiştir.

26 Ocak 1999'da İlahi İbadet ve Kutsal Sırların Disiplini Cemaati'nin yüksek rütbeli bir memuru olan Kardinal Jorge Arturo Medina Estevez, şeytanların çıkarılması için yeniden gözden geçirilmiş bir Roma Katolik ritüelini ortaya çıkardı. Her ne kadar az sayıda insanın şeytan tarafından ele geçirilmiş olduğunu vurgulasa ve rapor edilmiş 5,000 olaydan sadece birisi gerçek şeytan tarafından ele geçirme olsa da, Papa II. John Paul, şeytanın gerçek olduğunu ve yeryüzünde faaliyetini sürdürdüğünü doğrulamıştır.

New York Times'a göre, Papa II. John Paul, exorcist'leri "gerçekten şeytanın eline geçmişlerle akıl hastalığı veya psikolojik sorunu olanları birbirinden ayırmaları" için ince eleyip sık dokumaya zorlayarak "ortaçağdan kalmış batıl itikatları çağrıştıran bir uygulamadan rahatsız olmuş, liberal Katolikleri yatıştırmak çabası ile hareket etmiştir. *The Times*'ın düştüğü nota göre, içine şeytan girdiğine inanılan birinden şeytanın çıkartılması için yapılan eski uygulama, ABD'de ve dünyanın başka yerlerinde yeniden büyük ilgi görmeye başlamış olmasına rağmen, son yıllarda teolojik tartışmaların kaynağı olmuş ve Vatikan "dünyadaki bu kişisel kötülük kaynağını imanın temellerini sarsmadan" önemsememek yolunu tutmuştur.

De Exorcismis et Supplicationibus Quibusdam (Şeytan Çıkarma ve Bazı Yakarışlar) başlığını taşıyan bir Latince metinde Vatikan, exorcist'leri, "ilk önce psikolojik rahatsızlıkları olanları içine şeytanın girmesi ile rahatsız edilenlerle bir tutmamaları için" uyarmıştır. 1614'dekinin yerini alan bu metni yayınlayarak Vatikan, şeytanın varlığını doğrulamış olmaktadır. Papa II. John Paul'ün bir Kuzey Amerika gezisinden önce onayladığı bu seksen dört sahifelik belge, hem şeytan çıkartmada kullanılan dua-

ları ve usülleri, hem de şeytani etkiye maruz kalmış yerleri ve eşyayı arındırma yöntemlerini içermektedir.

Kardinal Estevez, içine gerçekten şeytan girmiş olanları ayırdetmek için bazı kriterlere ihtiyaç duyulduğunu ve bunlar arasında bilinmeyen bir dil kullanılması, olağanüstü güç sarfedilmesi ve gizli oluşumların veya olayların açıklanması gibi kriterler olduğunu söylemiştir. Bunların dışında "Tanrı'dan, Kutsanmış Bakire'den, azizlerden, haçtan ve kutsal işaretlere duyulan aşırı nefreti" de kriter olarak saymıştır. Kardinal, pek çok modern Katoliğin artık şeytana inanmadığını, ancak bunun "dini eğitimde büyük bir hata olduğunu" çünkü şeytanın varlığının "Katolik inanç ve doktrin içinde kabul edildiğini" söylemiştir.

Şeytan çıkartma, Estevez'e göre, Kilise'ye olan inanca dayandırılmıştır ve Kilise'ye göre şeytan ve diğer kötü ruhlar vardır, bunlar insanları kurtuluş yolundan saptırmaya uğraşırlar. Estevez, "Katolik inanç, şeytanların günah yüzünden yeryüzüne inmiş melekler olduğunu bize öğretir. Bu ruhsal varlıklar çok zeki ve güçlüdürler ancak vurgulamam gerekir ki, şeytanın ve izleyicilerinin etkileri daha çok aldatma ve kafa karıştırma üzerinedir. İsa nasıl gerçekse, şeytan da mükemmel bir yalancıdır. İnsanları, mutluluğun parada, güçte ve cinsel arzularda olduğuna inandırarak kandırır. İnsanları, Tanrı'ya ihtiyaçları olmadığına, şefaat ve günahlardan kurtuluşun gereksiz olduğuna inandırarak kandırır. Hatta insanları, onlardaki günah duygusunu azaltarak veya tamamen ortadan kaldırarak, bir maneviyat kriteri olan Tanrı'nın yasasını çoğunluğun alışkanlıkları ve ortak görüşleri ile değiştirerek aldatır" demiştir.

Roma Katolik ilmihaline göre "İsa şeytan çıkartma işlemi yapmıştır ve Kilise şeytan çıkartma için gücü ve dini töreni ondan almıştır. En basit şekliyle şeytan çıkartma vaftiz töreninde yapılır. 'Büyük şeytan çıkartma' bir piskoposun izniyle bir rahip tarafından ve törenle yapılır. Rahip töreni sağduyu ile yönetme-

li ve Kilise'nin koyduğu kurallara kesinlikle uymalıdır. Şeytan çıkartma 'İsa'nın Kilise'ye emanet ettiği manevi otoriteyle' şeytanların dışarı atılması veya vücudun ele geçiren şeytandan kurtarılması şeklinde yapılır."

Azis Pavlus'un Efesliler'e Mektubu 6: 12–13'te Aziz Pavlus demiştir ki "Bizim savaşımımız ete ve kana karşı değil, ülkelere ve güce karşıdır, yeryüzündeki bu karanlığı yönetenlere karşıdır, yüksek yerlerdeki ruhların kötülüklerine karşıdır. Onun içindir ki üzerinize Tanrı'nın zırhını kuşanın ve kötü günde karşı koyabilin ve her şeyin mükemmel olduğunda ayakta kalabilin."

Yazarlarından biri bir haham, Benjamin Blech, diğeri Roy Doliner olan *Sistine Sırları (The Sistine Secrets)* adlı kitapta, Michelangelo'nun Sistine Şapeli'nin tavanını boyamaya başladığında, "dost ziyaretçileri" zamanının "baskıcı" kilisesine karşı çıkmaları konusunda cesaretlendirmek için resimlerinin içine "kardeşlik, hoşgörü ve özgür düşünce" mesajları gömdüğü yazılıdır. Yazarlar şöyle sürdürüyorlar: "Michelangelo Floransa'da gördüğü geleneksel olmayan özel eğitim sırasında bazı gerçeklerle karşılaşmıştı ve bu gerçeklerin kökleri, onaylanmış Katolik doktrini ile çelişen Musevi metinlerine ve hatta Kabalacı öğretiye dayanmaktaydı. Michelangelo gerçekten inandığını seyredenlere de fark ettirebilmek için bir yol arıyordu. Kilisenin, ruhunu sonsuza kadar susturmasına izin veremezdi. Kilisenin kendisine açıkça iletişim kurdurmayacağını bildiğinden, yeterince mahir ve yetenekli olanlara kendi gizli dilini anlatmak için dâhiyane bir yol buldu."

Blech ve Doliner, Michelangelo'nun bir ömür boyu süren ihtirasını tatmin edebilmek amacıyla bilimin aklı ile inancın yergileri arasında köprü kurabilmek için, [o zamanlar ortodoks sayılmayan bazı sapkınlıkları] Yahudilik sembolleri halinde görünürde dindar Hıristiyan portreleri içine yerleştirerek yaptığı melek tabloları ile papalık patronuyla alay ettiğini öne sürüyorlardı.

Yazarlar, yüzyıllar boyu gözönünde saklı duran sırların üstünü açtıklarını iddia ediyorlardı. Kitabın çıkış noktası, Papalık şapelinin tavanında yüzlerce figür olduğu halde, bunlardan bir tanesinin bile bir Hıristiyan figürü veya imajı olmadığıydı. Yazarlar, Papa II. Julius'a karşı çıkma adına, Michelangelo'nun özgün Hıristiyan tasarımını, çok bariz bir Yahudi tema ile değiştirdiğinde ısrar etmekteydiler. Vatikan uzmanları ise tavanda resmedilenlerin seçiminin sadece İsa'nın atalarını ve Hıristiyanlığın zaferinin teolojik öncüllerini temsil ettiğini söylemişlerdir.

Seçilmiş Papa III. Julius 1550'de papalık kasalarını talan ederek Roma'daki kendi malikânesini onartmıştı. Villa Guila adıyla bilinen bina, III. Julius'un daimi konutu olmuş ve binanın inşaatı papa tarafından denetlenmişti. Papa III. Julius yirmi yaşından küçük bir çocuğu [Innocenzo Ciocchi Del Monte] ilk kardinali yapmıştı. Innocenzo on beş yaşında ve Parma sokaklarında bir dilenciyken, Papa onu yanına almıştı. Venedik büyükelçisi, Innocenzo'nun onu Medici'lerden bile daha zengin hale getiren papa [Papa III. Julius] ile birlikte uyuduğunu rapor etmiştir. Yine rapor edildiğine göre, Julius, kardinallerle, uşaklarla ve beğendiği gençlerle aşk yaşamıştı.

Eşcinsel olarak adı çıkmış diğer papalar arasında XI. Benedict, XII. John, IV. Sixtus ve X. Leo bulunmaktadır. Francesco Guicciardini (1483 – 1540) X. Leo'nun papalığının ilk yıllarında 1525'te şunları yazmıştı: "pek çok kişi onu erdemli sanıyordu ama sonradan onun, her gün giderek azalan bir utançla, adını nezaketen anmak istemediğimiz bir zevke fazlasıyla adanmış olduğu ortaya çıkmıştır." IV. Sixtus'un eşcinsel olduğuna inananların kaynağı ise belgelenmiş olayları ve doğrulanmamış söylentileri kaydetmiş olan Steffano Infessura (1440–1500)'nın günlüğüdür. Buna göre, IV. Sixtus, cinsel isteklerinin yerine getirilmesi karşılığında maaşlı papazlıklar ve piskoposluklar dağıtmıştır. Bunlardan biri daha sonradan kardinal yapılan Giovanni Sclafenato

olup, mezarının üzerindeki papalık kitabesinde "temiz kalplilik, sadakat, ruh ve bedeninin diğer armağanlarıyla" yazılıdır.

Aile servetini ele geçirebilmek için Papa III. Paul'ün, annesi ve yeğenini zehirlemek de dâhil olmak üzere, akrabalarını öldürttüğü söylenmiştir. III. Paul'ün acımasızlığını gösteren en bildik hikâye, iki kardinal ve bir Polonyalı piskopos arasındaki teolojik tartışmadır. Tartışma uzayıp can sıkıcı bir hal alınca, III. Paul üçünün de kılıçla öldürülmesini sağlamıştır.

Birisi papa seçildiği zaman, bu görevden ayrılması ancak istifa veya ölüm halinde mümkün olur. Papalar hiyanetle suçlanamaz.

Vatikan arşivleri, Büyük Leo'nun Roma'yı Atilla'nın yağmacı Hunlarından kurtarmasından sonraki yüzyıllarda III. Lucius'un Engizisyonu kışkırttığına, Papa III. Innocent'in papalığın mutlak egemenlik gücünü en üst seviyeye çıkarmak uğruna İtalya'nın tamamında ve Avrupa'nın büyük kısmında sıkı bir politik kontrol uyguladığına, X. Leo'nun Martin Luther'i aforoz ettiğine ve böylece Reform hareketi ile başa çıkma yetersizliğini kanıtladığına tanıklık etmiştir. Aynı şekilde Papa VI. Alexander (bir Borjia)'ın *simony* (kutsal şeylerden kâr sağlama) ve *nepotizm* (akraba kayırma) uyguladığına ve İtalya'yı fethetmek ve İtalyan birliğini sağlamak için yaptığı master planda başarısız olduğuna, VII. Pius'un Napolyon'la bir Konkordat imzalayarak Fransa'da Katolikliği restore ettiğine ve XIII. Leo'nun günümüz toplumlarındaki hastalığı ilk kez teşhis eden bir genelge, *Rerum Novarum*, yayınladığına ve Katoliklerden bunu tedavi etmelerini istediğine –başarısızlıkla—de tanıklık etmiştir.

Bir tarihçinin kaydettiği gibi, Roma Katolik Kilisesi, iki bin yılı aşkın bir süreyle, insanlığın en eski ve varlığını halen sürdürmekte olan kurumudur. Yüzyıllar boyunca kilise, kamuoyunun gözünden uzak bir şekilde faaliyetini sürdürmekten mutlu olmuş ancak kilisenin ve papalık tarihinin büyük bölümü yazılı belgeler

halinde Vatikan'ın çok büyük arşivlerinde yer almıştır. Bunlar arasında V. Clement'in Tapınak Şövalyeleri'ni tasfiyesi ile Vatikan gözlemevinin direktörünün eğer yeryüzünün sınırları dışında başka zeki canlılar varsa, onların da tıpkı bizim gibi, Tanrı'nın elinin işi olduğu savı da bulunmaktadır.

Vatikan'ın şimdiki yöneticilerinin sakladığına inanılan karanlık sırlardan biri de, dünyanın sonunun ne zaman geleceği, Ayetler Kitabı'ndaki kehanetlerin gerçekleşmesi ve İsa'nın geri dönüşü ile ilgili olanıdır.

On Dört

Efsaneler, Söylentiler ve Başkanlar

Son Cizvit papazlarından, bilim adamı, Vatikan'ın içyüzünü iyi bilen ve en çok satan kitapların yazarı Malachi Martin şunu ifade etmiştir: "Vatikan'da işlerin nasıl yürüdüğünü iyi izleyen biri, Roma'daki St. Peter mahkemesinde hem geçmişte hem de şimdi karanlıklar prensinin[20] vekillerinin mevcut olduğunu da bilir."

Martin, 1958'den 1964'e kadar Vatikan'da Papa VI. Paul'ün çok yakınında biri olarak hizmet etmiş ve bazı çok hassas görevleri de papa adına yerine getirmiştir. Kendi isteği üzerine fakirlik ve itaat yeminlerinden azat edilen (ancak hâlâ bir rahip) Martin, New York'a taşınmış ve hem roman hem de inceleme tarzındaki kitapları çok satan bir yazar olmuştur. 1990'da yazdığı jeopolitik ve Vatikan'ı konu alan inceleme kitabı *Bu Kanın Anahtarları (The Keys of This Blood)*'nda Roma'da düzenlenmiş bir şeytan çıkartma ayinine değinerek şöyle yazmıştır: "Papa Paul, kendi Vatikan'ında ve bazı piskoposlukların evrak kayıt dairelerinde yerinden oynatılamaz bir kötücül gücün varlığına karşı çıkmıştı. Bazı bilge kilise adamları bunu 'süpergüç' diye adlandırmaktaydı. Doğrulanması her zaman çok zor olan söylentiler, bu kurulumu, Papa VI. Paul'ün papalık döneminin başlangıcı olan 1963 yılına bağlamıştır."

Aslında, Papa VI. Paul, "Tapınağa girmiş olan şeytanın dumanından" hüzünle ve üstü örtülü bir şekilde söz etmiştir.

---

20 Karanlıklar Prensi, şeytana verilen isimlerden biridir. (Çev.)

1996 yılında çıkan *Rüzgâr üstü Ev: Bir Vatikan Romanı (Windswept House: A Vatican Novel)* adlı kitabında Martin, muhtemelen Vatikan'daki Aziz Paul Şapeli'nde 29 Haziran 1963'te yani VI. Paul'ün Papa seçilişinden yaklaşık bir hafta sonra düzenlenmiş olan "Dünyaya İnmiş Başmelek Şeytanın Taç Giymesi (The Enthronement of the Fallen Archangel Lucifer) törenini çok canlı bir şekilde anlatmaktadır.

Romanda, ölmek üzere olan bir papa, St. Peter'in tahtına kendisinden sonra oturacak olan papaya durumu açıklayan gizli bir not bırakır ve böylece II. John Paul'ü ima eden ince bir gönderme yapmış olur.

The New American dergisine göre, Martin, törenin anlattığı gibi gerçekleştiğini doğrulamıştır. "Oh evet, bu doğrudur, aynen böyledir. Ancak, bunu yazıya dökebilmemin tek yolu olayı bir roman kurgusu içinde anlatmak olmuştur."

Şeytanın sembolünün bükülmüş bir haç (crucifix) ve üzerinde İsa'yı temsil ettiği sanılan itici ve bozuk bir şekil olduğu söylenir. Tarihçilere göre bu sembol, altıncı yüzyılda yaşamış Satanistler, Orta Çağda kara büyü yapanlar ve sihirbazlar tarafından kullanılmıştır. Bunun "canavarın işareti" de denilen uğursuz bir sembol olduğu belirtilmiştir. Hem Papa VI. Paul'ün hem de Papa II. John Paul'ün papalık döneminde, bazı papalık görevlilerinin, ellerinde Bükülmüş Haçla, bunun eskiden Antichrist (Deccal)'e ait bir işaret olduğunu bilmeden tapınmakta olan Katolik cemaatın önünde durdukları görülmüştür. Bu haç (crucifix) XVI. Benedict tarafından da taşınmıştır.

Vatikan'ın Baş Exorcist'i Peder Gabriele Amorth, 2008 yılında Hıristiyan Yayın Şebekesi (Christian Broadcasting Network)'ne "şeytana doğru büyük bir açılım var" demiştir.

Roma'da bir rahip olan Peder Pedro Barrajon "Satanizm ve gizlilik moda oldu. Büyük çoğunluğu Katolik olan İtalya'da 600 bin taraftarı olan 800 satanist tarikat bulunmaktadır. Vatikan

Şehri'nin ve Papa'nın ev sahipliğini yapan Roma, en şiddetli manevi çatışmaların meydana geldiği yerdir" demiştir.

Yaygın ama yanlış bir inanışa göre Vatikan Kütüphanesi dünyanın en büyük pornografi koleksiyonunun sahibidir; Vatikan, Katolik Kilisesi'nin dünyanın bilmesini istemediği pek çok gizli belgeyi barındırmaktadır ve arşivlerde Kilisenin gücünün ve otoritesinin sorgulanmasına yol açacak binlerce belge bulunmaktadır.

Dinbilimcisi olmayanların doğrudan doğruya Hazreti İsa ile ilgili bazı iddiaları olduğu görülmektedir; örneğin: İsa'nın cezasının infaz emrinin Pontius Pilatus tarafından imzalanmış olması gibi; İsa'nın kendi müritlerine yazdığı ve ölümünden sonra Katolik Kilisesi'nin nasıl kurulup yönetilmesi gerektiğini gösteren mektup gibi; hatta insanlığı yargılamak üzere İsa'nın geri döneceği kesin tarihin öngörülmesi gibi... Buna karşılık, İsa'nın kendisine atfedilebilecek sadece bir tek belge bulunmaktadır. Bu belge "İsa'nın Mektubu ve Abgarus" olarak bilinmektedir. Dinbilimciler genellikle bu belgenin milattan sonra üçüncü yüzyılda üretilmiş olduğuna inanmaktadır. İsa'nın hayatta iken yazdığı herhangi bir şey hakkında hiçbir kanıt bulunmamaktadır. Bunun tek istisnası, zina yaparken yakalanan bir kadın sorguya çekilirken toprak üzerindeki tozlara yazdığı ve ne olduğu anlaşılmayan kelimelerdir.

Katolik Kilisesi'nin Vatikan'dan geçen bütün kayıtları, papaların yazdıkları mektuplar da dâhil olmak üzere, Vatikan Kütüphanesi'nde tutulmaktadır. Bir kısmı önceki papaların tartışılabilir bazı kararlarını içermektedir. Arşivlerde papalara gelen mektuplar da bulunmaktadır. Bunlardan biri İngiltere'de Kral VIII. Henry'nin Kraliçe Aragonlu Catherine ile olan evliliğini feshederek Anne Boleyn ile evlenmesine Papa tarafından izin verilmesini talep eden mektubudur.

Bir başka yanlış anlama da Papalık Tacı üzerinde varoldu-

ğu sanılan bir ibareyle ilgilidir. Tacın bir kenarında Vicarius Filii Dei ("Tanrının Oğlunun Vekili" ibaresinin Latincesi*)* yazılı olduğu öne sürülmektedir.

Bu hikâyenin odaklandığı konu, alfabetik sıralamadaki harflere rakamlar verip sonra da bu rakamları toplayınca 666 sayısının elde edilmesidir. 666 sayısı ise Vahiyler Kitabı'nda çok katlı taç giyen canavar (yani Deccal)'ın numarası olarak tanımlanmıştır. Bu iddia, papanın, Roma Katolik Kilisesi'nin başı sıfatıyla, canavar veya sahte peygamber olduğuna inanan bazı Protestan tarikatları tarafından ileri sürülmüştür. Vatikan, papalık tacının dikkatlice incelenmesi durumunda üzerinde böyle bir yazı veya süslemenin olmadığının görüleceğini ve papanın sıfatları arasında *Vicarius Filii Dei*'nin bulunmadığını açıklamıştır. Vatikan'a göre bu ibareye en yakın düşen tanım, toplamı 666 olmayan *Vikarius Christi (İsa'nın Vekili)* ibaresidir.

Bir başka popüler efsane de Papa Joan ile ilgilidir. İlk kez bir kadının papa oluşuna dair iddia, 1250 yılında bir Dominiken kroniğinde yer almıştır. Bu iddia kısa süre sonra gezgin keşişler sayesinde bütün Avrupa'ya yayılmıştır. Bu iddiada yer alan olgu için verilen tarih M.S. 855–858' dir. Leo 17 Temmuz 855'te ölmüş ve Papa III. Benedict iki ay sonra (29 Eylül'de) papa seçilmiştir. Metz'deki Fransız Dominiken Jean de Mailly bu hikâyeyi 1099 yılında kroniği *Chronica universalis mettensis*'e koymuş olup, 1250 yılına kadar gelen bu kronik Papa Joan olarak bilinen kadın hakkındaki en eski ve özgün duyumdur.

Vatikan kaynaklarında Papa Joan efsanesinin iki ayrı versiyonu vardır. Birincisinde, adı Joan olan bir İngiliz kadın eğitim görmek üzere aşıkı ile birlikte Atina'ya gider. İkincisinde ise Mainz'de doğmuş olan Giliberta adlı bir Alman kadın sözkonusudur. Bu "Joan", adı Joannes Anglicus olan bir keşiş olarak kendisini gizlemeyi başarmıştır. Zamanla Kilise'deki en üst mevkilere kadar yükselmiş ve papa seçilmiştir. Kimine göre iki,

kimine göreyse beş yıl hüküm sürdükten sonra Papa Joan hamile kalmış, bir Paskalya ayininde attan düşmüş ve sokakta doğum yapmak zorunda kalmıştır. Bunun sonrasında öfkeli bir kalabalık tarafından taşlanarak öldürülmüştür. Efsaneye göre, bu olay Vatikan kayıtlarından silinerek çıkartılmıştır. Bu olaydan sonra Ortaçağ'da seçilen papaların göreve başlayabilmeleri için bir süreçten geçmeleri gerekmiştir. Yeni seçilen papa, bu prosedür gereği, ortası delik bir sandalyeye oturtulmuştur. Bir Kardinal elini sandalyenin altındaki delikten sokarak papanın testisleri olup olmadığını kontrol etmekle görevlendirilmiştir. On yedinci yüzyılda yapılmış bir çalışmada bir Protestan tarihçi, David Blondel, "Papa Joan"ın kurgulanmış bir hikâye olduğunu ancak bir yergi olarak gerçek gibi algılandığını ileri sürmüştür.

Bu efsane yaygın olarak gerçekmiş gibi algılansa da Vatikan tarihçilerine göre bunun bir efsane olduğunda kuşku yoktur. Bir kadın papa ile ilgili olarak ne çağdaş referanslarda bir kayıt vardır ne de kabul görmüş papalık kronolojisinde onu sığdırabilecek bir boşluk bulunmaktadır.

VI. Paul'ün papalığı döneminde, papanın eşcinsel olduğuna dair bir söylenti, önce Roma'yı sonra da bütün İtalya'yı dolaşmıştır. Milan başpiskoposu olduğu zamanlarda, bir gece sivil kıyafetler giymiş olarak yanında "pek övgüye değer olmayan bir arkadaşla" polise yakalandığı kulaklara fısıldanmıştır. Vatikan'ın içyüzünü bilenler, yıllardan beri onun kızıl saçlı bir aktörle özel bir arkadaşlık geliştirdiğini öne sürmüşlerdir. Bu kişi, gelecekte papa olacak biriyle olan ilişkisini gizlemeye bile gerek görmemiştir. Bu ilişki, iddiaya göre, devam etmiş ve hatta daha da yakın bir hal almıştır. Kardinal Montini'nin VI. Paul adıyla papa olmasından sonra, Vatikan güvenlik güçlerinden bir yetkili, "Papa'nın gözdesinin" papalık apartmanlarına serbestçe girip çıkmasına izin verildiğini ve gece yarısı papalık asansörünü kullanırken görüldüğünü öne sürmüştür.

Her ne kadar ABD baskın bir çoğunlukla Protestan bir ulus olsa da, yirminci yüzyılın ikinci yarısında papalık, her başkanın dikkatini üzerine çekmeyi başarmıştır. Başkan'ın hazır bulunduğu ilk kabul töreni, I. Dünya Savaşı'nın hemen sonrasında 1919 yılında Başkan Woodrow Wilson'un Vatikan'da Papa XV. Benedict tarafından kabulü ile gerçekleşmiştir. İkincisi için ise aradan kırk yıl geçmesi gerekmiş ve Başkan Dwight Eisenhower, Papa XXIII. John'u Roma'da ziyaret etmiştir.

Başkan Kennedy, taç giymesinden birkaç gün sonra Papa VI. Paul ile 3 Temmuz 1963'de görüşmüştür. Bundan sonra, her başkan papa ile en az bir kez ve çoğunca birden çok kez bir araya gelmiştir. Başkan Lyndon Johnson, VI. Paul'ü ABD'ni ziyareti sırasında ağırlamış, Jimmy Carter ise 1979 yılının sonbaharında "kardeşlik ve barış elçisi" olarak altı ABD kentini ziyaret ettiği sırada Papa II. John Paul'ü selamlamıştır. Carter, 6 Kasım'da Beyaz Saray'da bir papaya hoş geldin diyen ilk başkan olmuştur.

1980'lerde Ronald Reagan ve Papa II. John Paul Sovyetler Birliği'ne karşı bir ittifak oluşturmuşlar ve Soğuk Savaşı kazanmanın prestijini elde etmişlerdir. Reagan, Vatikan ile resmi diplomatik görüşmeleri 1984 yılında başlatmıştır. Resmi bağlar kurulmadan önce, Myron Taylor II. Dünya Savaşı sırasında Başkan Rooesevelt'in özel temsilcisi olarak görev yapmıştır. Başkan Harry Truman II. Dünya Savaşı kahramanı Mark W. Clark'ı bu iş için seçmiş, ancak Senato'ya kabul ettirememiştir. 1951 ile 1968 arasında ABD'nin Papalık Makamı için atanmış bir temsilcisi olmamıştır. Başkan Nixon, Henry Cabot Lodge Jr.'ı temsilci atayarak buna son vermiştir. Başkan Carter da eski New York belediye başkanı Robert F. Wagner Jr.'ı atayarak bunu sürdürmüştür. Vatikan'a atanan bütün büyükelçilerin de Katolik olduğunu vurgulamak gerekir.

Reagan ve II. John Paul arasındaki yakın ilişki George W. Bush ve Bill Clinton zamanında da devam etmiştir. Fakat Ge-

orge W. Bush papalık ziyaretleri konusunda iki papa, II. John Paul ve ardılı ile beş görüşme yaparak bir rekor kırmıştır. Haziran 2008'de Papa XVI. Benedict'i ziyaret ettiğinde, bu görüşme, Benedict'in pek çok dünya liderini kabul ettiği kütüphanede değil, onun günlük sabah duası için çıktığı bahçede gerçekleşmiştir. Bu durum Başkan Bush'un Katolikliği kabul ettiğine dair söylentilerin çıkmasına neden olmuştur. Vatikan gözlemcileri onu, Başkan Kennedy'den sonra "Katolik düşünceye en yatkın" başkan olarak tanımladılar. Papalık bahçesindeki sohbetten sonra, *La Repubblica*'nın Vatikan muhabiri Marco Politi "Bush'un Katolikliğe olası dönüşü bir pembe efsane olarak her yanı dolaşmaya başladı" diye yazmıştır. Politi, Başkan Bush'un kardeşi Jeb'in, tıpkı İngiltere Başbakanı Tony Blair gibi, bir süre önce Katolik olduğunu da belirtmiştir. Beyaz Saray, gazetecilerin öne sürdüğü Başkan Bush'un Katolik olacağına dair iddiaları "temelsiz spekülasyonlar" olarak nitelemiştir. Aylık *First Things* dergisini çıkartan ve önde gelen bir Katolik rahibi olan Peder Richard John Neuhaus "çok şaşırırdım" demiştir.

Eğer Vatikan, dünyanın, herhangi bir şeyi öğrenmesini isterse, bu duyuruyu çok büyük bir olasılıkla *L'Osservatore Romano* gazetesinde yayınlatır. 1861 yılında kurulan gazete, papaların günlük etkinliklerine ve çoğu kez Latince yazdıkları yazılarına yeterince yer ayırarak Vatikan'ın sözcüsü konumunda olmuştur. Ayrıca, doğum kontrolü ve kadın ruhban gibi çetrefil konular üzerindeki yarı resmi düşünceleri yansıtan bir takas evi rolünü de üstlenmiş durumdadır.

2008 yılının Ekim ayında *Wall Street Journal*'da yayınlanan bir makalede, yukarıda adı geçen gazetenin, "özellikle ve çoğunlukla Kilise'nin en üst mevkilerinden gelen" eleştirilerle karşılaştığı yazılmıştır. 1961 yılında, sonradan Milan başpiskoposu olan Kardinal Giovanni Battista Montini, gazetenin 100. yıldönümünde iğneleyici bir eleştiri kaleme almıştı. "Baş sayfa

her zaman Latince olmasa bile, biri bu gazetenin okuyucusuna hoşlanacağı şeyler sunduğunu söyleyemez" diye yazmıştır. Gelecekteki Papa. VI. Paul, "Ciddi bir gazete, ağırbaşlı bir gazete, ancak onu bir trende veya bir barda kim okur, onun hakkında bir tartışmayı kim başlatır?" diye eleştiriyi sürdürmüştür.

Sonraki yıllar gazetenin sürekli gerilediği bir dönem olmuştur. Şimdilerde yaklaşık 15,000 civarında traja sahiptir.

2008 yılının Mayıs ayında *L'Osservatore Romano*, Vatikan'ın baş gökbilimcisi ile bir ropörtaj yapmıştır. Vatikan Gözlemevi'nin yöneticisi olan Peder Jose Gabriel Funes, "Eğer biz dünyalı erkek ve kız kardeşlere sahipsek, neden "uzaylı kardeşlere" de sahip olmayalım?" demiştir. Bu varlıkların da cennete gidip gitmeyeceklerinin sorulması üzerine "Hazreti İsa bir kez insan şeklinde gelmiştir ama herkes için" diye cevaplamıştır.

Vatikan'daki bir yıldız gözleyicisinin evrenin başka yerlerinde hayat olabileceğine dair açık cevabından daha fazla şaşirtıcı olan, bazı kişilerin, Vatikan'ın sakladığı en karanlık sırrın evrenin ötesinden gelen uzaylıların yeryüzüne yaptıkları ziyaretlerle ilgili olduğuna inanmalarıdır.

On Beş

Ve Tanrı Uzaylıları Yarattı

Vatikan gözlemevinin yöneticisinin, Kilise'nin öğretisi ile uzayda yaşam olduğuna dair inanç arasında bir çelişki olmadığını belirten açıklamasının harekete geçirmesiyle, tanımlanamamış uzay cisimlerinin (UFO) dış uzaydan dünyaya bazı yaratıkları taşıdığını öngören teorinin taraftarları, Vatikan'ın bunlardan 1950'li yıllardan beri haberdar olduğunu öne sürmüşlerdir. Birbirleriyle genellikle internet aracılığı ile haberleşen UFO'cular, Papa XII. Pius'un ABD ve İngiltere askeri istihbarat birimlerine benzer gizli bir istihbarat bölümü oluşturmaya karar verdiğini iddia etmişlerdir. Bunun kuruluş amacı, uzaylı varlıkların bütün faaliyetleri ve ABD Hava Kuvvetleri'nin UFO raporları ile ilgili araştırmaları hakkında bilgi toplamaktı. Bu programın kod adının "Secretum Omega" olduğu söylenmiştir.

Bir internet sitesi, Vatikan Kütüphanesi'nin altında yer alan yüzlerce yıllık bir tonozun zemin katında yapılan kazılarda uzaylı yabancılara benzeyen iskelet kalıntıları çıktığını öne sürmüştür. Bu rapora göre, beş yüz yıldır insan ayağı değmemiş kirli zeminlerin bulunduğu tonozlara, kütüphanenin önemli bir restorasyona girmesiyle birlikte el atılmıştır.

Bir başka web sahifesinde, Aziz Petrus Bazilikası'nın kubbesinin üzerinde, gelişmiş bir teknikle büyütülerek çekilmiş bir UFO fotoğrafı yayınlanmış ve bu fotoğrafın 24 Temmuz 2006'da St. Peter Meydanı'nda Polonyalı bir turist tarafından çekilmiş olduğu yazılmıştı.

UFO sohbet odalarındaki sayısız katılımcı, dünya ötesi canlılara ait kanıtların İncil'de bulunduğunu öne sürmektedir. Kâhin Hezikiel'in gökyüzünde "büyük bir tekerlek, yukarılarda gökyüzünün ortasında; büyük tekerlek imanla, küçük tekerlek ise Tanrı'nın lütfu ile dönüyor; gökyüzünün yükseklerinde tekerlek içinde tekerlek" görmesi kanıt olarak yorumlanıyor. Bu tekerlekler birbiri içinde dönmekteydi. Yaradılış Kitabı'nda Yakub'un yeryüzünden gökyüzünde cennete çıkan bir merdiven gördüğüne de gönderme yapılmaktadır; "işte bak, Tanrı'nın melekleri iniyor ve çıkıyor."

UFO'lara inananlar Papa II. John Paul'un Aziz Petrus Bazilikası'nın üzerinde görüldüğü söylenen tanımlanamamış gök cismini yalanlayan basın açıklamalarına da işaret etmektedirler.

Vatikan'ın UFO'lar ve uzaydan gelen yaratıklar hakkında gizli dosyalara sahip olduğu doğru bile olsa, bu yeni değildir. On beşinci yüzyılda yaşamış felsefeci ve bilim adamı Kardinal Nicolo Cusano (1401–1461), "Bizlerden tamamen farklı olsalar bile, başka yıldızlarda başka varlıkların yaşadığını göz ardı etme yetkisine sahip değiliz" demiştir.

Vatikan gökbilimcileri evrenin sırları konusunda daha çok bilgi edinmek için gökyüzünü incelerken, arkeologlar da Vatikan'ın altını kazarak kilisenin kökleri hakkında daha çok bilgi edinmek istemektedirler. Kazılara 1939 yılının Haziran ayında başlanmıştır. Aziz Petrus Bazilikası'nın iki kat altında, mozoleler, freskler, yazıtlar ve sıva süsleri barındıran bir Roma mezarlığı olduğu görülmüştür. Eski zamana tarihlenen, uzun boylu bir adama ait olduğu sanılan kemikler de uzmanlarca 1940'lı yıllarda burada bulunmuştu. Pek çok kişi, bu kemiklerin, yakınlardaki Nero Circus'ta şehit edildiğine inanılan Aziz Petrus'a ait olduğunu sanmıştı. *Time* dergisine göre, "bu, öylesine yağmalanmış (muhtemelen 846'da Saracen'ler tarafından) bir mezardı ki, geriye özelliği olmayan bir çukurdan fazla bir şey kalmamıştı.

Geleneklerin söylediği gibi Konstantin'in Aziz Petrus'tan geriye kalanları içine koyduğu bronz tabut da ortalıkta yoktu. Bulunanlar mezar oyuğunun arka tarafında gömülü birkaç kemikten ibaretti. Vatikan bunların bir insana ait olduğunu, ancak kafatasının bulunmadığını açıklamış, kemiklerin ileri yaşlarda güçlü kuvvetli birine ait olduğunu ve cinsiyetinin belirlenemediğini de eklemişti."

1968 yılının Haziran ayında Papa VI. Paul, Aziz Petrus Bazilikası'nın altında bulunan kemiklerin, kendi düşüncesine göre, Havari Petrus'a ait olduğunu açıkladı. Açıklamada "Aziz Petrus'un kalıntılarının kendilerini ikna edecek şekilde teşhis edildiğini" belirtmiştir.

Bu açıklamaları "değerli ve uzman kişilerin büyük bir sabırla yaptıkları doğru araştırmalara" dayandırmıştır.

Vatikan arkeologları, Aziz Pavlus'un (St. Paul) kendi adını taşıyan Roma bazilikasındaki mezarını da belirlediklerini açıklamışlardır. Bazilikada bir de *sarcophagus* (lahit) bulunduğu belirtilmiştir. Lahit, 2002 ve 2003 yıllarında bazilikanın etrafında sürdürülen kazılarda Roma'nın güneyinde bulunmuştur. Arkeolog Giorgio Filippi, buldukları mezarın papaların ve İmparator Theodosius (379–395)'un kurtararak bütün dünyaya armağan ettiği havari mezarı olduğunu söylemiştir.

Bu buluş, büyük ölçüde Vatikan Müzesi uzmanlarından oluşan bir ekip tarafından yapılmıştır. Bu çalışma Aziz Pavlus Bazilikası'nın yöneticisi Başpiskopos Francesco Gioia'nın talebi üzerine gerçekleştirilmiştir Jübile Yılı olan 2000'de, Gioia, binlerce ziyaretçinin mezarın yerini merak ettiklerini görmüştür. Kazılar, 1823'te büyük bir yangın geçirdikten sonra yeniden inşa edilen bazilikanın on dokuzuncu yüzyıldaki planları esas alınarak yürütülmüştür. Yapılan ön çalışmada arkeologlar, bazilikanın dördüncü yüzyılda inşa edildiğinde sahip olduğu şekle ulaşmışlardır. Bazilikanın ana sunağının altında yapılan ikinci kazıda,

dördüncü yüzyılda yapılmış olduğu sanılan orijinal binanın zemin katı sayılacak bir yerinde lahit ile karşılaşılmıştır.

The CatholicWorld News Service sunağın altında mermer bir levhanın hâlâ göründüğünü rapor etmiştir. Dördüncü yüzyıla tarihlenen kitabede "Havari Pavlus, Şehit" yazılıdır.

Bir arkeolog olarak Filippi, Aziz Pavlus'tan kalanların hâlâ o lahitin içinde olup olmadığını merak etmediğini söylemiştir. Sadece bir merakın giderilmesi için bir lahitin açılmaması gerektiğini belirtmiştir. Aziz Pavlus'un bu sitede gömülü olduğuna emin olduğunu çünkü "bu bazilikanın imparatorlar ve dünyanın dört bir tarafından gelen insanlar için bir haç yeri olduğunu, onun bu bazilikada olduğuna inandıkları için burayı ziyaret ettiklerini" söylemiştir.

2007 yılında Papa XVI. Benedict, eski taştan tabutun içinin incelenmesi için uzmanlarca hazırlanan planlara onay vermiştir. Tabutun mühürlenmesini sağlayan küçük bir tıkaçın açılarak, içerinin görülebilmesi için bu delikten endoskopik bir sondanın içeri sokulmasına müsaade edilmiştir.

2003 yılında Vatikan Şehri içinde Vatikan'ın park sorununu çözmek için yapılacak bir yeraltı garajı için kazılar yapılırken iki bin yıllık bir nekropol (mezarlık) bulunmuştur. Roma'nın pagan döneminden başlayarak ilk Hıristiyanlık yıllarına kadar uzandığı sanılan bir tarihe sahip olan mezarlıkta, kırktan fazla itina ile dekore edilmiş mozole ve 200 kadar da lahit bulunmaktadır. Nero'nun kölelerinden birine ait olduğu sanılan mezartaşı da dâhil olmak üzere pek çok mezartaşı, urna[21], çok güzel freskler ve mozaik süslemeli zeminler sitede açığa çıkarılmıştır.

Buluşun Aziz Petrus Bazilikası'nın altında bulunan nekropolden sonra, tarihi önem bakımından ikinci sırada geldiği belirtilmiş ve İngiltere'nin *The Guardian* gazetesi, proje yöneticisi

---

21 Urna, eski Roma'da taş, pişmiş toprak ya da tunçtan yapılmış, vazoya benzer ve içine ölünün küllerinin konulduğu bezemeli veya sade kaplardır. (Çev.)

Giandomenico Spinola'nın ifadelerine dayanarak, nekropolün ikinci yüzyılın sonunda meydana gelmiş bir toprak kayması nedeniyle çok iyi korunduğunu ve mükemmel bir durumda olduğunu yazmıştır. Pek çok lahitin Augustus (MÖ 23-MS 14) ile Constantin (MS 306–337) arasında kalan döneme ait olduğu tahmin edilmektedir.

Bir Medici olan Papa XI. Leo için beyaz mermerden bir anıt yapılmasına Alessandro Algardi (1645–1646) tarafından başlanmış, ancak yapımı XI. Leo'nun papalık döneminden daha uzun sürmüştür. 232. papa olarak seçilen ve seçildiğinde yetmiş yaşında ve oldukça çelimsiz biri olan Leo'nun papalık dönemi (1–27 Nisan 1605) sadece yirmi altı gün sürmüş ve Papa XI. Leo anıt bitmeden vefat etmiştir. Floransa'da doğan XI. Leo, Medici ailesinden çıkan son papa olmuştur. Annesi Francesca Salviati, Giacomo Salviati ile X. Leo'nun kızkardeşi Lucrezia de'Medici'nin kızı, babası Ottaviano ise Medici ailesinin daha uzaktan bir evlâdıdır. Papalık mahkemesinde görev yaparken XI. Leo'yu tanımış olan Fransa Kralı IV. Henry, onun papa seçilmesini para dağıtarak kutlamıştır. Taç giydikten sonra hastalanan Leo'ya, birçok Curia üyesi, büyük yeğenlerinden birini kardinal yapması önerisinde bulunmuş, nepotizme karşı büyük bir nefreti olan Leo bunu reddetmiştir. Günah çıkartan papaz onu buna zorlayınca, papazı azletmiş ve bu iş için başka birini istemiştir. Papalığının çok kısa sürmesi nedeniyle, İtalyanlar ona "Yıldırım Papa" adını takmışlardı.

Büyük sanatçı Algardi, Roma'yı Hunların Kralı Attila'dan kurtaran Papa I. Leo'yu da ölümsüzleştirdi. Attila, ordusunun başında, Po nehrini aşarak Roma'ya girmeye hazırlanıyordu. I. Leo, papalık kıyafetlerini giyerek Attila'nın kampına gitmiş ve Attila'nın önünde durarak onu Aziz Petrus'un gücü ile tehdit etmiş ve arkasını dönerek İtalya'ya zarar vermeden oradan gitmesini söylemiştir. Attila bu tehdite boyun eğerek arkasını dönüp

gitmeyi kabul edince, hizmetkârları ona Roma Piskoposu'na neden bu kadar kolayca teslim olduğunu sormuşlardı. Attila verdiği cevapta, bütün konuşması boyunca papanın başı üzerinde elinde kılıcı ile Aziz Petrus'un görüntüsünün yer aldığını söylemiştir.

Vatikan'da mezarı olmayan tek papa, Papa VI. Alexander'dır.

Tarihçi Elizabeth Lev'e göre bütün papalık tarihi süresince Papa VI. Alexander ne ilk on papa, ne ilk yirmi papa ne de ilk otuz papa arasına girebilir. Lev "Nero Roma İmparatorluğu için ne ise, Alexander da papalık için odur; seveni de vardır nefret edeni de" demiştir. 1431 yılında İspanya'nın Valencia şehrinde Roderigo Borgia adıyla doğmuştur. Dayısı Papa III. Callistus'un yardımı ile kardinalliğe yükseltilmiş ve sonra İspanya Kraliçesi İsabella ve Kralı Ferdinand'ın desteği ile 1492'de Papa seçilmiştir. O sırada Kristof Kolomb aynı hanedan adına Amerika'yı keşfetmekteydi. Lev'e göre, o zamanlar pek çok kişi bu seçimi büyük bir endişe ile izlemiştir, çünkü Yeni Dünya'nın keşfi ile ilgili bütün akitler ve ünvanlar sadece İspanyolların elinde toplanacaktı.

VI. Alexander kamuoyunun gönlünü hoş edecek bir şeyler yapmadığı gibi açıkça hovarda bir hayat sürmüştür. Çocuklarını ve özellikle kendi papalık döneminde birkaç cinayetle suçlanmış olan Cesare Borgia'yı korumak suretiyle pek çok kişiyi öfkelendirmiştir. Alexander, iki metresinden olma ve aralarında Lucrezia ve Cesare Borgia'nın da bulunduğu yedi çocuğa babalık yapmıştır. VI. Alexander o derece sevilmiyordu ki, 1503 yılında yetmiş iki yaşındayken belki zehirlenerek belki de vebadan öldüğünde, Aziz Petrus Bazilikası'nın rahipleri, cenazesinin oraya gömülmesine karşı çıkmışlardır. 18 Ağustos 1503'te papalık döneminin on ikinci yılında ölen VI. Alexander 19 Ağustos 1503'te Roma'daki Santa Maria della Febbre Kilisesi'nde gömülmüş, naaşı 1610 yılında Roma'daki Santa Maria di Monserrato Kilisesi'ne nakledilmiştir.

Vatikan Aziz Petrus Bazilikası'nın kubbesinin tamamlanmasından dört yüzyıl sonra, Michelangelo'nun muhtemelen ölümünden önce çizdiği ve çoktan beri kayıp olan son kubbe taslaklarının bulunduğunu açıklamıştır. Bazilikada taş kesen ustalar için çizimlerin kan kırmızısı bir tebeşirle yapıldığı bu taslak, Michelangelo'nun doksan yaşında ölümünden yaklaşık bir yıl önce 1563 yılının ilkbaharında yapılmış olmalıdır. Taslak, bazilikanın ofislerinin yer aldığı Aziz Petrus'un Fabbrica'sında bulunmuştur.

L'Osservatore Romano gazetesi Michelangelo'nun taş kesenler için yaptığı taslakların pek çoğunun ya yok edildiğini ya da taş ustalarının işliklerinde kaybolduğunu ancak bulunan bu taslağın bugüne kalmış olduğunu, çünkü taslağın arkasının bir yönetici tarafından Roma'nın kenar mahallelerinden taş getirtilmesinde karşılaşılan sorunlarla ilgili notlar almak için kullanıldığını yazmıştır. 1564 yılının Şubat ayında ölmeden önce Michelangelo, kubbeyi ve onu tutan dört sütunun yapımını tamamlamıştı. Seksen dokuz yaşındayken, ölümünden sadece üç hafta önce, inceleme yapmak üzere kubbeye çıkmıştı.

Kubbe üzerindeki *cupola (*kubbecik*)*'nın Roma'nın ufuk çizgisini tanımladığı bazilikanın inşaatı, Rönesans'ın en ünlü sanatçılarının ve mimarlarının yaşam sürelerini birkaç kez aşmıştır. Vatikan tarihçileri, bazilikanın ilk mimarı olan Donato Bramante'nin köşetaşlarının yerleştirilmesinden sekiz yıl sonra öldüğüne dikkat çekmektedirler. Rafael'in de aralarında olduğu diğer mimarlar Bramante'yi izlemiş, ancak Papa III. Paul, Sistine Şapeli'nin tavanına son fırça darbesini vurmasından tam otuz iki yıl sonra 1546 yılında Michelangelo'yu işin başına getirmiştir.

Associated Press 2007 yılında aynı arşivde 450 yıllık bir makbuz bulunduğunu ve bunun papanın başmimarı Michelangelo'nun bazilika inşaatında çalışırken inşaat sahasında özel bir odası olduğunun kanıtı sayılması gerektiğini yazmıştır.

Bazilikanın 500. yıldönümünde açılacak bir sergi için arşiv elden geçirilirken, araştırmacılar, "Usta Michelangelo'nun Aziz Petrus Bazilikası'nda uyumaya gittiği odanın" içinde bulunduğu sanılan bir sandığın anahtarı olabilecek bir anahtarın kaydına rastgeldiler.

Fabbrica'yı yöneten Maria Cristina Carlo-Stella, Associated Press'e verdiği bir demeçte, "Michelangelo'nun bazilikada kendine ait özel bir yeri olduğundan artık eminiz" demiştir. "Bir sonraki adım burayı bulmak olacaktır."

1556–1558 yılları arasında Fabbrica için yapılan harcamaların bir listesini gösteren parşömende mürekkepli kalemle düşülmüş bir kayıt, anahtarı yapan demirciye on *scudo* ödenmesine ilişkindi; ancak ne sandığa ait bir ayrıntıdan ne de odanın yerinden bahsedilmiyordu.

Bazilikanın sol kanadının bir parçası sayılan ve içinde arşivlerin korunduğu, hoş bir şöminesi bulunan freskli odanın geleneksel olarak "la stanza di Michelangelo (Michelangelo'nun Odası) "adıyla anılması, bu buluşu kuvvetlendiriyordu. Odanın, ana sunağı yukarıdan gören üst katı ile zemin katını, küçük ve döner bir mermer merdiven birbirine bağlıyordu. Bu merdiven odaya bir gizlilik havası veriyor ve sanatçının belki de kıskanç sanatçı arkadaşlarına yakalanmaması için bir kaçış yolu oluşturuyordu. Ancak araştırmalar, bu bölümün Michelangelo'nun ölümünden sonra, yenileme çalışmasının bir parçası olarak yapıldığını ve Michelangelo'nun Vatikan'da çalıştığı dönemde orada olmadığını göstermiştir.

Arşiv bölümünde çalışan bir sanat tarihçisi, Federico Bellini, "Teori çok romantik ve kurgusal ama bir o kadar da temelsiz" demiştir.

Belgelerinin en eskisinin 1506 yılına tarihlendiği Fabbrica, bazilikanın sağ kanadında yer alıyordu ve Michelangelo zamanında zaten inşa edilmiş durumdaydı. Sanatçılara burada kala-

cak yer sağlanmış olduğu için, araştırmacılar Michelangelo'nun stüdyosunu burada aramışlardır.

Associated Press'ta yer alan makalede "Bu harcamanın ortaya koyduğu bir gerçek, Michelangelo'nun çok pahalı bir anahtar istemiş olduğudur. Fabbrica'da arşiv görevlisi olarak çalışan Simona Turriziani'ye göre, 1550'lerde on *scudo,* bazilikada çalışan pek çok sanatçının aylık maaşından daha fazlaydı."

On Altı

Vatikan ve Dünyanın Sonu

1916 yılının ilkbaharında Portekiz'in Fatima kasabasında üç çoban çocuk, Lucia don Santos ve kuzenleri Jacinta ve Francisco Martin, melek olduğuna inandıkları biri tarafından üç kez ziyaret edilmişlerdi. Onlara Portekiz'in koruyucu meleği olduğunu söyleyen kişi, çocuklara dua etmelerini ve hazırlık yapmalarını söylemişti. Meleğin son ziyaretinden sekiz ay sonra yine ilkbaharda Bakire Meryem çocuklarla konuşmaya başlamıştı. Lucia onuncu yaş gününü henüz kutlamıştı, erkek kuzen Francisco Haziran'da dokuzuna basıyordu ve Jacinta sadece yedi yaşındaydı. 13 Mayıs 1917' de çocuklar sürüyü yakınlardaki *Cova de Irına* (İrina kovuğu) denilen dar bir koyağa götürmüşlerdi. Öğlen üzeri meşe ağacının yanında çok güzel bir kadın belirdi ve onlardan şu tesbih duasını hergün yinelemelerini istedi: "Dünyaya barış getirmek ve savaşı sona erdirmek." Gelecek beş ay boyunca "her ayın on üçüncü günü" onları yeniden ziyaret etmeyi vaat etti.

1917 yilında kendisini Bakire olarak tanıtan bir figür onlara göründü ve insanlık için bir mesaj verdi. Çocuklar bütün dünyada ilgi odağı haline geldi. O yılın Ekim ayında, Bakire yine üç sessiz ve sevgi dolu çocuğa seslendiğinde, güneşin gökyüzünde zigzag çizdiği, çoğunluğu Katolik ve bir kısmı şüpheci 70,000 kişi tarafından da görülmüştü. Antonio de Oliverio adlı bir çiftçi "Gökyüzüne baktım ve güneşin tıpkı bir disk gibi dönerek hareket ettiğini gördüm. İnsanlar renk değiştiriyordu. Onların üzerine gök kuşağının renkleri serpiştirilmişti. Güneş gökyüzünden dü-

şüverecekmiş gibiydi. İnsanlar dünyanın sonunun geldiğini söylüyorlardı. Korkmuşlardı ve bağırışıyorlardı" demiştir.

Maria Candida da Silva şunları söylüyordu: "Yağmur birdenbire durdu, büyük bir parlaklık ortaya çıktı ve çocuklar haykırdı 'Güneşe bakın!' Güneşin aşağı doğru indiğini gördüm, düşüyor sandım. O anda yere yıkıldım."

Rahip Joao Menitra ise olayı şöyle dile getiriyordu: "Etrafıma baktığımda insanların farklı renklere büründüklerini gördüm; sarı, beyaz, mavi. Aynı anda güneşin büyük bir hızla döndüğünü ve çok yakınımda olduğunu gördüm. O anda öleceğimi sandım."

Bunları izleyen günlerde Fatima dünya çapında bir hac yeri haline geldi. Çocuklar görüntünün içeriğini açıklamayı reddettikleri için orada verilen mesaj bir sır olarak kaldı. Çocuklardan ikisi daha çocukluk dönemlerinde salgın hastalıktan öldüler; ancak 1941 yılında, artık bir rahibe olan Lucia, Bakire Meryem'in verdiği mesaj içindeki iki sırrı açıkladı ve bunlar bütün dünya gazetelerinde manşetten verildi. Birincisi Cehennemin canlı bir görüntüsüydü, diğeri ise I. Dünya Savaşı'nın sona ereceği, ancak insanlar Tanrı'ya karşı gelmeye devam ederlerse XI. Pius'un papalığı döneminde daha da kanlı bir savaşın çıkacağı idi.

Birinci sırdaki Cehennemin görüntüsü ile ilgili olarak Lucia, "Hanımefendimiz bize sanki dünyanın altında bir ateş denizi gösterdi. Bu ateşin içine atılmış, saydam közler gibi duran iblisler ve insan suretinde ruhlar vardı; bunlar yangının içinde kararmış, bronzlaşmış bir halde yüzüyor, sonra büyük duman bulutları ile birlikte havaya savruluyor, acı ve umutsuzluk haykırışları ve inleyişleri arasında büyük bir ateşten saçılan kıvılcımlar gibi oraya buraya düşüyorlardı. Bütün bunlar bizi dehşet içinde bırakmıştı ve korkudan titriyorduk. İblisler siyah, saydam görünüşlü, korkunç ve ne olduğu bilinmeyen hayvanlara olan iğrenç benzerlikleri ile ayırtedilebiliyordu" demiştir.

"Bu görüntü sadece bir anlıktı. Yoksa hepimiz korkudan ölebilirdik" diye sürdürmüştü Lucia.

İkinci sır, I. Dünya Savaşı'nın sona ereceğine ve Tanrı'ya karşı çıkılmaya devam edilirse ve Rusya tuttuğu yoldan dönmezse, II. Dünya Savaşı'nın çıkacağına ilişkin bir kehanetti. Kehanetin ikinci yarısında, Rusya'nın, Meryem'in Lekesiz Kalbi (Immaculate Heart) için kutsanması isteniyordu.

1941 yılında Leiria Piskoposu José de Silva'nın isteği üzerine ve Jacinta hakkında yazılmış bir kitabın yeni baskısına yardım olmak üzere, Lùcia tarafından bir belge yazıldı. 1943 yılında Leiria piskoposu sırrı açıklamasını isteyince, Lùcia kısa bir süre kendisiyle mücadele etmiş ve sonrasında "eyleme geçmesi için Tanrı'nın kendisine açıkça yetki verdiğine kani olmadığını" söylemişti. 1943 yılının Ekim ayında Leiria piskoposu, Lùcia'dan bunu yazıya dökmesini istedi. Lùcia bunun üzerine sırrı bir kâğıda yazdı ve "daha açık hale geleceği" 1960 yılına kadar açılmamak üzere bir zarfın içine koydu.

1944 yılının Haziran ayında üçüncü sırrı içeren zarf 1957 yılına kadar orada kalmış olan Silva'ya teslim edildi ve sonrasında Roma'ya götürüldü.

Sırrın daha iyi korunabilmesi için zarf, 4 Nisan 1957'de Kutsal Dairenin Papalık Gizli Arşivlerine kaldırılmıştı.

Arşiv kayıtlarına göre, Papalık Makamı Piskopos Vekili Peder Pierre Paul Philippe, Kardinal Alfredo Ottaviani'nin de onayı ile "Fatima Sırrı"nın üçüncü kısmını içeren zarfı, 17 Ağustos 1959'da Papa XXII. John'a götürmüştür. Bir duraksamadan sonra, Papa Hazretleri, "Beklemeliyiz. Şimdi dua edeceğim. Sonra kararımı size bildireceğim" demiştir.

Sonrasında ise Papa XXII. John sırrın üçüncü kısmını açıklamaktan vazgeçerek zarfın yeniden Kutsal Daire'ye gönderilmesine karar vermiştir.

27 Mart 1965'te Papa VI. Paul zarfın içindekini okumuş ancak bunu yayınlamamaya karar vererek zarfı arşive iade etmiştir.

13 Mayıs 1981'deki suikast girişiminden sonra Papa II. John

Paul, sırrın üçüncü kısmını içeren zarfı istemiştir. 18 Temmuz 1981'de Cemaatın Başı Kardinal Franjo Seper, Devlet Bakanlığından Başpiskopos Eduardo Martinez Somalo'ya iki zarf teslim etmiştir. Beyaz olan birinci zarfta Kızkardeş Lucia'nın Portekiz dilinde yazdığı asıl metin, turuncu renkli ikinci zarfta ise bunun İtalyanca çevirisi bulunuyordu. 11 Ağustos'ta Başpiskopos Martinez iki zarfı da Kutsal Daire'nin arşivlerine geri göndermiştir.

Üçüncü sırrın metni 2000 yılında Papa II. John Paul tarafından resmen açıklanmıştır. Papa, üçüncü sırrın kendi hayatına kastedilmesi ile ilgili olduğunu ve Bakire Meryem'in mermiyi bozarak hayatını kurtardığını söylemiştir.

Vatikan'dan gelen aksi açıklamalara rağmen, şüpheciler, bu açıklamanın Lucia'nın gerçek sırrı olmadığında ısrar etmişlerdir.

Kardinal Joseph Ratzinger, yani gelecekteki Papa, sırrın metnini ve bir de teolojik yorumunu yayınlayarak, yorumda Fatima'nın üçüncü sırrı olarak nitelenen metnin çok dikkatlice okunması halinde "bu kadar spekülasyona yol açan bu metnin şaşırtıcı bulunacağını ya da hayal kırıklığı yaratacağını" belirtmiştir.

Kardinal'e göre ne büyük bir sır açıklığa kavuşmuştur, ne de "geleceğin örtüsü açılmıştır."

Genel ve özel vahiyler (ya da ifşaatlar) arasındaki farklılıkları açıkladıktan sonra Kardinal, mesajın içeriğinde gelecekte olması beklenen bir olay görmemeleri konusunda insanları uyarmıştır. Kardinal, "Bakış amacı, geri dönülemez şekilde sabitlenmiş bir gelecek ile ilgili bir film göstermek değildir. Anlamı bunun tam tersidir: anlamı, değişimin güçlerini doğru yönde harekete geçirmektir. Bu bakımdan biz, bu "sır"rın kaderci açıklamalarını, yani 13 Mayıs 1981'de olacak olan suikastın takdiri ilahi tarafından yönlendirilen ilahi planın bir aracı olduğu, bunun hiçbir şekilde önüne geçilemeyeceği ve benzeri gibi iddiaları hiç önemsememek durumundayız. Aksine, vizyon, tehlikelerden ve bunlardan nasıl korunmamız gerektiğinden bahsetmektedir."

New York Times'a göre, üçüncü sırrın içeriği ile ilgili spekülasyonlar "dünya çapında bir nükleer yokoluştan Roma Katolik Kilisesi'ndeki çatlakların rakip papalar ortaya çıkarmasına" kadar değişiklik göstermekteydi.

Sırrın tam metninin resmen yayınlanmış olduğunu kabul etmeyen gruplar vardı. Bunların arasında en tanınmış olanı İtalya'daki Avellino piskoposluğu tarafından rahipliği iptal edilmiş olan Peder Nicholas Gruner'in başında olduğu The Fatima Center'dır. Peder Gruner rahipliğinin iptal işlemini reddetmiş ve rahiplik görevlerini yapmayı sürdürmüştür. 22 Kasım 2006'da İtalyan yazar Antonio Socci *Fatima'nın Dördüncü Sırrı (İl Quatro Segreto di Fatima)* adıyla İtalyanca yayımladığı kitabında, Vatikan'ın üçüncü sırrın tamamını resmen açıklamadığını öne sürmüştür. Bütün bu eleştirileri yapanlar, resmen açıklanan metindeki Lucia'nın vizyonunda ne herkesin bekleyebileceği gibi Meryem'in ağzından çıkmış bir söz, ne de Kilise'deki iman krizine dair bir söylem bulunmadığına dikkat çekiyorlardı.

Vatikan tam metnin yayınlandığı konusundaki ısrarını 2000 yılında da sürdürdü. Her ne kadar Papalık Makamı, 1917 yılında Portekiz'in Fatima kasabasında Bakire Meryem'in üç çocuğa verdiği üç sırdan üçüncüsünün 1981'de Papa II. John Paul'ün suikastı ile ilgili olduğunu savunsa da, pek çok Katolik ve diğer hiristiyanlar, üçüncü sırada Hazreti İsa'nın ikinci kez dünyaya geleceği ve dünyanın sona ereceği tarihin de öngörüldüğüne inanmaktadır.

Patmoslu Aziz John'un Yeni Ahit'teki Vahiyler Kitabı'nda tarihin doruk noktası ve İsa'nın ikinci kez dünyaya geleceği zaman Hıristiyan öngörüsü olarak yer almışken, Vatikan Arşivlerinde başka kıyamet kehanetleri de bulunmaktadır. Johannes Friede (1204–1257) küresel ısınmayı anımsatan bir öngörüde bulunmuştur. Onun yazdığına göre "İnsanoğlunun çıkacağı o son ve zorlu mahkemenin kurulduğu büyük gün gelince, bunun ilk

belirtileri doğadaki çarpıcı değişikliklerle kendisini gösterecektir. Sıcak ve soğuk arasındaki değişim daha şiddetli olacak, fırtınaların etkileri daha yıkıcı hale gelecek, büyük coğrafi bölgeler büyük depremlerle sarsılacak ve denizler taşarak alçak yerleri su altında bırakacaktır. Bunların tamamı doğal nedenlerden kaynaklanmayacak, insanlar, kendi varlığı ile kumar oynarcasına, yeryüzünün bağırsaklarına girecek ve bulutlara tırmanacaklardır. Bu tasarımda, yıkıcı güçler başarıya ulaşmadan önce, evren bir düzensizlik içine itilecek ve demir çağı bir hiçliğe dalacaktır. Geceleri daha soğuk ve gündüzleri daha sıcak olurken, doğada yeni bir yaşam başlayacaktır. Sıcak, yeryüzünden yayılan radyasyon anlamına gelirken, soğuk, güneşin solan ışığı demektir. Birkaç yıl daha geçtikten sonra, güneş ışığının görünür biçimde zayıflamış olduğunu fark edeceksiniz. Yapay ışığınız da iş göremez ölçüde zayıfladığında, cennetteki büyük olay yakınlaşmış olacaktır."

Maria Laach Manastırı on altıncı yüzyılda 400 yıl sonrasına bakıp şöyle demiştir:"Yirminci yüzyıl ölüm ve yıkım, Kilise'den din değiştirme yoluyla kopuşlar, ailelerde geçimsizlikler, şehirlerde ve hükümetlerde anlaşmazlıklar getirecektir ve birbirinden birkaç on yıl ile ayrılan üç büyük savaşın yüzyılı olacaktır. Bunlar daha yıkıcı ve kanlı olacak ve yalnız Almanya'yı değil, Doğu'daki ve Batı'daki bütün ülkeleri mahvedecektir. Almanya'nın korkunç yenilgisini bir sonraki büyük savaş izleyecektir. Bundan böyle insanlar için ekmek, hayvanlar için yem bulmak mümkün olmayacaktır. İnsan eliyle imal edilmiş zehirli bulutlar yeryüzüne çökecek ve her şeyi yok edecektir. İnsan aklı delilik tarafından ele geçirilecektir."

Belki en ünlü ve en tartışmalı kehanet, on birinci yüzyılda bir İrlandalı tarafından ortaya atılmıştır. Papa III. Clement tarafından 1190'da aziz ilan edilen ilk İrlandalı olarak 1094 yılında Armagh'da görünüşte asil bir ailenin oğlu olarak doğmuştur. Máel Máedóc (Malachy olarak Latinceye dönüştürülmüştür)

adıyla vaftiz edilmiş ve yirmi beş yaşında papazlık rütbesini elde etmiştir. 1123'te dayısı, laik (ruhban olmayan) başrahiplikten, Malachy lehine çekilmiştir. 1125 yılında Connor and Down Piskoposu seçilerek kendini İncil'i öğretme ve duyurma işine vermiş, bir ruhban okulu kurmuş ve kiliseleri restore ettirmiştir. 1129'da Armagh Başpiskoposu olmuştur.

1137'de Malachy, Roma'ya gitmek üzere yola çıkmıştır. Yol üzerinde Clairvaux'da konaklamış ve St. Bernard ile arkadaş olmuştur. Malachy Roma'ya vardığında başpiskoposluktan istifa ederek Clairvaux'da bir keşiş olmak istemiş, ancak Papa II. Innocent bunu reddederek onu İrlanda'nın Papa Vekili yapmıştır. 1139 yılında İrlanda'nın Papa Vekili ünvanını almak üzere Vatikan'a giderken, trans haline girmiş ve II. Innocent'in ardılından başlayıp çizginin en sonundaki papaya kadar olan papalık dönemlerini görmüştür. Her papayı soyadına, doğum yerine, armasına, veya papa olmadan önceki işine ve rütbesine atıfta bulunan Latince kısa manzum tasvirler yazmış ve bu el yazmasını Papa II. Innocent'e takdim etmiştir. Matbaada basıldığı tarih olan 1590'a kadar unutulmuş, ancak doğruluğu ve özgünlüğü daha sonra tartışma konusu olmuştur.

Malachy'nin Kehanetleri: Son On Papa

"Yakan Ateş": X. Pius (1903–1914). Bu Papa'nın, Kilise'nin manevi bakımdan yeniden yapılanması konusunda yakıcı bir ihtirası olduğu söylenir.

"Din Çökertildi": XV. Benedict .(1914–1922). Bu Papa'nın hüküm sürdüğü dönemde [dünya] Komünizmin Rusya'ya girdiğini gördü ve burada din çökertildi ve I. Dünya Savaşı sırasında milyonlarca Hıristiyan can verdi.

"Sarsılmaz İman": XI. Pius (1922–1939). Bu papa, Almanya ve İtalya'daki faşistlerin ve günahkâr güçlerin akıl almaz bas-

kılarına göğüs germek durumunda kaldı ancak komünizmi ve faşizmi, Hitler'i çileden çıkartacak kadar sözünü sakınmaz bir biçimde eleştirdi.

"Bir Melek Çoban": XII. Pius (1939–1958) Bu Papa için manevi dünyanın bir çekimi vardı ve II. Dünya Savaşı boyunca sevilen ve hayranlık duyulan bir papa oldu.

"Rahip ve Denizci": XXIII. John (1958–1963). John dünyanın çok sevilen rahibi ve "Venedik Patriği (patriarch)" idi. "Denizci" bağlantısı bu bakımdan dikkat çekicidir.

"Çiçeklerin Çiçeği": *VI. Paul (1963–1978)* Malachy'nin kehanetine göre, Paul'ün hanedan armasında üç zambak (iris blossoms) bulunuyordu.

"Yarım Ay": *I. John Paul (1978–1978)* 26 Ağustos 1978'de papa seçildi ve o gece gökte yarım ay vardı; Belluno (güzel ay) piskoposluğunda doğdu ve Albino Luciani (beyaz ışık) adıyla vaftiz edildi. 26 Ağustos 1978 tarihinde papa seçildiğinde küçülme fazındaki ay tam yarım ay şeklindeydi. Yaklaşık bir ay sonra bir ay tutulmasının hemen ertesinde hayatını kaybetti.

"Emekçi Güneş": *II. John Paul (1978–2005).* Papa II. John Paul tarihte en çok seyahat etmiş olan papadır. Tıpkı bir güneş gibi bütün dünyayı dolaşmış, gittiği her yerde büyük kalabalıklara hitap etmiştir. 18 Mayıs 1920'de doğmuştur. Doğduğu gün Avrupa'da tama yakın bir güneş tutulması izlenmiştir. Kehanet: 110. Papa "De Labore Solis" (Güneş Tutulmasından veya Güneşin Emeğinden). Tıpkı güneş gibi o da doğudan (Polonya'dan) gelmiştir.

"Zeytinin İhtişamı": *XVI. Benedict.* St. Benedict Tarikatı bu papanın kendi tarikatları içinden çıkacağını öne sürmüştür. İsa, kıyamet kehanetinde bulunduğunda, zamanın sonunun geleceğini Zeytin Dağı'ndan duyurmuştu. Bu Papa, İsa'nın duyurduğu belaların başladığı bir zamanda hükümran olacaktır. 111. Papa "Gloria Olivea" (Zeytinin İhtişamı)... Aziz Benedict, dünyanın

sonu gelmeden önce, kötülüklere karşı savaşarak, Roma Katolik Kilisesi'ni kendi tarikatının (Olivetan'lar olarak da bilinir) yöneteceği kehanetinde bulunmuştur.

"Roma'lı Peter": Son Papa dünya çapında sadakat ve hayranlık uyandıran ve Peter adlı bir insan kılığındaki şeytandır. Bu, kehanet öğrencilerinin çok önceden beri öngördüğü deccal'dir.

Malachy'nin kehanetlerine göre, XVI. Benedict'ten sonra sadece bir papa olacaktır. Ancak Vatikan'ın şu andaki görüşüne göre, bu kehanetler dikkatlice hazırlanmış sahtekârlıklardır ve büyük bir olasılıkla 1600'lü yıllarda Cizvit keşişlerince tezgâhlanmıştır. Katolik Ansiklopedisi'nde bu konuda şunlar yazılıdır: "Bu kehanetlerin üçüncüsü dünyanın sonu ile ilgilidir ve şöyledir: 'Kutsal Roma Kilisesi'nin son zulmünde hükümran Roma'lı Peter olacak ve yedi tepeli şehrin yıkılmasından ve korkunç Yargıç'ın insanları yargılamasından sonra, birçok sıkıntı arasında, sürüsünü besleyecektir.'"

Petrus Romanus ile ilgili olarak dikkat çeken husus, kehanette onunla öngörülen öncülü Gloria Olivae (XVI. Benedict) arasına başka papanın girmeyeceğinin belirtilmemiş olmasıdır. Kehanet sadece onun son papa olacağını söyleyerek "Romalı Peter" den önce başka papa olma olasılığını ortada bırakmaktadır.

Malachy'nin papaları sırayla sayarak dünyanın sonuna dair ortaya koyduğu kehanete şüphe ile bakanlar, Matta İncilinde 26.36 Hazreti İsa'nın "O günü ve o saati kimse bilemez; hatta ne cennetteki melekler ne de Oğul bilebilir. Bunu bilebilecek olan sadece Baba'dır" diye buyurduğunu belirtirler.

Vatikan Kütüphanesi Kronolojisi

1451: Papa V. Nicholas "öğrenilenin ortak kullanımı" için bir kütüphane öngörür ve Vatikan Kütüphanesi doğar. Nicholas'ın bağışladığı kitapların sayısı 1,160 kadardır.

1475: Papa IV. Sixtus restore edilmiş bir daireyi kitaplara tahsis ederek kütüphaneyi hayata geçirir ve Vatikan Kütüphanesinin ilk resmi kütüphanecisi olarak Bartelameo Platino'yu görevlendirir.

1470–1525: Yüksek Rönesans döneminde kütüphane çok büyümüştür. 1481 yılında Platina'nın el yazısı ile hazırladığı katalogda 3,500 kitap girişi bulunmaktadır. Başlangıçtan beri koleksiyonlara erişimde, okuyucunun dini veya başka bakış açıları gibi nedenlerle bir kısıtlama söz konusu olmamıştır.

1517: Protestan Reform Hareketi başlamıştır.

1570–1610: Reform Karşıtlığı. Yasaklanmış kitapların yer aldığı İndex'in girişi (1558) ile Kütüphane kaçınılmaz olarak zarar görmüş ve kitaplara erişime bazı kısıtlamalar getirilmiştir.

1623: Protestanların elindeki Heidelberg kalesindeki zengin kitap koleksiyonlarının önemli bir bölümü savaş ganimeti olarak Vatikan Kütüphanesi'ne getirilmiştir.

1600' lerin ortası: Kütüphane, hiçbir kısıtlama olmaksızın bilimsel araştırmalara açılmış ve Protestanların bile bundan yararlanması öngörülmüştür. Çoğu uzak diyarlardan getirilmiş el

yazmaları ve basılı kitaplarla, kitap sayısında çok büyük artış olmuştur.

1785: Papa VI. Pius el yazmalarının incelenmesine kesin kısıtlamalar getirmiş ve bu da İspanyol rahip Juan Andres'in Papa'yı "kütüphane değil kitap mezarlığı" kurmakla suçlamasına yol açmıştır.

1883: Papa XIII. Leo Kütüphanenin yetkin araştırmacılara açık olduğunu resmen açıklamıştır.

1927–1929: Kongre Kütüphanesi (The Library Congress) ve Carnegie Endowment for International Peace, Vatikan Kütüphanesi'nin kitap katalog sisteminin modernleştirilmesine yardımcı olmuştur.

1992: Vatikan Kütüphanesi mevcudu yaklaşık 2 milyon kitap ve süreli yayına; Latince, Yunanca Arapça, İbranice, Farsça, Habeşçe ve Süryanice dillerinde yazılmış ve M.S. 2. yüzyıldan bu yana toplanmış 75 bin el yazmasına; 23 dolapta 65 bin arşiv cildine; 100 bin baskı, gravür, harita ve çizime; 330 bin adet Yunan, Roma ve Papalık para ve madalyasına ulaşmıştır.

2007: Tapınak Şövalyeleri'ni sapkınlık suçlamasından aklayan 1308 Chinon Parşömeni'nin yayınlanması.

2007–2010: Kütüphane, beş yüz yılda ilk defa, yenilenme/yeniden inşa nedeni ile halka kapatılmıştır.

Vatikan Arşivleri Kronolojisi

1883: Papa XIII. Leo 1815 ve daha önceki yıllara ait arşivleri ruhban olmayan bilim adamlarına açtı.

1924: XVI. Gregory (1846)'nin papalık döneminin sonuna kadar olan belgeler açıldı.

1966: IX. Pius'un papalık döneminden (1846–1878) itibaren belgeler açıldı.

1978: III. Leo'nun papalık döneminden (1878–1903) itibaren belgeler açıldı.

1985: X. Pius'un papalık döneminden (1903–1914) ve XV. Benedict'in papalık döneminden (1914- 1922) itibaren belgeler açıldı.

2002: Papa II. John Paul sıra dışı bir adım atarak 2003'ten itibaren XI. Pius'un papalığı döneminde (1922–1939) Vatikan ile Almanya arasındaki ilişkilere ait Devlet Bakanlığı'nın (İkinci Bölüm) Tarihi Arşivlerindeki bazı belgelerin açılmasını sağladı.

Haziran 2006: Papa XVI. Benedict Papa XI. Pius'un papalığı dönemine ait Vatikan arşivlerindeki bütün belgelerin açılması için yetki verdi.

Papalar

Bu liste New Advent, "The List of Popes" *www.newadvent.org* adresinden alınmıştır.

1) St. Peter (32–67)
2) St. Linus (67–76)
3) St. Anacletus (Cletus) (76–88)
4) St. I. Clement (88–97)
5) St. Evaristus (97–105)
6) St. I. Alexander (105–115)
7) St. I.Sixtus (115–125) –I. Xystus da denir.
8) St. Telesphorus (125–136)
9) St. Hyginus (136–140)
10) St. I. Pius (140–155)
11) St. Anicetus (155–166)
12) St. Soter (166–175)
13) St. Eleutherius (175–189)
14) St. I. Victor (189–199)
15) St. Zephyrinus (199–217)
16) St. I. Callistus (217–222)
17) St. I. Urban (222–230)
18) St. Pontain (230–235)
19) St. Anterus (235–236)
20) St. Fabian (236–250)
21) St. Cornelius (251–253)

22) St. I. Lucius (253–254)
23) St. I. Stephen (254–257)
24) St. II. Sixtus (257–258)
25) St. Dionysus (260–268)
26) St. I. Felix (269–274)
27) St. Eutychian (275–283)
28) St. Caius (283–296) Gaius da denir.
29) St. Marcellinus (296–304)
30) St. I. Marcellus (308–309)
31) St. Eusebius (309 veya 310)
32) St. Miltiades (311–314)
33) St. I. Sylvester (314–335)
34) St. Marcus (336)
35) St. I. Julius (337–352)
36) Liberius (352–366)
37) St. I. Damasus(366–383)
38) St. Siricius (384–399)
39) St. Anastasius (399–401)
40) St. I. Innocent (401–417)
41) St. Zosimus (417–418)
42) St. I.Boniface (418–422)
43) St. I. Celestine (422–432)
44) St. III. Sixtus (432–440)
45) St. I. Leo (Büyük) (440–461)
46) St. Hilarius (461–468)
47) St. Simplicius (468–483)
48) St. III. (II) Felix (483–492)
49) St. I. Gelasius (492–496)
50) St. II. Anastasius (496–498)

51) St. Symmachus (498–514)
52) St. Hormisdas (514–523)
53) St. I.John (523–526)
54) St. IV. (III.) Felix (526–530)
55) St. II. Boniface (530–532)
56) II. John (533–536)
57) St. I. Agapetus (535–536) I. Agapitus da denir.
58) St. Silverius (536–537)
59) St. Vigilius (537–555)
60) St. I. Pelagius (556–561)
61) III. John (561–574)
62) I.Benedict (575–579)
63) II. Pelagius (579–590)
64) St. I. Gregory (Büyük) (590–604)
65) Sabinian (604–606)
66) III. Boniface (607)
67) St. IV. Boniface (608–615)
68) St. Deusdedit (I. Adeodatus) (615–618)
69) V. Boniface (619–625)
70) I. Honorius (625–638)
71) Severinus (640)
72) IV. John (640–642)
73) I. Theodore (642–649)
74) St. I. Martin (649–655)
75) St. I. Eugene (655–657)
76) St. Vitalian (657–672)
77) Adeodatus (II) (672–676)
78) Donus (676–678)
79) St. Agatho (678–681)

80) St. II. Leo (682–683)
81) St. II. Benedict (684–685)
82) V. John (685–686)
83) Conon (686–687)
84) St. I. Sergius (687–701)
85) VI. John (701–705)
86) VII. John (705–707)
87) Sisinnius (708)
88) Constantine (708–715)
89) St. II. Gregory (715–731)
90) St. III. Gregory (731–741)
91) St. Zachary (741–752)
92) II. Stephen (752)
93) III. Stephen (752–757)
94) St. I.Paul (757–767)
95) IV. Stephen (767–772)
96) I. Adrian (772–795)
97) St. III. Leo (795–816)
98) V. Stephen (816–817)
99) St. I. Paschal (817–824)
100) II. Eugene (824–827)
101) Valentine (827)
102) IV. Gregory (827–844)
103) II. Sergius (844–847)
104) St. IV. Leo (847–855)
105) III. Benedict (855–858)
106) St. I.Nicholas (Büyük) (858–867)
107) II. Adrian (867–872)
108) VIII. John (872–882)

109) I. Marinus (882–884)
110) St. III. Adrian (884–885)
111) VI. Stephen (885–891)
112) Formosus (891–896)
113) VI. Boniface (896)
114) VII. Stephen (896–897)
115) Romanus (897)
116) II. Theodore (897)
117) IX. John (898–900)
118) IV. Benedict (900–903)
119) V. Leo (903)
120) III. Sergius (904–911)
121) III. Anastasius (911–913)
122) Lando (913–914)
123) X. John (914–928)
124) VI. Leo (928)
125) VIII. Stephen (929–931)
126) XI. John (931–935)
127) VII. Leo (936–939)
128) IX. Stephen (939–942)
129) II. Marinus (942–946)
130) II. Agapetus (946–955)
131) XII. John (955–963)
132) VIII. Leo (963–964)
133) V. Benedict (964)
134) XIII. John (965–972)
135) VI. Benedict (973–974)
136) VII. Benedict (974–983)
137) XIV. John (983–984)

138) XV. John (985–996)
139) V. Gregory (996–999)
140) II. Sylvester (999–1003)
141) XVII. John (1003)
142) XVIII. John (1003–1009)
143) IV. Sergius (1009–1012)
144) VIII. Benedict (1012–1024)
145) XIX. John (1024–1032)
146) IX. Benedict (1032–1045)
147) III. Sylvester (1045)
148) IX. Benedict (1045)
149) VI. Gregory (1045–1046)
150) II. Clement (1046–1047)
151) IX. Benedict (1047–1048)
152) II. Damasus (1048)
153) St. IX. Leo (1049–1054)
154) II. Victor (1055–1057)
155) X. Stephen (1057–1058)
156) II. Nicholas (1058–1061)
157) II. Alexandre (1061–1073)
158) St. VII. Gregory (1073–1085)
159) Kutsanmış III. Victor (1086–1087)
160) Kutsanmış II. Urban (1088–1099)
161) II. Paschal (1099–1118)
162) II. Gelasius (1118–1119)
163) II. Callistus (1119–1124)
164) II. Honorius (1124–1130)
165) II. Innocent (1130–1143)
166) II. Celestine (1143–1144)

167) II. Lucius (1144–1145)
168) Kutsanmış III. Eugene (1145–1153)
169) IV. Anastasius (1153–1154)
170) IV. Adrian (1154–1159)
171) III. Alexander (1159–1181)
172) III. Lucius (1181–1185)
173) III. Urban (1185–1187)
174) VIII. Gregory (1187)
175) III. Clement (1187–1191)
176) III. Celestine (1191–1198)
177) III. Innocent (1198–1216)
178) III. Honorius (1216–1227)
179) IX. Gregory (1227–1241)
180) IV. Celestine (1241)
181) IV. Innocent (1243–1254)
182) IV. Alexander (1254–1261)
183) IV. Urban (1261–1264)
184) IV. Clement (1265–1268)
185) Kutsanmış X. Gregory (1271–1276)
186) Kutsanmış V. Innocent (1276)
187) V. Adrian (1276)
188) XXI. John (1276–1277)
189) III. Nicholas (1277–1280)
190) IV. Martin (1281–1285)
191) IV. Honorius (1285–1287)
192) IV. Nicholas (1288–1292)
193) St. V. Celestine (1294)
194) VIII. Boniface (1294–1303)
195) Kutsanmış XI. Benedict (1303–1304)

196) V. Clement (1305–1314)
197) XXII. John (1316–1334)
198) XII. Benedict (1334–1342)
199) VI. Clement (1342–1352)
200) VI. Innocent (1352–1362)
201) Kutsanmış V. Urban (1362–1370)
202) XI. Gregory (1370–1378)
203) VI. Urban (1378–1389)
204) IX. Boniface (1389–1404)
205) VII. Innocent (1406–1406)
206) XII. Gregory (1406–1415)
207) V. Martin (1417–1431)
208) IV. Eugene (1431–1447)
209) V. Nicholas (1447–1455)
210) III. Callistus (1455–1458)
211) II. Pius (1458–1464)
212) II. Paul (1464–1471)
213) IV. Sixtus (1471–1484)
214) VIII. Innocent (1484–1492)
215) VI. Alexander (1492–1503)
216) III. Pius (1503)
217) II. Julius (1503–1513)
218) X. Leo (1513–1521)
219) VI. Adrian (1522–1523)
220) VII. Clement (1523–1534)
221) III. Paul (1534–1549)
222) III. Julius (1550–1555)
223) II. Marcellus (1555)
224) IV. Paul (1555–1559)

225) IV. Pius (1559–1565)
226) St. V. Pius (1566–1572)
227) XIII. Gregory (1572–1585)
228) V. Sixtus (1585–1590)
229) VII. Urban (1590)
230) XIV. Gregory (1590–1591)
231) IX. Innocent (1591)
232) VIII. Clement (1592–1605)
233) XI. Leo (1605)
234) V. Paul (1605–1621)
235) XV. Gregory (1621–1623)
236) VIII. Urban (1623–1644)
237) X. Innocent (1644–1655)
238) VII. Alexander (1655–1667)
239) IX. Clement (1667–1669)
240) X. Clement (1670–1676)
241) Kutsanmış XI. Innocent (1676–1689)
242) VIII. Alexander (1689–1691)
243) XII. Innocent (1691–1700)
244) XI. Clement (1700–1721)
245) XIII. Innocent (1721–1724)
246) XIII. Benedict (1724–1730)
247) XII. Clement (1730–1740)
248) XIV. Benedict (1740–1758)
249) XIII. Clement (1758–1769)
250) XIV. Clement (1769–1774)
251) VI. Pius (1775–1799)
252) VII. Pius (1800–1823)
253) XII. Leo (1823–1829)

254) VIII. Pius (1829–1830)
255) XVI. Gregory (1831–1846)
256) Kutsanmış IX. Pius (1846–1878)
257) XIII. Leo (1878–1903)
258) St. X. Pius (1903–1914)
259) XV. Benedict (1914–1922)
260) XI. Pius (1922–1939)
261) XII. Pius (1939–1958)
262) Kutsanmış XXIII. John (1958–1963)
263) VI. Paul (1963–1978)
264) I. John Paul (1978)
265) II. John Paul (1978–2005)
266) XVI. Benedict (2005-),

Chinon Parşömeni

Chinon Parşömeni In Robus'tan alınmadır. "Chinon Parşömeni: Şövalyeler Affedilmiş miydi? (The Chinon Parchment: Were the Knights Pardoned?) at www.inrobust.com/chinon.php

CHINON, 17–20 AĞUSTOS 1308

Efendi'mizin adıyla… Âmin. Biz, Berengar, Tanrı'nın rahmetiyle, SS Nereus ve Achileus ve Stephanus'un kardinal presbiteri[22] Therminis'deki St. Ciriacus ve Landolf'un kardinal presbiteri, St. Angel'in kardinal diyakozu (deacon) olarak, bunu okuyan herkese hitaben yazılmış olan bu resmî açıklama ve en kutsal pederimiz ve efendimiz Clement'in Roma ve evrensel kilisenin yüksek papalığının takdiri ilâhisi ile gerek sözlü olarak gerekse Fransa'nın şanlı kralından ve ruhbanlarından, düklerden, kontlardan, baronlardan ve bu krallığın hem soylu hem de sıradan diğer tebaasından, yanısıra bazı biraderlerden, presbiterlerden, şövalyelerden, öğretmenlerden ve Tapınak Tarikatı'nın diğer hizmetkârlarından elde edilen ve gürültü kopartan raporlar gereğince biraderler hakkındaki, [Katolik inanç sorunları] ve adı geçen tarikatın yönetimi hakkındaki suçlamalar (bu suçlamalar nedeniyle haklarından mahrum edildikleri için) nedeniyle bir soruşturma başlatılmış ve efendimiz Papa, bu tarikatın liderlerinden, Tapınak Şövalyeleri Tarikatı'nın büyük üstadı birader Jacques de Molay, Outremer'deki Tapınak Şövalyelerinin Kumandanlığı'nın

22 Presbiter, papaz anlamında kullanılmıştır. (Çev.)

öğretmeni birader Raymbaud de Caron, Fransa'nın öğretmeni birader Hugo de Pérraud, Aquitania ve Poitou öğretmeni birader Geoffroy de Gonneville, Normandy öğretmeni birader Geoffroy of Charny'den saf, tam ve geri dönülmez gerçeği öğrenmek arzusuyla bize özellikle emir ve talimat vermiştir. Gerçeği titizlikle ortaya çıkarabilmemiz için büyük üstadın ve sözü edilen öğretmenlerin birer birer sorgulanması ve noterlerin, güvenilir tanıkların celbi için bizi yetkili kılmıştır.

Yüce Papa Hazretlerinin yönlendirmesi ve emirleriyle adı geçen büyük üstad ve öğretmenler tarafımızdan sorgulanmış ve yukarıda belirtilen suçlar soruşturulmuştur. Aşağıda adı bulunan tanıkların huzurunda verdikleri ifadeler ve itiraflar yine adları aşağıda belirtilen noterler tarafından harfi harfine kayda geçirilmiştir. Bütün yazılanların bu resmî formda toplanarak bizim mühürlerimizle koruma altına alınması sağlanmıştır.

Efendimizin 1308 yılında, 6. *indiction*'da[23] Ağustosun 17. gününde, adı geçen Papa V. Clement'in papalığının 3. yılında *Outremer*'deki Tapınak Şövalyeleri Kumandanlığı'nın öğretmeni birader Raymbaud de Caron, Tours piskoposluğunun Chinon kasabasında huzurumuza, daha önce sözü edilen pederlerin önüne getirildi. Bir eli Efendimizin Kutsal İncil'i üzerinde olmak üzere, hem kendisi hem de tarikattaki diğer bireyler ve biraderler, tarikatın kendisi hakkında Katolik inanç sorunları ve adı geçen tarikatın yönetiliş biçimi ile ilgili olarak sorulacak sorular hakkında ve Tarikatın özellikle beş bireyi ve biraderi hakkında saf ve tastamam doğruyu söyleyeceğine dair yemin etti. Tarikata girişinin zamanı ve koşulları ile ilgili olarak yaptığımız titiz sorgulama esnasında, zamanında Provence öğretmeni olan birader Roncelin de Fos tarafından Carpentras veya Saint-Paul-Trois-Châteaux piskoposluğunda yerel tapınak kumandanlığının şape-

23 İndiction, Ortaçağ döneminde zamanın 15 yıllık dilimlere ayrılarak her bir dilime "indiction" adı verilmesiyle oluşan bir zamanlama sistemidir.

linde tarikat üyeliğine kabul edildiğini ve bunun üzerinden yaklaşık kırk üç sene geçtiğini söylemiştir. Tören sırasında hami, papaz yardımcısına uygun olmayan hiçbir şey söylememiş, "ancak kabulden sonra şimdi ölmüş olduğu için adını hatırlayamadığım bir hizmetkâr-birader, haminin yanına gelmişti" demiştir. Paltosunun altında küçük bir haç tutarken onu kenara doğru çekmiş ve bütün biraderler orayı terk edip, bu hizmetkâr-birader ve sorgulanan fail (ifade veren) tek başlarına kaldıklarında bu hizmetkâr-birader haçı sorgulanan faile göstermiş olup, sorgulanan fail üzerinde insan figürü olup olmadığını hatırlamadığı bu haçın ya boyanmış ya da oyularak yapılmış bir haç olduğunu sanmaktadır. Hizmetkâr-birader sorgulanan faile dönüp "bunu kınamalısın" demiştir. Sorgulanan fail, bir günah işlediğine inanmaksızın, "Bu yüzden, kınıyorum" demiştir. Bu hizmetkâr-birader sorgulanan faile saflığı ve iffeti koruması gerektiğini, eğer koruyamıyorsa bunu aleni olarak değil gizlice yapması gerektiğini söylemişti. Sorgulanan fail, kınamasının kalpden değil ağızdan olduğunu da ifade etmiştir. Ertesi günü sorgulanan fail, olan biteni, kan bakımından akrabası olan Carpentras piskoposuna anlatmış, o da ona yanlış yaptığını ve günah işlediğini söylemiştir. Sonra sorgulanan fail, aynı piskoposa itirafta bulunmuş ve kendisine kilise tarafından, çektiğini belirttiği, bir ceza verilmiştir.

Cinsel sapıklık günahı kendisine sorulduğunda, ne bu günahın işlenmesinin bir parçası olduğunu, ne de buna katlandığını, Castle Pilgrim'de daimi hapis cezası ile cezalandırılan üç şövalye dışında, Tapınak Şövalyeleri içinde böyle bir suç işlendiğini hiç duymadığını belirtmiştir. Bu tarikatın diğer biraderlerinin de tarikata bu şekilde mi kabul edildiği sorulduğunda, tarikata hiç kimseyi önermediği için bunu bilemeyeceğini ve iki veya üç birader dışında başka birilerinin tarikata kabul törenine katılmadığını söylemiştir. Onlarla ilgili olarak da İsa'yı kınayıp kınamadıklarını bilmediğini belirtmiştir. Bu biraderlerin isimleri

sorulduğunda, birinin adının Peter olduğunu ancak soyadını hatırlamadığını belirtmiştir. Bu kişinin adı geçen tarikata katıldığında kaç yaşlarında olduğu sorulduğunda," on yedi yaşında ya vardı ya yoktu" demiştir. Haça tükürme ve bir kafaya tapınma ile ilgili ne bildiği sorulduğunda, "bu konularda bir şey bilmediğini ve efendimiz Papa Clement geçen yıl bundan bahsedinceye kadar bunun hakkında bir şey duymadığını" söylemiştir. Öpüşme konusu kendisine sorulduğunda, adı geçen birader Roncelin'in, tarikata kabul edildiğinde kendisini ağzından öptüğünü, başka öpüşmelerle ilgili bir bilgisinin olmadığını belirtmiştir. Bir talep, bir ödül, bir gönül borcu, bir rica, bir korku, bir nefret veya bir başkasının ikna etmesi sonucunda mı, ya da şiddet uygulanması veya işkence korkusuyla mı itirafta bulunduğu sorulduğunda, itirafının bunlarla ilgisi olmadığını belirtmiştir.

Sonrasında, dizlerinin üzerinde ve ellerini kavuşturmuş olarak duran bu birader Raymbaud, yukarıda bahsi geçen eylemlerle ilgili olarak bizden af ve merhamet dilemiştir. Birader Raymbaud, bunu dilerken, huzurumuzda yukarıda belirtilen sapkınlıkları ve her türlü sapkınlığı kınamıştır. İkinci kez elini Efendi'mizin Kutsal İncil'i üzerine koyarak, Kilise'nin öğretilerine bağlı kalacağına, Roma Kilisesi'nin sürdürdüğü, desteklediği ve beyan ettiği Katolik inancı sürdüreceğine, destekleyeceğine ve uyacağına, imanlı bir Hıristiyan olarak yaşayacağına ve öleceğine yemin etmiştir. Bu yeminden sonra, efendimiz Papa'nın bize özellikle bu amaçla bahşettiği izinle, alçak gönüllülükle talepte bulunan Raymbaud biraderimiz için, kilisenin kabul edeceği bir şekilde, yukarıda belirtilen eylemlerden dolayı verilmiş olan aforoz kararının kaldırılmasına, onun Kilise ile olan bağını yeniden oluşturmaya ve Kilise ayinlerine katılma ve komünyon alma gibi haklarının iadesine karar verilmiştir.

Aynı gün Normandy'deki Tapınak Tarikatı kumandanlığında öğretmen şövalye birader Geoffroy of Charny de daha önce

anlatılan tarzda ve şekilde şahsen huzurumuza ve noterlerin ve tanıkların önüne getirilmiş, bir eli Efendimizin İncil'i üzerinde iken alçak gönüllülükle yemin etmiş ve kendisine tarikata nasıl katıldığı sorulmuştur. Tapınak Şövalyeleri Tarikatı'na neredeyse kırk yıl önce katıldığını, kendisini üyeliğe kabul edenin Sens piskoposluğunda Etamps (Fransa) öğretmeni birader Amaury de la Roche olduğunu, törenin yerel tapınak kumandanlığında yapıldığını söylemiştir. Törende Pédenac öğretmeni birader Jean le Franceys ile birlikte, şimdi ölmüş olduklarına inandığı, aynı tarikattan dokuz on biraderin hazır bulunduğunu sözlerine eklemiştir. Üyeliğe kabul edilip tarikatın pelerini omuzlarına örtüldükten sonra, töreni yöneten biraderin aynı şapel içinde kendisini bir kenara çekerek üzerinde İsa figürü olan bir haçı gösterdiğini ve Çarmıha Gerilmiş Olana inanmaması gerektiğini, aslında onu kınaması gerektiğini söylemiştir. Sonra üyeliğe yeni kabul edilen, onu kınamış, ancak bu kınama şifahen olmuş, kalben olmamıştır. Üyeliğe girişi sırasında papaz yardımcısının derin bir saygı nişanı olarak kendisini ağızdan ve elbise üzerinden de göğsünden öptüğünü belirtmiştir.

Tapınak Tarikatı'na katılmış biraderlerin hepsinin de tarikata aynı şekilde girip girmediği sorulduğunda, bunu bilmediğini söylemiştir. Tarikata bir biraderin kabulünü yönettiğini ve onun kabul töreninin de aynı şekilde yapıldığını sözlerine eklemiştir. Daha sonra pek çok kişinin kabulünü yaptığını ve bunlarda üyeliğe kabulün kınama olmadan ve normal bir biçimde olduğunu belirtmiştir. Üyeliğe kabul sırasında yaptığı haç kınama işlemini ve buna kendisini töreni yöneten biraderin zorlamış olduğunu, daha sonra Kudüs patriğine günah çıkarma yoluyla itiraf ettiğini ve kendisinin onun tarafından bağışlandığını ifade etmiştir.

Haça tükürme, öpüşme uygulaması, cinsel sapıklık ve bir kafaya tapınma eylemleri konusunda sorgulandığında, bunlar hakkında hiçbir şey bilmediğini beyan etmiştir. Sorgulama titiz bir

şekilde sürdürülürken, diğer biraderlerin de tarikata kendisi gibi kabul edildiklerine inandığını belirtmiştir. Yeni katılanların bir kenara çekilerek yapılan şeylerin orada hazır bulunan diğerlerinin görmelerine ve duymalarına imkân olmadan nasıl yapıldığını ve bunun ne kadar süre devam ettiğini bilmediğini söylemiştir. Tarikata girdiğinde kaç yaşında olduğu sorulduğunda, ya on altı ya on yedi ya da o yaşlarda olduğunu ifade etmiştir.

Bunları bir talep, bir ödül, bir minnettarlık, bir rica, bir korku, bir nefret veya başka birinin onu ikna etmesi veya zor kullanması veya işkence korkusu ile mi söylediği sorulduğunda, öyle olmadığını belirtmiştir. İtiraflar sırasında söylediklerini kabul edip etmediği, bunun gerçeğe uygun olup olmadığı veya gerçek olmayan bir şeyi ekleyip eklemediği, ya da doğru olan bir şeyi söylemekten sakınıp sakınmadığı sorulduğunda, daha önce söylediklerini kabul ettiğini ve bunların doğru olduğunu, doğru olmayan hiçbir şey eklemediği gibi doğru olan bir şeyi söylemeyi de unutmadığını belirtmiştir.

Bundan sonra, huzurumuzda bu tanımlananı ve her türlü sapkınlığı kınayan ve Efendimizin Kutsal İncil'i üzerine yemin ederek alçak gönüllülükle yukarıda belirtilen suçlamalardan bağışlanmayı ve aforoz kararının kaldırılmasını dileyen birader Geoffroy'un aforoz kararını kaldırarak, onun Kilise ile olan bağını yeniden kurmasını kabul ettik ve Kilisenin ayinlerine katılma ve komünyon alma haklarını kendisine iade ettik.

Aynı gün, huzurumuza ve noterlerin ve listesi aşağıda bulunan tanıkların önüne birader Geoffroy de Gonneville şahsen getirilmiş ve kendisinin üyeliğe kabul zamanı ve şartları ve yukarıda yer alan diğer konularda titizlikle sorgulanmıştır. Tapınak Şövalyeleri Tarikatı'nın üyeliğine kabul edileli yaklaşık yirmi sekiz yıl olduğunu, üyeliğe kabulünün Londra kentinde yerel kumandanlığın şapelinde İngiltere'deki Tapınak Tarikatı'nın

öğretmeni birader-öğretmen Robert de Torville tarafından yapıldığını söylemiştir. Üyeliğe kabul eden birader, yeni üye olanın omuzlarına Tapınak Tarikatı'nın pelerinini koyduktan sonra bazı kitaplarda tasvir edilen haçı göstererek, haç üzerindeki heykeli kınamasını istemiştir. Yeni üye olan bunu yapmak istemeyince bunu yapması konusunda defalarca ısrar etmiştir. Yeni üyenin bunu yapmamakta direnmesi üzerine "Eğer başka biraderler bu kınamayı yapıp yapmadığını sorarlarsa, onlara yaptığını söylemek için bana yemin edersen, o takdirde bunu sana yaptırmayacağım" demiştir. Yeni üye "evet" diyerek cevaplamış ve tarikatın diğer biraderleri kendisine sorduğunda bu kınamayı yaptığını söyleyeceğine yemin etmiştir. Böylece, bir kınama yapmadığını ifade etmiştir. Üyeliğe kabul edenin kendisinden haça tükürmesini de istediğini belirtmiştir. Yeni üye olanın bunu yapmamakta direnmesi üzerine, haçın üzerine elini koyarak kendisine "En azından elime tükürsen!" dediğini beyan etmiştir. Üyeliğe kabul edilen tam tükürürken elini çekmesi halinde, tükürüğün belki bir kısmının haça bulaşmasından korktuğu için, bunu da yapmayı reddettiğini söylemiştir.

Cinsel sapıklık, tapınılan kafa, öpüşme uygulamaları ve tarikatın biraderlerinin kötü bir şöhret edinmelerine yol açan diğer hususlarda titizlikle sorgulama yapıldığında, bu konularda bir şey bilmediğini ifade etmiştir. Kendisinin tarikat üyeliğine kabul edilişinde yapılanların, başkalarının üyeliğe kabulü sırasında da yapılıp yapılmadığı sorulduğunda, kendi üyeliğinin kabulü esnasında yapılanların başkalarına da yapıldığına inandığını belirtmiştir.

Bunları bir talep, bir ödül, bir minnettarlık, bir rica, bir korku, bir nefret veya başka birinin onu ikna etmesi veya zor kullanması veya işkence korkusu ile mi söylediği sorulduğunda, öyle olmadığını belirtmiştir. Bundan sonra, huzurumuzda bu tanımlananı ve her türlü sapkınlığı kınayan ve Efendimizin Kutsal

İncil'i üzerine yemin ederek alçak gönüllülükle yukarıda belirtilen suçlamalardan bağışlanmayı ve aforoz kararının kaldırılmasını dileyen birader Geoffroy de Gonneville'in aforoz kararını kaldırarak, onun Kilise ile olan bağını yeniden kurmasını kabul ettik ve Kilise'nin ayinlerine katılma ve komünyon alma haklarını kendisine iade ettik.

Aynı ayın on dokuzuncu günü, huzurumuza ve noterlerin ve aynı tanıkların huzuruna Fransa'daki tapınak kumandanlıklarının öğretmeni Hugo de Pérraud şahsen gelerek Efendimizin Kutsal İncil'i üzerine elini koymak suretiyle yemin etmiştir. Hugo birader'den, gösterildiği gibi yemin ettikten sonra, Londra'daki yerel tapınak kumandanlığının kilisesinde üyeliğe nasıl kabul edildiğini anlatması istenmiştir. "Bu geçtiğimiz St. Magdelena yortusunda kırk altı yıl oldu" demiştir. Tapınak Tarikatı üyeliğine Fransa ve Poitou'daki kumandanlıkların Papalık Müfettişi olan kendi babası birader Hubert de Pérraud tarafından kabul edildiğini ve omuzlarına tarikatın pelerinini de onun örttüğünü söylemiştir. Bu yapıldıktan sonra, adı John olan bir Tarikat biraderi (sonradan La Muce öğretmeni olmuştur) onu şapelin belli bir yerine götürerek üzerinde İsa figürü olan bir haç göstermiş ve haçın üzerinde tasvir edilmiş olanı kınamasını istemiştir. Kendi anlatımıyla bunu yapmamak için direnebildiği kadar direnmiş ancak birader John'dan duyduğu korku ve onun tehditleri sonucunda tasviri haç üzerinde olanı bir kez kınamıştır. Birader John haça tükürmesini defalarca söylediği halde, bunu yapmayı reddetmiştir.

Üyeliğe kabul edeni öpüp öpmediği sorulduğunda, onu ağızdan öptüğünü söylemiştir.

Cinsel sapıklık günahı sorulduğunda, kendisine hiçbir zaman bunun dayatılmadığını ve bunu yapmadığını belirtmiştir.

Tarikata başkalarını üye olarak kabul edip etmediği soruldu-

ğunda, bunu defalarca yaptığını ve belki de tarikata onun kadar çok üye alan başka biri olmadığını öne sürmüştür.

Bu üyeleri nasıl bir törenle tarikata aldığı sorulduğunda, tarikat üyeliğine alındıktan ve tarikat pelerini kendilerine giydirildikten sonra, bu yeni üyelerden haçı kınamalarını ve kendisini arka tarafının altından, göbekten ve ağızdan öpmelerini emrettiğini söylemiştir. Ayrıca bu kişilere kadınlarla arkadaşlık yapmaktan uzak durmalarını ve eğer şehvetlerini dizginleyemiyorlarsa, tarikattaki biraderlerle birleşmelerini söylediğini de açıklamıştır.

Yemin altında verdiği ifadede, yukarıda sözü edilen ve üyeliğe giriş esnasında yapılan kınamanın ve üyeliğe kabul ettiği kişilerden yapmalarını istediği şeylerin sadece şifahen (şeklen) yapıldığını, ruhen yapılmadığını öne sürmüştür. Niçin acı hissettiği ve yapılanların ruhen yapılmadığı sorulduğunda, bunların tarikatın bir uygulaması ve bir geleneği olduğunu ve bu yanlışlıkların bu tarikatta bir gün ortadan kaldırılacağını ümit ettiğini söylemiştir.

Üyeliğe yeni kabul edilenlerden haça tükürmeyi ve diğer şerefsizce işleri yapmayı reddedenler olup olmadığı sorulduğunda, sadece birkaç kişinin reddettiğini, diğerlerininse emredileni yaptıklarını belirtmiştir. Tarikatta üyeliğe kabul ettiği kişilere tarikattaki biraderlerle birleşmelerini söylediğini ancak bunu kendisinin hiçbir zaman yapmadığını ve yapanı da duymadığını sözlerine eklemiştir. Bunun tek örneğinin Outremer'deki iki ve üç biraderin olduğunu, bunların da Castle Pilgrim'de hapsedildiklerini söylemiştir.

Tarikattaki bütün üyelerin tarikata kendisinin kabul ettiği şekilde kabul edilip edilmediği sorulduğunda, kendi yönettiği törenleri bildiğini, diğerlerinden bilgisi olmadığını ve üyeliğe kabulün gizli yapılması nedeniyle, orada hazır bulunanlardan başkalarının bu konuda bilgilerinin olmasının mümkün olmadığını

ifade etmiştir. Bütün törenlerin aynı şekilde yapıldığına inanıp inanmadığı sorulduğunda, üyeliğe kabulde aynı ritüelin yapıldığına inandığını, kendisi üye olurken aynı şeylerin yapıldığını ve kendisi başkalarını üyeliğe kabul ederken de aynı şeylerin yapılmış olduğunu belirtmiştir.

Tapınakçıların bir idolün başına tapındıkları şeklindeki iddiaya karşı ne diyeceği sorulduğunda, bunu Montpellier'de oranın öğretmeni olan birader Peter Alemandin'de gördüğünü ve bu başın birader Peter'in tasarrufunda kaldığını söylemiştir.

Adı geçen tarikata girdiğinde kaç yaşında olduğu sorulduğunda, annesinin söylediğine göre on sekizinde olması gerektiğini belirtmiştir. Bunlar hakkında daha önce sapkın eylemler engizitörü birader Guillaume of Paris'in veya yardımcısının huzurunda itiraflarda bulunduğunu açıklamıştır. Bu itiraf yazıya dökülerek Amise d'Orleans ve diğer noterler tarafından imza altına alınmıştır.

O, daha önceki itirafı olduğu gibi kabul ettiğini ve eski itirafla uyumlu olan bu itirafı da kabul ettiğini beyan etmiştir. Eğer bu itirafta engizitör veya yardımcısı huzurunda yapılmış itirafa göre bir ek varsa, bunu da kabul ettiğini, onadığını ve doğruladığını belirtmiştir.

Bunları bir talep, bir ödül, bir minnettarlık, bir rica, bir korku, bir nefret veya başka birinin onu ikna etmesi veya zor kullanması veya işkence korkusu ile mi söylediği sorulduğunda, öyle olmadığını belirtmiştir. Tutuklandıktan sonra bir sorguya veya işkenceye maruz kalıp kalmadığı sorulduğunda, maruz kalmadığını söylemiştir.

Bundan sonra, huzurumuzda bu tanımlananı ve her türlü sapkınlığı kınayan ve Efendimizin Kutsal İncil'i üzerine yemin ederek alçak gönüllülükle yukarıda belirtilen suçlamalardan bağışlanmayı ve aforoz kararının kaldırılmasını dileyen birader

Hugo'nun aforoz kararını kaldırarak, onun Kilise ile olan bağını yeniden kurmasını kabul ettik ve Kilisenin ayinlerine katılma ve komünyon alma haklarını kendisine iade ettik.

Sonra ayın yirminci günü huzurumuza, noterlerin ve aynı tanıkların huzuruna Tapınak Şövalyeleri Tarikatı'nın büyük üstadı şövalye-birader Jacquey de Molay gelmiş ve yukarıda belirtildiği gibi yemin ederek titizlikle sorgulanmıştır. Tarikat üyeliğine, o zamanlar Fransa ve Poutio'da Papalık Müfettişi olan şövalye birader Hubert de Pérraud tarafından, Autun piskoposluğunun Beune kasabasında, buradaki yerel kumandanlığın şapelinde kabul edildiğini ve bunun üzerinden neredeyse kırk iki yıl geçmiş olduğunu söylemiştir.

Tarikata ne şekilde alındığı sorulduğunda, pelerin kendisine giydirildikten sonra üyeliğini kabul edenin kendisine bir haç göstererek bu haçın üzerinde tasvir edilmiş olan Tanrı'yı kınaması ve haça tükürmesi gerektiğini söylediğini belirtmiştir. İstenileni yaptığını, [ancak] kendi sözleriyle, haçın üzerine değil yakınına tükürdüğünü açıklamıştır. Ayrıca bu kınamayı şifahen yaptığını, ruhen yapmadığını belirtmiştir. Titizlikle yürütülen sorgu sırasında, cinsel sapıklık, tapınılan kafa ve caiz olmayan öpüşmeler için ne diyeceği sorulduğunda, bunlar hakkında hiçbir şey bilmediğini ifade etmiştir.

Bunları bir talep, bir ödül, bir minnettarlık, bir rica, bir korku, bir nefret veya başka birinin onu ikna etmesi veya zor kullanması veya işkence korkusu ile mi söylediği sorulduğunda, öyle olmadığını belirtmiştir. Tutuklandıktan sonra bir sorguya veya işkenceye maruz kalıp kalmadığı sorulduğunda, maruz kalmadığını söylemiştir.

Bundan sonra, huzurumuzda bu tanımlananı ve her türlü sapkınlığı kınayan ve Efendimizin Kutsal İncil'i üzerine yemin ederek alçak gönüllülükle yukarıda belirtilen suçlamalardan ba-

ğışlanmayı ve aforoz kararının kaldırılmasını dileyen birader Jacques de Molay'ın aforoz kararını kaldırarak, onun Kilise ile olan bağını yeniden kurmasını kabul ettik ve Kilisenin ayinlerine katılma ve komünyon alma haklarını kendisine iade ettik.

Ayın aynı yirminci gününde birader Geoffroy de Gonneville, hem bizim hem de noterlerin ve aynı tanıkların huzurunda, kendisine kendi ana dilinde okunan ifadesini serbestçe ve isteyerek tasdik etmiş, onaylamış ve doğrulamış ve hem bu itirafa hem de başka bir zaman daha önce sözü edilen sapkınlık suçlamaları nedeniyle engizitör veya engizitörler önünde yaptığı itirafa, huzurumuzda yaptığı itirafla ne ölçüde bağdaşırsa bağdaşsın, bağlı kalmak ve onay vermek niyeti hakkında teminatlar vermiştir; eğer engizitör veya engizitörler huzurunda verdiği ifadede burada verdiği ifadeye göre bir fazlalık varsa, bunu da tasdik etmiş, onaylamış ve doğrulamıştır.

Ayın aynı yirminci gününde, hem bizim, hem de noterlerin ve aynı tanıkların huzurunda birader-öğretmen Hugo de Pérraud aynı şekilde kendisine kendi ana dilinde okunan ifadesini serbestçe ve isteyerek tasdik etmiş, onaylamış ve doğrulamıştır. Diğer noterlerle ve listesi verilmiş tanıklarla birlikte aramızda bulunan Soissons piskoposluğu kâtibi ve papalık yetkili noteri Robert de Condet'e bu itirafları kayda geçirmesini ve kamusal delil haline getirmesini ve yukarıda bahsi geçen ve huzurumuzda, noterlerin ve tanıkların önünde cereyan eden her şeyi de kaydetmesini ve bizim tarafımızdan yapılan her şeyi, tam olarak yukarıda gösterildiği üzere, mühürlerimizi basarak geçerli hale getirmesini buyurduk.

Bu talep, yukarıda gösterilen yılda, *indiction*'da, ayda, günde, papalık hükümranlığında ve yerde ve yine bizim huzurumuzda ve Umberto Vercellani'nin, Nicolo Nicolai de Benvenuto ve yukarıda bahsi geçen Robert de Condet'in ve ayrıca papalık noteri üstad Amise d'Orleans le Ratif ile Annecy piskoposluğun-

da St Theofred Benedictine Manastırı'nın cemaatinden başkeşiş birader Raymond'un, Troia Başpiskoposu üstad Berard de Boiano, Paris'ten günah çıkartan papaz ve kilise hukukçusu Raoul de Boset ve Cambresis'teki Saint-Gaugery'nin müfettişi Pierre de Soire'nin huzurunda yerine getirilmiştir.

Soissons piskoposluğu kâtibi ve papalık yetkili noteri olarak ben, Robert de Condet, buradaki diğer noterlerle ve tanıklarla birlikte yukarıda bahsi geçen ruhban pederler efendiler kardinal presbiterler ve benim ve diğer noterlerin ve tanıkların huzurunda cereyan eden her şeyi ve efendilerimin yaptıkları her şeyi müşahede ettim. Efendilerim kardinal presbiterlerden almış olduğum buyrukla ve benden istendiği gibi, resmi şekle uygun bu kaydı meydana getirdim ve kendi mührümle mühürledim.

Béziers kâtibi ve papalık yetkili noteri olarak ben, Umberto Vercellani, buradaki diğer noterlerle ve tanıklarla birlikte yukarıda bahsi geçen ruhban pederler efendiler kardinal presbiterler ve benim ve diğer noterlerin ve tanıkların huzurunda cereyan eden ve efendilerimin yaptıkları da dâhil olmak üzere ayrıntıları yukarıda belirtilen her şeyi müşahede ettim. Efendilerim kardinal presbiterlerden almış olduğum buyrukla, ilave bir güvence için bu kaydın altına yazarak kendi mührümle mühürledim.

Ve papalık yetkili noteri olarak ben, Nicolo Nicolai di Benevento, buradaki diğer noterlerle ve tanıklarla birlikte yukarıda bahsi geçen ruhban pederler efendiler kardinal presbiterler ve benim ve diğer noterlerin ve tanıkların huzurunda cereyan eden ve efendilerimin yaptıkları da dâhil olmak üzere ayrıntıları yukarıda belirtilen her şeyi müşahede ettim. Efendilerim kardinal presbiterlerden almış olduğum buyrukla, ilave bir güvence için bu kaydın altına yazarak kendi mührümle mühürledim.

Kutsal Roma Kilisesi'nin yetkili noteri olarak, le Ratif diye çağrılan ben, Arnulphe d'Orleans buradaki bahsi geçen diğer no-

terlerle ve tanıklarla birlikte tek tek itirafları ve ifadeleri ve yukarıda sözü edilen ruhban pederler efendiler kardinal presbiterler önünde cereyan her şeyi ve efendilerimin yaptıkları ayrıntıları yukarıda belirtilmiş her şeyi müşahede ettim. Efendilerim kardinal presbiterlerden almış olduğum buyrukla, gerçeğin bir tanığı olarak, benden istenildiği gibi, bu kaydın altına yazıp kendi mührümle mühürledim.

1929 LATERAN ANTLAŞMASI
(seçilmiş parçalar)

1929 Lateran Antlaşması'ndan seçme parçalar "spcp.prf.cuni.cz/dokument/lateran.htm" den alınmıştır.

Madem ki Papalık Makamı ve İtalya, aralarındaki mevcut anlaşmazlıkları gidermek için buna yol açan her sebebi elimine etmek ve karşılıklı ilişkilerinin adil ve yüksek akit taraflara saygı temelinde nihai bir çözüme kavuşturma isteğinin farkına varmışlardır, dolayısı ile bu çözümün, Papalık Makamı'na dünyadaki yüce misyonunu yerine getirebilmesi için temelli bir mutlak bağımsızlığı *de facto ve de jure* olarak garanti altına alacak ve 1870 yılında Roma'nın House of Savoy Hanedanlığı'nın egemenliği altındaki İtalya Krallığı tarafından ilhakı ile ortaya çıkmış olan Roma sorununun geri döndürülemez nihai bir çözüme kavuşturulmasına izin verdiğini gösterecek bir şekilde olmalıdır;

Papalık Makamı'nın mutlak ve görünür bağımsızlığını ve benzer şekilde, uluslararası hususlarda tartışmasız egemenliğini sağlamak amacıyla, özel şartlar altında Vatikan Şehrini kurmak ve bu şehir üzerinde Papalık Makamı'nın tam mülkiyetinin, münhasır ve mutlak hâkimiyetinin ve bağımsız yargılama gücünün tanınması zorunluluk haline gelmiştir;

Papa Hazretleri Yüce Papa XI. Pius ve İtalya Kralı Majesteleri III. Victor Emmanuel bir antlaşma yapmak için mutabık kalmışlar ve bu amaçla iki tam yetkili kişi görevlendirmişlerdir: Papa Hazretleri adına Devlet Bakanı En Muhterem Eminence Lord Kardinal Pietro Gasparri ve Majesteleri adına Ekselansları Cav. Benito Mussolini, Başbakan ve Hükümetin Başı, karşılıklı olarak uygun

ve doğru şekilde hazırlanmış yetki belgelerini teati etmişler ve aşağıdaki maddeler üzerinde mutabakat sağlamışlardır:

Madde 1: İtalya, 4 Mart 1848 tarihli İtalyan Anayasası'nın birinci maddesi gereğince, Katolik Apostolik Roma dininin tek devlet dini olduğunu kabul ve teyid eder.

Madde 2: İtalya, Papalık Makamı'nın, dünyadaki misyonunun gereksinmeleri ve gelenekleri ile uyumlu olarak ve doğasında olan nitelikler gereğince, uluslararası işlerde bağımsızlığını kabul eder.

Madde 3: İtalya, özel amaçlarla ve bundan sonra değinilecek şartlar altında Vatikan şehrinin burada belirtildiği gibi oluşturulmasını ve Vatikan şehrinin sahipliğinin, bütün ekleri ve hibeleri ile birlikte, Vatikan'daki Papalık Makamı'na ait olduğunu ve Papalık Makamı'nın bu şehir üzerindeki özel alan hakkını, egemenlik yetkisini ve yargılama gücünü kabul eder.

Üzerinde mutabık kalındığı üzere, St. Peter's Meydanı, her ne kadar Vatikan Şehri'nin bir parçasını oluştursa da, normal olarak halka açık kalmaya devam edecek ve güvenliği İtalyan polis yetkilileri tarafından sağlanacak, Bazilika halka açık bir ibadet yeri olarak kaldığı halde, polisin yetkileri Bazilikanın merdivenlerinde son bulacaktır. Bu itibarla, adı geçen güçler, uygun bir yetkili merciin talepte bulunması dışında, bu Bazilika'nın merdivenlerini tırmanmaktan ve Bazilika'dan içeri girmekten kaçınacaklardır.

Papalık Makamı, özel törenler nedeniyle, halkın St. Peter's meydanına serbestçe girişinin geçici olarak yasaklanmasını talep ederse, İtalyan yetkililer (aksi kendilerinden talep edilmediği sürece) Bernini Sütunları'nın dış hatlarına ve onun uzantılarına kadar çekilecektir.

Madde 4: İtalya'nın Papalık Makamı'na ait olduğunu kabul ettiği Vatikan Şehri'nde bağımsız ve inhisari yargılama yetkisi, İtalyan Hükümeti veya başka bir merci adına buna hiçbir müdahalenin yapılmasına izin vermez, ancak Papalık Makamı'ndan başka bir mercii olması halinde bilgi verir.

Madde 7: İtalyan Hükümeti, Vatikan Şehri'ni kuşatan kuşakta, Şehri yukarıdan görecek ya da daha önce yapılmış benzer binalara zarar verecek yeni bina inşaatı yapılmasını yasaklamayı taahhüt eder.

Uluslararası hukuk hükümlerine göre, Vatikan toprakları üzerinde her türlü uçağın uçması yasaklanacaktır.

Madde 8: Yüce Papalığın kişiliği kutsal ve ihlal edilemez olduğu içindir ki, İtalya, Onun kişiliğine karşı yönelecek her girişimi veya böyle bir girişim için yapılacak teşviki, tıpkı bu girişimler ve teşvik Kral'ın kişiliğine karşı yapılmış gibi ceza göreceğini ilân eder.

İtalya topraklarında, Yüce Papalığın kişiliğine yönelik olarak, konuşma, davranış ve yazılı şekilde yapılacak her tecavüz ve aşağılama, Kral'ın kişiliğine yapılmış bir tecavüz ve aşağılama gibi cezalandırılacaktır.

Madde 9: Uluslararası hukuk kurallarına göre, Vatikan Şehri'nde daimi ikametgâhı olan bütün kişiler Papalık Makamı'nın egemenliğine tâbidir. Bu ikametgâh, başka yerde geçici bir ikametgâhı olması salt gerçeği veya adı geçen şehirde ikametgâhın kaybedilmesi veya bu ikametgâhın herhangi bir nedenle terk edilmesi gibi sebeplerle kaybettirilemez.

Madde 11: Katolik Kilisesi'nin bütün merkezi organları İtalyan Devleti adına yapılabilecek bütün müdahalelerden müstesna ola-

caktır. (İtalyan kanunlarının *corpi morali* [yetkili kamu kurumları] hakkındaki gayrimenkul edinim ve mülke dönüştürme tasarrufları ve istisna hükümleri)

Madde 12: İtalya'nın her durumda bütün devletlerin, savaş halinde olanlar da dâhil olmak üzere, Papalık Makamı ile olan haberleşme özgürlüğünü ve bunun yanı sıra, dünyanın her tarafından gelecek Piskoposların Apostolik Makama serbestçe girebilmelerini sağlama taahhüdü altında olduğu anlaşılmıştır.

Yüksek Âkit Taraflar, Papalık Makamı'na bir İtalyan büyükelçi ve İtalya'ya da bir Papalık Büyük Elçisi (Papal Nuncio) atamak suretiyle birbirleriyle normal diplomatik ilişki kurmayı kabul ederler.

9 Haziran 1815'te toplanan Viyana Kongresi'nce kabul edilmiş ve olağan bir uygulama haline gelmiş hükümlerine göre Papalık Büyükelçisi, burada tanınmış olan egemenlik gereğince ve 19. madde hükümlerine bir önyargı olmaksızın, diplomatik topluluğun *duayeni* kabul edilir ve Papalık Makamının atadığı diplomatlar ve Yüce Papalık adına gönderilmiş diplomatik kuryeler, savaş zamanında bile, İtalya topraklarında diğer yabancı hükümetlerin diplomatik personelinin ve kuryelerinin uluslararası kanunların hükümlerine göre yararlandıkları muamelenin aynısından yararlanırlar.

Madde 13: İtalya, Papalık Makamı'nın St. John Lateran, Sta. Maria Maggiore ve St. Paul gibi patriarkal Bazilikalar ve eklentisi binalar üzerindeki tam mülkiyetini tanır.

İtalyan Devleti, St. Paul Bazilikası ve ona bağlı manastırın işletme ve yönetimini Papalık Makamı'na devreder ve bu kilisenin bakımı için yıllık olarak ayrılmış ve Eğitim Bakanlığı bütçesinde birikmiş fonların Papalık Makamı'na aktarılmasını kabul eder.

Madde 14: İtalya, halen Papalık Makamı'nın elinde olan Castel Gandolfo Papalık Sarayı'nın ve onun hibelerinin, müştemilatının ve eklentilerinin tam mülkiyetinin Papalık Makamı'nda olduğunu kabul eder. İtalya, bu Antlaşma'nın yürürlüğe gireceği tarihten itibaren altı ay içinde, Castel Gandolfo'daki Villa Barberini'yi bütün hibeleri, müştemilatı ve eklentileri ile birlikte Papalık Makamı'na devretmeyi taahhüt eder.

MERAKLISI İÇİN OKUMA LİSTESİ

Aarons, Mark, John Loftus, *Unholy Trinity: The Vatican, The Nazis and the Swiss Banks*, New York, 1991.

Allen, John L. Jr., *All the Pope's Men: The Inside Story of How the Vatican Really Thinks*, New York, 2004.

..................., *Opus Dei*, New York, 2005.

Amborsini, Maria Luisa, Willis, Mary, *The Secrets of the Vatican Archives*, New York, 1996.

Baumgarten, Paul Maria, *The Vatican Library and Its Secret Archives*, 2008.

Bander, Peter, *The Prophecies of St. Malachy & St. Columbkille*, 1969.

Bokun, Branko, *Spy in the Vatican*, Londra, 1973.

Botting, Douglas, Sayer, Ian, *Nazi Gold*, New York, 1984.

Chadwick, Owen, *Catholicism and History: The Opening of the Vatican Archives*, Cambridge, 1978.

Cheetham, Nicolas, *Keeper of the Keys: The Pope in History*, Londra, 1982.

Collins, Paul, *Papal Power*, Londra, 1997.

Cornwell, John, *The Pontiff in Winter: Triumph and Conflict in the Reign of John Paul II*, New York, 2004.

..................., *A Thief in the Night: The Death of John Paul I*, Londra, 1989.

Cornwell, Rupert, *God's Banker: The Life And Death of Roberto Calvi*, Londra, 1984.

Doyle, Thomas P., A. W. R. Sipe, P. J. Wall, *Sex, Priests and Codes: The Catholic Church's 2000- Year Paper Trail of Sexual Abuse*, Los Angeles, 2006.

Follain John, *City of Secrets: The Startling Truth Behind the Vatican Murders*, New York, 2004.

Friedlander, Saul, *Pius XII and the Third Reich*, Londra, 1966.

Grandfield, Patrick, *The Limits of the Papacy*, New York, 1987.

Greeley, Andrew, *The Making of the Popes*, Londra, 1978.

Gurwin, Larry, *The Calvi Affair: Death of a Banker*, Londra, 1983.

Jeffers, H. Paul, *Freemasons: Inside the World's Oldest Secret Society*, New York, 2005.

Kelly, J., *The Oxford Dictionary of Popes*, Oxford, 1986.

Knight, Stephen, *The Brotherhood: The Secret World of the Freemasons*, Londra, 1984.

Kung, Hans, *The Catholic Church: A Short History*, New York, 2001

Martin Malachy, *The Vatican*, Londra, 1986.

Murphy, Francis, *The Papacy Today*, New York, 1981.

Padallaro, Nazareno, *Portrait of Pius XII*, Londra, 1956.

Pallenberg, Corrado, *The Vatican from Within*, Londra, 1961.

Podles, Leon J. Sacrilege, *Sexual Abuses in the Catholic Church*, 2008

Poncins, Leon de, *Vatican and Freemasons*, New York, 1982.

Shahrad, Cyrus, *Secrets of the Vatican*, New York, 2007.

Williams, Paul L., *The Vatican Exposed*, Amherst, New York, 2003.

Yallop David, *In God's Name: An Investigation into the Murder of John Paul I*, New York, 2007.